

HISOBOT

Artemisya Gibrud Loyihasi

Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash – 12-bo'lim – Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi (ESMP)

Kimga taqdim etildi:

Azamat Shaimardan

Voltalia SA

Rivojlanish bo'yicha menejer

EAI Development

Shahrisabz ko'chasi, 2-mavze, 100000

Yunusobod tumani, Toshkent

Kim tomonidan taqdim etildi:

WSP ITALIA S.r.l.

Via Nizza 262, 10126, Turin, Italiya

+39 011 23 44 211

24723115/26519_rev03

2026-yil, Iyul

Yetkazib berish ro'yxati

1 nusxa — Voltalia SA

1 nusxa — WSP Italia S.r.l.

Mundarija

12.0 ATROF-MUHIT VA IJTIMOY BOSHQARUV REJASI	1
12.1 Kirish	1
12.1.1 Ishtirokchi tomonlar	1
12.1.2 ESMP'ning qamrovi va qo'llanilishi	1
12.1.3 ESMS boshqaruvi, integratsiyasi va hisobot berish tuzilmasi	2
12.2 Huquqiy va normativ-huquqiy baza	3
12.2.1 Milliy qonunchilik va normativ hujjatlar	3
12.2.2 Xalqaro standartlar	6
12.2.3 Xalqaro konvensiyalar	6
12.2.4 Yevropa Ittifoqining atrof-muhit muhofazasiga oid direktivalari	6
12.2.5 Boshqa amaldagi talablar	7
12.3 Voltalia kompaniyasining HSES siyosati va majburiyatlari	7
12.4 Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) xavf-xatarlari hamda ta'sirlarini aniqlash va AMITI (ESIA) jarayoni	9
12.4.1 O'zgarishlarni boshqarish	10
12.5 Atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha yumshatish choralarining qisqacha mazmuni	11
12.5.1 I bosqich — Qurilish fazasi uchun yumshatish choralari	13
12.5.2 I bosqich – Foydalanish bosqichi uchun ta'sirni yumshatish choralari	82
12.5.3 II bosqich uchun yumshatish choralari – Qurilish	102
12.5.4 II bosqich – Foydalanish uchun yumshatish choralari	158
12.6 Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalari	179
12.6.1 Mehnatni muhofaza qilish, sog'liq va xavfsizlik (OHS)ni rejalashtirish	183
12.6.2 Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish	187
12.7 Tashkiliy tuzilma va vakolatlar	188
12.7.1 Resurslar, rollar, mas'uliyatlar va vakolatlar	188
12.7.2 Treninglar, xabardorlik va kompetensiya	198
12.8 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish	198
12.8.1 Bugungi kunga qadar amalga oshirilgan jalb qilish faoliyatlari va ma'lumotlarni oshkor qilish	199
12.8.2 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi va kelgusidagi hamkorliklar	199

12.8.3	Ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	201
12.8.4	Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	201
12.9	ESMP Monitoringi, ko'rib chiqish va faoliyat bo'yicha hisobot berish	201
12.9.1	Atrof-muhit va ijtimoiy monitoring.....	202
12.9.2	Minimal monitoring va hisobot berish tizimi	203
12.9.3	Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) monitoringi.....	203
12.9.4	Baholash va muvofiqlik	204
12.9.4.1	Nomuvofiqliklar, Qoidalarga rioya qilmaslik, Oldini olish/Tuzatuvchi harakatlar	204
12.9.5	Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) bo'yicha hodisalar to'g'risida hisobot berish va ularni tekshirish	206
12.9.6	Ish samaradorligi bo'yicha qaydlar	207
12.9.7	Audit.....	207
12.9.7.1	Ichki audit.....	207
12.9.7.2	Tashqi audit	208
12.9.8	Boshqaruvni ko'rib chiqish	208

JADVALLAR

1-jadval: I bosqich — Qurilish fazasi — Bartaraf etish, yumshatish va tiklash / kompensatsiya qilish (qoplash) choralari	13
2-jadval: 2026-yil bahorida o'tkazilgan qurilishdan oldingi tadqiqotlar davomida I bosqich maydonida aniqlangan muhofaza maqomiga ega flora turlari.: Flora species of conservation concern found in Phase I footprint during pre-construction surveys carried out in spring 2026.	81
3-jadval: I bosqich – Foydalanish bosqichi – Bartaraf etish, Yumshatish va Tiklash/Kompensatsiya choralari	82
4-jadval: II bosqich – Qurilish bosqichi – Bartaraf etish va Tiklash/O'rnini qoplash choralari	102
5-jadval: II bosqich – Foydalanish fazasi – Bartaraf etish, yumshatish va tiklash/kompensatsiya choralari...	158
6-jadval: ESMP amalga oshirish rejasi registri – Holati va muddatlari	180
7-jadval: Rollar va mas'uliyatlar	189

RASMLAR

2-rasm: Voltalia kompaniyasining HSES siyosati	8
3-rasm: 2024-yil bahoridan 2026-yil bahorigacha Osiyo yo'rg'a tuvalog'i kuzatilgan taxminiy joylar hamda Osiyo yo'rg'a tuvalog'ining in qo'yish davrida qurilish ishlari uchun 1 km lik potensial bufer zonalar.	78
4-rasm: Artemisya I bosqichi: 2026-yil bahorida o'tkazilgan qurilishdan oldingi flora tadqiqotlaridan keyingi yangilangan Loyiha maydoni hamda tadqiqotlar davomida aniqlangan muhofaza maqomiga ega flora turlarining fazoviy taqsimoti.	79

5-rasm: Iris hippolyti nusxalari kuzatilgan hududlarni cOHTLab o'tish uchun loyihaga kiritilgan tuzatishlar bilan I bosqich maydonining batafsil ko'rinishi.	80
6-rasm: Tulipa micheliana nusxalari kuzatilgan hududlarni cOHTLab o'tish uchun loyihaga kiritilgan tuzatishlar bilan I bosqich maydonining batafsil ko'rinishi.	81

12.0 ATROF-MUHIT VA IJTIMOY BOSHQARUV REJASI

12.1 Kirish

"Voltalia SA" kompaniyasi (bundan buyon matnda — "Voltalia" yoki "Kompaniya") O'zbekiston Respublikasining Buxoro viloyatida 300 MVt shamol energetikasi, 100 MVt fotoelektrik (quyosh) energetikasi va 100 MVt batareya energiyasini saqlash tizimidan (BESS) iborat gibrid elektr stansiyasini barpo etishni rejalashtirmoqda.

Voltalia SA qayta tiklanuvchi elektr energiyasi ishlab chiqaruvchisi va xizmat ko'rsatuvchi provayder hisoblanadi. Loyiha Energetika vazirligi timsolidagi O'zbekiston Hukumati, Voltalia SA va uning sho'ba korxonasi bo'lgan "Artemisya Hybrid Project" ishtirokidagi davlat-xususiy sheriklik (DXSh) asosida amalga oshiriladi.

Ushbu bo'lim Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasining (ESMP) umumiy (asosiy) hujjati hisoblanadi va bundan buyon matnda "ESMP" deb yuritiladi.

ESMP'dan ko'zlangan maqsad — qurilish va foydalanish bosqichlarida loyihaning xavf-xatarlari hamda salbiy ta'sirlarini cOHTLab o'tish, minimallashtirish va yumshatish bo'yicha boshqaruv choralari, shuningdek, zaruriy monitoring tadbirlarini belgilashdan iborat. Mazkur reja Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) siyosati, ESIH (ESIA) doirasidagi majburiyatlar, O'zbekistonning normativ-huquqiy bazasi hamda Loyihaga nisbatan qo'llaniladigan E&S standartlari, jumladan, YTTB (EBRD)ning Atrof-muhit va ijtimoiy talablari (ESR) hamda Jahon banki guruhining Atrof-muhit, sog'liqni saqlash va xavfsizlik (HSE) bo'yicha ko'rsatmalari (yo'riqnomalari)ga muvofiq ishlab chiqilgan.

ESMP "rejalashtir-bajar-tekshir-tuzat" (PDCA) sikliga asoslanadi. Ushbu sikl tizimli ravishda takomillashtirish imkoniyatlarini yuzaga chiqaruvchi doimiy jarayonni ta'minlaydi hamda tashkilotlarga jarayonlar shaffofligini saqlash va kutilgan natijalarga erishish imkonini beradi.

Voltalia ushbu ESIH (ESIA) hisobotida aniqlangan barcha yumshatish choralari hayotga tatbiq etish uchun ESMP'ni ishlab chiqadi va Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) samaradorligini boshqaradi.

12.1.1 Ishtirokchi tomonlar

O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi (MIIT) hamda Energetika vazirligi (MOE) timsolida Loyiha tashabbuskori hisoblanadi. Voltalia SA kompaniyasi shamol va quyosh energiyasi ishlab chiqarishni (500 MVt gacha) hamda batareya energiyasini saqlash tizimini birlashtirgan gibrid qayta tiklanuvchi energiya loyihasini ishlab chiqish uchun tanlab olingan. Voltalia texnik tadqiqotlar, har tomonlama tahlil (due diligence), resurslarni baholash va atrof-muhitga ta'sirni baholash ishlarini o'tkazish uchun javobgardir. MIIT va MOE tegishli ma'lumotlardan foydalanish imkoniyatini taqdim etish, Obyektga kirishni osonlashtirish hamda barcha zarur davlat ruxsatnomalari, roziliklari va litsenziyalarini olishda ko'maklashish orqali loyihani qo'llab-quvvatlaydi.

Loyihaning barcha operatsion faoliyati ustidan to'liq nazorat Voltalia ixtiyorida bo'lishi ko'zda tutilgan, biroq Loyihaning hayotiy sikli davomida turli xil ishlarni bajarish uchun Pudratchilar jalb etiladi. Loyihaning hozirgi bosqichida qurilish va foydalanish davrida ishlar/xizmatlarni amalga oshiradigan Pudratchilar hali aniqlanmagan.

12.1.2 ESMP'ning qamrovi va qo'llanilishi

Ushbu ESMP Loyihaning ham I fazasi, ham II fazasining qurilish va foydalanish bosqichlariga nisbatan qo'llaniladi. Shuningdek, unda Loyiha doirasida tashqi pudratchilar faoliyati qanday monitoring qilinishi bayon etilgan hamda Loyihani muhandislik, xaridlar va qurilish (bundan buyon matnda — "Genel Yüklenci" yoki "Pudratchi") ishlari uchun mas'ul bo'lgan kompaniyaga Loyiha tomonidan yuzaga keltiriladigan atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) xavf-xatarlar hamda ta'sirlarni amaldagi standartlarga muvofiq tegishli ravishda ko'rib chiqish va boshqarish bo'yicha ko'rsatmalar berilgan.

Loyihaning foydalanish bosqichiga oid qo'shimcha tafsilotlar o'z vaqtida ishlab chiqilishi kutilmoqda; shu sababli, ushbu ESMP atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlar hamda xavf-xatarlarni boshqarishga daxldor har qanday yangi ma'lumotlarni qamrab olish va hisobga olish maqsadida foydalanish (operatsion) faoliyati boshlanishidan oldin qayta ko'rib chiqilishi (tuzatishlar kiritilishi) mumkin.

Aniqroq aytganda, ESMP amaldagi boshqaruv tizimlari bilan muvofiqlikni va integratsiyani ta'minlashga qaratilgan bo'lib, quyidagilarni belgilaydi:

- Atrof-muhit va mahalliy jamoalarga yetkaziladigan salbiy ta'sirlarni oldindan ko'ra bilish va ularni cOHTLab o'tish, cOHTLab o'tishning imkoni bo'lmaganda esa — ularni minimallashtirish va tiklashga qaratilgan yumshatish choralarining ierarxiyasini (ketma-ketligini);
- Qurilish va foydalanish bosqichlarida ESMP'ning qamrov doirasini;
- Qurilish va foydalanish bosqichlarida Loyihaning ESMP rejasi uchun amal qiladigan standartlarni;
- Loyihaning butun hayotiy sikli davomida atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) jihatlarini umumiy Loyihani boshqarish tizimiga integratsiya qilish uchun siyosat, rejalar va tartib-taomillarni (proseduralarni) hayotga tatbiq etishni;
- ESMP'ni amalga oshirish bo'yicha rollar, mas'uliyat doirasi va majburiyatlarni;
- Loyihaga nisbatan qo'llaniladigan yumshatish choralari va monitoring tadbirlarini belgilash hamda joriy etish tizimini (bazasini);
- Atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) samaradorlikni hamda ESMP qo'llanmasi va Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalarini (ESMPs)ning muvofiqlik darajasini tekshirish tizimini (bazasini);
- Atrof-muhitga yetkazilgan qoldiq ta'sirlar oqibatlarini baholash va ESMP samaradorligini nazorat qilish uchun monitoring dasturini; hamda
- Rejalashtirilgan maqsadlarga erishish uchun, zarur bo'lgan taqdirda, tuzatuvchi choralarni aniqlash bo'yicha muntazam (davriy) auditlarni.

ESMP qurilish va foydalanish faoliyati davridagi normal ish sharoitlariga, shuningdek, favqulodda vaziyatlarga nisbatan qo'llaniladi. Favqulodda vaziyatlar uchun alohida Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko'rish va choralarni ko'rish rejasi (EPRP) ishlab chiqiladi.

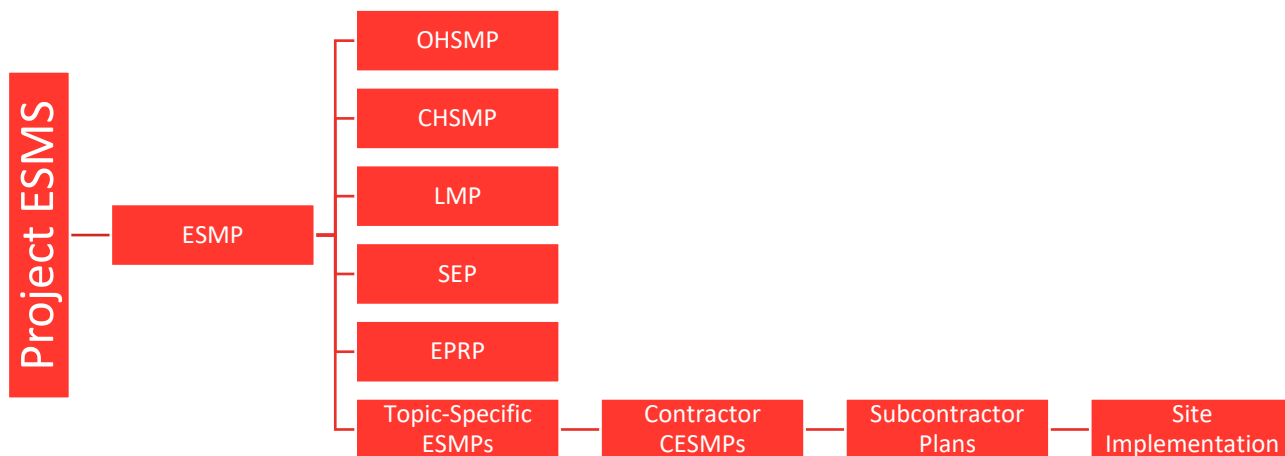
12.1.3 ESMS boshqaruvi, integratsiyasi va hisobot berish tuzilmasi

Loyihaning ESMS tizimi barcha atrof-muhit, ijtimoiy, mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik, mehnat va jamoatchilik bilan bog'liq xatarlar hamda ta'sirlar boshqariladigan har tomonlama qamrovli boshqaruv tizimi hisoblanadi. ESMS izchil amalga oshirish, monitoring, hisobot berish va boshqaruv nazoratini ta'minlash uchun Loyihaning barcha boshqaruv rejalarini yagona boshqaruv tizimiga integratsiyalaydi.

Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi (ESMP) ESMS doirasida asosiy amalga oshirish hujjati vazifasini bajaradi. Yordamchi rejalariga, shu jumladan Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik rejasi (OHS Plan), Jamoat salomatligi va xavfsizligi rejasi (CHS Plan), Mehnatni boshqarish rejasi (LMP), Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi (SEP), Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko'rish va choralarni ko'rish rejasi (EPRP) hamda barcha boshqa atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalarini ESMSning bo'ysunuvchi (tarkibiy) elementlari sifatida amalga oshiriladi.

Pudratchining atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalarini (CESMP) va yordamchi pudratchilarning boshqaruv rejalarini Loyiha ESMS va HSEMP talablariga muvofiq va mos holda ishlab chiqilishi shart. Pudratchilar o'zlarining CESMP'lari orqali amalga oshirish va hisobot berish uchun mas'uldirlar, Voltalia esa umumiy boshqaruv nazoratini va ESMS samaradorligi uchun javobgarlikni saqlab qoladi.

Quyidagi rasmda ESMS hisobot berish iyerarxiyasi ko'rsatilgan..

1-rasm ESMS iyerarxiyasi diagrammasi

HSES, atrof-muhit, ijtimoiy, mehnat, manfaatdor tomonlar, e'tirozlar, jamoat salomatligi va xavfsizligi, audit, tekshiruv hamda hodisalar ko'rsatkichlari to'g'risidagi ma'lumotlar Pudratchilar tomonidan CESMP tizimi orqali Loyihaning HSES guruhiga hisobot shaklida taqdim etiladi. Loyihaning HSES guruhi barcha boshqaruv rejalaridan olingan ma'lumotlarni umumlashtiradi va talab qilinganda ESMS samaradorligi to'g'risida Loyiha rahbariyatiga hamda tashqi manfaatdor tomonlarga hisobot beradi. Ushbu tuzilma barcha Loyiha faoliyati bo'yicha aniq hisobot yo'nalishlarini, boshqaruv javobgarligini va integratsiyalashgan nazoratni ta'minlaydi.

12.2 Huquqiy va normativ-huquqiy baza

Loyiha doirasida ushbu ESIH (ESIA) hisobotining "2-bo'lim — Normativ-huquqiy baza" qismida belgilangan milliy standartlar yoki tegishli xalqaro standartlardan qaysi biri qat'iyroq (yuqoriroq talablarga ega) bo'lsa, o'shanga rioya qilish kutiladi va maqsad qilinadi. ESMP samaradorligi ham aynan shu talablar asosida baholanadi.

Quyidagi bo'limlarda qo'llaniladigan asosiy talablar hamda atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) sohaga oid qonun va normativ hujjatlar haqida umumiy ma'lumot berilgan; batafsil tafsilotlar yuqorida qayd etilgan 2-bo'limda keltirilgan.

12.2.1 Milliy qonunchilik va normativ hujjatlar

Qo'llaniladigan milliy qonunlar va normativ-huquqiy hujjatlar, jumladan, qabul qiluvchi davlatning xalqaro huquq va shartnomalar doirasidagi majburiyatlarini bajarishni ta'minlaydigan qonunlar qatoriga quyidagilar kiradi:

Milliy qonunlar va normativ hujjatlar:

- O'zbekiston Respublikasining Yer kodeksi (1998)
- "Tabiatni muhofaza qilish to'g'rishida"gi Qonun (1992, 2021-yildagi o'zgartirishlar bilan)

- "Ekologik ekspertiza to'g'risida"gi Qonun (2000, 2020-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Suv va suvdan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (1993, 2021-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Atmosfera havosini muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonun (1996, 2006-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Energiyadan oqilona foydalanish to'g'risida"gi Qonun (1997, 2023-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Chiqindilar to'g'risida"gi Qonun (2002, 2024-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Muhofaza etiladigan tabiiy hududlar to'g'risida"gi Qonun (2004, 2022-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Ekologik nazorat to'g'risida"gi Qonun (2013, 2021-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi to'g'risida"gi Qonun (2015)
- "Hayvonot dunyosini muhofaza qilish va undan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (1997, 2022-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (2019)
- "Ekologik audit to'g'risida"gi Qonun (2021)
- "Madaniy meros Obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (2001, 2022-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "O'simlik dunyosini muhofaza qilish va undan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (2024)
- O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi
- "Mehnatni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonun (2016)
- "Xavfli ishlab chiqarish Obyektlarining sanoat xavfsizligi to'g'risida"gi Qonun (2006)
- "Aholi bandligi to'g'risida"gi Qonun (1992, 2020-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Litsenziyalash, ruxsat berish va xabardor qilish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonun (2021, 2024-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Jamoat ehtiyojlari uchun yer uchastkalarini olib qo'yish tartib-taomillari to'g'risida"gi Qonun (2022)
- "Qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan yer uchastkalarini xususiyashtirish to'g'risida"gi Qonun (2021)
- "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi Qonun (2013, 2020-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- "Avtomobil yo'llari to'g'risida"gi Qonun (2007, yangi tahriri ko'rib chiqilmoqda)
- Soliq kodeksi (2025-yil iyundagi o'zgartirishlar bilan)
- Uy-joy kodeksi (1998, 2025-yil martdagi o'zgartirishlar bilan)
- "Arxeologiya merosi Obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risida"gi Qonun (2009)

Prezident farmonlari va qarorlari:

- PF-5863-sonli Farmon – 2030-yilgacha bo'lgan davrda atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida
- PQ-436-sonli Qaror – 2030-yilgacha bo'lgan davrda "yashil" iqtisodiyotga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida (2022)

- PF-5646-sonli Farmon – Yoqilg'i-energetika tarmog'ini boshqarish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida (2019)
- PQ-4142-sonli Qaror – O'zbekiston Respublikasi Energetika vazirligi faoliyatini tashkil etish to'g'risida (2019, 2021-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- PQ-5063-sonli Qaror – O'zbekiston Respublikasida qayta tiklanuvchi va vodorod energetikasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida (2021)
- PF-220-sonli Farmon – Energiya tejovchi texnologiyalarni joriy etish va kichik quvvatli qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishni rag'batlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida (2022)
- PF-165-sonli Farmon – 2022–2026-yillarda O'zbekiston Respublikasining innovatsion rivojlanish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida (2023-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- Vazirlar Mahkamasining 343-sonli Qarori – Atrof-muhitni ifloslantirish darajasini baholash tizimini takomillashtirish to'g'risida (2021)
- Vazirlar Mahkamasining 609-sonli Qarori – Elektr stansiyalari va tarmoqlarini texnik ekspluatatsiya qilish qoidalari (2022)
- Vazirlar Mahkamasining 711-sonli Qarori – Energetika tashkilotlarida yong'in xavfsizligi qoidalari (2020)
- Vazirlar Mahkamasining 452-sonli Qarori – Qayta tiklanuvchi energiya manbalari qurilmalarini hisobga olish to'g'risida (2020, 2022-yildagi o'zgartirishlar bilan)
- Vazirlar Mahkamasining 1050-sonli Qarori – Elektr tarmoqlari Obyektlarini muhofaza qilish qoidalari (2018)
- Vazirlar Mahkamasining 382-sonli Qarori – Elektr energetikasi Obyektlaridan samarali foydalanish to'g'risida (2021)

Texnik standartlar va me'yorlar

- SanQvaM № 0293-11 – Atmosfera havosidagi ifloslantiruvchi moddalarning ruxsat etilgan cheklangan konsentratsiyalari (REK)
- SanQvaM № 0339-16 – Aholi punktlarini rejalashtirish va qurish
- SanQvaM № 0022-22 – Qurilish ishlarini tashkil etishga qo'yiladigan gigiyenik talablar
- SanQvaM № 0318-15 – Suv omborlaridagi suvni muhofaza qilish
- SanQvaM № 0255-08 – Suv havzalarining ifloslanishini gigiyenik baholash
- SanQvaM № 0202-06 – Maxsus suvdan foydalanishga ruxsatnomalar va ruxsat etilgan cheklangan oqova (RECO) loyihalari
- SanQvaM № 0212-06 – Tuproq ifloslanishini baholash
- SanQvaM № 0183-05 – Aholi punktlarida tuproq sifatiga qo'yiladigan talablar
- O'z DSt 1057:2004 – Transport vositalarining xavfsizlik talablari
- MQvaQ № 2.01.08-96 – Shovqindan himoyalash (Shovqin muhofazasi)
- MQvaQ № 3.01.02-00 – Qurilishda xavfsizlik texnikasi qoidalari

Sobiq Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi endilikda O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi bo'yicha milliy qo'mitasi deb qayta nomlandi. Mazkur o'zgarish O'zbekiston

Respublikasi Prezidentining 2025-yil 18-noyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi bo'yicha milliy qo'mitasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-343-sonli Qaroriga muvofiq kuchga kirgan.

12.2.2 Xalqaro standartlar

Qo'llaniladigan xalqaro standartlar qatoriga quyidagilar kiradi:

- YTTB (EBRD)ning Atrof-muhit va ijtimoiy talablari (2024);
- XMK (IFC)ning Faoliyat standartlari (2012);
- Jahon banki guruhining Atrof-muhit, sog'liqni saqlash va xavfsizlik (HSE) bo'yicha umumiy hamda tarmoqqa oid ko'rsatmalari (yo'riqnomalari); va
- Ekvator tamoyillari, EPIV (2020-yil oktyabr oyidan beri amalda bo'lgan 4-versiyasi).

12.2.3 Xalqaro konvensiyalar

O'zbekiston a'zo bo'lgan va Loyihaga nisbatan qo'llanilishi mumkin deb hisoblangan tegishli xalqaro konvensiyalar ro'yxati quyidagicha:

- Xavfli chiqindilarning chegaralararo harakatlanishi va ularni yo'q qilishni nazorat qilish to'g'risidagi Bazel konvensiyasi;
- Ozon qatlamini muhofaza qilish to'g'risidagi Vena konvensiyasi va Ozon qatlamini yemiruvchi moddalar bo'yicha Monreal protokoli (ushbu konvensiya hali ham yakuniy ratifikatsiya qilinishini kutmoqda);
- Turg'un organik ifloslantiruvchi moddalar to'g'risidagi Stokgolm konvensiyasi;
- Yo'qolib ketish xavfi ostidagi yovvoyi fauna va flora turlarining xalqaro savdosi to'g'risidagi konvensiya (CITES);
- Biologik xilma-xillik to'g'risidagi konvensiya (CBD);
- Yovvoyi hayvonlarning ko'chib yuruvchi turlarini muhofaza qilish bo'yicha konvensiya;
- Butunjahon madaniy va tabiiy merosini muhofaza qilish to'g'risidagi konvensiya (Butunjahon merosi konvensiyasi);
- Kioto protokoli;
- Asosan suvda suzuvchi qushlarning yashash joyi hisoblangan xalqaro ahamiyatga ega bo'lgan suv-botqoq yerlar to'g'risidagi Ramsar konvensiyasi;
- Birlashgan Millatlar Tashkilotining Cho'llanishga qarshi kurash konvensiyasi (UNCCD);
- Birlashgan Millatlar Tashkilotining Iqlim o'zgarishi to'g'risidagi hadli konvensiyasi (UNFCCC);
- Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT / ILO) konvensiyalari.

12.2.4 Yevropa Ittifoqining atrof-muhit muhofazasiga oid direktivalari

- Atrof-muhitga ta'sirni baholash (EIA) bo'yicha Yevropa Ittifoqi direktivasi (2011/92/EU, 2014/52/EU direktivasi tahririda);
- Tabiiy yashash muhitini muhofaza qilish bo'yicha Yevropa Ittifoqi direktivasi (Habitats Directive — 92/43/EEC);
- Yovvoyi qushlarni muhofaza qilish bo'yicha Yevropa Ittifoqi direktivasi (Birds Directive — 2009/147/EC);

- Sanoat tashlamalari bo'yicha Yevropa Ittifoqi direktivasi (2010/75/EU).

12.2.5 Boshqa amaldagi talablar

- YTTB (EBRD) bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar (2023);
- E'tiroz va murojaatlarni ko'rib chiqish mexanizmi bo'yicha uslubiy ko'rsatma (Amaldagi tahrir, PR10 va PR2 talablariga muvofiqlashtirilgan);
- Ko'chirish bo'yicha yo'riqnoma va ilg'or tajriba qo'llanmasi (2023);
- Ishchilarning yashash joylari: Jarayonlar va standartlar (XMK (IFC) va YTTB (EBRD) qo'shma yo'riqnoma (2009, hamon asosiy manba sifatida qo'llaniladi);
- Proparco istisno ro'yxati (AFD, 2022)
- Know the Chain, Ilg'or amaliyot bo'yicha yo'riqnoma (2024)

12.3 Voltalia kompaniyasining HSES siyosati va majburiyatlari

Voltalia o'z faoliyati bilan bog'liq ijtimoiy va ekologik xavf-xatarlarni boshqarishda integratsiyalashgan yondashuvni joriy etish orqali barqaror va mas'uliyatli amaliyotlarga sodiqligini namoyon etadi. Bunday integratsiyalashgan yondashuv guruh (kompaniya) darajasida qabul qilingan ESMP'ni hayotga tatbiq etishga asoslanadi.

Voltalia Loyihalarning butun hayotiy sikli davomida HSES natijalariga erishish yo'lida asosiy yo'nalish bo'lib xizmat qiladigan HSES Siyosatini ishlab chiqqan. Ushbu Siyosat xabardorlik va unga qat'iy rioya qilinishini ta'minlash maqsadida Obyektni boshqarish guruhi (Site Management Team) va Pudratchilarga yetkaziladi.

Voltalia Loyihalarning butun hayotiy sikli davomida HSES natijalariga erishish yo'lida asosiy yo'nalish bo'lib xizmat qiladigan HSES Siyosatini ishlab chiqqan. Ushbu Siyosat xabardorlik va unga qat'iy rioya qilinishini ta'minlash maqsadida Obyektni boshqarish guruhi (Site Management Team) va Pudratchilarga yetkaziladi.

HSES Policy

Health, Safety, Environmental and Social Policy

IMPROVE GLOBAL ENVIRONMENT FOSTER LOCAL DEVELOPMENT

Voltalia, in the fulfillment of its mission as a renewable power producer and services provider, considers that its business model requires the highest health, safety, environmental and social standards, essential for the success of the company.

The Executive Committee members are committed to seek the continuous improvement of the Health, Safety, and Environmental (HSE) conditions and protection to Social (S) performance, defining and taking decisions ensuring:

- that the relevant health & safety conditions, the protection of the employees, contractors and the preservation of the environment are systematically taken into consideration in all sites where the company operates;
- the compliance with all applicable legislation and regulations, as well as the compliance with other Health & Safety and Environmental requirements to which Voltalia subscribes on a voluntary basis;
- the implementation and maintenance of the highest performance standards in Occupational Health and Safety, using all means at its disposal to prevent occupational accidents and diseases, eliminating hazards and reducing risks;
- the mitigation of the impacts of its activities in the environment, promoting the rational use of natural resources, prevention of pollution and support for the development of renewable energies;
- the training of its employees to enable them to meet the required standards of HSES performance;
- the acceptance of responsibility by employees and service providers and contractors to work safely, adhering to rules and work procedures, using the equipment provided, and generally to contribute to the maintenance of safe and healthy conditions in accordance with the Voltalia's HSE Golden Rules and HSE Minimum Requirements;
- the participation and strong involvement of each collaborator in the company's HSES initiatives, ensuring a regular communication about the related initiatives involving Voltalia, its suppliers and services providers and its other relevant stakeholders;
- when developing renewable energy projects, Voltalia will ensure the incorporation of IFC (World Bank Entity) performance standards regarding integrated Environmental & Social risks;

Periodically, objectives and targets will be defined, monitored, and disclosed for the relevant functions and levels within the organization, consistent with these policy principles and commitments.

Paris, January 16th, 2025

Robert Klein
Chief Executive Officer

HSE-POL-003-04-AA-EN

2-rasm: Voltalia kompaniyasining HSES siyosati

Loyiha talablariga javob berish maqsadida Voltalia muayyan loyihaga oid alohida E&S (atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza) siyosatlarini ishlab chiqadi. Ushbu siyosatlar doimiy rivojlanib boruvchi (jonli) hujjatlar sifatida saqlanadi hamda Loyiha faoliyatiga strategik yo'nalish berish maqsadida, zaruratga qarab, tegishlicha qurilish va foydalanish bosqichlari uchun yangilab va moslashtirib boriladi.

Loyihaga oid maxsus siyosatlar har doim quyidagilarga asoslanishi shart:

- Voltalia tomonidan korporativ darajada qabul qilingan barqaror rivojlanish siyosatiga tayanishi hamda Milliy qonunchilik talablari va amaldagi standartlarga muvofiq bo'lishi;

- E&S maqsadlari va prinsiplarini aniq-ravshan ifodalashi;
- E&S (atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza) sohasidagi baholash va boshqaruv jarayoni uchun asosiy tizimni (bazasini) ta'minlashi;
- Kompaniya amaldagi mahalliy va xalqaro qonunlar hamda normativ hujjatlarga, zarur bo'lgan hollarda esa xalqaro standartlarga (masalan, XMK (IFC)ning Faoliyat standartlariga) rioya qilishini aniq ko'rsatishi;
- Asosiy E&S xavf-xatarlari va imkoniyatlariga e'tibor qaratishi hamda barcha xavf-xatarlarni qamrab olishi;
- Siyosatni hayotga tatbiq etish uchun javobgar va mas'ul bo'lgan shaxslarni belgilashi;
- Tashkilotning barcha bo'g'inlariga hamda investorlar kabi tashqi manfaatdor tomonlarga yetkazilishi va ular uchun ochiq bo'lishi;
- Siyosat ijrosini ta'minlash bo'yicha Javobgarlik doirasi va nazorat tartibini aniqlashtirishi;
- Vaqti-vaqti bilan va talab qilingan har qanday holatda yangilab borilishi;
- Yuqori rahbariyat / Kuzatuv kengashi (Kengash) tomonidan tasdiqlanishi;
- Shartnoma asosida majburiy bo'lgan bitim orqali barcha xodimlarga (tashkilotning barcha bo'g'inlarida), shuningdek, Puduratchilarga yetkazilishi.

Boshqa tegishli siyosat va tartib-taomillar (proseduralar) qatoriga quyidagilar kiradi:

- Voltalia kompaniyasining Etika bo'yicha qo'llanmasi va Xulq-atvor kodeksi
- Voltalia kompaniyasining Inson huquqlari bo'yicha siyosati
- Voltalia kompaniyasining Uchinchi tomonlarni har tomonlama tahlil qilish (Due Diligence) jarayonlari
- Voltalia kompaniyasining Anonim xabardor qilish (Whistleblowing) va e'tirozlarni ko'rib chiqish mexanizmlari
- Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomoningizni biling" (Know your Third-Party) siyosati
- Voltalia kompaniyasining Barqaror xaridlar bo'yicha siyosati

12.4 Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) xavf-xatarlari hamda ta'sirlarini aniqlash va AMITI (ESIA) jarayoni

Loyiha bilan bog'liq bo'lgan atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) jihatlar hamda ta'sirlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash (AMITI / ESIA) jarayonining bir qismi sifatida aniqlandi va baholandi. AMITI natijasida bir qator xavf-xatarlar va potentsial ta'sirlar (ya'ni jismoniy, ijtimoiy-iqtisodiy va biologik ta'sirlar) aniqlandi hamda qoldiq ta'sirlarni kamaytirish uchun ularga tegishli nazorat choralari ishlab chiqildi. AMITI ham Milliy qonunchilik talablari, ham amaldagi Xalqaro standartlarga muvofiq tayyorlangan bo'lib, quyidagi bosqichlarni o'z ichiga olgan / o'z ichiga olishi lozim:

- Mavjud Loyiha va E&S (atrof-muhit va ijtimoiy) hujjatlarini ko'rib chiqish: shu jumladan, eng muhimi, Dastlabki baholash (Scoping) hisoboti.
- Boshlang'ich (baza) ma'lumotlarni yig'ish: Yashash muhiti (habitat), flora va fauna turlari bo'yicha Biologik xilma-xillikning boshlang'ich ma'lumotlarini yig'ish kameral (ish stoli) tadqiqotlari natijalariga, shuningdek, 2024-yilning bahor-yoz-kuz oylarida, 2025-yilning bahor va kuz oylarida Loyihaning ta'sir doirasida (Aol) o'tkazilgan dala tadqiqotlariga asoslanadi; qushlar bo'yicha qo'shimcha kuzatishlar 2026-yil bahorida WSP kompaniyasi nazorati va rahbarligi ostida OQTAVIA ekspertlari tomonidan yakunlanadi. Ijtimoiy boshlang'ich ma'lumotlar (baza) ma'lumotlarning ikkilamchi manbalariga hamda WSP tomonidan 2024-

yilning aprel, iyul, avgust va sentyabr oylarida, shuningdek, 2025-yilning mart oyida Loyihaning ta'sir doirasida (Aol) joylarga tashriflar, so'rovnoma va asosiy ma'lumot beruvchilar (key-informants) bilan o'tkazilgan intervyular orqali to'plangan dala ma'lumotlariga tayanib shakllantirilgan. Jismoniy boshlang'ich ma'lumotlar (baza) OQTAVIA tomonidan 2024 va 2025-yillarda Loyihaning ta'sir doirasida (Aol) o'tkazilgan dala o'rganishlariga asoslanadi;

- Birinchi jamoatchilik maslahatlashuvi: Voltalia, WSP va OQTAVIA kompaniyalari 2024-yil 7-avgust kuni Zafarobodagi davlat maktabida mahalliy aholi ishtirokida Jamoatchilik maslahatlashuvini tashkil etdi. Ushbu uchrashuvdan ko'zlangan maqsad — ishtirokchilarga Loyiha va AMITI (ESIA) jarayoni haqida ma'lumot berish hamda birlamchi ma'lumotlarni to'plashdan iborat bo'lgan;
- Mahalliy ATB (EIA) hisobotlarini tayyorlash va vazirlikka taqdim etish: 2025-yilning noyabr va dekabr oylarida amalga oshirilgan;
- Ikkinchi jamoatchilik maslahatlashuvi: Voltalia, WSP va OQTAVIA kompaniyalari 2025-yil 11-dekabr kuni Zafarobodda mahalliy aholi bilan ikkinchi Jamoatchilik maslahatlashuvini o'tkazdi. Undan maqsad — loyihaning yangilangan loyihaviy yechimi va egallaydigan maydonini (footprint) ko'rsatish hamda AMITI metodologiyasi va tuzilmasining dastlabki loyihasini, jumladan, uning ilovalari ro'yxatini (ESMP, Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasi va e'tirozlarni ko'rib chiqish mexanizmi hamda Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) oshkor qilish bo'lgan;
- AMITI (ESIA) hisobotini tayyorlash: ushbu hujjat aynan shu hisobotdan iborat. AMITI hisoboti Voltalia tomonidan taqdim etilgan Loyiha ma'lumotlari asosida o'tkazilgan AMITI jarayoni natijalarini o'z ichiga oladi. AMITI Loyihaning salbiy va ijobiy ta'sirini baholashni qamrab olgan hamda Loyiha ESMP'sining tarkibiy qismi bo'lgan Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalari (ESMPs)ni tayyorlash uchun asos bo'lib xizmat qiladigan yumshatish choralari o'z ichiga oladi. AMITI hisoboti jamoatchilikka oshkor qilish uchun tayyorlangan Notexnik xulosa (NTS) bilan birga taqdim etiladi.

Har ikkala faza (ya'ni qurilish yoki foydalanish) uchun atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) jismoniy, ijtimoiy-iqtisodiy va biologik ta'sirlar hamda qo'llaniladigan yumshatish choralari bo'yicha batafsil ma'lumot olish uchun AMITI hisobotining "8A-bo'lim — Jismoniy muhit, ta'sirni baholash va yumshatish choralari", "8B-bo'lim — *Biologik muhit, ta'sirni baholash va yumshatish choralari*" va "8C-bo'lim — *Ijtimoiy ta'sirni baholash*" qismlariga qarang.

12.4.1 O'zgarishlarni boshqarish

Voltalia kompaniyasi obyektga yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni aniqlash va ularni bartaraf etishga qaratilgan amaldagi tizimga ega; shuningdek, u Loyihadagi o'zgarishlar natijasida kelib chiqishi mumkin bo'lgan hamda AMITI (ESIA) jarayonida allaqachon aniqlangan xavflardan farqli yoki ularga qo'shimcha bo'lgan kelgusidagi xavf-xatarlar va ta'sirlarni aniqlash uchun tegishli vositalar hamda tartib-taomillarni ishlab chiqadi. Bunday xavf-xatarlar va ta'sirlar saralanadi (skrining qilinadi) hamda ularning ahamiyatlilik darajasi yuqori, o'rta va past toifalarga ajratilgan holda baholanadi.

Xususan, Voltalia bosh HSES rejasining (master HSES Plan) integratsiyalashgan qismi sifatida Loyihaning texnik jihatlari va loyihaviy yechimidagi o'zgarishlar, qonunchilikdagi o'zgarishlar va shu kabilarni saralash hamda ularga choralar ko'rish uchun O'zgarishlarni boshqarish (MoC) tartib-taomilini ishlab chiqadi. MoC tartib-taomilidan maqsad — Loyihadagi har qanday o'zgarishlarni saralash hamda ushbu o'zgarishlarning Loyiha ta'sir doirasidagi atrof-muhit va ijtimoiy (E&S) tarkibiy qismlariga keltiradigan oqibatlarini Loyiha faoliyatiga/operatsiyalariga minimal ta'sir ko'rsatgan holda samarali boshqarish uchun zarur ma'lumotlarni kuzatib borishdan iboratdir. MoC'ning asosiy prinsiplari quyidagilarni qamrab oladi:

- Tartib-taomillar yoki texnologik uskunalar (jarayon uskunolari)dagi doimiy, vaqtinchalik va shoshilinch/favqulodda o'zgarishlarni boshqarish;

- Taklif etilayotgan o'zgarishlarni hamda ularning Loyiha ta'sir doirasidagi xavf-xatarlar va ta'sirlar nuqtai nazaridan oqibatlarini har tomonlama baholash uchun saralash (skrining) vositalari va tartib-taomillarini ta'minlash;
- O'zgarishlar tufayli yuzaga keladigan ta'sir va xavf-xatarlarni hamda ularning AMITI jarayonida aniqlangan xavf va ta'sirlardan farq qilishi yoki ularga qo'shimcha ekanligini baholash tartib-taomillarini ta'minlash. Tafovutlar mavjud bo'lgan taqdirda, MoC ushbu o'zgarishga javob berish uchun ESMPs (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalari) tarkibiga kiritilishi lozim bo'lgan qo'shimcha yoki kuchaytirilgan yumshatish choralari aniqlashni ta'minlaydi;
- O'zgarishga javoban ESMPs rejalari hamda ESMP'ning tarkibiy qismi bo'lgan boshqa tegishli tartib-taomillar va vositalarni qayta ko'rib chiqish tartib-taomillarini ta'minlash;
- Taklif etilayotgan o'zgarish, uning oqibatlari hamda boshqaruvga oid yangi yoki farqli talablar haqida xizmat vazifalari ushbu o'zgarish ta'siriga tushishi mumkin bo'lgan va o'zgarish joriy etilishidan oldin o'qitilishi (treningdan o'tishi) talab etiladigan xodimlarni xabardor qilish; hamda
- O'zgarishlar joriy etilishi bilan parallel ravishda barcha muhim (kritik) hujjatlarning yangilangan holatda saqlanishini monitoring qilish.

Voltalia Loyihaning barcha faoliyat turlariga nisbatan qo'llaniladigan rasmiy MoC (O'zgarishlarni boshqarish) tartib-taomilini joriy etadi. O'zgarishlar bilan ishlash jarayonida o'zgarishlarning uchta darajasi belgilanadi:

- **III daraja: Yuqori darajadagi ahamiyatga ega o'zgarishlar.** Bunda AMITI (ESIA) qamrovi/tadqiqot hududidan yoki uning asosiy jihatlaridan tashqarida bo'lgan jiddiy o'zgarish yuz beradi va bu o'zgarish ESMP hamda yumshatish choralari bilan qamrab olinmagan jiddiy salbiy ta'sirlarni keltirib chiqarish ehtimoli yuqori bo'ladi. Bunday holatda AMITI hisobotiga qo'shimcha (addendum) kiritish, shuningdek, uni rasmiy ravishda taqdim etish va tasdiqlash jarayonidan o'tkazish talab qilinishi mumkin. Loyiha standartlaridagi o'zgarishlar ham ushbu toifaga kiradi. III darajadagi o'zgarishlar, shuningdek, ESMP'ga va umuman butun boshqaruv tizimiga jiddiy yangilanishlar (kuchaytirilgan choralari) kiritilishini talab qiladi;
- **II daraja: O'rtacha darajadagi ahamiyatga ega o'zgarishlar.** Bunda o'zgarish AMITI xulosalari uchun muhim (boshlang'ich holatni o'zgartiruvchi) deb hisoblanadi, biroq u AMITI bilan qamrab olingan tadqiqot hududi/qamrov doirasi ichidagi belgilangan Loyiha chegaralarida qoladi. Bu holat ESMP'ga kichik o'zgartirishlar kiritishni hamda qo'shimcha o'rganishlar yoki E&S (atrof-muhit va ijtimoiy) baholashlarini o'tkazishni talab qilishi mumkin; hamda
- **I daraja: Kam ahamiyatga ega (kichik) o'zgarishlar.** Bunda o'zgarish asosan AMITI xulosalari uchun muhim hisoblanmaydi va Loyihaning amaldagi ESMP hamda boshqaruv rejalari orqali E&S samaradorlik talablarini bajarish qobiliyatiga ta'sir ko'rsatmaydi. Bunday o'zgarish qo'shimcha ekologik yoki ijtimoiy tadqiqotlar yoxud dala o'rganishlarini talab qilmasligi yoki juda cheklangan miqdorda talab qilishi mumkin.

Tegishli javob choralari ko'rish uchun ESMP'ni yangilashni talab qiladigan II va III darajali o'zgarishlar yuz bergan taqdirda, barcha manfaatdor tomonlar ushbu o'zgarishlar haqida xabardor qilinishi shart. Har qanday o'zgarishlar oqibatlarini boshqarish choralari joriy etishda ishtirok etadigan ishchilar yoki boshqa tomonlar o'zgarishlarning ta'sirini va ularga qarshi harakat qilish usullarini tushunishlari uchun tegishli tayyorgarlikdan (treningdan) o'tkaziladi.

12.5 Atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha yumshatish choralarining qisqacha mazmuni

Ushbu bobda keltirilgan jadvallar AMITI (ESIA)ning 8A, 8B va 8C-bo'limlarida belgilangan yumshatish choralarining qisqacha mazmunini ta'minlaydi.

Mazkur choralar barcha loyiha tarkibiy qismlarini qamrab oladi hamda Artemisya gibrid loyihasining (Artemisya Hybrid Project) I bosqichi va II bosqichiga oid qurilish hamda foydalanish (operatsion) fazalarining har ikkalasiga daxldordir. Jadvallashtirilgan ma'lumotlar loyihaning butun hayotiy sikli davomida YTTB (EBRD) talablariga, shuningdek, xalqaro miqyosda tan olingan standartlar va ko'rsatmalarga muvofiqlikni ta'minlagan holda, yuzaga kelishi mumkin bo'lgan salbiy ekologik va ijtimoiy ta'sirlarni minimallashtirish, nazorat qilish yoki qoplash (kompensatsiya qilish) uchun ishlab chiqilgan strategiyalarni birlashtiradi.

Aniqlangan har bir chora / harakat uchun jadvalda quyidagilar ko'rsatilgan:

- **Band:** yumshatish chorasi / harakatining identifikatsiya kodi (ID);
- **Toifa:** yumshatish chorasining choralar ierarxiyasidagi toifasi;
- **Chora / Harakatlar (Measure/Actions):** yumshatish chorasi / harakatlarining tavsifi;
- **Asos hujjat (Source document):** bir yoki bir nechta amaldagi standartga havola (ya'ni Milliy qonunchilik va ruxsatnomalar, EI reglamentlari / direktivalari, XMK (IFC) faoliyat standartlari (PS) / yo'riqnomalari yoki boshqa GIIP — xalqaro sanoatning ilg'or tajribalari);
- **Muddati va davriyligi (Timeline and frequency):** chora / harakatning amalga oshirish muddati yoki davriyligi;
- **KPI (Asosiy samaradorlik ko'rsatkichi):** yumshatish chorasi / harakatlarining amaldagi samaradorligini tasdiqlash uchun qo'llaniladigan miqdoriy muvofiqlik ko'rsatkichi yoki sifat jihatidan qabul qilish mezonlari;
- **Maqsadli ko'rsatkich (Target):** rioya qilinishi lozim bo'lgan yakuniy sifat yoki miqdoriy maqsad;
- **Mas'uliyat (Responsibility):** choralarni / harakatlarni hayotga tatbiq etish uchun mas'ul bo'lgan resurs (shaxs/tomon). 1-jadvaldan 4-jadvalgacha bo'lgan qismlarda keltirilgan rollar va mas'uliyat doiralari yakuniy hisoblanmaydi, chunki Artemisya loyihasi (Artemysia Project) uchun HSESMP (Sog'liqliqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) hali to'liq yakuniga yetkazilmagan.

Atrof-muhitga yetkaziladigan salbiy ta'sirlarni imkon qadar cheklash imkonini beruvchi choralarni to'g'ri tanlash uchun "yumshatish choralari ierarxiyasi" (bartaraf etish / cOHTLab o'tish, minimallashtirish, tiklash / qayta tiklash, kompensatsiya qilish / qoplash) qo'llaniladi.

Ushbu hujjatda belgilangan yumshatish choralari kelgusida maxsus boshqaruv rejalarida yanada batafsil ishlab chiqiladi va aniqlashtiriladi. Mazkur rejalar har bir choraning ijrosi, monitoringi va baholanishi bo'yicha aniq yo'riqnomalarni ta'minlaydi hamda barcha ekologik va ijtimoiy xavf-xatarlarning normativ talablar hamda sohadagi ilg'or tajribalarga muvofiq bartaraf etilishini kafolatlaydi. Boshqaruv rejalar rollar va mas'uliyat doiralarini belgilaydi, samaradorlik ko'rsatkichlarini joriy etadi hamda uzluksiz takomillashtirish tartib-taomillarini belgilab beradi, bu esa Loyihaning butun hayotiy sikli davomida xavf-xatarlarni samarali yumshatishga ko'maklashadi.

12.5.1 I bosqich — Qurilish fazasi uchun yumshatish choralari

1-jadval: I bosqich — Qurilish fazasi — Bartaraf etish, yumshatish va tiklash / kompensatsiya qilish (qoplash) choralari

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
Fizik komponent (Jismoniy muhit)							
PHY01	Minimallashtirish	Iftorlanishning (zararlanishning) oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish faoliyati davomida baxtsiz hodisalar oqibatidagi to'kilishlar tufayli tuproqning ifloslanishini imkon qadar kamaytirish uchun belgilangan barcha choralarni o'z ichiga oladi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Hodisalar qaydi va tuproq ifloslanishining ko'lam.	Aniqlangan tuproq ifloslanishi hodisalarini 100% bartaraf etish.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Environmental Site Supervisor); Voltalia obyekt menejeri (Site Manager); Pudratching obyekt menejeri hamda atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (ishlab chiqish va joriy etish).
PHY02	Bartaraf etish	Tuproqning asossiz ravishda olib tashlanishi yoki sifati buzilishining oldini olish. Tuproqni zaiflashtiradigan va ortiqcha tuproq chiqindilarini hosil qiladigan asossiz tuproq qazish va o'simlik qoplamini tozalash ishlari taqiqlanadi. Pudratchi tuproq va o'simliklarni olib tashlashni quyidagi maqsadlarda oldindan rejalashtirishi kerak: - Loyihaning egallaydigan maydonini (footprint) minimallashtirish; - Faqat o'ta zarur bo'lgan tuproq qismini olib tashlash va yer ishlarini faqat majburiy maydonlar bilan cheklash; - Oldini olish mumkin bo'lgan tuproq ko'chirilishi yoki zararlanishining oldini olish uchun puxta rejalashtirish va nazoratni ta'minlash.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidagi qazish ishlari davomida.	Ortiqcha qazib olingan tuproq hajmi.	Ortiqcha qazib olingan tuproq materialining qazish rejasidan cOHTLashishi 0% ga yaqin bo'lishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratching obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY03	Bartaraf etish	Tovar va materiallarni tartibsiz saqlamaslik hamda qurilish maydoniga chiqindilarni sochib yubormaslik. Qurilish materiallari, xavfli mahsulotlar (kimyoviy moddalar, moylar yoki moylash materiallari kabi) va uskunalar faqat ish boshlanishidan oldin belgilangan maxsus hududlarda saqlanishi kerak. Saqlash joylari tuproq va o'simlik qoplamining sezgirligi hamda material turiga qarab tanlanadi. Muntazam nazorat to'g'ri saqlashni ta'minlaydi va tuproqning yemirilishiga olib kelishi mumkin bo'lgan harakatlarning oldini oladi. Chiqindilarning tarqalishi, yoqilishi va ko'milishining oldini olish uchun butun qurilish maydoni bo'ylab chiqindi qutilari o'rnatiladi. Yashash lageri va dam olish joylaridan chiqadigan maishiy qattiq chiqindilar Loyiha standartlariga muvofiq to'g'ri yig'iladi, saralanadi va boshqariladi. Obyektdagi HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) guruhi ishchilarning umumiy chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish bo'yicha xabardorligini oshiradi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; YTTB (EBRD) ESR6; XMK (IFC) PS6; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Tovar va materiallarni saqlash uchun belgilangan hududlarning soni va ko'lami. Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish qaydlari.	Tovar va materiallarning 100% belgilangan saqlash joylarida bo'lishi. Chiqindilarning 100% to'g'ri yig'ilishi, saralanishi va boshqarilishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektdagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY04	Bartaraf etish	Qazib olingan tuproq va ona jins (grunt) materiallarining tartibsiz aralashib ketishining oldini olish. Qazib olingan unumdor tuproq qatlami ustki qismi (dastlabki 20 sm) balandligi 2 metrdan va asosi (eni) 8 metrdan oshmaydigan uyumlar shaklida maxsus ajratilgan maydonda saqlanadi hamda kelajakda hududni obodonlashtirish va obyektini qayta tiklash (rekultivatsiya) ishlarida qo'llaniladi. Tuproq osti qatlami va ona jins materiallari alohida saqlanadi hamda morfologik qayta tiklash va bo'shliqlarni to'ldirish uchun ishlatiladi. Tuproq osti va tuproq komponentlari alohida saqlanadi va hududni qayta tiklash hamda rekultivatsiya ishlari davomida maqsadli foydalaniladi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Qazib olingan materiallarni (tuproq va ona jinslarni) saqlash uchun ajratilgan maydonlarning soni va ko'lami.	Qazib olingan tuproq va ona jinslarning 100% alohida saqlanishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektdagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY05	Minimallashtirish	Tuproqning tabiiy holatiga ta'sir qiluvchi ortiqcha zichlashishni (shibshiflanishni) minimallashtirish. Qurilish davomida tuproqning haddan tashqari zichlashishini minimallashtirish. Infiltratsiya darajasi va tuproqning suvni ushlab turish qobiliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan gidravlik o'tkazuvchanlikdagi jiddiy o'zgarishlarning oldini olish uchun tuproqning tabiiy holatidagi o'zgarishlar qat'iy nazorat qilinadi. Strukturaviy buzilishlarni cheklash va tuproq o'tkazuvchanligining haddan tashqari pasayishiga yo'l qo'ymaslik chorolari ko'riladi. Bundan tashqari, g'ovaklik bo'shlig'ini saqlab qolish hamda yer osti drenaji va infiltratsiya samaradorligini to'g'ri darajada ushlab turish uchun qurilish ishlari davomida tuproq zichlashishi minimallashtiriladi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Ortiqcha tuproq zichlashishining ko'lami.	Ortiqcha tuproq zichlashishi 0% ga yaqin bo'lishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY06	Minimallashtirish	Og'ir yuk transport vositalarining harakatini faqat belgilangan yo'llar bilan cheklash. Og'ir qurilish texnikalarining harakatini faqat oldindan belgilangan, muhandislik jihatidan tayyorlangan yuk tashish yo'nalishlari va barqarorlashtirilgan kirish yo'llari bilan cheklash. Transport harakatini ushbu belgilangan koridorlar doirasida saqlash qo'shni tuproq profillariga tushadigan ortiqcha yuklanish bosimini kamaytiradi, shu bilan chuqur zichlashish xavfini kamaytiradi, makrog'ovaklikni asraydi va infiltratsiya qobiliyatini saqlaydi. Ushbu amaliyot, shuningdek, o'simlik qoplami va ildiz tizimlariga yetkaziladigan zararni minimallashtirib, tuproqni muhofaza qilish va atrof-muhitni muhofaza qilish standartlariga muvofiqlikni ta'minlaydi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Qurilish yo'llarining soni.	Qurilish uchun mo'ljallanmagan yo'llardan tashqarida transport vositalari izlarining qolishi 0% ga yaqin bo'lishi. Agar yo'ldan tashqari bitta yoki bir nechta izlar mavjud bo'lsa, ular asosli vajga ega bo'lishi shart.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY07	Tiklash	Olib tashlangan tuproqni qayta tiklash. Imkoniyat mavjud bo'lgan har qanday holatda, vaqtinchalik qurilish ishlari yakunlangandan so'ng, ilgari olib tashlangan tuproqni qayta joyiga yotqizish (tiklash) kerak, bunda qayta tiklash faqat operatsion cheklovlar va yer yuzasidan foydalanish minimal bo'lgan hududlarda amalga oshirilishini ta'minlash lozim. Tiklash jarayoni tuproqning butunligini saqlash va eroziyaning oldini olish uchun to'g'ri tekislash (greyderlash), zichlash va barqarorlashtirishni o'z ichiga olishi kerak.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Olib tashlangan tuproq miqdori. Rekultivatsiya uchun qayta ishlatilgan unumdor tuproq (topsoil) miqdori.	Olib tashlangan tuproqning 100% tegishli maydonda saqlanadi va qurilishdan keyin rekultivatsiya uchun qayta ishlatiladi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY08	Bartaraf etish	Relyef (morfologiya) va topografiyaga asossiz o'zgartirishlar kiritilishining oldini olish. Barcha qurilish ishlari tabiiy relyefga yetkaziladigan zararni minimallashtirishi shart. Muhandislik-loyihalash parametrlari bo'yicha aniq talab qilinmagan bo'lsa, o'ta zarur bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlari taqiqlanadi. Qazish ishlari muhandislik-geologik baholashni hisobga olgan va obyektning o'ziga xos geomorfologik xususiyatlarini saqlab qoladigan tasdiqlangan loyiha spetsifikatsiyalariga qat'iy muvofiq bo'lishi kerak. Bundan tashqari, tabiiy drenaj tizimlarini saqlab qolish hamda tuproqning beqarorligi yoki eroziya xavfini kamaytirish uchun sun'iy balandliklar hosil bo'lishining (masalan, qazib olingan materialni nazoratsiz to'plash orqali) oldi olinishi shart.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Zarur bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlarining ko'lami.	Zarur bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlariga duchor bo'lgan maydon ko'lami 0% ga yaqin bo'lishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY09	Minimallashtirish	Mavjud tabiiy shakllar va qiyaliklarga yetkaziladigan zararni minimallashtirish. Qurilish ishlari mavjud yer shakllari va qiyalik burchaklariga (gradientlarga) yetkaziladigan zararni minimallashtiradigan tarzda rejalashtirilishi va bajarilishi shart. Mahalliy relyefga (morfologiyaga) ortiqcha o'zgartirishlar kiritish taqiqlanadi va geotexnik barqarorlik hamda tabiiy gidrologik funksiyani ta'minlash uchun	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Mahalliy relyef va qiyalik konfiguratsiyasidagi o'zgarishlarning ko'lami.	Mahalliy relyef va qiyalik konfiguratsiyasida zarur bo'lmagan o'zgarishlarga duchor bo'lgan maydon ko'lami 0% ga yaqin bo'lishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		imkon qadar asl qiyalik konfiguratsiyasi saqlanishi lozim. Loyihalash va ijro etish bosqichlari obyekt geomorfologiyasini asrash va tabiiy suv oqimi tizimlarini saqlab qolish uchun batafsil topografik suratga olish va gidrologik baholash ishlarini qamrab olishi shart, bu esa eroziya, cho'kindi hosil bo'lishi va drenaj tizimining buzilishi xavfini kamaytiradi.					
PHY10	Tiklash	Qazilgan maydonlarni qisqa muddatlarda qayta tiklash. Qazilgan maydonlarning qisqa muddatda (qazish ishlaridan keyin amaliy jihatdan imkon qadar tezroq) tiklanishini yoki to'ldirilishini ta'minlash; bu kuchli yomg'irlar tufayli o'pirilishlar va ko'lmaklar hosil bo'lishining oldini oladi. Qazilgan maydonni qayta tiklash, shuningdek, qurilish maydonining umumiy vizual ko'rinishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.	Vizual landshaft; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Qazish ishlaridan keyin qayta tiklangan maydonlar soni.	Maydonning 100% qayta tiklanishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY11	Minimallashtirish	Iftorlanishning (zararlanishning) oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish faoliyati hamda vaqtinchalik oqova suvlarni tozalash (WWT) qurilmalaridan foydalanish yoki ularga texnik xizmat ko'rsatish natijasida yer osti suvlarining ifloslanish potentsialini minimallashtirish uchun zarur bo'lgan barcha muhandislik va protsedura choralari belgilashi va hujjatlashtirishi shart. Reja quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak: - Iftorlovchi manbalarni aniqlash (masalan, yoqilg'i saqlash joylari, kimyoviy moddalar bilan ishlash zonalari, beton yuvish stansiyalari); - Suv o'tkazmaydigan qoplamalar, ikkilamchi himoya sig'imlari tizimlari va to'kilishning oldini oluvchi to'siqlar kabi lokallashtirish va nazorat qilish strategiyalari;	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yer osti suvlarining ifloslanishi hodisalari qaydi va ko'lam. Belgilangan muddatda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rigan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Aniqlangan yer osti suvlari ifloslanishi hodisalarini 100% aniqlash. Belgilangan muddat ichida barcha nomuvofiqliklarni 100% bartaraf etish.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri hamda atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (ishlab chiqish va joriy etish).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Iftorlovchi moddalarning sizib o'tishini oldini olish uchun cho'kindi tutgichlar, loy to'siqlari va nazorat qilinadigan oqizish nuqtalarini o'z ichiga olgan yomg'ir suvlari va oqovalarni boshqarish choralari; - Tasodifiy to'kilish holatlarida, zararlangan tuproqni olib tashlash va to'kilgan moddaning tuproq ostiga sizib kirishini oldini olish uchun yer osti suvlarini muhofaza qilish bayonnomasini (protokolini) belgilash; - Tasodifiy sizib chiqishlar uchun favqulodda harakat qilish tartib-taomillari, shu jumladan tezkor lokallashtirish, neytrallashtirish va rekultivatsiya bosqichlari; - Konstruktiv butunlikni ta'minlash va sizib chiqishni oldini olish uchun vaqtinchalik oqova suvlarni tozalash (WWT) qurilmalariga texnik xizmat ko'rsatish va tekshirish jadvallari; - Xodimlarni xavfli materiallar bilan ishlash va ifloslanishni nazorat qilish choralari joriy etish bo'yicha o'qitish talablari.					
PHY12	Bartaraf etish	Obyektdagi faoliyat davomida maishiy oqova suvlarni oqizish bo'yicha sifat standartlariga muvofiq kelmaydigan suvdan foydalanishning oldini olish. Barcha obyekt faoliyati davomida qurilish jarayonlari uchun faqat amaldagi normativ sifat mezonlariga javob beradigan suvdan foydalanilishi shart. Texnologik (jarayon) suvining sifati laboratoriya tahlillari orqali tekshirilishi, pH, umumiy azot, umumiy fosfor, loyqalik, muallaq moddalarning umumiy miqdori kabi parametrlarga muvofiqligi hamda ifloslantiruvchi moddalarning (masalan, uglevodorodlar, og'ir metallar va patogen mikroorganizmlar) mavjud emasligi ta'minlanishi shart. Suv manbalari hujjatlashtirilishi lozim.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Belgilangan muddatda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rilgan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Belgilangan muddat ichida barcha nomuvofiqliklarni 100% bartaraf etish.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektdagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY13	Minimallashtirish	Iftorlanishning (zararlanishning) oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish faoliyati natijasida yuzaga keladigan havo ifloslantiruvchi moddalar ajralmasini, shu jumladan issiqxona gazlari (GHG) va boshqa gazsimon ifloslantiruvchi moddalarni minimallashtirishga qaratilgan barcha muhandislik, operatsion va protsedura choralarini o'z ichiga olishi shart. Reja quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak: ▪ Ichki yonuv dvigatellari, generatorlar, materiallar bilan ishlash va chang hosil qiluvchi operatsiyalar kabi emissiya manbalarini aniqlash; ▪ Imkoniyat mavjud bo'lgan joylarda kam emissiyali texnologiyalarni joriy etish; ▪ Shamolli davrlarda suv purkash, shamol to'siqlari va uyumlarni (qazib olingan materiallarni) yopish kabi chang va zarrachalarni nazorat qilish choralari; ▪ Uskunalardan optimallashtirilgan foydalanish, salt ishlash (idling) vaqtini minimallashtirish va energiya tejankor amaliyotlarni o'z ichiga olgan issiqxona gazlarini (GHG) kamaytirish strategiyalari; ▪ Normativ chegaralarga nisbatan asosiy ifloslantiruvchi moddalarni (masalan, CO₂, NO, SO₂, VOCs, PM₁₀ / PM_{2.5} davriy o'lchash bilan monitoring qilish va hisobot berish bayonnomalari (protokollari); ▪ Obyekt xodimlari uchun havo sifati menejmenti va muvofiqlik talablari bo'yicha o'quv dasturlari.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Sifat standartlaridan yuqori bo'lgan havo emissiyasi holatlari qaydi. Belgilangan muddatda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rilgan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Belgilangan muddat ichida barcha nomuvofiqliklarni 100% bartaraf etish.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri hamda atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (ishlab chiqish va joriy etish).
PHY14	Bartaraf etish	Transport vositalari, uskunalar va mexanizmlarning salt (bekorga) ishlashining oldini olish. Transport vositalari, uskunalar va mexanizmlar foydalanilmayotganda, issiqxona gazlarining asossiz chiqarilishini va resurslarning isrof qilinishini oldini olish uchun to'g'ri o'chirilishi shart.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Faol foydalanilmayotganda o'chirilgan transport vositalari, uskunalar va mexanizmlar soni.	Transport vositalari, uskunalar va mexanizmlarning 100% muvofiqligi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY15	Bartaraf etish	Mexanizmlar, uskunalar va transport vositalarining davriy nazorat va texnik xizmat ko'rsatishdan o'tishini ta'minlash. ▪ Quydagi vositalar yordamida Loyiha standartlariga muvofiq emissiyalarning ko'payishini oldini olish va Loyihaning atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish; ▪ Uskunalar va mexanizmlarga muntazam davriy texnik xizmat ko'rsatish; ▪ Mexanizmlar, uskunalar va transport vositalariga xizmat ko'rsatadigan emissiyani nazorat qilish tizimlarida (masalan, aspiratsiya va filtratsiya tizimlari) davriy texnik xizmat ko'rsatish va nazoratni amalga oshirish; ▪ Amaldagi yoqilg'i va moy turlari hamda ularning iste'moli bo'yicha davriy tekshiruvlar o'tkazish; ▪ Harakatlanayotgan yuk mashinalarining tezligini davriy nazorat qilish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Texnik pasportga (varaqa-siga) muvofiq xizmat ko'rsatilgan transport vositalari va mexanizmlar soni.	Transport vositalari va mexanizmlarning 100% texnik pasportga muvofiq saqlanishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyekt-dagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY16	Minimallashtirish	Havoga chiqariladigan umumiy emissiyalarni minimallashtirish. ▪ Quydagi choralarni qo'llash orqali loyihaning butun joriy etilish davrida atmosfera emissiyalarini minimallashtirish; ▪ Tezlikni tartibga solish: Tezlanish va tormozlanish sikllari bilan bog'liq yoqilg'i sarfini, qattiq zarralar (PM) va NOx emissiyalarini kamaytirish uchun loyiha hududida va unga tutash maydonlarda transport vositalarining tezligiga qat'iy cheklov (masalan, 20 km/soat) joriy etish; ▪ Optimallashtirilgan logistika rejalashtirish: Qurilish ishlari boshlanishidan oldin, umumiy issiqxona gazlari (\$GHG\$) emissiyasini va yoqilg'i sarfini kamaytirish uchun minimal masofali va tirbandlik kam bo'lgan afzal yo'nalishlardan foydalanishni belgilovchi va majburiy qiluvchi Reja ishlab chiqish;	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Belgingan tezlik cheklovidan oshgan transport vositalari soni. Minimal harakatlanish masofasiga ega afzal ko'rilgan yo'nalishlarning belgilanishi. Tovarlar va materiallar uchun mahalliy yetkazib beruvchilar soni. Atrof-muhitga ta'siri kamroq bo'lgan transport usullaridan foydalanish. Kam oltingugurtli yoqilg'ida	0 ta transport vositasi tezlik limitini oshirishi. Afzal ko'rilgan yo'nalishdan 100% foydalanish. >10% mahalliy yetkazib beruvchilar ulushi. >10% kam emissiyali transport vositalari soni. GWP past bo'lgan xladagentlardan foydalanadigan HVAC	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyekt-dagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		▪ Mahalliy xaridlar strategiyasi: Uzoq masofali tashishlar bilan bog'liq bo'lgan 3-ko'lam (Scope 3) emissiyalarini minimallashtirish uchun qurilish materiallari va tovarlarni loyiha hududiga yaqin joylashgan yetkazib beruvchilardan xarid qilishga ustuvorlik berish; ▪ Kam ta'sirli transport turlari: Imkoniyat mavjud bo'lganda, \$CO_2\$, \$NO_x\$ va PM emissiyalarini kamaytirish uchun atrof-muhitga ta'siri kamroq bo'lgan transport usullarini tanlash (masalan, avtomobil yo'li o'rniga temir yo'l, dizel yuk mashinalari o'rniga elektr yoki gibrid transport vositalari); ▪ Yoqilg'i spetsifikatsiyasiga muvofiqlik: Agar bozorda mavjud bo'lsa, \$SO_2\$ emissiyasini va ikkilamchi zarrachalar hosil bo'lishini kamaytirish uchun barcha transport vositalari va ichki yonuv dvigatellari uchun kam oltingugurtli yoqilg'ilarni (oltingugurt miqdori <50 ppm) xarid qilish va ulardan foydalanish; ▪ Uglerod-neytral uskunalarni joylashtirish: To'g'ridan-to'g'ri issiqxona gazlari emissiyasini minimallashtirish uchun, bozor imkoniyatlari darajasida, bioyoqilg'i, qayta tiklanadigan elektr energiyasi yoki boshqa uglerod-neytral energiya tashuvchilari bilan ishlaydigan qurilish qurilmalari, mexanizmlari, transport vositalari va yordamchi uskunalarni jalb qilish; ▪ Sovutish tizimining ekologik butunligi: Ofis hududlarida faqat Global isish potentsiali (GWP) past bo'lgan xladagentlardan (sovutish agentlaridan) foydalanadigan HVAC (isitish, shamollatish va havoni konditsiyalash) tizimlarini o'rnatish; ▪ Barqaror qurilish materiallari va obyektidagi qayta tiklanadigan energiyani integratsiyalash: Ekologik toza qurilish materiallariga (masalan, qayta ishlangan inert materiallar, kam uglerodli sement			ishlaydigan transport vositalari soni. GWP past bo'lgan xladagentlardan foydalanadigan HVAC tizimlari bilan jihozlangan ofislar soni.	tizimlari bilan 100% ofislar jihozlanishi.	

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		muqobillari) ustunlik berish hamda qurilish davrida energiya bilan ta'minlash va foydalanish bosqichiga o'tish uchun obyektidagi qayta tiklanadigan energiya tizimlarini (masalan, fotoelektr panellari) o'rnatish imkoniyatlarini baholash.					
PHY17	Bartaraf etish	Qurilish materiallarini saqlashdan hamda qazib olingan tuproq va tog' jinslari uyumlari hamda tepaliklaridan kelib chiqadigan chang emissiyasining oldini olish. Quyidagi holatlarda chang va qattiq zarrachalarning tarqalishini oldini olish uchun maxsus yumshatish choralarini ko'rish: ▪ Keyinchalik foydalanish, utilizatsiya qilish yoki qayta ishlash uchun bo'shashgan (sochma) materiallarni vaqtinchalik saqlash ob-havo va shamol ta'siridan tegishli ravishda himoya qilinadi (ya'ni, geoto'qima yoki boshqa turdagi qoplamalar bilan yopiladi); ▪ Kichik/o'rta hajmdagi qurilish materiallari va uskunalarini saqlash uchun yopiq va ochiq omborlar o'rnatiladi; ▪ Zarur bo'lganda shamol to'siqlari (ya'ni chang chiqishi kutilayotgan ish joylari atrofida joylashtiriladigan ko'chma to'siqlar) qo'llaniladi. ▪ Davriy vizual tekshiruvlar o'tkazish orqali yumshatish choralarining to'g'ri qo'llanilishini ta'minlash uchun qurilish maydonini nazorat qilish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Havo sifati monitoringi kampaniyalari natijalari (ya'ni, o'lchangan chang ko'rsatkichlarining vaqt bo'yicha tendentsiyalari). Shamol tufayli tarqalishdan himoyalanganlik.	100% belgilangan maqsadli choralar ijrosi. Materiallar va uyulgan tuproqning 100% yopilishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY18	Bartaraf etish	Transport harakatidan kelib chiqadigan chang ko'tarilishining oldini olish. Harakatlanayotgan transport vositalaridan chang tarqalishining oldini olish uchun qoidalar, yo'riqnomalar va ko'rsatmalarni belgilash, chunonchi:	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Transport vositalari uchun oldindan belgilangan yo'nalishlar sifatida barcha kirish yo'llarining mavjudligi.	Transport vositalarining 100% oldindan belgilangan yo'nalishlardan foydalanishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri;

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Barcha harakatlanayotgan transport vositalari oldindan belgilangan yo'nalishlar bo'ylab yuradi; - Qurilish maydonida og'ir yuk mashinalari uchun tezlik cheklovi 20 km/soat qilib cheklanadi; - Sirt mustahkamligini oshirish hamda zarrachalar va chang emissiyasini kamaytirish uchun Loyiha hududi yo'llariga/transport yo'laklariga shag'al to'shaladi; - Sirt mustahkamligini oshirish imkoni bo'lmagan yoki nazarda tutilmagan joylarda changni nazorat qilish muntazam suv sepish orqali amalga oshiriladi; - Chang va zarrachalar tarqalishini oldini olish uchun sochma materiallarni tashiydigan yuk mashinalari va boshqa harakatlanuvchi transport vositalari tashish paytida brezent yoki boshqa qoplamalar bilan yopiladi; - Yuk mashinalari va boshqa harakatlanuvchi transport vositalari qurilish maydonini tark etishdan oldin davriy ravishda yuviladi/tostozalanadi (g'ildiraklarni yuvish). Davriy vizual tekshiruvlar o'tkazish orqali yumshatish choralarining to'g'ri qo'llanilishini ta'minlash uchun qurilish maydonini nazorat qilish.			Tezlik chegarasini belgilash va tezlik kamerasi yoki yorug'lik ogohlantirishi bilan nazorat qilish. Shag'al to'shalgan kirish yo'llari soni. Changni bostirish uchun suv sepish jadvaliga muvofiq suv sepishlar soni. Brezentli yoki yuk qoplami yopilgan transport vositalari soni. G'ildiraklarida loy/kir kuzatilgan transport vositalari soni.	Transport vositalari tezligining 100% belgilangan cheklovlarga muvofiq bo'lishi. Shag'al to'shalgan (agar asfaltlanmagan bo'lsa) kirish yo'llarining 100% muvofiqligi. Suv sepish jadvaliga 100% rioya qilinishi. Brezentli yoki yuk qoplami yopilgan transport vositalarining 100% muvofiqligi. Obyektni tark etayotgan transport vositalarining 0% g'ildiraklarida ko'rinadigan loy/kir bo'lishi.	Pudratchining obyekt menejeri.
PHY19	Minimallashtirish	Qurilish ishlaridan kelib chiqadigan chang emissiyasini minimallashtirish. Yer ishlari, qazish, tuproqni shilish va ko'chirish ishlari, ayniqsa quruq fasllarda chang va qattiq zarrachalarni hosil qiladi. Quyidagilarni ta'minlash lozim: Changni nazorat qilish va yumshatish choralari samarali qo'llanilishi;	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Chang monitoringi kompaniyalari natijalari (ya'ni, o'lchangan chang ko'rsatkichlarining vaqt bo'yicha tendentsiyalari). Shamol tufayli tarqalishdan himoyalanganlik. Chang emissiyasi bilan bog'liq atrof-muhit va xavfsizlik choralariga	100% belgilangan maqsadli choralar ijrosi. Materiallar va uyulgan tuproqning 100% yopilishi. Qazilgan joylarning 100% yopilishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Noqulay ob-havo sharoitida (masalan, yuqori shamol tezligi, chang bo'ronlari), bunday sharoitda haddan tashqari chang hosil qiladigan yer ishlari, qazish, tuproqni shilish va boshqa harakatlar to'xtatiladi; - Qazish sirtlari imkon qadar tezroq barqarorlashtiriladi, yopiladi va/yoki o'simlik qoplami bilan qayta tiklanadi; - Zarur bo'lganda, pasaytirish choralari va nazorat tizimlari (masalan, payvandlash chodirlari va to'siqlar yoki filtrlar bilan jihozlangan ko'chma aspiratorlar) qo'llaniladi. Havoga uchuvchi zarrachalarning asosiy manbalari hisoblangan payvandlash, kesish, silliqlash va qum purkash (sandblasting) kabi operatsiyalar, ayniqsa silika (kvars) o'z ichiga olgan zararli qurilish materiallari (masalan, beton yoki abrazivlar) bilan ishlashda atrof-muhit va xavfsizlik choralariga muvofiq keladigan to'g'ri uskunalar va texnikalardan foydalangan holda amalga oshiriladi; - Materiallarni maydalash, saralash va saralash (gradatsiya) bo'yicha ko'chma qurilmalar sezgir retseptorlardan (aholi punktlari va b.) imkon qadar uzoqroqda joylashtirilishi kerak; - Changni nazorat qilish choralarining to'g'ri boshqarilishini baholash uchun obyektidagilarni davriy vizual tekshirishni amalga oshirish.			muvofiq keladigan uskunalar soni. Sezgir retseptorlardan 100 metr masofada joylashgan ko'chma qurilmalar soni.	Uskunalarning 100% muvofiqligi. Ko'chma qurilmalarning 100% sezgir retseptorlardan kamida 100 metr masofada joylashishi.	
PHY20	Tiklash	Sifati jiddiy buzilgan tuproq va qazilgan maydonlarni qayta tiklash. Vaqt o'tishi bilan chang va qattiq zarrachalarning uzluksiz chiqishini oldini olish uchun yo'llarni va qurilish maydoni sirtlarini imkon qadar va maksimal darajada oldingi holatiga qaytarish (tiklash).	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Qayta tiklangan maydonlar soni.	Maydonlarning 100% qayta tiklanishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY21	Minimallashtirish	Shovqinni boshqarish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish davomida shovqin va tebranish emissiyasini kamaytirish bo'yicha obyektga xos choralarni o'z ichiga olishi kerak. U boshlang'ich shovqin monitoringini, yuqori shovqinli faoliyat uchun prognozli modellashirishni va amaldagi standartlarga muvofiqlikni qamrab olishi lozim. Reja ruxsat etilgan tovush bosimi darajalarini va tebranish chegaralarini, monitoring chastotasini va me'yordan oshib ketish holatlari uchun tuzatish choralari belgilashi kerak.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Shovqin o'lchovlari.	O'lchangan shovqin darajasining amaldagi standartlarga 100% muvofiq bo'lishi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri hamda atrof-muhit va ijtimoiy muhofaza bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (ishlab chiqish va joriy etish).
PHY22	Bartaraf etish	Tungi vaqtda yuqori shovqin darajasiga ega uskunalardan foydalanishni talab qiladigan ish faoliyatining oldini olish. Aniq ruxsat berilmagan bo'lsa, sezgir soatlarda (odatda soat 22:00 dan 06:00 gacha) yuqori shovqinli uskunalarni jalb qiladigan ishlarni taqiqlash. Agar buning oldini olish imkoni bo'lmasa, vaqtinchalik akustik (shovqin to'suvchi) to'siqlar o'rnatish va tungi vaqtda past shovqinli vazifalarni rejalashtirish kabi qo'shimcha yumshatish choralari qo'llash.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Tungi vaqtdagi qurilish ishlari soni.	Loyiha davrida tungi vaqtda qurilish ishlarining mutlaqo (0) bo'lmasligi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY23	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqin emissiyasini minimallashtirish: - Tovush quvvati darajasi past bo'lgan uskunalar tanlash. Obyektda foydalaniladigan uskunalarining tovush quvvati darajasi (\$L_{wA}\$) bilan ifodalangan shovqin emissiyasi uskunaning quvvatiga (kVt) mos keladigan shovqin cheklovlariga muvofiq bo'lishi shart; - Ventilyatorlar uchun ovoz pasaytirgichlar (silenslar) o'rnatish, dvigatel chiqindilari va kompressor komponentlariga mos keladigan glushitellar o'rnatish, uskunalar korpusining	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Shovqin cheklovlariga muvofiq bo'lgan transport vositalari va uskunalar soni. Akustik ovoz pasaytirgichlar bilan jihozlangan uskunalar soni.	Shovqin cheklovlariga muvofiq bo'lgan transport vositalari va uskunalarining 100% muvofiqligi. Akustik ovoz pasaytirgichlar bilan jihozlangan uskunalarining 100% muvofiqligi.	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		radiatsiya shovqini uchun akustik g'iloflar o'rnatish, mexanik uskunalar uchun tebranish izolyatsiyasini o'rnatish; Shovqin darajasi talablar doirasida saqlanishini ta'minlash uchun uskunalariga muntazam ravishda texnik xizmat ko'rsatish.					
PHY60	Minimallashtirish	Oqova suvlarga duchor bo'lishni minimallashtirish: Beton qotish jarayoni yakunlangunga qadar uning oqova suvlarga duchor bo'lishini eng kam darajaga tushirish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Betonning yangi ishqorlanishi (yuvilishi) oqova suvlardan muhofaza qilingan qurilish maydonchalari soni	Oqova suvlardan muhofaza 100% qilingan Asossiz va tasdiqsiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY61	Minimallashtirish	Yuvish suvlarini yig'ish: Beton yuvish suvlari va ortiqcha beton maxsus ajratilgan suvo'tkazmas yuvish havzalarida yig'iladi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Beton oqovasining ishqorlanishini (yuvilishini) amalga oshirayotgan qurilish maydonchalari soni	Oqova suvlardan muhofaza 100% qilingan Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY62	Minimallashtirish	Aralashtirish va qo'llash ishlarini suvo'tkazmas yuzalarda amalga oshirish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Suvo'tkazmas bo'lgan beton aralashtirish maydonchalari soni	Beton aralashtiriladigan maydonlarning 100% suvo'tkazmas Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY63	Bartaraf etish	Keraksiz suv sepish: Kimyoviy reaksiyalarning noto'g'ri o'zgarishiga va tuproqqa oqib tushishi mumkin bo'lgan ortiqcha suv hosil bo'lishiga yo'l qo'ymaslik uchun betonni qotish	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Suvni nazorat qilish tizimi mavjud bo'lgan va loyiha spetsifikatsiyalariga muvofiq suv sepish muddatlarini nazorat qilishga mas'ul shaxs	Davom etayotgan qotish jarayonlarining 100% da suvni nazorat qilish tizimi joriy etilgan	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri;

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		bosqichida me'yordan ortiq yoki uzluksiz suv sepishga yo'l qo'ymaslik.			tayinlangan qotish jarayonlari soni Beton suv sepishdan hosil bo'lgan ortiqcha suvning tuproqqa yetib borishi aniqlangan holatlar soni	Beton suv sepish maydonchalarining 100% da loyiha spetsifikatsiyalariga muvofiq suv sepish muddatlarini nazorat qilishga mas'ul shaxs mavjud Betonne parvarish qilishdan hosil bo'lgan ortiqcha suvning tuproqqa yetib borishi holatlari 0%	Pudratchining obyekt menejeri.
PHY64	Bartaraf etish	To'g'ridan-to'g'ri oqizish: Beton qorishmasi (loyqasi), yuvish suvlari yoki sement qoldiqlarini tuproqqa yoki drenaj kanallariga to'g'ridan-to'g'ri oqizish taqiqlanadi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Beton yoki sementli suyuq yoki qattiq chiqindilarning boshqaruv uchun ajratilgan hududlardan tashqariga to'g'ridan-to'g'ri oqizilganligi/tashlanganligi aniqlangan holatlar soni	Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
Biologik komponent (Biologik muhit)							
BIO01	Bartaraf etish	Qurilish bosqichidan (materiallarni saqlash, harakatlanayotgan transport vositalari, qurilish ishlari) kelib chiqadigan chang emissiyasining oldini olish. <i>PHY13 — PHY17 — PHY18 — PHY19 bandlariga qarang.</i>	-	-	-	-	-
BIO02	Bartaraf etish / Minimallashtirish	Mavjud relyef konturiga (gabaritiga) yetkaziladigan zararni minimallashtirish. Zarur bo'lmagan tekislash va qazish ishlarining oldi olinadi. Hatto asossiz sun'iy balandliklar (tepaliklar) hosil qilinishining ham oldi olinadi. Tuproq va jinslar, qoldiqlar	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilishdan oldin va qurilish davomida.	Loyiha muqobillari tahlilining qaydlari.	Loyiha inshootlarining yakuniy joylashuvi. Rejalashtirilgan qurilish maydonlaridan	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		yoki chiqindilarning ruxsatsiz va nazoratsiz to'planishiga (vaqtinchalik bo'lsa ham) yo'l qo'yilmaydi va materiallarni o'zboshimchalik bilan qazib olishga ruxsat berilmaydi. Mahalliy relyef va topografiyadagi o'zgarishlar minimallashtiriladi va iloji boricha obyektning umumiy qiyaligi saqlab qolinadi. Qurilish ishlari aniq texnik tadqiqotlarga muvofiq ishlab chiqilgan Loyiha loyihaviy yechimiga qat'iy amal qiladi. O'simlik qoplamini tozalash, qazish va poydevor qo'yish ishlarida hech qanday bo'shliqlar qoldirilmaydi (ya'ni cho'kishning oldini olish) va tuproqning asossiz haddan tashqari zichlashuviga yo'l qo'yilmaydi.				tashqarida hudud qamrovining kengayib ketishi (footprint creep) belgilari mutlaqo bo'lmasligi.	
BIO03	Bartaraf etish	O'simliklarni olib tashlashda ifloslantiruvchi amaliyotlardan foydalanishning oldini olish. Har qanday mavsumda va har qanday joyda olov, gerbitsidlar yoki shunga o'xshash moddalardan foydalanish qat'iy man etiladi. Inson salomatligi va atrof-muhit uchun zararli bo'lgan pestitsidlar, gerbitsidlar va qo'shimchalardan foydalanish taqiqlanadi. O'simliklarni olib tashlash uchun yerning hech bir qismiga olov qo'yilmaydi (yoqilmaydi). Buning o'rniga mexanik olib tashlash usuli tanlanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish bosqichi davomida.	Loyiha qurilishida taqiqlangan/man etilgan amaliyotlar qaydlari.	Loyiha inshootlarining yakuniy joylashuvi. Ko'chirilgan butalarning mos keladigan muhitga yakuniy joylashtirilishi.	Volitalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
BIO04	Bartaraf etish	Tuproq va o'simlik qoplamining asossiz olib tashlanishi yoki sifati buzilishining oldini olish. Zarur bo'lmagan tuproq qazish va o'simlik qoplamini tozalash ishlarining oldi olinadi. Imkoniyat mavjud bo'lgan har qanday holatda asossiz va nazoratsiz tekislash, kovlash va qazish ishlarining ham oldi olinadi. Tuproq va o'simliklarning asossiz qasddan yoki tasodifiy olib tashlanishi va yomonlashishini oldini olish uchun harakatlarni puxta rejalashtirish va nazorat qilish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish bosqichi davomida.	Ko'chirish faoliyati va ruxsatnoma talablarining bajarilishi saqlanishi lozim bo'lgan qaydlar.	Loyiha inshootlarining yakuniy joylashuvi. Ko'chirilgan butalarning mos keladigan muhitga yakuniy joylashtirilishi.	Volitalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Loyihaning egallaydigan maydoni (footprint) minimallashtiriladi, faqat o'ta zarur bo'lgan tuproq qismi olib tashlanadi va — natijada — faqat qat'iy zarur bo'lgan binolar va inshootlar quriladi. Qazish frontlari, obyektidagi litologiyani (jins xususiyatini) hisobga olgan holda, sirpanish va qulashlar orqali tuproqning yanada yomonlashishini oldini olish uchun (hech qanday to'siq, to'r yoki boshqa turdagi tuproqni ushlab turuvchi choralar o'rnatilmagan taqdirda) 30° lik tabiiy qiyalik burchagiga ega bo'lishi kerak.					
BIO05	Bartaraf etish	Hayvonlarni cho'chituvchi (haydovchi) vositalar. Yovvoyi hayvonlarni qurilish maydonlaridan uzoqroq tutish uchun lentalar (strimerlar) va bayroqchalar kabi vizual va/yoki jismoniy cho'chituvchi vositalar o'rnatiladi. Erda uya quradigan qush turlarining loyiha hududida uya qo'yishini oldini olish uchun ushbu tuzilmalar uya qurish mavsumi boshlanishidan oldin (fevral - mart oylarida) o'rnatilishi shart. Qurilish vaqtida yovvoyi hayvonlarning kirib kelishini oldini olish uchun qurilish maydoni to'liq panjara bilan o'raladi. Bundan tashqari, panjaralarda hayvonlar qolib ketishi yoki jarohatlanishi mumkin bo'lgan xavfli qismlar bo'lmasligi kerak.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish bosqichi davomida.	O'rnatilgan cho'chituvchi va o'rovchi vositalarning holati va samaradorligi qaydlari.	Qurilish maydonining 100% to'liq o'ralishi va cho'chituvchi vositalarning uya qurish mavsumidan oldin 100% o'rnatilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
BIO06	Bartaraf etish	Uya qurish/ko'payish davrlarida ishlarni amalga oshirmaslik (oldini olish). Qushlar va ko'rshapalaklarning uya qurish/bolalash davrida (apreldan iyungacha, eg qizg'in pallasi maydan iyungacha) har qanday o'simlik qoplamini tozalash ishlaridan qochish (oldini olish) lozim. Shu davr ichida	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	O'simlik qoplamini tozalash hamda yerda uya quruvchi qushlarga xalaqit berish holatlari bartaraf etiladigan davr bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		yerda uya quradigan turlarga xalaqit bermaslik uchun yer yuzasini buzish (kavlash) ishlari ham cheklanadi. HPP tadqiqot maydonida 2024, 2025 va 2026-yillarda o'tkazilgan dala o'rganishlari davomida Osiyo yo'rg'alovchi tuvalog'i (Asian Houbara) namunalari qayd etilgan. Kuzatuvlar muayyan joylar bilan cheklangan bo'lib, xususan: 2024-yil bahorgi tadqiqot bosqichida VP4 atrofida, 2024-yil bahorida 7-transekt bo'ylab, 2025-yil mart oyida quyosh stansiyasi maydonida hamda 2025-yil kuzida VP1 va VP8 kuzatuv nuqtalaridan (vantage points) kuzatilgan. Kuzatilgan namunalar uchun aniq geografik bog'langan (georeferensiyalangan) koordinatalar tizimli ravishda mavjud bo'lmaganligini hamda HPP tadqiqot maydonida yoki ikkala OHTL (havo elektr uzatish liniyasi) tadqiqot maydonlarining birortasida dala o'rganishlari davomida uyalar yoki ko'payish faoliyatining boshqa to'g'ridan-to'g'ri dalillari aniqlanmaganligini hisobga olib, 3-rasm ko'rgazmali maqsadlarda tayyorlangan. Ushbu shakl qayd etilgan oz sonli namunalar uchun kuzatuv maydonlarining indikativ (taxminiy) ko'rinishini taqdim etadi hamda kuzatuv joylari atrofida 1 km lik bufer hudud bilan belgilangan ehtiyotkorlik cheklov (istisno) zonalarini ko'rsatadi. Ushbu bufer turning ma'lum uya qurish xulq-atvori va bezovtalikka nisbatan sezgirligini hisobga olgan holda konservativ (ehtiyotkorona) tarzda qo'llanilgan.					
BIO07	Bartaraf etish / Minimallashtirish	Kritik yashash muhitlarida (Critical Habitats) ta'sirlarni cheklash: Kritik yashash muhiti mezonlariga sabab bo'luvchi (trigger qiluvchi) flora (o'simlik) turlari mavjud bo'lgan hududlar qurilish davomida bexosdan yetkaziladigan zararlardan muhofaza qilinadi (AMITI/ESIA hisobotining 8B-bo'limiga qarang).	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Qurilishdan oldingi o'rganishlar (tadqiqotlar) hisobotlari. Demarkatsiya qilingan (chegaralangan) Kritik yashash muhiti (CH) hududlarining reyestri.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi. Ko'chirilgan Kritik yashash muhiti (CH) turlarining mos	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Vaqtinchalik demarkatsiya (chegaralash) yerga sanchilgan, yaxshi ko'rinadigan yog'och qoziqlar (balandligi 50 sm) va/yoki signal lentolari yordamida ta'minlanishi mumkin; sezgirlik yuqori bo'lgan yoki bezovtalanish xavfi ko'proq bo'lgan hududlarda esa doimiyroq to'siqlar (panjaralar) o'rnatilishi mumkin. Bunday holda, operatorlar (ishchilar) ushbu hududni osongina tanib olishlari hamda mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi (H&S) qoidalari hamda rejalariga rioya qilinishini ta'minlash uchun tegishli ogohlantirish belgilari o'rnatiladi. Hududda mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan muhofaza etiladigan turlar/yashash muhitlari haqida obyektidagi xodimlar va pudratchilarning xabardorligi oshiriladi, bu doimiy monitoringni ta'minlash va muhofaza etiladigan turga duch kelganda ko'riladigan choralarni targ'ib qilishga xizmat qiladi. Xususan: ▪ Inshootlar, ayniqsa vaqtincha inshootlar, imkon qadar o'zgartirilgan yashash muhitlarida (Modified Habitats) joylashtiriladi; ▪ Qurilish yakunlangandan so'ng, barcha o'ta zarur bo'lmagan kirish yo'llari yopiladi; ▪ Qolgan kirish/xizmat yo'llaridan jamoat (aholi) foydalanishi cheklanadi; ▪ Sezgir retseptorlarni aniqlash uchun hududni tozalashdan oldingi dastlabki tekshiruvlar (pre-clearance checks) o'tkaziladi.				keladigan muhitga yakuniy muvaffaqiyatli joylashtirilishi.	
BIO08	Bartaraf etish	Chuqur qazilmalarda (kotlovanlarda) nobudgarchilikni minimallashtirish: Ish olib borilmayotgan vaqtda yovvoyi tabiat obyektlari va odamlarning tushib ketishining oldini olish uchun barcha chuqur qazilmalar (kotlovanlar) o'raladi yoki yopib	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Xavfsizligi ta'minlangan chuqur qazilmalar (kotlovanlar) bo'yicha qaydlar.	Chuqur qazilma joylarining yakuniy xavfsiz holatga keltirilishi (to'liq muhofaza qilinishi).	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		qo'yiladi. Ochiq transheyalar va boshqa qazilma joylari u yerga tushib qolgan (tuzoqqa tushgan) sutemizuvchilarni aniqlash uchun har kuni (issiq yoz kunlarida esa yanada tez-tez) tekshirib turiladi. Tushib qolgan hayvonlarni qutqarish ishlari ularning stressga tushishi va jarohatlanish xavfini minimallashtirish uchun alohida ehtiyotkorlik bilan amalga oshiriladi. Uzoq vaqt davomida ochiq qoldirilishi kerak bo'lgan transheyalar uchun, agar ular o'rab qo'yilmagan bo'lsa, kichik hayvonlar chiqib ketishi uchun imkon qadar qiyaliklar (nishabliklar) yoki boshqa chiqish yo'llari barpo etiladi.			Qazilma joylarining kundalik tekshiruv jurnali (reyestri). Qutqarilgan yovvoyi hayvonlar bo'yicha hisobotlar (qaydlar).	Qutqarilgan yovvoyi hayvonlarning mos keladigan muhitga yakuniy muvaffaqiyatli joylashtirilishi.	
BIO09	Bartaraf etish	Muhofaza maqomiga ega bo'lgan flora (o'simlik) turlari bo'yicha bartaraf etish strategiyasi: 2025-yil bahorida o'tkazilgan botanika tadqiqotlari I bosqich Shamol elektr stansiyasi (Phase I Wind Farm) kirish yo'llarining dastlabki loyihaviy konturida hamda rejalashtirilgan birinchi shamol turbinasi o'rnatiladigan joyda muhofaza maqomiga ega bo'lgan Tulipa (Lola) va Iris (Gulsapsar) turlari mavjudligini tasdiqladi. Ushbu topilmalarga javoban loyiha dizayni o'zgartirildi: ushbu sezgir turlarga ta'sir ko'rsatmaslik (buni bartaraf etish) maqsadida kirish yo'llari boshqa yo'nalishga ko'chirildi va birinchi shamol turbinasi bosh loyihadan olib tashlandi. Loyiha hududida muhofaza maqomiga ega o'simlik turlari uchrashi ehtimoli borligini, shuningdek, ayrim taksonlar AMITI (ESIA) hisobotida YTTB (EBRD) standartlariga muvofiq, Kritik yashash muhitini (CH) belgilovchi yoki belgilashi mumkin bo'lgan turlar qatoriga kiritilganini hisobga olib, o'simliklar qoplami eng qulay rivojlangan davrda qurilishdan oldingi maqsadli tadqiqotlar o'tkazildi. Ushbu o'rganishlar I bosqich loyiha hududida bunday turlarning bor yoki yo'qligini aniq tekshirish hamda salbiy ta'sirlarni yumshatish	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6; TMXI (IUCN) yo'riqnomalari	Yer ishlari va maydonni tayyorlash (o'simlik qoplamini tozalash) boshlanishidan oldin — 7 kundan kech bo'lmagan muddatda.	Qurilishdan oldingi o'rganishlar (tadqiqotlar) hisobotlari. Obyektda aniqlangan, Kritik yashash muhitini (CH) belgilovchi o'simlik turlari bo'yicha qaydlar. O'quv treninglarining bayonnomalari (qaydlari).	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi. Ko'chirilgan Kritik yashash muhiti (CH) turlarining mos keladigan muhitga yakuniy muvaffaqiyatli joylashtirilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		iyerarxiasiga muvofiq keyingi loyihaviy qarorlarni qabul qilish uchun ishlab chiqilgan. Tadqiqotlar natijasida dastlab taklif qilingan loyiha hududining muayyan qismlarida, xususan: Batareya energiyasini saqlash tizimi (BESS) maydonida, I bosqich podstansiyasida (SS), I bosqich 220 kV li havo elektr uzatish liniyasining (OHTL) bir qismida, 15 va 16-turbinalar oralig'idagi vaqtincha foydalaniladigan qurilish maydonchasida hamda kirish yo'llarining 5-turbina va A379 avtomobil yo'lga yaqin bo'lgan qismlarida muhofaza maqomiga ega o'simlik turlari (<i>Tulipa micheliana</i>, <i>Tulipa lehmanniana</i>, <i>Phlomoides sogdiana</i> va <i>Phlomoides uniflora</i>) uchrashi aniqlandi. Qayd etilgan o'simliklar joylashuvi va loyiha dizaynining qayta ko'rib chiqilishi AMITI (ESIA) hisobotining 08B-bo'limidagi tegishli shakllarda ko'rsatilgan Yumshatish iyerarxiasining birinchi va eng samarali bosqichi bo'lgan "Bartaraf etish" (Avoidance) prinsipiga muvofiq, loyiha dizayni qayta ko'rib chiqildi. BESS, podstansiya, kirish yo'lining zararlangan qismi va 220 kV li havo liniyasining bir qismi yuqorida qayd etilgan o'simlik turlaridan xoli bo'lgan muqobil hududlarga ko'chirildi. Ushbu loyiha komponentlari uchun yangi tanlangan joylar ilgari belgilangan va barcha ekologik hamda ijtimoiy retseptorlar bo'yicha har tomonlama baholangan Ta'sir doirasi (Aol) doirasida qoladi. Shu sababli, ko'chirish ishlari AMITI (ESIA) doirasida baholangan ta'sirlardan tashqari yangi yoki qo'shimcha salbiy oqibatlarni keltirib chiqarmaydi. Xususan, loyihaning yangilangan konfiguratsiyada amalga oshirilishi natijasida Kritik yashash muhitini belgilovchi o'simlik turlariga hech qanday qoldiq (residual) ta'sir ko'rsatilishi kutilmaydi.					

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Bundan tashqari, yer ko'lamidan foydalanish yoki kirish yo'nalishlaridagi har qanday kichik o'zgarishlar, jumladan, chorva mollari harakatidagi (masalan, cho'ponlar yo'nalishlaridagi) ehtimoliy o'zgarishlar tegishli tartibda ko'rib chiqilgan va Turmush darajasini tiklash asoslari (LRF) hujjatida o'z aksini topgan. Shuning uchun, ushbu loyiha qismlarining ko'chirilishi aholi turmush tarziga qo'shimcha salbiy ta'sir ko'rsatmaydi.					
BIO10	Minimallashtirish	Yer ishlaridan oldin hayvonot dunyosini (faunani) obyektida aniqlash: Hayvonlarning nobud bo'lishini minimallashtirish maqsadida, malakali yovvoyi tabiat ekologi yer ishlari boshlanishidan oldingi 7 kun ichida maydonni tozalash bo'yicha o'rganish (tadqiqot) o'tkazadi. Ushbu tadqiqot harakati past (kam harakatlanuvchi) turlarni aniqlashga hamda uyalar yoki inlarni topishga qaratiladi. Muhofaza maqomiga ega bo'lgan sudralib yuruvchilar turlari (O'rta Osiyo toshbaqasi — <i>Testudo horsfieldii</i> va Kulrang eshkaklan (biyron) — <i>Varanus griseus</i>) xavfsiz, bezovta qilinmagan tegishli yashash muhitiga ko'chiriladi. Barcha faoliyat turlari milliy yovvoyi tabiat ruxsatnomalariga va hayvonlar bilan ishlash bo'yicha eng yaxshi amaliyot protokollariga muvofiq amalga oshiriladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Yer ishlari va maydonni tayyorlash (o'simlik qoplamini tozalash) boshlanishidan oldin — 7 kundan kech bo'lmagan muddatda.	Qurilishdan oldin fauna bo'yicha o'tkazilgan yakuniy o'rganishlar soni va joylashuv hududlari. Topilgan va ko'chirilgan sudralib yuruvchilar (reptiliyalar) soni.	O'zlashtiriladigan (qurilish olib boriladigan) barcha hududlarda qurilishdan oldingi fauna tadqiqotlarining to'liq o'tkazilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO11	Bartaraf etish	O'rta Osiyo toshbaqasini ko'chirish rejasi: Batareya energiyasini saqlash tizimi (BESS) va kuchaytiruvchi podstansiya taxminan 5–7 gektar maydonni egallashi va o'rab olinishini hisobga olib, ushbu hudud loyihaning turli komponentlari orasida O'rta	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6;	Qurilish bosqichidan oldin.	O'rta Osiyo toshbaqasi bo'yicha o'tkazilgan yakuniy o'rganishlar soni va joylashuv hududlari.	O'rta Osiyo toshbaqasi namunalarining mos keladigan muhitga yakuniy va muvaffaqiyatli joylashtirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Osiyo toshbaqasini ko'chirish rejasini amalga oshirish uchun belgilangan. Hududda toshbaqalarning mavjudligini aniqlash va ularni xavfsiz joyga ko'chirish uchun tegishli ekologik davrda (martdan maygacha, eng qulay palla aprel oyiga to'g'ri keladi) qurilishdan oldingi o'rganish ishlari olib boriladi. BESS maydoni perometri bo'ylab to'liq panjara bilan o'rab olinadi hamda o'ralgan zona ichida topilgan har qanday O'rta Osiyo toshbaqasi (<i>Testudo horsfieldii</i>) namunalari yoki boshqa maqsadli sudralib yuruvchilar turlari xavfsiz joyga ko'chiriladi. Toshbaqalarning o'z inlariga qaytib kelishi yoki qurilish vaqtida BESS maydoniga kirishining oldini olish maqsadida, o'rnatiladigan panjaraning yer osti qismi taxminan 30 sm gacha chuqurlashtiriladi (uzaytiriladi).	O'zbekiston Respublikasi milliy talablari		Topilgan va ko'chirilgan toshbaqa namunalari soni. To'siqlar (panjaralar) to'g'ri o'rnatilganligi to'g'risidagi qaydlar (dalolatnomalar).		obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO12	Minimallashtirish	Harakatlanayotgan transport vositalari ta'sirini minimallashtirish: Tuproqning haddan tashqari zichlashishi va o'simlik qoplamiga zarar yetkazilishining oldini olish maqsadida, barcha qurilish texnikalari hamda transport vositalarining (masalan, ag'darma yuk mashinalari (samosvallar), beton qorgichlar, buldozerlar) harakati oldindan belgilangan kirish yo'llari va yo'laklari bilan cheklanadi. Ushbu yo'llar ishlar boshlanishidan oldin aniq belgilanadi va maydalangan tosh (shag'al) qoplamasi to'shalgan holda tayyorlanadi. Tabiiy yashash muhitlariga ortiqcha zarar yetkazmaslik uchun belgilangan yo'llardan tashqarida (yo'lsiz joylarda) transport vositalarini boshqarish qat'iyan man etiladi. Xuddi shu qoida faol qurilish zonalari ichida ham amal qiladi, u yerda ham harakatlanish faqat maxsus ajratilgan yo'nalishlar doirasida cheklanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha qurilishida taqiqlangan/man etilgan amaliyotlar (harakatlar) bo'yicha qaydlar (jurnallar).	Loyiha obyekti va inshootlarining yakuniy (rejadagi joylarida) joylashtirilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO13	Minimallashtirish	Loyiha maydonini (footprint) minimallashtirish: Alohida inshootlarning egallaydigan maydonini minimallashtirish; ▪ Qurilish maydonchalari, materiallar va ishchi transport vositalarini saqlash (omborxona) hududlarini fazoviy maydonni optimallashtiradigan va yer yuzasiga ta'sirni imkon qadar kamaytiradigan tarzda tashkil etish; ▪ Vaqtincha inshootlarni joylashtirish uchun mavjud o'zgartirilgan yashash muhitlaridan (Modified Habitats) foydalanish; ▪ Shilingan unumdor tuproq (topsoil) qoplami qurilishdan keyin obodonlashtirish ishlari uchun foydalanish maqsadida Loyiha hududi doirasidagi tegishli maydonda saqlanadi. Ushbu unumdor tuproq qayta tiklash (rekultivatsiya) ishlarida ham qo'llaniladi. Unumdor tuproq ostki tuproq qatlamlari yoki toshloq tuproq materiallari bilan aralashtirib yuborilmaydi. Unumdor tuproq qurilish faoliyatidan himoyalangan joyda, geotekstil to'shamalari ustida saqlanadi, noqulay ob-havo sharoitlaridan muhofaza qilish uchun usti yopiladi va aniq belgilab qo'yiladi. Unumdor tuproq zaxiralari kelgusi qazish ishlari va boshqa qurilish faoliyati olib boriladigan joylarga yaqin joylashtirilmasligi kerak.XMK (IFC) PS6;YTTB (EBRD) ESR6Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.Loyiha muqobil variantlari tahlili bo'yicha qaydlar (hisobotlar).Loyiha obyekti va inshootlarining yakuniy (rejadagi joylarida) joylashtirilishi.Rejalashtirilgan qurilish maydonlaridan tashqarida loyiha hududining o'zboshimchalik bilan kengayib ketishi (footprint	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha muqobil variantlari tahlili bo'yicha qaydlar (hisobotlar).	Loyiha obyekti va inshootlarining yakuniy (rejadagi joylarida) joylashtirilishi. Rejalashtirilgan qurilish maydonlaridan tashqarida loyiha hududining o'zboshimchalik bilan kengayib ketishi (footprint creep) belgilarining mavjud emasligi.	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		creep) belgilarining mavjud emasligi.Voltalia obyekt menejeri;Pudratchining obyekt menejeri.					
BIO14	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiquvchi shovqin emissiyasini minimallashtirish: <i>PHY21 – PHY22 – PHY23 bandlariga qarang.</i>					
BIO15	Bartaraf etish	Inshootlar va transport vositalaridan chiquvchi tebranish (vibratsiya) emissiyasini minimallashtirish: <i>PHY21 bandiga qarang.</i>					
BIO16	Minimallashtirish	Fazoviy va vaqtinchalik rejalashtirish: - Imkoniyat mavjud bo'lganda, faoliyat turlarini bioxilma-xillik o'choqlari (hotspots) bo'lgan hududlardan uzoqroq joylarga ko'chirish; - To'plangan (kumulyativ) stressni kamaytirish maqsadida tebranishlar (vibratsiya) davomiyligi va chastotasini cheklash; - Tungi turmush tarziga ega (tungi) turlarni bezovta qilmaslik uchun tungi vaqt bo'yicha cheklovlarni (bunda quyosh botgandan keyingi va quyosh chiqishidan oldingi soatlar hisobga olinadi) belgilash.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Fazoviy va vaqtinchalik tahlillar bo'yicha qaydlar (hisobotlar).	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
BIO17	Minimallashtirish	Hayvonlarning jalb etilishini kamaytirish uchun loyiha hududida tegishli yoritish echimlarini joriy etish: Qurilish bosqichida quyidagi choralarga rioya qilinadi: Yoritishni shunday rejalashtirish kerakki, unda ishchilar va uskunalar xavfsizligi uchun talab qilinadigan yorug'lik darajasi ta'minlanishi, shu bilan	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6; TMXI (IUCN) yo'riqnomalari	Qurilish bosqichida.	Tanlangan va o'rnatilgan yoritish tizimlari bo'yicha qaydlar (hujjatlar). Sezgir hududlar bo'yicha qaydlar (reyestr).	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida yorug'lik emissiyasini boshqarish bo'yicha barcha choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		birga yorug'lik oqimi (lyuminossellik) darajasi minimallashtirilishi lozim; - Tungi vaqtdagi faoliyatni, ayniqsa loyiha sezgir ekotizimlarga yaqin bo'lgan joylarda minimallashtirish; - Yoritish tizimlarini tanlashda mos mahsulotlar tanlanganligiga hamda ularning joylashuvi tarqoq yorug'lik va ko'zni qamashtirish holatlarini minimallashtirishiga ishonch hosil qilish. Yorug'likni gorizonta tekislikdan pastga — pastga qarab yo'naltiradigan va yuqoriga yorug'lik bermaydigan, tungi osmon xavfsizligiga muvofiq keladigan, to'liq ekranlangan (ya'ni, to'liq cheklovchi/full-cut-off) chiroqlarga afzallik berish; - Ehtimoliy kuzatuvchiga qaratilgan barcha chiroqlarning asosiy nur burchagi 70° dan oshmasligini ta'minlash orqali ko'zni qamashtirishni minimal darajada saqlash. Yuqoriroq o'rnatish balandliklari asosiy nur burchagini pastroq qilish imkonini beradi, bu esa ko'zni qamashtirishni kamaytirishga yordam beradi; - Vertikal inshootlarni yoritishda yorug'likni imkon qadar pastga yo'naltirish. Agar yuqoriga qarab yoritishdan boshqa muqobil bo'lmasa, u holda ekranlar, to'siqlar (baffles) va jalyuzilardan (louvres) foydalanish inshoot atrofi va ustiga yorug'lik tarqalishini minimal darajaga tushirishga yordam beradi; - Qishloq joylarda 0° burchak ostida o'rnatilgan to'liq gorizonta cheklovchi yoritgichlardan foydalanish, osmon yorishishini (sky glow) kamaytirishdan tashqari, ochiq landshaft ichida vizual xalaqitni minimallashtirishga ham yordam beradi;					

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Ko'plab tashkilotlar (The Dark and Quiet Skies konsorsiumi, Tabiatni muhofaza qilish xalqaro ittifoqi va BMTning Kosmik fazo masalalari bo'yicha boshqarmasi) tomonidan taklif qilinganidek, ko'proq issiq-oq rangli yorug'lik manbalaridan foydalanish. Tungi migratsiya qiluvchi qushlarning jalb qilinishini kamaytirish uchun yoritishda yashil rangli, "qushlar uchun xavfsiz" yuqori bosimli natriyli lampalardan foydalanish (ayniqsa, chiroqlarni o'chirishning imkoni bo'lmagan joylarda); - Ko'k rang minimal bo'lgan, sarg'ish (amber) spektrli lampalardan (to'lqin uzunligi 500–700 nm) foydalanish. Eng yaxshisi — 560 nm dan yuqori bo'lgan yorug'lik manbalaridan foydalanish; - Yoritish moslamalarini tanlashda vatt (iste'mol qilinadigan energiya miqdori) o'rniga lyumenlarni (ishlab chiqarilgan yorug'lik miqdori) hisobga olish hamda ortiqcha yorqinlik va tarqoq yorug'likni kamaytirish uchun past ko'zni qamashtiruvchi chiroqlarga afzallik berish. Bunday variantlar kamroq energiya talab qilishi ham mumkin; - Loyiha inshootlari uchun yorug'likni qaytarmaydigan (aks ettirmaydigan) sirt qoplamalaridan foydalanish. Tabiiy landshaftlarga mos keladigan ranglar va past aks ettirish darajasiga ega qoplamalardan foydalangan holda binolarning kontrastlik darajasini pasaytirish. Imkoniyat bor joyda, yorug'lik aksini yutish uchun obyektidagi inshootlar to'q (to'qroq) rangda bo'ladi.					
BIO18	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiatni boshqarish Qurilish bosqichida quyidagi choralarga rioya qilinadi:	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida tirik hayvonlar kuzatilgani yoki murdalari bo'yicha reyestr. To'siqlarning butunligi hamda teshiklar yoki	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Yovvoyi hayvonlar va yashash muhitiga kutilmagan ta'sirlarni aniqlash uchun qurilish davomida obyektida ekologik monitoringni amalga oshirish; - Muhofaza etiladigan turlar aniqlanganda yoki monitoring sezilarli darajada bezovtalikni qayd etsa, zudlik bilan "ishni to'xtatish" (stop-work) protokollarini qo'llash; - Har qanday fauna vakili o'z holicha uzoqlashmaguncha yoki mutaxassis yoxud maxsus o'qitilgan HSES xodimi tomonidan ko'chirilmaguncha, unga xalaqit bermaslik yoki bezovta qilmaslik. Bu, agar kerak bo'lsa, hayvon topilgan hududdagi operatsiyalarni hayvon ketgunicha yoki ko'chirilgunicha to'xtatib turishni o'z ichiga oladi; - Obyektida yovvoyi hayvonlarni yoki daydi it va mushuklarni oziqlantirish taqiqlanadi. Hayvonlar murdalari (agar topilsa) olib tashlanadi hamda yovvoyi hayvonlar yoki daydi hayvonlarning jalb qilinishini oldini olish uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi va utilizatsiya qilinadi; - Qurilish xodimlarini yovvoyi tabiatga sezgirlik va fauna bilan to'qnashuvlarda shoshilinch choralar ko'rish tartib-qoidolari bo'yicha o'qitish; - Bioxilma-xillikni himoya qilish qoidolari va moslashuvchan boshqaruvga rioya etilishini ta'minlash uchun mahalliy tabiatni muhofaza qilish idoralari (G'ijduvon tumani atrof-muhitni muhofaza qilish inspeksiyasi, Buxoro viloyati, hamda Ekologiya va iqlim o'zgarishi qo'mitasining Buxoro viloyat boshqarmasi bioxilma-xillik bo'limi) bilan hamkorlik qilish.			tirqishlar mavjud emasligi bo'yicha qaydlar. HSE xodimlari tomonidan to'siqlarning haftalik tekshiruv jurnali.		obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO19	Bartaraf etish	Vaqt bo'yicha cheklovlar va yashash muhitini asrash Qurilish ishlari yovvoyi tabiat va o'simliklarga yetkaziladigan bezovtalikni minimallashtirish uchun rejalashtiriladi. Ishlar qushlar va sutemizuvchilarning ko'payish (nasl qoldirish) mavsumlari, shuningdek, migratsiya va uya qurish kabi yuqori faollik davrlari kabi kritik bosqichlardan qochgan holda amalga oshiriladi. Ushbu vaqt oralig'i mahalliy turlarning hayotiy sikllari bilan muvofiqligini ta'minlash uchun ekologik baholashlar asosida belgilanadi. Bundan tashqari, ekologik bog'liqlikni saqlab qolish va yashash muhiti uzluksizligini qo'llab-quvvatlash uchun mavjud tabiiy xususiyatlar imkon qadar saqlab qolinadi. O'simlik qoplamini tozalash ishlarini faqat minora poydevorlari, kirish yo'llari va tegishli ishlar uchun zarur bo'lgan hududlar bilan qat'iy cheklash, bunda tabiiy qoplamani imkon qadar saqlab qolish choralari ko'rish. Turlarni muhofaza qilish va ekotizim yaxlitligini saqlash uchun kritik yashash muhitlari atrofida ekologik bufer zonalarni saqlab turish. Ishlar jadvalini bioxilma-xillikni himoya qilish qoidalariga rioya etilishini ta'minlash uchun mahalliy atrof-muhitni muhofaza qilish idoralari bilan muvofiqlashtirish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha uchun belgilangan maxsus vaqt va fazoviy cheklovlar bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO20	Minimallashtirish	Faunaning (yovvoyi hayvonlarning) tuzoqqa tushib qolishining oldini olish Barcha quvurlar (trubalar), qazilmalar, chuqurlar va h.k.lar hayvonlarning tushib ketishi, tuzoqqa tushishi va/yoki jarohatlanishining oldini olish uchun xavfsiz	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududidagi xavfsizlantirilgan quvurlar, chuqurlar va h.k.lar reyestri. To'siqlarning butunligi hamda teshiklar yoki	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		holatga keltiriladi. Ular Bioxilma-xillik bo'yicha obyekt nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor) tomonidan har kuni tekshirib boriladi. - O'rab olinmagan joylarda, ayniqsa uzoq vaqt (ya'ni 1 oydan ortiq) ochiq qoldiriladigan transheyalarda kichik hayvonlar uchun nishabliklar (qiyaliklar) yoki boshqa chiqish vositalari o'rnatiladi (imkon qadar). - Ishchilar loyiha hududida tuzoqqa tushib qolgan yovvoyi hayvonlar aniqlanganda qanday tartib-qoidalarni qo'llash bo'yicha maxsus o'quv kurslaridan o'tishi shart.			tirqishlar mavjud emasligi bo'yicha qaydlar. Bioxilma-xillik bo'yicha obyekt nazoratchisi tomonidan amalga oshiriladigan kundalik tekshiruvlar jurnali. O'quv mashg'ulotlari bo'yicha hisobotlar.		obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO21	Minimallashtirish	Saksovul (<i>Haloxylon</i>) turlariga mansub o'simliklarni qurilishdan oldin xatlovdan o'tkazish Mahalliy qonunchilikka muvofiq, ushbu o'simlik turlarini kesish uchun maxsus ruxsatnomalar talab etiladi, ularning tartibi kesib o'tiladigan yer toifasiga va tegishli viloyatga qarab farq qiladi. Olib tashlanishi kerak bo'lgan o'simliklar soni va joylashuvini aniqlash uchun mahalliy hokimiyat organlari bilan birgalikda joyida tekshiruvlar o'tkazish zarur. Agar biron bir o'simlikni kesishga to'g'ri kelsa, mahalliy ma'muriyat tegishli qoidalarga muvofiq kompensatsiya choralari va qayta ekilishi kerak bo'lgan butalar miqdorini belgilaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6; O'zbekiston Respublikasi milliy talablari	Qurilish bosqichidan oldin.	Mahalliy hokimiyat organlari va Ekologiya qo'mitasi vakillari bilan qurilishdan oldingi joyida tekshiruvlar bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi. Loyiha inshootlarining yakuniy (rejadagi joylarida) joylashtirilishi. Kompensatsiya uchun mo'ljallangan butalarning mos keladigan muhitga yakuniy muvaffaqiyatli joylashtirilishi.	Voltalia obyekt menejeri; Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO22	Bartaraf etish	Keraksiz chiqindilar hosil bo'lishining oldini olish Qurilish bosqichida keraksiz chiqindilar hosil bo'lishidan qochish kerak. Chiqindilarni qayta ishlashni yaxshilash va materiallardan qo'shimcha mahsulotlar sifatida qayta foydalanishni rag'batlantirish uchun tizimlar va strategiyalar ishlab chiqiladi (imkon qadar). Iloji boricha,	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		chiqindixonalarga (poligonlarga) nisbatan chiqindilarni qayta ishlash yoki utilizatsiya qiluvchi korxonalarga afzallik beriladi. Qayta ishlab bo'lmaydigan chiqindilar eng yaqin tegishli tozalash yoki yo'q qilish inshootiga tashiladi. Barcha chiqindilarni boshqarish faoliyati Loyiha spetsifikatsiyalari hamda obyektida ishlab chiqiladigan va joriy etiladigan Chiqindilarni boshqarish rejasiga muvofiq amalga oshiriladi.					
BIO23	Bartaraf etish	Obyektida chiqindilarni noto'g'ri boshqarishning oldini olish Quyidagi choralarga qat'iy rioya qilinishi ta'minlanadi: - Loyiha hududi tegishli vaqtinchalik chiqindilarni saqlash/to'plash joylari bilan jihozlanadi; - Vaqtinchalik chiqindilarni saqlash joylari tomli, beton qoplamali yoki suv o'tkazmaydigan bo'lishi, shuningdek, to'kilishlar va sizib chiqishlarning oldini olish uchun tutib qoluvchi tagliklar (containment trays) bilan jihozlanishi kerak; - Chiqindilar toifalar bo'yicha ajratilgan holda saqlanadi va identifikatsiya hamda tasniflash uchun etiketkalanadi (markalanadi); - Chiqindi saqlash joylaridagi drenajlar yomg'ir suvlarini yig'adi va ularni oqova suvlarni tozalash inshootiga yo'naltiradi; - Chiqindilarni aralashtirish, ochiq yerda saqlash va yoqish qat'iyan taqiqlanadi; - Qadoqlash qog'ozlari, plastik va shisha idishlar kabi qayta ishlanadigan materiallar imkon qadar litsenziyalangan qayta ishlash korxonalariga yuboriladi; - Uskunalarga xizmat ko'rsatishdan hosil bo'lgan chiqindilar (masalan, filtrlar, moyli latta va	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning 100% (to'liq) joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		uglevodorodlar, moylar va moylovchi moddalar bilan ifloslangan metall qismlar) panoh joy bilan qoplangan, sizib chiqmaydigan pol ustida to'g'ri saqlanadi va keyinchalik tiklash/utilizatsiya qilish uchun yuboriladi; ▪ Suyuq xavfli chiqindilar maxsus idishlarda yig'iladi; kimyoviy moddalarning har xil turlari saqlash uchun aralashtirilmaydi; ▪ Mutaxassis tomonidan sizib chiqish va to'kilishlarni tutib qolish tizimlarining holati hamda butunligini tekshirish uchun muntazam inspeksiyalar o'tkaziladi; ▪ Ishchilar xavfli va xavfli bo'lmagan chiqindilarni yig'ish, xavfsiz muomala qilish hamda samarali va to'g'ri utilizatsiya qilish bo'yicha yaxshi amaliyotlar va tartiblar bo'yicha o'qitiladi. Trening chiqindilarni kamaytirish, qayta foydalanish va qayta ishlashni kuchaytirish bo'yicha tavsiyalarni o'z ichiga oladi; ▪ Obyekt tibbiyot punktidan hosil bo'lgan tibbiy chiqindilar umumiy chiqindilar bilan aralashtirilmaydi, balki to'g'ri ajratiladi va tibbiy chiqindilarni boshqarish uchun litsenziyaga ega kompaniya tomonidan boshqariladi; ▪ Agar loyiha hududida oshxona/ovqatlanish joyi tashkil etilgan bo'lsa, yovvoyi hayvonlar, daydi it va mushuklarning jalb qilinishini oldini olish uchun oziq-ovqat chiqindilarini boshqarish to'g'ri amalga oshiriladi. Bu yopiq idishlarda oziq-ovqat chiqindilarini xavfsiz saqlash, muntazam yig'ish va tasdiqlangan chiqindixonalarga jo'natish, shuningdek, oshxona hududida oziq-ovqat to'kilishini minimallashtirishni o'z ichiga oladi. Xodimlar chiqindilarni to'g'ri boshqarish bo'yicha o'qitiladi va ushbu choralarga rioya etilishini ta'minlash uchun monitoring o'tkaziladi.					

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO24	Bartaraf etish	Talablarga javob bermaydigan kimyoviy moddalardan foydalanishning oldini olish - Obyektda foydalaniladigan materiallar va kimyoviy moddalar (bo'yoqlar, yelimlar, moylar, erituvchilar va plastmassalar) loyiha standartlariga muvofiq manbalardan olinadi va sotib olinadi; - Talablarga javob bermaydigan yoki markalanmagan (nomsiz) kimyoviy moddalardan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi; - Kimyoviy moddalar idishlari va tagliklari (tray) tegishli tarzda markalanadi; - Materiallar va kimyoviy moddalar yorliqlarida mahsulot nomi va xavflilik piktogrammalari (masalan, "Atrof-muhit uchun xavfli" yoki "O'tkir toksiklik" belgilari) aks etishi kerak; - Har bir mahsulot ishlab chiqaruvchi nomi, kimyoviy formulasi/tarkibiy qismlari, xavflilik piktogrammalari, ogohlantirishlar va xavf ko'rsatkichlari, shuningdek, ular bilan ishlashda foydalanilishi kerak bo'lgan shaxsiy yoki jamoaviy himoya vositalari bo'yicha tavsiyalarni o'z ichiga olgan yangilangan Xavfsizlik pasporti (MSDS) bilan ta'minlanadi; - Kimyoviy moddalarni noto'g'ri boshqarishga yo'l qo'yimaslik; - Obyektda ishlatiladigan materiallar va kimyoviy moddalar qulflanadigan va yaxshi shamollatiladigan maxsus ajratilgan joylarda to'g'ri saqlanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Taqiqlangan/man etilgan, talablarga javob bermaydigan kimyoviy moddalar bo'yicha yozuvlar (reyestr).	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.
BIO25	Bartaraf etish	Qattiq chiqindilarni ochiq havoda yoqishning oldini olish Xavfli yoki xavfli bo'lmaganidan qat'i nazar, qattiq chiqindilarni ochiq havoda yoqish taqiqlanadi. Bunday	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		manbalardan hosil bo'ladigan ifloslantiruvchi emissiyalarni samarali nazorat qilib bo'lmaydi. Obyekt hududida chiqindilarni ataylab yoki tasodifan yoqish holatlariga yo'l qo'yilmaydi.					
BIO26	Bartaraf etish	Chiqindilarning qurilish maydoniga tarqalib ketishining oldini olish. Qurilish maydonida chiqindilarning tarqalishi, yoqilishi va ko'milishining oldini olish uchun hamma joyda axlat qutilari o'rnatiladi. Turar joy lageri va dam olish joylaridan chiqadigan maishiy qattiq chiqindilar Loyiha standartlariga muvofiq to'g'ri yig'iladi, saralanadi va boshqariladi. Obyektning HSE (mehnat muhofazasi, xavfsizlik va atrof-muhit) jamoasi ishchilarning chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish bo'yicha xabardorligini oshiradi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.
BIO27	Bartaraf etish	Yovvoyi hayvonlarning chiqindi saqlash joylariga kirishining oldini olish. Hayvonlarning chiqindi saqlash joylariga tasodifan kirib qolishining oldini olish uchun to'siqlar o'rnatiladi. Hududlarni chegaralash uchun ishlatiladigan to'siqlar yovvoyi tabiatga zarar yetkazmaydigan tarzda loyihalashtirilganligiga ishonch hosil qiling. To'siq dizaynida ishlatiladigan materiallar (tikanli sim bo'lmagan), simlarning balandligi va o'tkazuvchanligi ularning yovvoyi hayvonlar uchun xavfsizligini ta'minlash uchun hisobga olinadi. Bundan tashqari, fauna va parrandalarni chiqindi saqlash joyidan uzoqroq tutish uchun vizual, jismoniy va/yoki audio to'siqlar (masalan, lentalar, qaytargichlar va bayroqchalar) o'rnatiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.
BIO28	Minimallashtirish	Invasive (yot) turlarni boshqarish. Loyiha hududida suv tanqisligi sababli, yuk mashinalari g'ldiraklarini yuvish kabi profilaktika choralarini ko'rish	XMK (IFC) PS6;	Qurilish bosqichi davomida	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar;	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		qiyin. Shuning uchun, agar invaziv (yot) turlar aniqlansa, jismoniy yoki biologik nazorat usullari yordamida yo'q qilish, chegaralash, kirishni taqiqlash yoki populyatsiyasini qisqartirish orqali o'rnashib qolgan turlarning ta'sirini kamaytirish yoki yo'q qilish choralari ko'riladi.	YTTB (EBRD) ESR6		Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.		obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO29	Minimallashtirish	Invaziv yot turlarni erta aniqlash va monitoring qilish - Invaziv turlarni erta bosqichda aniqlash uchun vizual tekshiruvlar va ekologik tadqiqotlardan foydalangan holda muntazam monitoring dasturini joriy etish. - Kuzatiluvchanlikni (traceability) ta'minlash uchun aniqlangan turlar va ko'rilgan choralar ro'yxatini yuritish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar; Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO30	Minimallashtirish	Invaziv yot turlarni nazorat qilish uchun chiqindi va tuproqni boshqarish - Invaziv turlar mavjud bo'lgan hududlardan qazib olingan tuproq qayta ishlov berilmasdan boshqa joyda qayta ishlatilmasligini ta'minlash. - Invaziv turlarga mansub o'simlik qoldiqlarini nazorat ostida (masalan, tasdiqlangan joylarda yoki obyektlarda chuqur ko'mish orqali) utilizatsiya qilish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.
BIO31	Bartaraf etish	Transport vositalarining yo'ldan chiqib ketishi, loyiha hududi chegaralaridan va belgilangan yo'llardan tashqariga chiqishining oldini olish. - Yuk mashinalari va harakatlanuvchi transport vositalari faqat oldindan belgilangan yo'llarda harakatlanadi. - Hech qanday transport vositasi va yuk mashinasi tegishli ruxsatisiz yo'l vaqtini qisqartirish yoki	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Oldindan belgilangan yo'llar (marshrutlar) bo'yicha qaydlar. Ruxsat etilgan transport vositalari reyestri.	Loyihaning oldindan belgilangan yo'llarini yakuniy joylashtirish. Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Pudratchining Obyektdagi menejeri

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		yo'llardagi uzilishlar sababli belgilangan yo'ldan chiqmasligi kerak.					
BIO32	Minimallashtirish	Yovvoyi tabiat bilan bog'liq baxtsiz hodisalar oqibatlarini minimallashtirish. - Obyektga kiruvchi barcha haydovchilar yovvoyi tabiat uchun xavfni kamaytirish maqsadida tezlik cheklovlari bo'yicha yo'riqnomadan o'tkaziladi va o'qitiladi. - Ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar obyektga kirish joylarida va loyiha yo'llari bo'ylab o'rnatiladi. - Kirish va ichki yo'llarda "Hayvonlar o'tish joyi" belgilari joylashtiriladi. - Agar kerak bo'lsa, kirish va ichki yo'llarning to'g'ri qismlarida "yotgan politsiyachi" (tezlikni pasaytiruvchi sun'iy notekisliklar) va shovqinli chiziqlar o'rnatiladi. - Agar operatsiyalar davomida biron bir fauna vakili jarohatlansa, "Faunani boshqarish va qutqarish tartibi" (Fauna Handling and Rescue Procedure) zudlik bilan ishga tushirilishi va hayvon davolanish uchun veterinarga olib borilishi shart. - Ozuqa izlovchi turlarning transport vositalari ostida qolish ehtimolini kamaytirish uchun, yo'lda o'lgan hayvonlar olib tashlanadi yoki ko'chiriladi hamda bu ekologik hodisa sifatida qayd etiladi. Shuningdek, loyiha hududida barcha hayvonlar o'limi va	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar bo'yicha qaydlar. Maksimal tezlikni cheklovchi belgilar va hayvonlarning o'tish joylari belgilari mavjudligi. Aniqlangan, jarohatlangan va boshqa joyga ko'chirilgan fauna turlari reyestri. Transport harakati bo'yicha yumshatish choralarining samaradorligi. Rejalashtirilgan hududlardan tashqarida transport izlarining (footprint creep) mavjud emasligi.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia Obyektdagi menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hayvonlarning real ko'rinishi (uchratilgani) haqida hisobot beriladi. Loyiha transporti marshrutlari mahalliy fauna turlari uchun alohida ahamiyatga ega bo'lgan hududlarda, imkon qadar va ayniqsa sezgir davrlarda (uya qurish, ko'payish) minimallashtiriladi.					
BIO33	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiat bilan har qanday aloqadan qochish. - Loyiha hududida va uning atrofida hayvonlar va qushlarni ovlash hamda tutishning har qanday turi taqiqlanadi. - Har qanday fauna vakili o'z holicha uzoqlashmaguncha yoki mutaxassis tomonidan ko'chirilmaguncha, unga xalaqit berilmaydi yoki bezovta qilinmaydi. Bu, agar kerak bo'lsa, operatsiyalarni to'xtatishni o'z ichiga oladi. - Ishchilar mahalliy yovvoyi hayvonlar bilan muomala qilish bo'yicha o'qitiladi va ular hayvonni xavfsiz olib tashlash hamda mos muhitga ko'chirish uchun Bioxilma-xillik bo'yicha mutaxassisdan yordam so'rashlari kerak.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida tirik hayvonlar kuzatilgani yoki ularning murdalari (tana qoldiqlari) bo'yicha reyestr. Treninglar (o'qitishlar) bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO34	Bartaraf etish	Yo'llar va loyiha hududlariga hayvonlarning jalb qilinishining oldini olish. - Obyekt hududida yovvoyi hayvonlar yoki daydi mushuk va itlarni boqish taqiqlanadi. - Agar fauna vakillarining murdalari (tana qoldiqlari) topilsa, ular olib tashlanadi va yovvoyi hayvonlar hamda daydi it-mushuklarning jalb qilinishini oldini olish uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi hamda utilizatsiya qilinadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududidagi hayvonlar murdalari (tana qoldiqlari) bo'yicha reyestr. Treninglar (o'qitishlar) bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO35	Bartaraf etish	Xodimlar va pudratchilarning xabardorligini oshirish va ularni o'qitish. - Barcha xodimlar, pudratchilar va yordamchi pudratchilar obyekt hududidagi tabiiy hududlar va yovvoyi tabiatning mavjudligi, bioxilma-xillik qadriyatlari hamda yovvoyi hayvonlar bilan to'qnashganda qanday yo'l tutish kerakligi bo'yicha o'qitiladi va xabardor qilinadi. - Noqonuniy ov qilish hamda an'anaviy tibbiyot yoki oziq-ovqat maqsadlarida hayvonlarni tutish taqiqlanadi. - Qonun ijrosiga mas'ul agentliklar bilan hamkorlik qilish noqonuniy yovvoyi tabiat savdosiga qarshi qonun ustuvorligini kuchaytirishi mumkin. - Qurilish bosqichi davomida ishlab chiqiladigan qoidalarga foydalanish (ekspluatatsiya) bosqichida ham rioya qilinadi. - Obyekt xodimlarini keng tarqalgan invaziv (yot) turlarni ajrata olishga o'rgatish va ularni ko'rgan zahoti xabar berishga jalb qilish. - Invaziv turlarni boshqarishni atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha kirish (induksion) sessiyalariga kiritish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar bo'yicha qaydlar.	Bioxilma-xillikni muhofaza qilish bo'yicha xabardorlikning oshishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO36	Minimallashtirish	Vaqtinchalik saqlash joylari demontaj qilingan hududlarni qayta tiklash. Vaqtinchalik chiqindilarni saqlash/to'plash joylari demontaj qilinganda/foydalanishdan chiqarilganda, bu hududlar qayta tiklanadi, tozalanadi va boshqa maqsadlar uchun yo'naltiriladi yoki qayta ko'kalamzorlashtiriladi. Agar qayta ko'kalamzorlashtirilsa, qumni mustahkamlash uchun	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Vaqtinchalik inshootlar uchun qurilish bosqichi yakunlanganda.	O'simliklar qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplami to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		muhim ahamiyatga ega bo'lgan mahalliy flora turlari ekiladi. - Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va texnik xizmat ko'rsatish rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Bioxilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi. - Ushbu reja tuproq sifatini nazorat qilish, mahalliy (avtoxton) flora turlaridan foydalanish, ekilgan daraxt va buta ko'chatlarining tutib ketishini ta'minlash, tiklangan hududlarni vaqt o'tishi bilan boshqarish va zarurat tug'ilganda sug'orish tizimlaridan foydalanishni o'z ichiga oladi. - Tiklash ishlarining maqsadi eroziya, chang cho'kishi va invaziv yot turlarning tarqalishini minimallashtirish uchun barqaror o'simlik qoplamini hosil qilishga qaratilgan uzoq muddatli rejaga asoslanadi. - Qayta tiklanayotgan hududlarda oyoq osti qilish va yo'lsiz joylarda transport vositalarida harakatlanishning oldini olish uchun barcha choralar ko'riladi.					
BIO37	Minimallashtirish	Qazilgan hududlarni qisqa vaqt ichida qayta tiklash. Qazilgan hududlar eng samarali bio-injeneriya usullari (masalan, qiyaliklarga o'simlik ekish, ildiz tizimi bilan mustahkamlangan va ankerlangan qiyaliklar) yordamida qisqa vaqt ichida tiklanadi. Ushbu choralar ko'chkililar va qulashlarning oldini oladi. Qazilgan hududni tiklash, shuningdek, qurilish maydonining umumiy vizual ko'rinishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va texnik	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlangand, vaqtinchalik inshootlar uchun.	O'simlik qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplamining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		xizmat ko'rsatish rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Bioxilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi.					
BIO38	Minimallashtirish	Foydalanilmaydigan yo'llarni tiklash. Shikastlangan yo'llar, shikastlangan yer uchastkalari va buzilgan to'siqlar tiklanadi. Qurilish bosqichida qoplanmaydigan (asfaltlanmaydigan) kirish yo'llari, iloji boricha, tiklanadi. Barcha qayta tiklangan hududlar saqlanishi (parvarish qilinishi) kerak. Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va texnik xizmat ko'rsatish rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Bioxilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, vaqtinchalik inshootlar uchun.	O'simlik qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplamining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO39	Minimallashtirish	OHTL (Havo elektr uzatish liniyasi) poydevorlari uchun qumlarni mustahkamlash choralari. Havo elektr uzatish liniyasi (OHTL) ustunlari atrofida qumlarning samarali mustahkamlanishini ta'minlash uchun qo'shimcha choralar ko'riladi. Bunga fitomelioratsiya (o'simliklar yordamida melioratsiya qilish) usullari va qamishli mat tizimlarini qo'llash orqali qum barxanlarini mexanik mustahkamlash kiradi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, OHTL (Havo elektr uzatish liniyalari) poydevorlari uchun.	Barqarorlashtirilgan hududlar bo'yicha qaydlar. Muvaffaqiyatli barqarorlashtirilgan hududlarning foiz ulushi.	Fitomelioratsiya usullari va qum barxanlarini mexanik barqarorlashtirish choralarining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
Ijtimoiy komponent							
SOC01	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi hamda bandlik va Tirikchilik manbalariga ta'sir qiluvchi omillar bilan bog'liq ta'sirlarni minimallashtirish va ularning oldini olish uchun "Fizika komponentlarining ta'sirini baholash va yumshatish choralari" bo'limidagi quyidagi bandlarga qarang: ▪ Chang va muallaq zarrachalarning ajralishi (PHY17, PHY19);					

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Unumdor tuproq qatlami (topsoil) va tabiiy o'simlik qoplaminig yo'q qilinishi (PHY02, PHY04, PHY05, PHY06); - Mahalliy geomorfologiyaning o'zgarishi (PHY08, PHY09); - Oqova suvlarning oqizilishi (PHY11, PHY 12); - Tebranish (vibratsiya), shovqin va yorug'lik tarqalishi (PHY21, PHY23).					
SOC02	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi hamda bandlik va Tirikchilik manbalari kabi ijtimoiy komponentlarga ta'sir qiluvchi omillar bilan bog'liq ta'sirlarni minimallashtirish va ularning oldini olish uchun "Biologik komponentlar ta'sirini baholash va yumshatish choralari" bo'limidagi quyidagi bandlarga qarang: - Invaziv (yot) turlarning tarqalishi (BIO28); - Tuproq va o'simlik qoplaminig yo'q qilinishi/degradatsiyasi, yerlardan foydalanishning o'zgarishi (BIO22, BIO23); - Chiqindilarni boshqarish xizmatlari (BIO04); - Hududni tiklash (BIO37, BIO38, BIO39).					
SOC03	Minimallashtirish	Loyiha hududi va loyihaning ta'sir doirasida aniqlangan madaniy yodgorliklar uchun muhofaza choralarini amalga oshirish. Aniqlangan yodgorliklar uchun "Madaniy merosni boshqarish rejasi"ni amalga oshirish hamda qurilish va foydalanish bosqichlarida ularni buzib yuborishdan saqlanish;	XMK (IFC) PS8; YTTB (EBRD) ESR8	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Aniqlangan barcha obyektlar uchun amalga oshirilgan muhofaza choralari.	"Madaniy merosni boshqarish rejasi" va "Kutilmaganda topilgan obyektlar bo'yicha tartib"ning to'liq joriy etilishi.	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Madaniy meros bo'yicha ekspert

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		"Kutilmaganda topilgan obyektlar bo'yicha tartib" (Chance to Find Procedure)ni ishlab chiqish va joriy etish. - Qurilish davrida hududga kirish cheklovlari haqida mahalliy aholini doimiy ravishda xabardor qilib borish va madaniy qimmatga ega hududlarga borish uchun muqobil yo'llarni belgilash.					
SOC04	Minimallashtirish	Mahalliy aholining Tirikchilik manbalariga salbiy ta'sirni minimallashtirish. - Ta'sirlangan jamoalar loyihadan oldingi turmush darajasini qayta tiklashini yoki yaxshilashini ta'minlash uchun "Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari" (LRF) va "Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi" (LRP)ni amalga oshirish; - Yaylov yo'llari va madaniy meros obyektlariga xavfsiz va uzluksiz kirishni ta'minlash; - Pudratchining ta'sirlangan yerga kirishi va qurilish ishlarini boshlashi faqat yer va ta'sirlangan aktivlar uchun kompensatsiya to'liq to'langandan va mustaqil ravishda tekshirilgandan so'ng, shuningdek, LRF/LRPga muvofiq o'tish davri uchun mo'ljallangan kun kechirishni qo'llab-quvvatlash choralari (tegishli hollarda) joriy etilgandan keyingina amalga oshirilishini ta'minlash; - Rejalashtirilgan tuproq ishlari, drenaj tizimlaridagi o'zgarishlar va landshaftdagi o'zgarishlar yuzasidan jamoalar bilan muntazam maslahatlashuvlar o'tkazish; - Aholi murojaatlarini tezkor va shaffof tarzda ko'rib chiqish uchun shikoyatlarni hal qilish mexanizmini yo'lga qo'yish;	XMK (IFC) PS5; YTTB (EBRD) ESR5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar soni. Tirikchilik manbalari bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni. LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi) bo'yicha tiklash choralaridan manfaatdor shaxslar soni (LRP monitoringi jarayonida baholanadi).	LRP va LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari)ning to'liq joriy etilishi. Barcha ta'sirlangan jamoalarga to'liq kompensatsiya yoki Tirikchilik manbalarini tiklash bo'yicha boshqa choralar taqdim etilishi. "Madaniy merosni boshqarish rejasi"ning to'liq joriy etilishi.	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Votalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Yer, aktivlar yoki Tirikchilik manbalarining yo'qotilishi uchun milliy qonunchilik va xalqaro ilg'or tajribalarga muvofiq kompensatsiya paketlarini taqdim etish; - Samaradorlikni ta'minlash uchun Tirikchilik manbalarini tiklash natijalarini monitoring va baholash hamda zaruratga qarab choralarni moslashtirib borish.					
SOC05	Minimallashtirish	Suvni boshqarish rejasini amalga oshirish. - Faoliyat davomida suv iste'molini minimallashtirish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va joriy etish; - Suvni qayta ishlatish va qayta ishlashni rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS1; YTTB (EBRD) ESR5 XMK (IFC) PS1; YTTB (EBRD) ESR5 XMK (IFC) PS3;	Qurilish bosqichi davomida	Suvdan foydalanishni minimallashtirish bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar foizi. Umumiy iste'molda qayta foydalanilgan yoki qayta ishlangan suvning foiz ulushi.	"Suv va oqova suvlarni boshqarish rejasini"ning to'liq joriy etilishi.	Volitalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC06	Minimallashtirish	Xavfsiz ichimlik suvi va maishiy suvdan foydalanishni ta'minlash. - Litsenziyaga ega bo'lgan ichimlik suvi yetkazib beruvchilardan foydalanish; - Yetkazib beruvchilar tasdiqlangan va barqaror manbalardan (kommunal tizimlar yoki tartibga solinadigan artezian quduqlari) foydalanayotganligini tekshirish; - Ishchilar va yetkazib beruvchilar uchun suvni tejash bo'yicha treninglar o'tkazish.	XMK (IFC) PS4; YTTB (EBRD) ESR4 XMK (IFC) PS2; YTTB (EBRD) ESR5 XMK (IFC) PS2;	Qurilish bosqichi davomida	Suvni tejash bo'yicha treningdan o'tgan ishchilar foizi Suv yetkazib beruvchilar ustidan o'tkazilgan tekshiruvlar soni	Barcha ishchilar xavfsiz ichimlik suvi bilan ta'minlangan Barcha suv barqaror manbalar orqali yetkazib berilgan	Volitalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC08	Minimallashtirish	Barcha ishchilarni yetarli darajada shaxsiy himoya vositalari (SHV) bilan ta'minlash.	XMK (IFC) PS2;	Qurilish bosqichi davomida	Ishchilarga tarqatilgan shaxsiy himoya vositalari (SHV) soni	Barcha ishchilar shaxsiy himoya	Volitalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Ishchilarni mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha milliy va xalqaro talablar chegarasiga mos keladigan zarur shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlanganligini nazorat qilish.	YTTB (EBRD) PS2;		SHVdan foydalanish bo'yicha aniqlangan qoidabuzarliklar soni	vositalari (SHV) bilan ta'minlangan EMF (Elektr va magnit maydonlari) hududida SHVdan foydalanmaslik oqibatida qayd etilgan baxtsiz hodisalar soni — nol (0) Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik rejasi to'liq joriy etilgan	
SOC09	Minimallashtirish	Soyaning miltillashi (shadow flickering) ta'sirini yumshatish. - Miltillash zonalarini modellashtirish va ta'sir vaqtini yiliga 30 soatdan kamroq bilan cheklash; - Turar joylar derazalarini to'sish (ekranlash) va quyoshdan himoyalovchi parda (tinting) bilan qoplash.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yangi modellashtirish bo'yicha hisobotlar (qaydlar)	Ta'sir (ekspozitsiya) belgilangan chegaradan past darajada qolishi Yumshatish choralari orqali ta'sir minimallashtirilgan	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC10	Minimallashtirish	Shamol generatorlari (minorolari) qurilishi va joylashuvida xavfsizlik standartlari hamda yerdan foydalanishni ta'minlash. - Xalqaro ruxsat etilgan masofa standartlariga (masalan, Xalqaro elektrotexnika komissiyasi - IEC yo'riqnomalari) rioya qilish; - Turbinalar yaqinida jamoatchilik kirishini to'siqlar va ogohlantiruvchi belgilar orqali cheklash; - Barcha qazish joylari tegishli ravishda to'silishi, belgilanishi va xavfsizlantirilishini ta'minlash.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Qayd etilgan baxtsiz hodisalar va xavfli vaziyatlar (near miss) soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi rejasi"ning to'liq joriy etilishi Jamoat a'zolari ishtirokidagi baxtsiz hodisalar — nol (0) Yuqori xavfli hududlar uchun to'liq belgilash va ogohlantiruvchi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Transport xavfsizligi choralarini, shu jumladan tezlik cheklovlari, belgilangan yuk tashish yo'nalishlari, haydovchilar treningi hamda loyiha transport vositalari, cho'ponlar va chorva mollari o'rtasidagi o'zaro ta'sirni (to'qnashuv xatarlarini) kamaytirish choralarini joriy etish. - Kirish yo'llarini yaylovlardan foydalanishga xalaqit bermaydigan qilib loyihalash; - Mavsumiy ko'chib o'tishni rejalashtirish uchun chorvadorlar bilan hamkorlik qilish; - Neytral ranglar va nurni qaytarmaydigan materiallardan foydalanish; - Xavfsizlikka oid xavotirlar haqida xabar berish va ularni ko'rib chiqish imkonini beruvchi Loyihaning e'tirozlarni ko'rib chiqish mexanizmini yuritish.				yozuvlar (signage) o'rnatilgan	
SOC11	Bartaraf etish va Minimallashtirish	OHTL (Yuqori kuchlanishli havo elektr uzatish liniyalari) yo'nalishlari ta'sirchan retsiptorlar, xavfsizlik xatarlari va baxtsiz hodisalar hamda potensial ko'chirishlarning oldini oladigan qilib belgilanishini ta'minlash. - Yovvoyi tabiat va mavsumiy yaylovlar uchun bufer zonalar yoki to'siqsiz yo'laklar qoldirish, iqtisodiy sabablarga ko'ra aholini ko'chirish holatlarining oldini olish bo'yicha muqobil variantlarni baholash; - Kirish yo'llari hamda cho'ponlar va chorva mollari foydalanadigan kesib o'tish joylari bo'ylab transport harakatini boshqarish choralarini joriy etish; - Tayanch poydevorlarini qurish ishlari atrofida vaqtinchalik kirish taqiqlangan (xavfsizlik) zonalarini belgilash;	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS 5 XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilishdan oldin va qurilish davrida	Tirikchilik manbalari bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi) bo'yicha tiklash choralaridan manfaatdor shaxslar soni (LRP monitoringi jarayonida baholanadi)	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Tirikchilik manbalarining yo'qotilishiga olib keladigan ta'sirlarni minimallashtirish; - OHTL loyihasini ishlab chiqishda ijtimoiy jihatdan muhim (kritik) nuqtalarni inobatga olgan holda, chorvadorlar boshpanalari, turar-joy binolari yoki jamoat inshootlariga zarar yetkazmaslikni ta'minlash.					
SOC12	Minimallashtirish	OHTL (Yuqori kuchlanishli havo elektr uzatish liniyalari) loyihasi orqali landshaft va jamoalarga salbiy ta'sirni minimallashtirish. - Minimal ruxsat etilgan masofalarni saqlash (xalqaro standartlarga muvofiq); - Korona shovqinini kamaytirish uchun dasta o'tkazgichlar (bundle conductors) va tegishli izolyatsiyadan foydalanish; - Qurilish vaqtida xavfsizlikni ta'minlash (ajratilgan yer maydoni (ROW) xavfsizlik zonalariga rioya qilish, ogohlantiruvchi belgilar o'rnatish va jamoatchilik o'rtasida xabardorlik dasturlarini o'tkazish); - Yaylovlar uchun muqobil yo'nalishlarni taqdim etish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	Xavfsizlik belgilari o'rnatilgan ROW (ajratilgan yer maydoni) Jamoalar bilan maslahatlashilgan va ularga taqdim etilgan muqobil yo'llar "Jamoat salomatligi va xavfsizligi, muhofazani boshqarish rejasini"ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi. Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC13	Minimallashtirish	Vaqtinchalik inshootlarning salbiy ta'sirini minimallashtirish. - Loyiha loyihasining milliy talablari doirasida vaqtinchalik inshootlar uchun zarur bo'lgan yer maydonlarini to'g'ri hujjatlashtirish; - Lager joylarini sezgir hududlardan (sensitive receptors) uzoqroqda tanlash; - Foydalanishdan keyin yerni asl holiga qaytarish;	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	Bezovtalikni (ta'sirni) minimallashtirish bo'yicha yumshatish choralarining to'liq joriy etilishi. Jamoalardan kelib tushgan shikoyatlarning to'liq va o'z vaqtida ko'rib chiqilishi.	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Chorvadorlar uchun muqobil yaylov yo'llarini taqdim etish; - Yo'l harakati xavfsizligi choralarini amalga oshirish: og'ir yuk tashishni tirbandlik kam bo'lgan soatlarga rejalashtirish, jamoalar yaqinida tezlikni cheklash va ogohlantiruvchi belgilar o'rnatish; - Shovqinli ishlarni cheklash; - Qurilish tugagandan so'ng vaqtinchalik inshootlarni zudlik bilan olib tashlash.				"Jamoat salomatligi va xavfsizligi, muhofazani boshqarish rejasi"ning to'liq joriy etilishi.	
SOC 14	Bartaraf etish	Loyiha maydonini (footprint) minimallashtirish. Loyihaning loyihasi va rejasini ishlab chiqishda atrof-muhitdagi ijtimoiy jihatdan sezgir hududlarga ta'sirni kamaytirishni inobatga olish, masalan: chorvadorlarga loyiha hududida chorva mollarini boqishga ruxsat berish (WTG — shamol generatorlari, quyosh panellari va boshqa doimiy inshootlardan xavfsiz masofani saqlash sharti bilan). Chorvadorlar bilan maqsadli muloqot o'tkazish orqali yaylovlardan foydalanish cheklovlari va qurilishdagi xavfsizlik xatarlari haqida ularni oldindan xabardor qilish. Qurilish hududlari, jumladan, ochiq xandaklar va cheklangan zonalar aniq belgilanishi hamda chorva mollari kirib qolishining oldini olish uchun nazorat qilinishi kerak. Qurilish jarayoni davomida kirish qoidalari va yaylovlardan foydalanishdagi cheklovlar haqida xabar berib borish va ma'lumotlarni yangilab turish.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri
SOC 15	Minimallashtirish	Yer huquqlari bo'yicha qonunchilik va xalqaro standartlarga rioya etilishini ta'minlash.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yer maydonlarini olish talablariga muvofiq rasmiylashtirilgan yer ulushi (foizda)	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Loyihaning yer maydonlarini olish jarayonini O'zbekiston qonunchiligi hamda XMK (IFC) PS5 / YTTB (EBRD) PS5 talablariga muvofiqlashtirish; - Kadastr va loyiha hujjatlarida barcha bosqichlarni qayd etib borish; - Kommunal xizmatlar, yo'l va temir yo'l infratuzilmasi uchun mas'ul bo'lgan tegishli organlar bilan muvofiqlashtirish (ayniqsa, xizmatlarni vaqtincha to'xtatib turish zarurati tug'ilganda).			Hal etilgan shikoyatlar/e'tirozlar ulushi (foizda)	tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	
SOC 16	Minimallashtirish	Yaylovlar uchun muqobil yo'llar bo'yicha mahalliy darajada hamkorlik qilish. Yaylovlar uchun muqobil yo'llarni taqdim etish bo'yicha mahalliy jamoalar bilan maslahatlashish va qurilish ishlari bilan bog'liq yuzaga kelishi mumkin bo'lgan cheklovlar haqida ularni doimiy ravishda xabardor qilib borish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	"Jamoat salomatligi va xavfsizligi, muhofazani boshqarish rejasi"ning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC 17	Minimallashtirish	Sanoat minerallariga bo'lgan talabning salbiy ta'sirini minimallashtirish uchun quyidagi chora-tadbirlar nazarda tutilgan. - Barqaror va mahalliy manbalardan ta'minlashni rag'batlantirish; - Atrof-muhitni boshqarish bo'yicha tasdiqlangan amaliyotlarga ega bo'lgan va resurslar samaradorligi choralari qo'llaydigan litsenziyal mahalliy konlardan xarid qilishni ustuvor deb bilish; - Og'ir yuk transporti harakatini tartibga solish uchun yo'l harakatini boshqarish rejasini ishlab chiqish (bunga belgilangan tashish yo'nalishlari va cheklangan ish soatlari kiradi);	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Xizmatlar va tovarlarning mahalliy manbalar orqali xarid qilinish ulushi (foizda) Xizmat ko'rsatish uchun litsenziyaga ega bo'lgan yetkazib beruvchilar ulushi (foizda) Mahalliy aholi orasidan yollangan ishchi kuchi ulushi (foizda)	"Yo'l harakatini boshqarish rejasi"ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Adolatli yollash amaliyotlarini targ'ib qilish hamda qazib olish, tashish va qurilish faoliyatida mahalliy xizmat ko'rsatuvchi provayderlarning ishtirokini ustuvor deb bilish.					
SOC18	Minimallashtirish	Invaziv (begona) turlarning oldini olish uchun jamoatchilikni jalb qilish. - Xabardorlik kampaniyalari: Chorvadorlar va mahalliy aholini begona turlarning xavflari, shuningdek, ularning yaylovlar va suv manbalariga ta'siri haqida xabardor qilish; - Birgalikda monitoring qilish: Ishonchni mustahkamlash va tezkor chora ko'rishni ta'minlash maqsadida chorvadorlarni kuzatuv dasturlariga jalb etish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) PS 6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan o'tkazilgan monitoringlar soni Jamoalar uchun tashkil etilgan xabardorlikni oshirish tadbirlari soni	Jamoalar o'rtasida invaziv (begona) turlar borasida xabardorlikning oshishi.	Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC19	Minimallashtirish	Yerlardan foydalanishning o'zgarishi sababli mavjud yer foydalanuvchilariga (rasmiy va norasmiy) ta'sirni minimallashtirish. - Kadastr idorasi bilan muvofiqlashtirish: Yerlardan foydalanish va yerga egalik qilish huquqlarini aniqlash hamda tasdiqlash uchun Kadastr idorasi bilan hamkorlik qilish; - Iqtisodiy ko'chirilishning oldini olish: Iloji boricha iqtisodiy ko'chirilish holatlariga yo'l qo'ymaslik; - LRF va LRPni qabul qilish va joriy etish: Yerlardan foydalanishning o'zgarishi bilan bog'liq har qanday yo'qotishlar va daromadlarning kamayishini qoplash uchun LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ni qabul qilish hamda amalga oshirish; - Kompensatsiya choralari: Cheklovlardan zarar ko'rgan yer egalari uchun zarur hollarda	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar soni Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi) doirasidagi tiklash choralaridan foyda ko'ruvchilar soni	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		kompensatsiya choralarini ko'rish (masalan, yaylov ekotizim xizmatlarining yo'qotilishi uchun to'lovlar); - Kompensatsiya to'liq to'langandan keyingina qurilishni boshlash: Pudratchining ta'sir ko'rsatilgan yerga kirishi va qurilish ishlarini boshlashi faqat yer va zarar ko'rgan aktivlar uchun kompensatsiya to'liq to'langandan, mustaqil ravishda tasdiqlangandan hamda LRF/LRPga muvofiq o'tish davri uchun kun kechirish choralari (mavjud bo'lganda) joriy etilgandan keyingina amalga oshirilishini ta'minlash; - Qo'shimcha ma'lumot: SOC04 bandidagi choralarga ham qarang.					
SOC20	Minimallashtirish	Mehnatni boshqarish rejasini amalga oshirish. Mehnatni boshqarish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu reja ish sharoitlarining O'zbekiston qonunchiligi yoki kreditorlar standartlaridan qaysi biri ishchilar uchun yuqoriroq talablarni belgilasa, shunga muvofiq bo'lishini ta'minlash choralarini o'z ichiga oladi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mehnat sharoitlari va mehnat pudratchilari bo'yicha o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Tekshiruvlar davomida aniqlangan va hal etilgan nomuvofiqliklar soni	"Mehnatni boshqarish rejasini"ning to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC21	Minimallashtirish	Adolatli va Javobgarlikli yollash tartib-qoidalarini amalga oshirish. Mehnatni boshqarish rejasiga muvofiq adolatli va Javobgarlikli yollash tartib-qoidalarini qabul qilish va joriy etish. Mazkur tartib-qoidalar teng imkoniyatlar va kamsitmaslik choralarini o'zida mujassam etadi hamda ishga qabul qilish, lavozimini oshirish va ishdan bo'shatishda vazifalar va lavozimlarning asosiy talablariga tayanishni targ'ib qiladi. Tartib-qoidalar va jarayonlar barcha potensial nomzodlar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi kerak.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Adolatli yollash tamoyillari haqida xabardor qilingan ishchilar ulushi (foizda) Adolatli yollash tamoyillari haqida xabardor qilingan mehnat pudratchilari ulushi (foizda)	"Adolatli va Javobgarlikli yollash tartib-qoidalarini"ning to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC22	Minimallashtirish	XMK (IFC) PS2 standartlari bilan muvofiqlik. Mehnatni boshqarish rejasi hamda ishchi kuchini tartibga soluvchi boshqa siyosat va tartib-qoidalarining XMK (IFC) PS2 talablariga muvofiqligini ta'minlash. Ushbu siyosat va tartib-qoidalar ishchilar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi hamda ishchi kuchi so'zlashadigan asosiy tilda(tillarda) taqdim etilishi lozim. Mehnatni boshqarish rejasi quyidagi kafolatlarni ta'minlovchi choralarni o'z ichiga oladi: - Ishchilarning uyushmalar tuzish va jamoaviy muzokaralar olib borish bo'yicha fundamental huquqlarini hurmat qilish; - Kamsitmaslik va teng imkoniyatlar yaratish; - Majburiy mehnat va bolalar mehnatiga barham berish; - Loyiha davomida mehnat sharoitlari bo'yicha milliy va xalqaro qonunlar, konvensiyalar hamda kreditorlar talablariga rioya etilishi ta'minlanadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	XMK (IFC) PS2 talablari haqida xabardor qilingan ishchilar ulushi (foizda) Ishchilar tillariga tarjima qilingan (mehnatni boshqarish bo'yicha) siyosat va tartib-qoidalar soni XMK (IFC) PS2 choralarini o'z ichiga olgan yozma shartnomalar bilan qamrab olingan ishchilar ulushi (foizda) Ishchilar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq joriy etilishi Kamsitmaslik va uyushmalar tuzish erkinligi bo'yicha chora-tadbirlar/tartib-qoidalarini ishlab chiqish va to'liq joriy etish Yoshni tekshirish tizimining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC23	Minimallashtirish	Ishchilarga ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish. Ma'lumotlar ishga qabul qilish jarayonida ishchining tanlagan tilida yozma shaklda taqdim etiladi. Mehnat muhojirlarini ishga qabul qilish holatlarida, ishchilar ish joyidagi sharoitlar haqida yollashdan oldin xabardor qilinadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati haqida xabardor qilingan ishchilar ulushi (foizda) Ishga qabul qilinishidan oldin mehnat sharoitlari haqida xabardor qilingan ishchilar ulushi (migrant ishchilar uchun, foizda)	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
					Ishchilar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni		
SOC24	Minimallashtirish	Ishchilar tashkilotlarini qo'llab-quvvatlash. Bandlik siyosati va tartib-qoidalari ishchilarning kasaba uyushmalariga a'zo bo'lish erkinligiga to'sqinlik qilmasligini ta'minlash; milliy qonunchilikda cheklovlar mavjud bo'lgan sharoitlarda esa ishchilar vakillik tizimini rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Uyushmalar tuzish erkinligi, jamoaviy muzokaralar va ishchilar vakilligi bo'yicha o'tkazilgan treninglar soni Ishchilar vakillarini saylash (ovoz berish) va tegishli tartib-qoidalar bo'yicha qaydlar (bayonnomalar)	Ishchilar vakillik tizimi joriy etilgan	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC25	Minimallashtirish	Xilma-xillik, inklyuzivlik va tenglik (DEI) bo'yicha treninglar o'tkazish. Barcha ishchilar va Loyiha xodimlari uchun DEI bo'yicha majburiy treninglar o'tkazish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	DEI (Xilma-xillik, inklyuzivlik va tenglik) bo'yicha trening bilan qamrab olingan ishchilar ulushi (foizda)	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC26	Minimallashtirish	Ishchilarning shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish. Voltalia kompaniyasining Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tartibini joriy etish. Ushbu kanal va uning tartib-qoidalari haqida ishga qabul qilish jarayonidagi treninglar va axborot sessiyalari orqali xabar berish. Bevosita va bilvosita yollangan barcha ishchilar shikoyat yuborishni xohlagan taqdirda ushbu mexanizmdan xabardor ekanligini nazorat qilish. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi belgilangan tartibga muvofiq boshqarilishini hamda tegishli byudjet va resurslar ajratilganligini monitoring qilish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar ulushi (foizda) Shikoyatni ko'rib chiqish va hal etish muddati Vaqt o'tishi bilan shikoyatlarning jiddiylilik darajasining pasayishi	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC27	Minimallashtirish	Ishchilarning turar joyi. Ishchilar uchun taqdim etiladigan turar joyning XMK (IFC) va YTTB (EBRD)ning "Ishchilar turar joyi: jarayonlar va standartlar" bo'yicha yo'riqnomasiga muvofiqligini ta'minlash: Turar joy inshootlarini to'lib ketishning oldini oladigan tarzda loyihalash, har bir ishchi uchun yetarli minimal yashash maydoni, yetarli shamollatish, tabiiy va sun'iy yoritish bilan ta'minlash; Xavfsiz ichimlik suvidan uzluksiz foydalanish imkoniyati, ishchi kuchi soniga mutanosib ravishda yetarli miqdordagi hojatxonalar, dushlar va yuvinish joylari bilan ta'minlash, ularni muntazam ravishda tozalash va dezinfeksiya qilish; Oqava suv va qattiq maishiy chiqindilarni boshqarishning samarali tizimlarini yaratish va saqlab turish; Uy-joyni saqlash, gigiyena va zararkunandalarga qarshi kurash dasturlarini amalga oshirish; Tegishli ijtimoiy va qo'llab-quvvatlash obyektlarini (masalan, ovqatlanish va pishirish joylari, dam olish zonalari, kir yuvish xonalari, shaxsiy buyumlar uchun seyflar) taqdim etish va ishchilar lagerini mahalliy kommunal xizmatlarga bosimni kamaytirish uchun mustaqil (o'z-o'zini ta'minlovchi) obyekt sifatida boshqarish; Turar joy sharoitlarini muntazam monitoring qilish va nomuvofiqliklar aniqlanganda tuzatish choralari ko'rish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ishchilar turar joyida o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Turar joy standartlari va ishchilar turar joyi rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC28	Kengaytirish (Imkoniyatlarni oshirish)	Ijobiy kamsitish choralari joriy etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ijobiy kamsitish (imtiyozli yondashuv) bo'yicha ishlab chiqilgan chora-tadbirlar soni	Ishga qabul qilish va bandlik jarayonida ijobiy kamsitish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Mahalliy ishchi kuchiga ustunlik berish, mahalliy aholini ishga yollashni HR (kadrlar boshqaruvi) jarayoniga integratsiya qilish; - Loyiha davomida bandlikda xotin-qizlar ishtirokini oshirish hamda ayol xodimlarni ishga qabul qilish va lavozimini ko'tarishni qo'llab-quvvatlash uchun inklyuziv (jamlovchi) kadrlar siyosati amaliyotlarini joriy etish.			Mahalliy ishchi kuchi bilan qamrab olingan ishchilar ulushi (foizda) Ishchi kuchidagi ayollar ulushi (foizda) Ishchi kuchidagi boshqa ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar ulushi (foizda)	choralarini ishlab chiqish va joriy etish	
SOC29	Minimallashtirish	Ta'minot zanjirini Javobgarlik bilan boshqarish orqali salbiy ta'sirlarni minimallashtirish. - Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (Know Your Third-Party) tartib-qoidalarini joriy etish; - Tekshirilmagan yetkazib beruvchilardan materiallar va mahsulotlar sotib olishning oldini oluvchi yetkazib beruvchilarni kompleks tekshirish (due diligence) tizimini joriy etish; - Tovarlar va materiallar faqatgina mahalliy ekologik qonunchilikka muvofiq vakolatli bo'lgan tasdiqlangan kompaniyalar va yetkazib beruvchilardan (masalan, tekshirilgan, qonuniy va kuzatilishi mumkin bo'lgan karerlardan) xarid qilinadi; - Ta'minot zanjirini saralash va tanlash jarayonida yetkazib beruvchining atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimlari hamda jarayonlarining muvofiqligi va samaradorligi hisobga olinadi; - Atrof-muhit va inson huquqlariga yuqori darajada salbiy ta'sir ko'rsatadigan tovar va materiallar yetkazib beruvchilardan saqlanish; - Yetakzib beruvchilar ularning atrof-muhit va inson huquqlariga ta'sirini hisobga olgan holda tanlab olinadi. Qayta ishlangan, qayta to'ldirilgan yoki	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yetkazib beruvchilar ustidan o'tkazilgan monitoring/tekshiruvlar soni Ta'minot zanjirini boshqarish rejasi asosida tanlab olingan yetkazib beruvchilar ulushi (foizda) Ixtiyoriy standartlar va sertifikatlar bilan qamrab olingan yetkazib beruvchilar (xomashyo bo'yicha) ulushi (foizda)	Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (Know Your Third-Party) tartib-qoidalarining to'liq joriy etilishi	Voltalia xaridlari

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		tiklangan materiallarni taklif qiluvchi yetkazib beruvchilarga ustunlik berilishi kerak; - Ekologik standartlarga muvofiq sertifikatlanmagan xomashyolarni xarid qilishdan saqlanish; imkon qadar Javobgarlikli manbalardan olingan, yaqinroq masofadan keltiriladigan va iqlim o'zgarishiga ta'siri kamroq bo'lgan materiallar tanlanadi; - Transport emissiyalarini kamaytirish uchun mahalliy manbalardan xarid qilishni (local sourcing) rag'batlantirish.					
SOC30	Minimallashtirish	Mahalliy jamoalarga xaridlar va tenderlar to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlar taqdim etish. Xaridlar, tenderlar va shartnomalar tuzish jarayonlari to'g'risida imkoniyatlardan teng foydalanish kafolatlanishini nazorat qilish uchun shaffof va tushunarli yondashuv asosida ma'lumot taqdim etish. Ish o'rinlari borasida asossiz kutishlarning oldini olish maqsadida, loyihaning haqiqiy ehtiyojlari to'g'risida shaffof va aniq muloqotni ta'minlagan holda, mahalliy hokimiyat organlari va mahalliy jamoalarni ish bilan ta'minlash imkoniyatlari masalasiga jalb qilish.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar uchun tashkil etilgan axborot sessiyalari/uchrashuvlar soni	Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC31	Minimallashtirish	Obyekt atrofida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan energiya taqchilligining oldini olish maqsadida energiya iste'molini rejalashtirish va energiyadan asossiz foydalanishga yo'l qo'ymaslik. Elektr energiyasida uzilishlar kutilgan taqdirda, elektr tarmog'iga tushadigan bosimni oshirmaslik uchun zaxira generatorlaridan foydalaniladi. Qurilish maydonidagi energiya sarfini (texnikalar, inshootlar, ofislar, qurilish transporti va uskunalari, ovqat tayyorlash jarayonlari va h.k. bilan bog'liq) muntazam o'lchab borish, monitoring	XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Energiya taqchilligi bo'yicha qaydlar Energiya sarfini qayd etish bo'yicha qaydlar	Loyiha sababli energiya taqchilligining yuzaga kelmasligi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		qilish va qayd etib borish uchun maxsus texnik xodim yoki guruh tayinlanadi.					
SOC32	Minimallashtirish	Energiya samaradorligini ta'minlash. ▪ Qurilish maydonidagi ishchilarni energiyani tejash choralari bo'yicha xabardorligini oshirish uchun o'qitish va ularni obyekt hududida ekologik toza amaliyotlarda (masalan, foydalanilmayotgan vaqtda uskuna va jihozlarni o'chirib qo'yish) ishtirok etishga rag'batlantirish; ▪ Energiya sarfini doimiy ravishda monitoring qilish; zavod uskunolari, jihozlar va texnikalarga davriy texnik xizmat ko'rsatishni amalga oshirish; ▪ Dizel yoqilg'isida ishlaydigan ko'chma generatorlarga qaraganda tarmoq elektr energiyasi bilan ishlaydigan texnikalardan foydalanishga ustunlik berish; ▪ Qurilish ishlarida imkon qadar tabiiy yorug'likdan foydalanishni ta'minlash; ▪ Turar joy lagerida energiya tejovchi qurilmalarni o'rnatish.	XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Energiya tejash bo'yicha o'quv mashg'ulotlarida ishtirok etgan ishchilar ulushi (foizda) Energiya sarfi bo'yicha qaydlar Tabiiy yorug'likdan maksimal darajada foydalanish uchun kunduzgi faoliyatlar ulushi (foizda) Energiya tejash standartlariga javob beradigan jihozlar/texnikalar ulushi (foizda)	Barcha ishchilar energiya tejash bo'yicha o'qitilgan Energiya sarfining kamayishiga yumshatish (mitigatsiya) choralari orqali erishilgan	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC33	Minimallashtirish	Yo'l harakati ortishi bilan bog'liq salbiy ta'sirlarni minimallashtirish uchun Voltalia kompaniyasining HSES (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy himoya) rejasini amalga oshirish. ▪ Yo'l harakatini boshqarish rejasini (Traffic Management Plan) joriy etish; ▪ Haydovchilarni tezlik cheklovlari haqida xabardor qilish va o'qitish: Saytga kiruvchi barcha haydovchilar tezlik cheklovlari va saytda	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS 4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yo'l harakatini boshqarish va xavfsizlik bo'yicha tashkil etilgan treninglar soni Mazkur treninglar bilan qamrab olingan ishchilar ulushi (foizda) Xavfsizlik uskunolari bilan jihozlangan transport vositalari ulushi (foizda)	Yo'l harakatini boshqarish rejasining (Traffic Management Plan) to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		harakatlanish qoidalari bo'yicha o'qitilganligini va xabardor qilinganligini ta'minlash; - Yo'l belgilarini o'rnatish: Haydovchilarni xavfsizlik qoidalari haqida xabardor qilish va o'qitish hamda xavfli xatti-harakatlar to'g'risida hisobot berish va monitoring kanallarini yaratish; - Yo'l belgilari va yorliqlari: Ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar va yorliqlar sayt kirish joylarida va loyiha hududidagi yo'llarda o'rnatiladi. Zarur bo'lgan hollarda, kirish va ichki yo'llarning tekis qismlarida "yotqizilgan politsiyachi" (tezlikni pasaytiruvchi to'siqlar) va shovqinli chiziqlar o'rnatiladi; - Yovvoyi hayvonlar va chorva mollari o'tish joylari belgilarini o'rnatish; - Transport vositalarini xavfsizlik uskunolari bilan ta'minlash: Avtotransport vositalari xavfsizlik kamarlari, oynalar, signalizatsiya va boshqa barcha xavfsizlik vositalari bilan jihozlanganligini ta'minlash; - Yo'l-transport hodisalari monitoringi: Yo'l harakati bilan bog'liq barcha hodisalarni tekshirish va qayd etib borish hamda olingan saboqlarga asoslanib, yo'l harakati xavfsizligi choralarini vaqti-vaqti bilan qayta ko'rib chiqish; - Ishchilarga yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha treninglar o'tkazish: Barcha ishchilarga yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha kirish (induksiya) va davriy treninglarni taqdim etish.			Yo'l harakatini boshqarish va xavfsizlik bo'yicha o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha aniqlangan va bartaraf etilgan qoidalarni buzish holatlari soni		
SOC34	Minimallashtirish	Og'ir va gabaritdan tashqari yuklarni tashish bilan bog'liq xavflarni kamaytirish choralari amalga oshirish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS 4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Optimallashtirilgan yo'nalishlar bo'yicha o'tkazilgan transport va logistika baholashlari	Yo'l harakatini boshqarish rejasini (Traffic Management Plan) to'liq joriy etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Og'ir va nostandart yuklar uchun optimallashtirilgan yetkazib berish yo'nalishlarini aniqlash maqsadida batafsil transport va logistika baholashini o'tkazish. Imkon qadar aholi punktlari va sezgir obyektlar (maktablar, kasalxonalar va h.k.) orqali o'tishni minimallashtiradigan yo'nalishlarni tanlash. Yo'nalishlardagi cheklovlarni oldindan aniqlash va ularni bartaraf etish. Og'ir yuk mashinalari xavfsiz harakatlanishi uchun mo'ljallangan vaqtinchalik va doimiy kirish yo'llarini modernizatsiya qilish hamda qurish. Barcha og'ir va nostandart yuk tashuvlari uchun tajribali va sertifikatlangan haydovchilar jalb etilishini tekshirish. Gabaritdan tashqari yuklar uchun zarur bo'lganda tegishli organlar bilan muvofiqlashtirilgan holda kuzatuvchi transport vositalari va yo'l harakati nazoratchilarini (marshalls) jalb qilish. Yetkazib berish jarayonini imkon qadar tig'iz tirbandlik soatlari hamda piyodalar yoki chorva mollari harakati ko'payadigan vaqtlarga to'g'ri kelmaydigan tarzda rejalashtirish.			Baholashlar asosida hal etilgan cheklovlar/to'siqlar soni Og'ir yuklarni yetkazib berishda nol darajadagi (nol) baxtsiz hodisalar Og'ir va gabaritdan tashqari yuk tashish uchun sertifikatlangan haydovchilar ulushi (foizda)		
SOC35	Minimallashtirish	Manfaatdor tomonlar bilan ishlash. Loyiha davomida loyiha faoliyati natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ta'sirlar va rejalashtirilgan yumshatish choralari bo'yicha manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish. Hamkorlik faoliyati loyiha uchun tayyorlangan "Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi"ga (Stakeholder Engagement Plan) muvofiq, shaffof, madaniy jihatdan tushunarli tarzda va zaif	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan tashkil etilgan muloqotlar soni Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni	SEP (Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi) ning to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		guruhlarining ishtirokini ta'minlagan holda amalga oshiriladi. Mahalliy jamoalar doimiy hamkorlik faoliyatlari orqali og'ir transport vositalari harakati va yo'l harakatidagi boshqa uzilishlar haqida oldindan xabardor qilib boriladi.					
SOC36	Minimallashtirish	Jamoatchilik va manfaatdor tomonlarning murojaatlari uchun Voltalia kompaniyasining Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini (Grievance Mechanism) joriy etishni ta'minlash. Jismoniy shaxslar va guruhlar (loyiha maydonidan tashqaridagi) o'zlarining xavotirlari, shikoyatlari va e'tirozlarini kompaniyaga rasman bildirishlari hamda tomonlar uchun o'zaro maqbul bo'lgan yechimlarni o'z vaqtida va samarali tarzda topishga ko'maklashish uchun Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etishni ta'minlash.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar ulushi (foizda) Shikoyatni ko'rib chiqish va hal etish muddati Vaqt o'tishi bilan shikoyatlarning kamayish darajasi (og'irlik darajasining pasayishi)	Jamoatchilik shikoyatlari uchun Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC37	Minimallashtirish	Infratuzilma va xizmatlardan foydalanishga bo'lgan salbiy ta'sirlarni minimallashtirish. - Mahalliy hokimiyat organlari bilan muvofiqlashtirish: Ish jarayonida ayrim xizmatlarning (masalan, elektr ustunlari, suv ta'minoti yoki yo'llar) vaqtincha to'xtatilishi to'g'risida tegishli idoralarni (masalan, kommunal xizmat ko'rsatuvchi provayderlarni) xabardor qilish zarurati tug'ilganda, mahalliy hokimiyat organlari bilan doimiy ravishda muvofiqlashib ishlash; - Ishga ruxsatnoma olish: Ishni bajarish uchun ruxsatnoma olish maqsadida tegishli vakolatli organlar bilan aloqa o'rnatish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Infratuzilma va xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar vakillari bilan tashkil etilgan muloqotlar (uchrashuvlar) soni Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Barcha zarur ruxsatnomalar olingan	Voltalia obyekt menejeri

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC38	Takomillashtirish	Ta'lim xizmatlarini qo'llab-quvvatlash. Mahalliy maktablarga ishchilarning farzandlarini qabul qilishlari kerak bo'lgan <u>taqdirda</u> , ularga texnik yordam ko'rsatish.	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ta'limni qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilgan tashabbuslar va chora-tadbirlar soni	SEP (Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi) ning to'liq joriy etilishi Qo'llab-quvvatlash choralari ishlab chiqilgan va amalga oshirilgan (zarurat tug'ilganda, SEP doirasidagi muloqotlardan olingan fikr-mulohazalarga muvofiq)	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC39	Takomillashtirish	Sog'liqni saqlash xizmatlarini qo'llab-quvvatlash. Ishchilarning farovonligini oshirish hamda mahalliy sog'liqni saqlash infratuzilmasi va xizmatlariga tushadigan bosimni kamaytirish uchun birlamchi tibbiy yordam ko'rsatuvchi hududdagi klinikani (On-Site Clinic) tashkil etish.	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Hududdagi tibbiyot klinikasidan foydalangan ishchilar soni	Hududda tibbiyot klinikasini tashkil etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC40	Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasini ishlab chiqish. Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish. Reja qurilish ishlari va hududda tashqi ishchi kuchining mavjudligi sababli ishchilarning salomatligi, xavfsizligi va muhofazasiga bo'ladigan ta'sirlarni imkon qadar oldini olish va yumshatish uchun aniq choralarni belgilaydi. Bularga quyidagilar kiradi: Ishchilar shaharchasiga nazorat qilinadigan kirish tizimini o'rnatish: Kirish va chiqishni boshqarish uchun mas'ul bo'lgan maxsus o'qitilgan xavfsizlik xodimlari bilan ta'minlash.	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

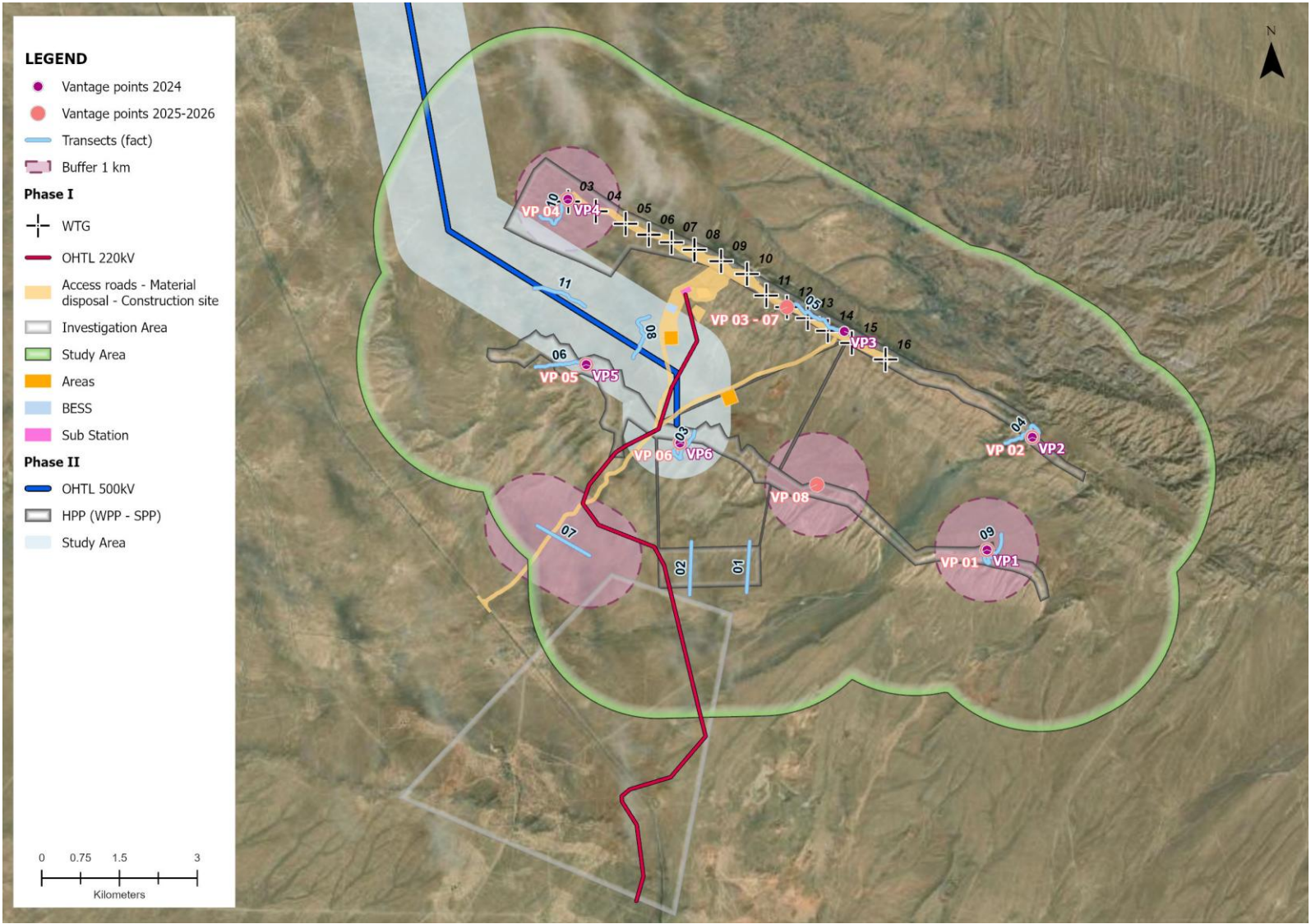
Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Qo'riqlash xodimlari uchun saralash va tekshirish jarayonini joriy etish, shu jumladan tarjimai hol hamda o'tmishni tekshirishni o'z ichiga olish, zarur bo'lganda qonuniy kuch ishlatish bo'yicha siyosatni qabul qilish va qo'llash, standartlarga rioya qilish bo'yicha shartnoma talablarining bajarilishini ta'minlash, davriy auditlar hamda faoliyat samaradorligini ko'rib chiqishni amalga oshirish. Xavfsizlik xodimlarini tayyorlash: Xavfsizlik xodimlarini kuch ishlatishning mutanosibligi (proportsional qo'llanilishi), nizolarni bartaraf etish va gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) xatarlari to'g'risida xabardorlik bo'yicha o'qitish. Harbiylashgan yoki qo'rqituvchi xavfsizlik amaliyotlaridan qochish: Jamiyat bilan munosabatlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan xatti-harakatlarga yo'l qo'ymaslik. Ishchilar va jamoatchilik o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni boshqarish: Ishchilarning erkin harakatlanishiga xalaqit bermagan holda quyidagi choralar orqali tartibga solish: aniq harakat qoidalarini yaratish va belgilangan yo'nalishlarni belgilash, yaqin atrofdagi aholi punktlari orqali tartibsiz harakatlanishni kamaytirish uchun ishchi kuchini obyektga va undan qaytishga transport bilan ta'minlash, shaharcha hududida alkogol va giyohvand moddalarni iste'mol qilishni cheklash. Belgilar va yo'l harakati nazoratini o'rnatish: Piyodalar, chorva mollari va mahalliy yo'l harakati qatnashchilarini himoya qilish uchun kirish nuqtalariga tegishli ogohlantiruvchi belgilar va yo'l harakati nazorati vositalarini o'rnatish.					

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC41	Minimallashtirish	Voltalia kompaniyasining Ishchilar xulq-atvor kodeksini (Workers' Code of Conduct) joriy etishni ta'minlash. Mahalliy jamoalar bilan o'zaro munosabatlarda rioya qilinishi kerak bo'lgan xulq-atvor qoidalari aks ettirilgan Voltalia ishchilar xulq-atvor kodeksini majburiy ijro etish. Xulq-atvor kodeksi ishchilarga yollash jarayonida taqdim etilishi va kirish (induction) treninglari davomida batafsil tushuntirilishi kerak.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC42	Bartaraf etish	Tibbiy ko'rikdan o'tkazish hamda sog'liqni saqlash va xavfsizlik bo'yicha kirish treninglarini ta'minlash. Barcha ishchilarni ish boshlashdan oldin va davriy ravishda tibbiy ko'rikdan o'tkazish. Ishchilar uchun sog'liqni saqlash va xavfsizlik bo'yicha kirish treninglarini o'tkazish; jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar (STI) va boshqa yuqumli kasalliklarning oldini olish bo'yicha xabardorlik treninglarini yo'lga qo'yish; sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish bo'yicha, jumladan, alkohol, shaxsiy gigiyena va oziq-ovqat gigiyenasi, yuqumli va yuqumli bo'lmagan kasalliklar kabi mavzularda treninglarni amalga oshirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2 FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan ishchilar foizi (ulushi) Tibbiy hisobotlar qaydlari Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va sog'lom turmush tarzi mavzularida o'tkazilgan treninglar soni	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis Voltalia H&S Supervisor
SOC43	Bartaraf etish	Gender asosidagi zo'ravonlik va tazyiqlarning oldini olish: xavflarni oldindan baholash va doimiy boshqarish yondashuvi: Dastlabki baholash va muloqot: Gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) xavfini dastlabki baholashni o'tkazish hamda mahalliy hokimiyat organlari va jamoat tuzilmalari bilan doimiy muloqotni saqlab turish. Davriy monitoring: Qurilish davrida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan GBV xavflarini aniqlash uchun obyekt va	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha xodimlari bilan bog'liq gender asosidagi zo'ravonlik bo'yicha nol (0) ta shikoyat/hodisalar qayd etilishi GBV (gender asosidagi zo'ravonlik) bo'yicha o'tkazilgan treninglar soni GBV bilan bog'liq majburiyatlarni o'z ichiga	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi bo'yicha boshqaruv rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

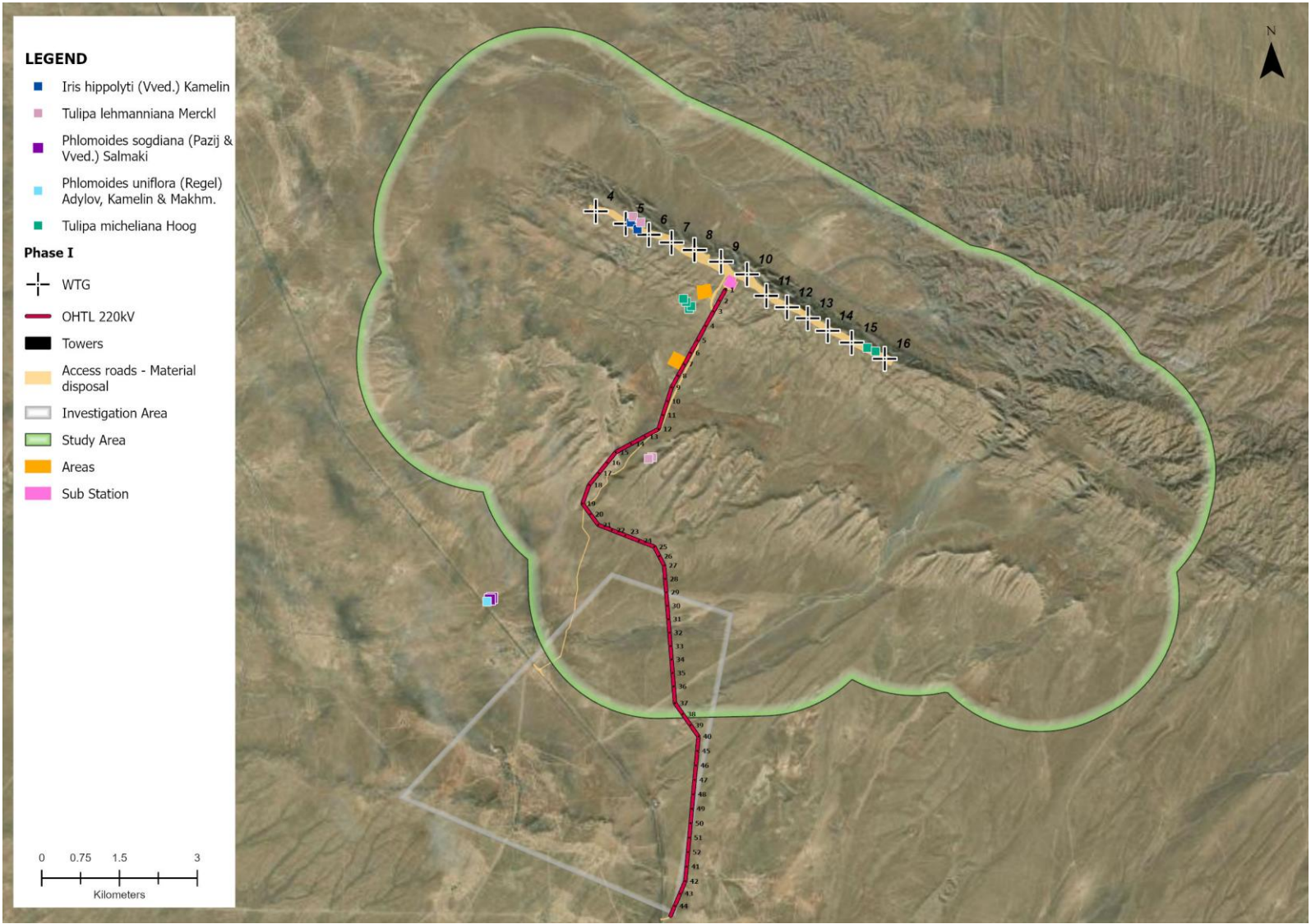
Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		jamoa sharoitlarini, shu jumladan ishchi kuchi xulq-atvorini, shaharcha faoliyatini va jamoa bilan o'zaro munosabatlarni davriy ravishda baholab borish. Majburiy treninglar: Barcha ishchilar, boshqaruv xodimlari va subpudratchilar uchun GBV bo'yicha xabardorlik, maqbul xulq-atvor va qoidalarni buzganlik uchun javobgarlik masalalari bo'yicha kirish (boshlang'ich) va takroriy (refresher) treninglarni o'tkazish. Xavfsizlik xodimlari uchun ixtisoslashtirilgan trening: Xavfsizlik xodimlarini tegishli xulq-atvor, nizolarni tinch yo'l bilan hal etish (de-eskalatsiya) usullari va GBV xavfi to'g'risida xabardorlik bo'yicha maxsus o'qitish. Shartnomaviy majburiyatlar: EPC (Bosh pudrat) va subpudratchilar shartnomalariga GBV bilan bog'liq aniq majburiyatlar va sanksiyalarni kiritish. Samaradorlikni baholash: GBVni yumshatish choralarining samaradorligini muntazam ravishda ko'rib chiqish va monitoring natijalariga asoslanib, zarur hollarda, maxsus "GBV bo'yicha chora-tadbirlar rejasi"ni ishlab chiqish kabi choralarni kuchaytirish. Yaqin atrofdagi retsiptorlar (cho'ponlar jamoalari) uchun guruhlarining zaifligini baholash ma'lumotlariga tayanib gender xatarlarini baholashni o'tkazish (agar cho'ponlar boshpanalarida ayollar mavjud bo'lsa). Ayollar uchun xavfsiz sharoitlar (ishchi shaharchalarida): Agar ayollar ishchi shaharchalarida ish bilan ta'minlansa: yaxshi yoritilgan va xavfsiz hududlarda alohida, qulflanadigan sanitariya inshootlarini taqdim etish; yetarli yoritish va nazorat qilinadigan kirish nuqtalarini ta'minlash; ish joylarini izolyatsiyalangan (yopiq/ko'zdan chet) hududlar bo'lmasligi uchun loyihalash va ish soatlarida ko'rinishni (shaffoflikni) ta'minlash; ayol ishchilar uchun GBV bo'yicha maxsus treninglar			olgan EPC va subpudrat shartnomalari soni GBV masalalari monitoringi natijalariga ko'ra amalga oshirilgan chora-tadbirlar soni		

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		o'tkazish va ayol mas'ul xodimlarni (focal points) tayinlash.					
SOC44	Minimallashtirish	Manfaatdor tomonlar bilan ishlash Loyiha davomida loyiha faoliyati bilan bog'liq potensial ta'sirlar va rejalashtirilgan yumshatish choralari bo'yicha manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish. Hamkorlik faoliyati loyiha uchun tayyorlangan "Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi"ga (Stakeholder Engagement Plan) muvofiq, shaffof va madaniy jihatdan qulay tarzda, shuningdek, zaif qatlam vakillarining ishtirokini ta'minlagan holda amalga oshiriladi. Ayollar va ayollar guruhlarini bilan ularning xavotirlarini tushunish hamda shikoyatlarni bildirish kanallari to'g'risidagi xabardorligini oshirish maqsadida maqsadli uchrashuvlar o'tkazish.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan tashkil etilgan muloqotlar (uchrashuvlar) soni Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni	SEP (Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi) ning to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC45	Minimallashtirish	Voltalia kompaniyasining Jamoatchilik va manfaatdor tomonlar uchun tashqi shikoyatlarni boshqarish mexanizmini (Grievance Mechanism) joriy etishni ta'minlash. Jismoniy va yuridik shaxslar (guruhlar) o'z xavotirlari, shikoyatlari va e'tirozlarini kompaniyaga rasman yetkazishlari hamda tomonlar uchun o'zaro maqbul bo'lgan yechimlarni o'z vaqtida va samarali tarzda topishga ko'maklashuvchi Shikoyatlarni boshqarish mexanizmini (GM) joriy etishni ta'minlash. Loyihaning Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi sezgir (nozik) holatlarni boshqarishga qodir ekanligini hamda GBV (gender asosidagi zo'ravonlik) bilan bog'liq xavotirlarni xabar qilish uchun konfidentsial, jabrlanuvchiga yo'naltirilgan kanallarni o'z ichiga olishini,	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Kelib tushgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi (ulushi) Shikoyatni ko'rib chiqish va hal etish muddati Vaqt o'tishi bilan shikoyatlar jiddiyligining pasayishi	Jamoatchilik shikoyatlari bo'yicha Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi rejasining to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band (ID)	Toifa	Harakat (Chora)	Asos hujjatlar	Muddati va davriyligi	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		shuningdek, anonimlikni saqlash va ta'qib qilish hamda qasos olishdan himoya qilish kafolatlarini ta'minlash. Sezgir holatlar uchun mo'ljallangan GM (shikoyat mexanizmi) to'g'risidagi ma'lumotlar ham ishchilar, ham jamoa a'zolariga aniq tarzda yetkazilishini hamda barcha zaruriy foydalanish imkoniyatlari (accessibility measures) yaratilganligini ta'minlash. Jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash va xavfsizligini ta'minlash bo'yicha yo'naltiruvchi tizimlar (referral pathways) mahalliy hokimiyat organlari bilan muvofiqlashtirilgan holda mavjud bo'lishini hamda barcha jarayonlarda jabrlanuvchining xavfsizligi va xabardor qilingan holdagi roziligi (informed consent) ustuvor ekanligini ta'minlash.					
SOC46	Qayta tiklash	PAPs/CAPs (Loyiha ta'siriga tushgan shaxslar/jamoalar). Qayta tiklash va reabilitatsiya ishlari davomida PAPlar/CAPlar bilan muvofiqlashtirilgan holda ishlashni ta'minlash. Bu shaffoflikni kafolatlash va ish hududlariga tasodifiy kirishning oldini olishga xizmat qiladi.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	PAPlar (Loyiha ta'siriga tushgan shaxslar) bilan tashkil etilgan maslahatlashuvlar/muloqotlar soni	SEP (Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi) ning to'liq joriy etilishi LRP (Tirikchilikni tiklash rejasi) ning to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

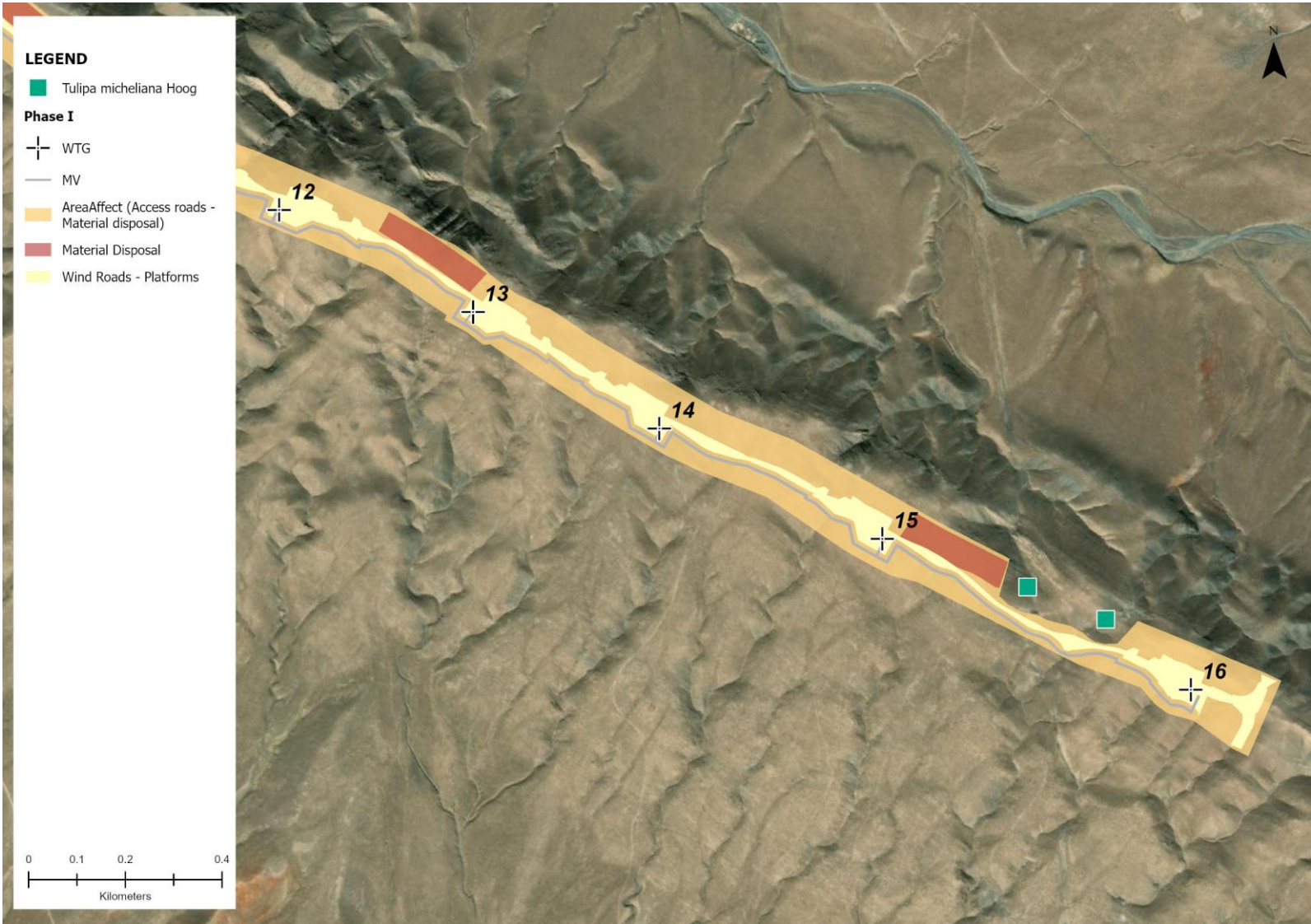
3-rasm: 2024-yil bahoridan 2026-yil bahorigacha Osiyo yo'rg'a tuvalog'i kuzatilgan taxminiy joylar hamda Osiyo yo'rg'a tuvalog'ining in qo'yish davrida qurilish ishlari uchun 1 km lik potensial bufer zonalar.

4-rasm: Artemisya I bosqichi: 2026-yil bahorida o'tkazilgan qurilishdan oldingi flora tadqiqotlaridan keyingi yangilangan Loyiha maydoni hamda tadqiqotlar davomida aniqlangan muhofaza maqomiga ega flora turlarining fazoviy taqsimoti.

5-rasm: Iris hippolyti nusxalari kuzatilgan hududlarni cOHTLab o'tish uchun loyihaga kiritilgan tuzatishlar bilan I bosqich maydonining batafsil ko'rinishi.

6-rasm: Tulipa micheliana nusxalari kuzatilgan hududlarni cOHTLab o'tish uchun loyihaga kiritilgan tuzatishlar bilan I bosqich maydonining batafsil ko'rinishi.

2-jadval: 2026-yil bahorida o'tkazilgan qurilishdan oldingi tadqiqotlar davomida I bosqich maydonida aniqlangan muhofaza maqomiga ega flora turlari.: Flora species of conservation concern found in Phase I footprint during pre-construction surveys carried out in spring 2026.

ID	Koordinatalar (O'nlik darajalar, GCS_WGS_1984)	
	Uzunlik (Longitude)	Kenglik (Latitude)
Tulipa lehmanniana Merckl.	65,125182	40,464171
Tulipa lehmanniana Merckl.	65,126914	40,463133
Tulipa lehmanniana Merckl.	65,128225	40,422304
Tulipa Lehmanniana Merckl.	65,127385	40,422047
Iris hippolyti (Vved.) Kamelin.	65,124677	40,463134
Iris hippolyti (Vved.) Kamelin	65,126138	40,461933
Tulipa micheliana Hoog.	65,177716	40,440399
Tulipa micheliana Hoog.	65,179598	40,439761

ID	Koordinatalar (O'nlik darajalar, GCS_WGS_1984)	
	Uzunlik (Longitude)	Kenglik (Latitude)
Tulipa micheliana Hoog.	65,137404	40,447891
Tulipa micheliana Hoog	65,137949	40,448374
Tulipa michelianan Hoog	65,13679	40,449146
Tulipa micheliana Hoog.	65,136187	40,44967
Phlomoides uniflora (Regel) Adylov, Kamelin & Makhm.	65,089935	40,39793
Phlomoides sogdiana (Pazij & Vved.) Salmaki	65,091093	40,398512
Phlomoides sogdiana (Pazij & Vved.) Salmaki	65,090556	40,398273

12.5.2 I bosqich – Foydalanish bosqichi uchun ta’sirni yumshatish choralari

3-jadval: I bosqich – Foydalanish bosqichi – Bartaraf etish, Yumshatish va Tiklash/Kompensatsiya choralari

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
Fizik komponent							
PHY24	Minimallashtirish	Texnik xizmat ko’rsatish ishlari natijasida yuzaga keladigan chang chiqindilarini minimallashtirish. Yo’llarga texnik xizmat ko’rsatish (shag’alli sirtlarni qayta tekislash va zichlash, tosh yotqizish, drenaj kanallarini tekshirish va tozalash) jarayonida chang va mayda zarrachalarning tarqalishini oldini olish uchun quyidagi maxsus yumshatish choralari ko’rish: ▪ Keyinchalik foydalanish, utilizatsiya qilish yoki qayta ishlash uchun mo’ljallangan sochma materiallarni vaqtinchalik saqlash joylarida ob-havo va shamol ta’siridan tegishli tarzda himoya qilish (ya’ni, geotekstil yoki boshqa turdagi qoplamalar bilan yopish). ▪ Chang chiqishi kutilayotgan ish hududlari atrofida zarur hollarda shamol to’siqlaridan (ya’ni, ko’chma to’siqlardan) foydalanish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Havo sifati monitoringi kampaniyalari natijalari (ya’ni, o’lchangan chang qiymatlarining vaqt bo’yicha tendensiyalari). Shamol ta’sirida sochilib ketishdan himoya qilish.	Chora-tadbirlar 100% maqsadga muvofiq. Materiallarning 100% qismi qoplangan.	Voltalia obyekt atrof-muhit nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchi obyekt menejeri
PHY25	Bartaraf etish	Transport vositalarining harakati natijasida yuzaga keladigan chang chiqindilarining oldini olish.	YTTB (EBRD) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Barcha kirish yo’llari transport vositalari uchun belgilangan yo’nalishlar sifatida	Transport vositalarining 100% qismi belgilangan	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		Qattiq qoplamasiz yo'llarda harakatlanayotgan transport vositalaridan chang tarqalishining oldini olish uchun quyidagi qoidalar, ko'rsatmalar va yo'riqnomalarni belgilash: ▪ Barcha transport vositalari oldindan belgilangan yo'nalishlar bo'yicha harakatlanishi shart; ▪ Qurilish maydonchasi hududida og'ir yuk tashuvchi transport vositalari uchun tezlik chegarasi 20 km/soat etib cheklanadi; ▪ Yo'llarga texnik xizmat ko'rsatish uchun sochma materiallarni tashuvchi yuk mashinalari va boshqa transport vositalari chang va zarrachalarning sochilib ketishiga yo'l qo'ymaslik uchun yuk qismini yopib (brezent yoki boshqa qoplama bilan) harakatlanishi shart.	XMK (IFC) PS3 GIP		Tezlik chegarasini belgilash va tezlik o'lchash kamerasi yoki yorug'lik signali orqali nazorat qilish. Shag'alli kirish yo'llari soni. Tarp (brezent) bilan yopilgan yoki usti yopiq yuklarga ega transport vositalari soni.	yo'nalishlardan foydalanmoqda. Og'ir yuk tashuvchi transport vositalarining 100% qismi tezlik chegaralariga rioya qilmoqda. Transport vositalarining 100% qismi brezent yoki usti yopiq yuklar bilan ta'minlangan.	Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY26	Minimallashtirish	Shovqinni boshqarish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja ekspluatatsiya (foydalanish) jarayonida shovqin va tebranish emissiyasini kamaytirish bo'yicha obyektga xos chora-tadbirlarni o'z ichiga olishi kerak. U shovqinning dastlabki darajasini monitoring qilishni, yuqori shovqinli faoliyat turlarini bashoratli modellashtirishni va tegishli standartlarga rioya etishni qamrab olishi zarur. Reja ruxsat etilgan tovush bosimi darajalari va tebranish chegaralarini, monitoring davriyligini hamda me'yorlardan oshib ketish holatlarida ko'riladigan tuzatish choralari belgilab berishi kerak. Agar monitoring natijalari shamol elektr stansiyasi (WPP) faoliyati tufayli shovqin darajasi belgilangan me'yorlardan yuqori ekanligini ko'rsatsa, shovqinni pasaytirish choralari, shu jumladan muayyan soatlarda va shamol tezligida turbinalar ishini optimallashtirish amalga oshiriladi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichidan avval va ekspluatatsiya davomida.	Shovqin o'lchovlari.	O'lchangan shovqin darajasining 100% qismi tegishli standartlarga muvofiq.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri
PHY27	Bartaraf etish	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning bekor turishini (dvigatelni o'chirib qo'ymaslik) oldini olish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Faol foydalanilmayotganda o'chirilgan transport vositalari, uskunalar va texnikalar soni.	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning 100% qismi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		Keraksiz shovqin va tebranish emissiyasining oldini olish uchun transport vositalari, texnikalar va yordamchi uskunalardan foydalanilmayotganda ularni oʻchirib qoʻyishni taʼminlash.					Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY28	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqin darajasini minimallashtirish: - Pastroq tovush quvvati darajasiga ega uskunalarni tanlash: Obyektda foydalaniladigan uskunalarning shovqin emissiyasi, tovush quvvati darajasi (LWA) bilan ifodalangan holda, uskunaning quvvatiga (kVt) mos keladigan shovqin chegaralariga muvofiq boʻlishi shart. - Shovqinni pasaytiruvchi vositalarni oʻrnatish: Ventilyatorlar uchun shovqin soʻndirgichlar (silencers), dvigatel chiqindi quvurlari va kompressor komponentlariga mos keladigan shovqin oʻchirgichlar (mufflers), uskunalar korpusidan chiqadigan shovqin uchun akustik qoplamalar va mexanik uskunalar uchun tebranish izolyatsiyasini oʻrnatish. - Uskunalar muntazam texnik xizmat koʻrsatish: Shovqin darajasi belgilangan talablar doirasida saqlanishini taʼminlash uchun uskunalarni muntazam ravishda texnik koʻrikdan oʻtkazish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Shovqin chegaralariga muvofiq boʻlgan transport vositalari va uskunalar soni. Akustik shovqin soʻndirgichlarga (silencers) ega uskunalar soni.	Transport vositalari va uskunalarning 100% qismi shovqin chegaralariga muvofiq. Uskunalarning 100% qismi akustik shovqin soʻndirgichlar bilan jihozlangan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY29	Bartaraf etish	Kirib borish va faoliyat yuritishni cheklash: Aholini EMFning zararli taʼsiridan himoya qilish uchun OHTL (havo elektr uzatish liniyalari) sanitariya zonasida (OHTL va BESSning eng chetki simidan 30 metr masofada) doimiy boʻlib turishdan saqlanish. Elektr tarmoqlari obyektlarining xavfsiz ishlashini buzishi, ularga zarar yetkazishi yoki ularni ishdan chiqarishi, shuningdek, tarmoq obyektlarining qoʻriqlanadigan zonasida (OHTLning eng chetki simidan 30 metr masofada) atrof-muhitga zarar yetkazishi va yongʻin chiqishiga sabab boʻlishi mumkin boʻlgan har qanday xatti-harakatlardan saqlanish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 Milliy qonunchilik	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Qoʻriqlanadigan zona ichida binolarning qurilishi yoki faoliyatning mavjudligi.	Qoʻriqlanadigan zona ichida binolar qurilishiga yoki faoliyat yuritilishiga yoʻl qoʻyilmasligi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
PH65	Minimallashtirish	BESS'dan EMD (elektromagnit maydon) nurlanishini minimallashtirish BESS modullari uchun ekranlashni ta'minlash, kabel yo'nalishlarini optimallashtirish hamda EMD ta'siriga oid xalqaro yo'riqnomalarga rioya qilish. BESS modullarini maydon chegaralaridan uzoqroqqa (ichkariga) surish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfsizlik zonasi hududida qurilayotgan binolar yoki faoliyat turlarining mavjudligi.		Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri
Biologik komponent							
BIO40	Bartaraf etish	Transport harakati natijasida yuzaga keladigan chang chiqindilarining oldini olish. <i>Refer to PHY24 – PHY25.</i>					
BIO41	Bartaraf etish	Ko'payish va bolalash davrlarini hisobga olish (bu davrda faoliyatdan saqlanish). Shovqin darajasi 40-50 dB dan yuqori bo'lgan texnik xizmat ko'rsatish ishlarini PBF (Potensial biologik turlar) turlarining ko'payish va bolalash davrlaridan (bahor va yoz o'rtalari/mart-iyun) tashqari vaqtda amalga oshirish rejalashtiriladi. Bu turlar loyihaning LSA (Lokal ta'sir hududi) hududida kuzatilgan va mavjud bo'lishi ehtimoli bo'lgan turlardir (agar qurilish oldidan o'tkaziladigan tadqiqotlar davomida yangi turlar aniqlansa yoki uyalar geolokatsiyasi belgilansa, bu ma'lumotlar yangilanadi).	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ko'payish va bolalash davrlaridan tashqarida rejalashtirilgan texnik xizmat ko'rsatish ishlarining ro'yxati.	Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO42	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqin emissiyasini minimallashtirish. <i>PHY28 qoidasiga murojaat qilinsin.</i>					
BIO43	Minimallashtirish	Tungi hayot kechiruvchi turlarga shovqin ta'sirini minimallashtirish.	XMK (IFC) PS6;	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Yuqori shovqinli texnik xizmat ko'rsatish ishlarini kunduzgi	Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		Tungi hayot kechiruvchi turlarga ta'sirni kamaytirish va oziqlanish yoki tunashning muhim davrlarida xalaqit berishni minimallashtirish maqsadida, yuqori shovqinli texnik xizmat ko'rsatish ishlarini faqat kunduzgi vaqtda amalga oshirish rejalashtiriladi.	YTTB (EBRD) ESR6		vaqtda rejalashtirish qaydnomasi (registri).		Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO44	Minimallashtirish	Loyiha hududida fauna turlarining jalb etilishini kamaytirish uchun yoritishning tegishli yechimlarini joriy etish. Ekspluatatsiya bosqichida yoritish tizimlarini almashtirish yoki ularga texnik xizmat ko'rsatish talab etilsa, quyidagi choralariga rioya qilinadi: - Yoritish darajasini rejalashtirish: Ishchilar va jihozlar xavfsizligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan yorug'lik darajasini ta'minlash hamda yorug'lik intensivligini minimal darajada ushlab turish; - Tungi faoliyatni cheklash: Ayniqsa, loyiha sezgir ekotizimlar yaqinida joylashgan hududlarda tungi faoliyatni minimallashtirish; - Yoritish moslamalarini tanlash: Yoritish tizimlarini tanlashda mos mahsulotlarni tanlash hamda ularning joylashuvi yorug'likning tarqalishi va ko'zni qamashtirishini (parlash) minimallashtirishini ta'minlash. Yorug'likni gorizonta tekislikdan pastga yo'naltiradigan va tepaga yorug'lik chiqarmaydigan (full-cut-off), "qorong'u osmon" standartlariga mos to'liq ekranlangan yoritgichlarga ustunlik berish; - Ko'zni qamashtirishni kamaytirish: Har qanday kuzatuvchi tomon yo'naltirilgan barcha chiroqlarning asosiy nur burchagi 70° dan oshmasligini ta'minlash orqali ko'zni qamashtirishni minimal darajada saqlash. O'rnatish balandligining yuqoriroq bo'lishi asosiy nur burchagini kamaytirishga imkon beradi, bu esa ko'zni qamashtirishni kamaytirishga yordam beradi; - Vertikal inshootlarni yoritish: Vertikal inshootlarni yoritishda imkon qadar yorug'likni pastga yo'naltirish. Agar yorug'likni tepaga yo'naltirishdan boshqa iloji bo'lmasa, ekranlar, to'siqlar va	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tanlangan va o'rnatilgan yoritish tizimlarining qaydnomasi. Sezgir hududlar qaydnomasi.	Loyiha hududlari ichida va atrofida yorug'lik emissiyasini boshqarish bo'yicha barcha chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektidagi Menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		jalyuzilardan foydalanish inshoot atrofida va ustida yorug'lik to'kilishini minimal darajaga tushirishga yordam beradi; ▪ Qishloq hududlarida yoritish: Qishloq hududlarida 0° burchak ostida o'rnatilgan gorizontal kesuvchi yoritgichlardan (full horizontal cut-off) foydalanish osmon yorug'ligini (sky glow) kamaytirish bilan bir qatorda, ochiq landshaftdagi vizual ta'sirni minimallashtirishga yordam beradi; ▪ Yorug'lik manbalari turi: "Qorong'u va sokin osmon" konsorsiumi, Tabiatni muhofaza qilish xalqaro ittifoqi va BMTning Koinot masalalari bo'yicha boshqarmasi tomonidan taklif etilganidek, iliq-oq (warm-white) yorug'lik manbalaridan foydalanish. Chiroqlarni o'chirib qo'yish imkoni bo'lmagan joylarda, ayniqsa, tungi vaqtda migratsiya qiluvchi qushlarning jalb etilishini kamaytirish uchun yashil rangli "qushlar uchun xavfsiz" yuqori bosimli natriy lampalardan foydalanish; ▪ Spektral talablar: Ko'k rang minimal bo'lgan kahrabo (amber) spektrli lampalardan (to'lqin uzunligi 500 – 700 nm) foydalanish. Eng maqbullari 560 nm dan yuqori bo'lgan yorug'lik manbalari hisoblanadi; ▪ Lumenlarga ustunlik berish: Yoritishni tanlashda vatlarga (sarflangan energiya miqdori) emas, balki lumenlarga (hosil qilingan yorug'lik miqdori) e'tibor berish va ortiqcha yorqinlik hamda yorug'likning tarqalishini kamaytirish uchun past parlash xususiyatiga ega yoritish moslamalarini tanlash. Past parlovchi variantlar kamroq energiya talab qilishi mumkin; ▪ Yuzalar ishlov berish: Loyiha inshootlari uchun ko'zgu bo'lmaydigan (non-reflective) sirt ishlovlarini qo'llash. Past aks ettirish darajasiga ega va tabiiy landshaft ranglariga mos keladigan bo'yoqlardan foydalangan holda binolar kontrastini kamaytirish. Imkon qadar, hududdagi inshootlar yorug'lik aksini yutish uchun to'q rangda bo'lishi kerak.;					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
BIO45	Minimallashtirish	Qushlarning to‘qnashuv xavfini kamaytirish 2024, 2025 va 2026-yilgi mavsumlarda to‘plangan kuzatuvlar asosida o‘tkazilgan To‘qnashuv xavfini baholash (Collision Risk Assessment) natijalariga ko‘ra (08B.1 va O8B.2 ilovalariga qarang), mahalliy tadqiqot hududida to‘qnashuvga moyil va tabiatni muhofaza qilish nuqtayi nazaridan ahamiyatli bo‘lgan turli qush turlari (jumladan, global miqyosda yo‘qolib borayotgan, mahalliy darajada esa zaif hisoblangan dasht burguti (<i>Aquila nepalensis</i>) va misr kalxati (<i>Neophron percnopterus</i>)) kuzatildi. Bunga javoban, "Artemisya" shamol elektr stansiyasi (WPP) uchun asosiy yumshatish chorasi sifatida texnologiyaga asoslangan "Talabga ko‘ra o‘chirish" (Shut Down on Demand — SDOD) tizimini o‘rnatish taklif etilmoqda. Bu tizim, ayniqsa, bahorgi va kuzgi migratsiya mavsumlarini o‘z ichiga olgan qushlar harakati kuchaygan davrlarda qo‘llaniladi. Ushbu chora yuqori xavfli vaziyatlar aniqlanganda turbinalarni vaqtincha to‘xtatish orqali sezgir turlarning to‘qnashuv xavfini kamaytirishga qaratilgan. Loyiha moslashuvchan boshqaruv yondashuvini qo‘llaydi, bunda to‘qnashuv darajasini aniqlash va turlarning zaifligini baholash uchun qurilishdan keyingi qushlar monitoringi bo‘yicha keng qamrovli dastur amalga oshiriladi. Ushbu monitoring natijalari SDOD tizimini vaqt o‘tishi bilan takomillashtirish va optimallashtirish, shu jumladan uning faollashuv talablari, ishlash davrlari va joriy etish mezonlarini tasdiqlash uchun foydalaniladi. Bu esa yumshatish choralarining mutanosib, dalillarga asoslangan va Xalqaro ilg‘or sanoat amaliyotiga (Good International Industry Practice) muvofiq bo‘lishini ta‘minlaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 NatureScot	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Qushlarning to‘qnashuvi monitoringi qaydnomasi.	Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to‘liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo‘yicha obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO46	Minimallashtirish	Ko‘rshapalaklarning to‘qnashuv xavfini kamaytirish – Shamol elektr stansiyasi "Artemisya" shamol elektr stansiyasida (WPP) ko‘rshapalaklarning to‘qnashuv xavfini kamaytirish bo‘yicha quyidagi choralar ko‘riladi:	XMK (IFC) PS6;	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ko‘rshapalaklarning to‘qnashuvi monitoringi qaydnomasi.	Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to‘liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		To'qnashuv darajalarini va turlarga xos zaifliklarni aniqlash uchun ko'rshapalaklar bo'yicha qurilishdan keyingi monitoringni amalga oshirish.	YTTB (EBRD) ESR6 EUROBATS				Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO47	Minimallashtirish	O'laksa/organik chiqindilarni boshqarish Agar hayvon o'laksalari aniqlansa, ular olib tashlanadi va yovvoyi tabiat vakillarini, ayniqsa, murdaxo'rlarni "Artemisya" shamol elektr stansiyasi va umuman loyiha hududiga jalb qilmaslik uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi hamda utilizatsiya qilinadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Loyiha hududidagi o'laksalar registri (qaydnomasi). O'laksa/organik chiqindilarni boshqarish qaydnomasi. O'quv mashg'ulotlari qaydnomalari.	Loyiha hududlari ichida va atrofida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO48	Minimallashtirish	Yangi OHTL (havo elektr uzatish liniyasi) yo'nalishini belgilash Loyiha OHTLning batafsil loyihasini ishlab chiqish jarayonida allaqachon mavjud va ishlab turgan elektr uzatish liniyalarining o'ri hisobga olinadi. Qo'shni elektr uzatish liniyalari yo'nalishlarini birlashtirib, yagona to'siq hosil qilish va ularni ko'rinishini yanada yaxshilash maqsadga muvofiqdir; yangi OHTL ustunlari mavjud liniya ustunlariga nisbatan "shaxmat" tartibida joylashtirilishi shart, shunda har bir yangi ustun qo'shni liniyaning oraliq masofasi (span) o'rtasiga to'g'ri keladi. Shu tariqa, liniyalar yanada ko'zga tashlanadigan bo'ladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tanlangan elektr uzatish liniyasi (OHTL) loyihasining qaydnomalari.	OHTL yo'nalishini belgilashda IUCN yo'riqnomalarining joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO49	Minimallashtirish	Tok urish xavfini kamaytirish Tok urish xavfini minimallashtirish uchun OHTL tayanchlari qushlarning qo'nishi (o'tirishi)ga qarshi himoya vositalari bilan jihozlanadi, "o'lik" (dead-end) konstruksiyalar esa ekranlovchi va izolyatsiyalovchi qurilmalar yordamida himoya qilinadi. Bundan tashqari, "Artemisya" loyihasi hududidagi kabellar va qurilmalar keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan tok urish xavfini minimallashtirish uchun tegishli kabel qutilari yoki zirhli himoya qoplamalari va shu kabi boshqa vositalar o'rnatiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tok urish xavfini kamaytiruvchi o'rnatilgan tayanchlar qaydnomasi.	Qushlarning qo'nishiga qarshi moslamalar va izolyatsiyalovchi qurilmalarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
BIO50	Minimallashtirish	Elektr uzatish liniyalarining koʻrinishini oshirish va toʻqnashuv xavfini kamaytirish. Elektr uzatish yoʻlaklari boʻylab qushlarning toʻqnashuv xavfini minimallashtirish uchun simlarga (oʻtkazgichlarga) muntazam ravishda qushlarni choʻchituvchi (flapping bird diverters) moslamalar oʻrnatiladi. FireFly FF va FireFly HW (P&R Technologies), BirdFlappa™ (Balmoral Engineering) hamda Hawk Eye™ (Power Line Sentry) kabi choʻchitgichlar sovuq iqlim sharoitida chidamliligi va qushlarning toʻqnashuvini 70% gacha kamaytirishdagi samaradorligi bilan oʻzini namoyon qildi. Ushbu qurilmalar yorugʻlikni yutuvchi (glow-in-the-dark) va UB-nurlarini aks ettiruvchi materiallarni, yorugʻlik qaytaruvchi stikerlarni va shamol taʼsirida harakatlanish xususiyatini oʻzida mujassam etib, kam yorugʻlik, tuman va muzlash sharoitlarida koʻrinishni yaxshilaydi. Bir nechta modellar dron yordamida oʻrnatishga moslashtirilgan boʻlib, bu dala ishchi kuchini va xavfsizlik xatarlarini minimallashtiradi. NatureScot va BirdLife xalqaro ilgʻor tajribalariga koʻra, choʻchitgichlar 5 metr oraliq masofada joylashtiriladi, bu esa qushlar uchun doimiy vizual ishora (ogohlantirish) vazifasini oʻtaydi. Choʻchitgichlar bir yoki bir nechta oʻtkazgichlarga oʻrnatilishi mumkin, bunda asosiy maqsad — parvoz qilayotgan qushlar uchun elektr uzatish liniyasining umumiy koʻrinishini saqlab qolishdir. Ushbu moslashuvchan yondashuv butun liniyaning sezilarli boʻlishini taʼminlaydi, toʻqnashuv xavfini kamaytiradi va oʻrnatish samaradorligini optimallashtiradi. 1-bosqichdagi elektr uzatish liniyasi uchun yer osti kabelini oʻrnatish elektr tizimi loyihasi, geotexnik va geofizik sabablarga koʻra maqsadga muvofiq emas. Birinchidan, yer osti kabel tizimlari havo elektr uzatish liniyalariga nisbatan oʻziga xos elektr va ekspluatatsion cheklavlarga ega. Yer osti kabel tizimlari sezilarli darajada yuqori sigʻimga ega boʻlib, bu liniya boʻylab quvvatlanish oqimlarining oshishiga va reaktiv quvvat generatsiyasiga olib keladi. Bu holat past yuklamali ish rejimida kuchlanishning haddan tashqari oshib ketishiga (overvoltage) sabab	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yoʻriqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Oʻrnatilgan liniya belgilari (markerlari) qaydnomasi.	Elektr uzatish liniyasi (OTL) boʻylab qushlarni choʻchituvchi vositalarning toʻliq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik boʻyicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		bo'lishi mumkin va tizimning barqaror ishlashini ta'minlash uchun shunt reaktorlari kabi qo'shimcha reaktiv quvvat kompensatsiyasi uskunalari o'rnatishni talab qiladi. Bundan tashqari, yer osti kabel tizimlari murakkabroq izolyatsiya va ulanish (termination) talablarini keltirib chiqaradi. Kabelni tugatish nuqtalari, xususan, yer osti va havo tizimlari tutashgan joylar yuqori elektr kuchlanish ta'siriga uchraydi hamda ishonchlilik va tizim yaxlitligi nuqtayi nazaridan eng muhim tarkibiy qismlar hisoblanadi. Bu o'tish nuqtasi an'anaviy havo-havo liniyalari ulanishiga qaraganda qo'shimcha ekspluatatsion xavflarni keltirib chiqarishi mumkin. Yer osti kabel tizimlari, shuningdek, elektr xususiyatlarining turlichaligi, hamda tuproqning termal qarshiligi bilan belgilanadigan termal xatti-harakatlar tufayli murakkabroq himoya koordinatsiyasini talab qiladi. Bu omillar tok o'tkazish qobiliyatining pasayishiga (derating) va tizim loyihalash murakkabligining ortishiga olib kelishi mumkin. Tizim integratsiyasi nuqtayi nazaridan, bunday konfiguratsiyalar tarmoq ishlash talablariga muvofiqlikni ta'minlash uchun odatda murakkabroq tarmoq integratsiyasi baholashlarini va qo'shimcha reaktiv quvvatni boshqarish infratuzilmasini talab qiladi. Aksincha, havo elektr uzatish liniyasi konfiguratsiyalari oddiyroq himoya sxemalari, yuqori ekspluatatsion moslashuvchanlik va kamroq tizim murakkabligiga ega bo'lgan yaxshi yo'lga qo'yilgan standart yechimdir va tarmoq operatorlari tomonidan ommaviy elektr uzatish uchun odatda ma'qul ko'riladi. Yuqorida bayon etilgan elektr va ekspluatatsion jihatlardan tashqari, seysmik refraksiya va MASW tadqiqotlarini o'z ichiga olgan geofizik tekshiruvlar taklif etilayotgan yo'nalish bo'ylab yer osti sharoitlari juda o'zgaruvchan va mahalliy miqyosda qattiq ekanligini ko'rsatadi. Loyiha hududining shimoliy qismi uchun bosim to'lqinlari tezligi (Vp) natijalari taxminan 2606 m/s dan 4061 m/s gacha bo'lib, bu ohaktoshli qatlamlarga mos keladi. Bu ko'rsatkichlar qazish ishlarini qiyinlashtiradigan zich va juda qattiq yer osti materiallaridan dalolat beradi.					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		Loyiha hududining o'rta qismida Vp qiymatlari taxminan 815 m/s dan 1953 m/s gacha bo'lib, ular qumtosh, mergel va loytosh qatlamlariga mos keladi, bu esa o'zgaruvchan va ba'zi joylarda juda zich yer sharoitlarini anglatadi. Loyihaning janubiy hududi odatda qazish osonroq bo'lgan tuproq sharoitlari bilan tavsiflanadi; biroq, bu hududlar fazoviy jihatdan cheklangan va butun yo'nalish bo'ylab uzluksiz emas. MASW natijalari shimoliy qismida siljish to'lqinlari tezligi (Vs) taxminan 2137 m/s gacha yetadigan juda zich va qattiq yer osti materiallari mavjudligini tasdiqlaydi, bu esa qoyatoshsimon yoki juda qattiq yer sharoitlarini bildiradi. Bundan tashqari, geotexnik barqarorlik baholari shuni ko'rsatadiki, ayrim hududlarda qazish ishlari xavfsiz xandaq qurilishi sharoitlarini ta'minlash uchun vaqtinchalik tayanch tizimlarini va qiyalik barqarorligini ehtiyotkorlik bilan boshqarishni talab qiladi, bu esa qurilish qiyinligini va vaqtini yanada oshiradi. Ushbu natijalarning yig'indisi shuni ko'rsatadiki, yo'nalish bo'ylab yer osti sharoitlari geterogen (turlicha) bo'lib, qazish oson bo'lgan tuproqlardan tortib to qattiq va tig'iz geologik qatlamlargacha o'zgaradi. Qurilish nuqtayi nazaridan, yer osti kabelini o'rnatish ushbu o'zgaruvchan yer sharoitlari bo'ylab uzluksiz xandaq qazishni talab qiladi, bu esa qurilish murakkabligini, ta'sir doirasini va ortiqcha tuproq (shlak) hosil bo'lishini sezilarli darajada oshiradi.					
BIO51	Minimallashtirish	Qushlar monitoringi va hodisalarga javob berish Loyiha bilan bog'liq ta'sirlarni baholash va moslashuvchan boshqaruvni ta'minlash uchun tizimli qushlar monitoringi dasturini joriy etish. Yovvoyi tabiat vakillarining nobud bo'lishi bilan bog'liq hodisalarni rasmiy hisobot mexanizmi orqali qayd etishni yo'lga qo'yish; bunda kelajakdagi xatarlarni minimallashtirish uchun hodisalarni o'z vaqtida hujjatlashtirish, tahlil qilish va tuzatish choralarini ko'rishni ta'minlash.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya bosqichining dastlabki 3 yili davomida har oyda.	Biodilxilma-xillik bo'yicha mutaxassis(lar) tomonidan saqlanishi, moslashtirilishi va hisobot berilishi kerak bo'lgan chora-tadbirlar qaydnomasi. Qushlar monitoringi dasturi qaydnomasi. Yovvoyi tabiat vakillari o'limi bilan bog'liq barcha (100%) holatlar aniqlanganidan keyin	Tizimli monitoring dasturi va tezkor tuzatish choralarini joriy etish orqali xalqaro biodilxilma-xillik standartlariga to'liq rioya qilinishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
					48 soat ichida rasmiy hisobot mexanizmi orqali ma'lum qilinsin.		
BIO52	Bartaraf etish	Loyiha hududlariga hayvonlarning jalb etilishini oldini olish. Yovvoyi tabiat vakillari, daydi it va mushuklarni jalb qilishi mumkin bo'lgan turg'un suv to'planishlari hamda organik chiqindilarning loyiha maydoni va yo'llarda to'planib qolishiga yo'l qo'ymaslik.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Loyiha hududida turg'un suv va organik chiqindilar to'planib qolishining oldini olish bo'yicha amalga oshirilgan tadbirlar qaydnomasi.	Loyiha doirasida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO53	Minimallashtirish	Begona invaziv turlarni muntazam monitoring qilish va erta aniqlash. Loyiha hududi va kirish yo'llari bo'ylab invaziv o'simlik yoki hayvon turlarini aniqlash uchun har yarim yilda bir marta tekshiruv dasturini amalga oshirish. Uchrash holatlari va tendensiyalarni kuzatib borish uchun standartlashtirilgan nazorat ro'yxatlari (checklists) va GIS xaritalash usullaridan foydalanish. Invaziv turlarning joylashib olish imkoniyatlarini kamaytirish uchun buzilgan hududlarda mahalliy o'simliklar qoplamini saqlab qolish. Aniqlangan har qanday invaziv tur uchun tezkor choralar ko'rish rejasini ishlab chiqish va qo'llash, jumladan, mexanik usulda olib tashlash yoki tasdiqlangan gerbitsidlardan foydalanish. Qayta o'sib chiqishining oldini olish uchun olib tashlangan o'simlik materiallarini nazorat ostida utilizatsiya qilishni ta'minlash. Ekspluatatsiya va texnik xizmat ko'rsatish (O&M) xodimlariga invaziv turlarni aniqlash va hisobot berish tartiblari bo'yicha treninglar o'tkazish. Oldini olish choralari kuchaytirish uchun operatsion inshootlarda ogohlantiruvchi va xabardor qiluvchi lavhalarni o'rnatish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar; Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi..	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		Monitoring ma'lumotlarini har yili ko'rib chiqish va kuzatilgan tendensiyalar hamda chora-tadbirlarning samaradorligiga asoslanib, boshqaruv rejalarini yangilab borish.					
BIO54	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiat vakillari bilan har qanday aloqani bartaraf etish. Ishchilarga ov qilishning har qanday turi va hayvonlar hamda qushlar uchun tuzoqlar o'rnatish qat'iyani taqiqlanadi. Uchragan har qanday fauna turi o'zi ketmaguncha yoki bu ishga maxsus o'rgatilgan xodim tomonidan olib ketilmaguncha, unga xalaqit berilmaydi va bezovta qilinmaydi. "Olaxo'l" (Marbled Polecat — <i>Vormela peregusna</i>) turiga bilvosita ta'sirni oldini olish maqsadida mayda sutemizuvchilarni nazorat qilish uchun rodentitsidlardan (kemiruvchilarga qarshi zaharli moddalar) foydalanish taqiqlanadi. Buxoro viloyati, G'ijduvon tumani atrof-muhitni muhofaza qilish inspeksiyasi hamda Ekologiya va iqlim o'zgarishi qo'mitasining Buxoro viloyati boshqarmasi biodilxilma-xillik bo'limi bilan aloqa o'rnatish va hamkorlik qilish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Loyiha hududida tirik hayvonlarni kuzatish yoki o'laksalar registri. O'quv mashg'ulotlari qaydnomalari.	Loyiha doirasida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO55	Bartaraf etish	Transport vositalarining yo'ldan chiqib ketishiga yo'l qo'ymaslik. Yuk mashinalari va boshqa harakatlanuvchi transport vositalari belgilangan yo'llar bo'ylab harakatlanishi shart. Yo'l vaqtini qisqartirish maqsadida yoki yo'l to'silganligi sababli, tegishli ruxsatisiz belgilangan yo'llardan chiqib ketishga hech qanday transport vositasi va yuk mashinasiga yo'l qo'yilmaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Oldindan belgilangan yo'llar (marshrutlar) bo'yicha qaydlar. Ruxsat etilgan transport vositalari reyestri.	Loyihaning oldindan belgilangan yo'llarini yakuniy joylashtirish. Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO56	Bartaraf etish	Xodimlarning xabardorligi va o'qitilishi. Barcha xodimlar va pudratchilar hududdagi tabiiy hududlarning mavjudligi, biodilxilma-xillik qiymati hamda hududda uchrashi mumkin	XMK (IFC) PS6;	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan o'quv mashg'ulotlari qaydnomalari.	Biodilxilma-xillikni muhofaza qilish bo'yicha	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		bo'lgan qo'riqlanadigan turlar va yashash joylari to'g'risida xabardor qilinadi va o'qitiladi. O'quv mashg'ulotlari yovvoyi tabiat vakillari bilan to'qnashuv sodir bo'lganda qanday yo'l tutish bo'yicha yo'riqnomalarni o'z ichiga oladi, bu doimiy monitoringni ta'minlash va zarurat tug'ilganda tezkor choralar ko'rishga xizmat qiladi. An'anaviy tibbiyot yoki oziq-ovqat maqsadlarida noqonuniy ov qilish qat'iyan taqiqlanadi. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan hamkorlikda yovvoyi tabiat vakillari bilan noqonuniy savdoga qarshi kurashish bo'yicha choralar amalga oshiriladi. Bundan tashqari, qurilish bosqichida o'rnatilgan barcha qoidalar ekspluatatsiya bosqichi davomida ham amal qiladi.	YTTB (EBRD) ESR6		Mahalliy huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan hamkorlik qaydnomalari.	xabardorlikning oshishi.	obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO57	Minimallashtirish	Yo'l-transport hodisalari (hayvonlarning urib ketilishi) ta'sirini minimallashtirish. - Hududga kiruvchi barcha haydovchilarga tezlik cheklavlari va yovvoyi tabiatni muhofaza qilish choralari bo'yicha yo'riqnoma beriladi va tushuntirish ishlari o'tkaziladi. - Hudud kirish joylarida va loyiha hududidagi yo'llar bo'ylab ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar o'rnatiladi. - Kirish va ichki yo'llarga "Hayvonlar o'tish joyi" belgilari o'rnatiladi. - Zarurat tug'ilganda, kirish va ichki yo'llarning tekis qismlarida tezlikni pasaytiruvchi sun'iy notekisliklar ("yotgan politsiyachi") va shovqinli yo'l chiziqlari (noise stripes) o'rnatiladi. - Agar operatsion faoliyat davomida biron-bir fauna turi shikastlansa, "Faunani tutish va qutqarish tartibi" faollashtiriladi hamda hayvon davolash uchun belgilangan veterinar shifokorga yetkaziladi. - Murdaxo'r hayvonlarning transport vositalari ostida qolish ehtimolini kamaytirish uchun urib ketilgan hayvonlar darhol olib	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan o'quv mashg'ulotlari qaydnomalari. Maksimal tezlikni cheklovchi belgilar va hayvonlar o'tish joyi belgilarining mavjudligi. Uchratilgan yoki shikastlangan va boshqa joyga ko'chirilgan fauna turlari registri (qaydnomasi). Fauna vakillarining har bir o'limi holati qaydnomalari. Transport vositalari harakati ta'sirini yumshatish choralarining samaradorligi. Transport vositalari izlarining rejalashtirilgan hududlardan	Loyiha hududlarida chora-tadbirlarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		tashlanadi yoki boshqa joyga ko'chiriladi, barcha hodisalar esa ekologik hodisalar sifatida qayd etiladi. - Loyiha hududi va chiqindi tashlash joylarida barcha fauna o'limi va hayvonlar kuzatilgan barcha holatlar bo'yicha hisobot beriladi. - Mahalliy fauna turlari (qushlar, sudralib yuruvchilar, sutemizuvchilar) uchun alohida ahamiyatga ega bo'lgan hududlarda, imkon qadar va uya qurish hamda ko'payish kabi sezgir davrlarda transport harakati qisqartiriladi.			tashqariga chiqib ketish (kengayish) belgilari yo'qligi.		
Ijtimoiy kompanent							
SOC47	Bartaraf etish	Chang emissiyasini (chiqindilarini) oldini olish <i>PHY24 – PHY25 ga qarang.</i>					
SOC48	Minimallashtirish	Elektromagnit maydonlarni minimallashtirish <i>PHY29 ga qarang.</i>					
SOC49	Minimallashtirish	Yorug'lik emissiyasini (nurlanishini) minimallashtirish <i>BIO44 ga qarang.</i>					
SOC50	Minimallashtirish	Jamoatchilik bilan hamkorlik Kutilayotgan miltillash (soya/yorug'lik) davomiyligi va uni yumshatish bo'yicha majburiyatlar to'g'risida shaffof ma'lumotlarni taqdim etish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ta'sir hududidagi aholi (jamoalar) bilan tashkil etilgan uchrashuvlar soni	Ijtimoiy ishtirok etish rejasini (SEP) to'liq amalga oshirish	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC51	Minimallashtirish	Uy derazalarini himoya qoplamasi/tusi bilan qoplash Soya miltillashining vizual ta'sirini kamaytirish uchun himoya qoplamasi/tusi bilan ta'minlash.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Himoya qoplamasi/tusi bilan ta'minlangan uy xo'jaliklari	Miltillash ta'sirini minimallashtirish	Voltalia kompaniyasining Xavfsizlik va Salomatlik (H&S) bo'yicha obyekt nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
SOC52	Minimallashtirish	Jismoniy to'siqlar Ta'sir hududlarida miltillashni to'sish uchun ekranlar (to'siqlar) o'rnatish.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	O'rnatilgan to'siqlar qaydnomasi	Miltillashni to'suvchi to'siqlar yaratildi.	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC53	Minimallashtirish	Turmush darajasini tiklash bo'yicha monitoring choralari Turmush darajasini tiklash rejasi (LRP) bo'yicha chora-tadbirlar ijrosini kuzatib borish va o'tish davri choralarining samaradorligini baholash.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Monitoring qaydnomalari	Ta'sir hududidagi aholining turmush sharoitini tiklash bo'yicha samarali choralar	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC54	Minimallashtirish	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi Ta'sir hududidagi aholi turmush sharoitini tiklash jarayoni bo'yicha o'z xavotirlarini bildirib olishlarini ta'minlash uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish va uning samaradorligini monitoring qilish.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Shikoyatlar qaydnomalari	Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonidan qoniqish hosil qilgan foydalanuvchilar Shikoyatlar o'z vaqtida hal etilmoqda	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC55	Minimallashtirish	Shamol generatorlari (turbinalar) joylashgan hududda xavfsizlik standartlari va yerdan foydalanishni ta'minlash - Xalqaro ruxsat etilgan masofa standartlariga (masalan, IEC qo'llanmalari) rioya qilish. - To'siqlar va ogohlantiruvchi belgilar o'rnatish orqali turbinalar yaqinida aholining kirishini cheklash. - Kirish yo'llarini chorva mollarini o'tlatishga xalaqit bermaydigan qilib loyihalash. - Mavsumiy ko'chib o'tish (yaylovga chiqish) rejalarini tuzishda cho'ponlar bilan hamkorlik qilish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Qayd etilgan baxtsiz hodisalar va xavfli vaziyatlar (near-miss) soni	Xavfsizlik choralarining to'liq joriy etilishi Mahalliy aholi ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning nol darajada bo'lishi Yuqori xavfli hududlarni to'liq belgilash va ogohlantiruvchi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
						belgilar bilan ta'minlash	
SOC56	Minimallashtirish	ROW (Ajratilgan yo'l/hudud) – Xavfsizlik zonasi Sanitariya va xavfsizlik zonasini saqlab turish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfsizlik va sanitariya zonalarida nol baxtsiz hodisa qayd etilishi	Xavfsizlik choralarining to'liq joriy etilishi Mahalliy aholi ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning nol darajada bo'lishi Sanitariya va xavfsizlik zonalarini to'liq belgilash va ogohlantiruvchi belgilar bilan ta'minlash Aholining salomatligi, xavfsizligi va muhofazasini boshqarish rejasini to'liq joriy etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC57	Minimallashtirish	Chiqindilarni boshqarish bo'yicha mos obyektlarni tanlash Chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash obyektlari xalqaro standartlarga javob berishini aniqlash uchun tekshiruv va auditdan o'tkazilishi kerak. Agar chiqindilarni boshqarish bo'yicha mos keladigan obyektlar aniqlanmasa, vaziyatni hal qilish uchun maxsus va aniq yumshatuvchi (o'rnini bosuvchi) choralar qo'llanadi.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfli chiqindilarni boshqarish qaydnomalari	Xavfli va xavfli bo'lmagan chiqindilarni xalqaro va milliy talablarga muvofiq utilizatsiya qilish Faqat tegishli litsenziyaga ega bo'lgan chiqindilarni utilizatsiya qilish xizmati ko'rsatuvchi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
						provayderlardan foydalaniladi. Chiqindilar va xavfli moddalarni boshqarish rejasini to'liq joriy etish	
SOC58	Minimallashtirish	Mehnat resurslarini boshqarish rejasini joriy etish. Mehnat resurslarini boshqarish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Reja mehnat sharoitlarini O'zbekiston qonunchiligi hamda kreditorlar standartlariga mosligini ta'minlash choralari o'z ichiga oladi (qaysi biri ishchilar uchun yuqoriroq standartlarni belgilasa, o'sha ustuvor hisoblanadi).	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Kadrlar almashinuvi koeffitsiyenti (darajasi)	Mehnat resurslarini boshqarish rejasini to'liq joriy etish Barcha xodimlarning mehnat shartnomalari kreditorlar standartlari va O'zbekiston qonunchiligiga muvofiqlashtirilgan	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC59	Minimallashtirish	Adolatli va Javobgarlikli ishga qabul qilish tartib-qoidalarini joriy etish. Mehnat resurslarini boshqarish rejasiga muvofiq adolatli va Javobgarlikli ishga qabul qilish tartib-qoidalarini qabul qilish va amalga oshirish. Mazkur tartib-qoidalar teng imkoniyatlar va kamsitmaslik bo'yicha chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi hamda ishga qabul qilish, lavozimini oshirish va ishdan bo'shatish jarayonlarini vazifa va lavozimlarning belgilangan talablari asosida amalga oshirishni rag'batlantiradi. Tartib-qoidalar va jarayonlar barcha nomzodlar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi ta'minlanadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Adolatli ishga qabul qilish prinsiplari to'g'risida xabardor qilingan xodimlar foizi	Adolatli va Javobgarlikli ishga qabul qilish tartib-qoidalarini to'liq joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC60	Minimallashtirish	XMK (IFC) PS2 standartlariga muvofqlikni ta'minlash. Mehnat resurslarini boshqarish rejasi hamda ishchi kuchini tartibga soluvchi boshqa siyosat va tartib-qoidalar XMK (IFC) PS2 talablariga	XMK (IFC) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	XMK (IFC) PS-2 talablari to'g'risida xabardor qilingan xodimlar foizi	Mehnat resurslarini boshqarish rejasini to'liq joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		muvofigligini ta'minlash. Mazkur siyosat va tartib-qoidalar ishchilar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi hamda ishchilar foydalanadigan asosiy til(lar)da bo'lishi lozim. Mehnat resurslarini boshqarish rejasi quyidagilarni ta'minlash choralari o'z ichiga oladi: - Ishchilarning uyushmalar tuzish va jamoaviy muzokaralar olib borish bo'yicha fundamental huquqlarini hurmat qilish; - Kamsitmaslik va teng imkoniyatlarni ta'minlash; - Majburiy mehnat va bolalar mehnatiga barham berish; - Loyiha amalga oshirilishi davomida mehnat sharoitlari bo'yicha milliy va xalqaro qonunlar, konvensiyalar hamda kreditorlar talablariga rioya etilishini ta'minlash.	YTTB (EBRD) PS2		XMK (IFC) PS2 chora-tadbirlarini o'z ichiga olgan yozma shartnomalar bilan qamrab olingan xodimlar foizi Xodimlar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Yoshni tekshirish tizimini to'liq joriy etish	
SOC61	Minimallashtirish	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va ishning vaqtinchalik xarakteri to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish. Ma'lumotlar ishga qabul qilish jarayonida yozma shaklda va ishchilar tanlagan tilda taqdim etiladi. Migrant ishchilar yollangan taqdirda, ular ishga qabul qilinishidan oldin ish joyidagi sharoitlar to'g'risida xabardor qilinadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va ishning vaqtinchalik xarakteri to'g'risida xabardor qilingan xodimlar foizi Xodimlar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Mehnat resurslarini boshqarish rejasini to'liq joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC62	Minimallashtirish	Ishchilar tashkilotlarini rag'batlantirish. Bandlik siyosati va tartib-qoidalar ishchilarning kasaba uyushmalariga a'zo bo'lish erkinligiga to'sqinlik qilmasligini ta'minlash. Milliy qonunchilik doirasida cheklovlar mavjud bo'lgan hollarda, ishchilar vakillik tizimini rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ishchilar vakilligini saylash va tartib-qoidalar bo'yicha qaydnomalar	Ishchilar vakillik tizimi joriy etildi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC63	Minimallashtirish	Ishchilar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish. Voltalia kompaniyasining shikoyatlarni ko'rib chiqish tartibini amalga oshirish. Mazkur kanal va uning tartib-qoidalar to'g'risida kirish treninglari (on-boarding) va axborot sessiyalari orqali xabar berish. To'g'ridan-to'g'ri va bilvosita yollangan barcha xodimlar shikoyat qilish	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi Shikoyatni ko'rib chiqish muddati	Ishchilar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasini to'liq joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		istagi tug'ilganda ushbu mexanizmdan xabardor bo'lishlarini nazorat qilish. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tegishli tartib-qoidalarga muvofiq boshqarilishini va unga yetarli byudjet hamda resurslar ajratilishini monitoring qilish.			Vaqt o'tishi bilan shikoyatlarning og'irlik darajasining kamayishi		
SOC64	Enhancement	Ijobiy kamsitish (qulaylik yaratish) choralari amalga oshirish. - Mahalliy ishchi kuchiga ustunlik berish, mahalliy aholini ishga yollashni HR (kadrlar) jarayoniga integratsiya qilish. - Loyiha hayotiy sikli davomida ayollarning bandligini oshirish hamda xotin-qizlarni ishga qabul qilish va lavozimini oshirishni qo'llab-quvvatlash uchun inklyuziv kadrlar amaliyotini joriy etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Mahalliy aholi orasidan ishga qabul qilingan xodimlar soni Ishchi kuchidagi ayollar soni Ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlariga mansub ishchilar soni	Ishga qabul qilish va bandlikda imkon qadar ijobiy kamsitish (qulaylik yaratish) choralari amalga oshirish Ish joyida guruhlarining ehtiyojlariga moslashtirilgan qulay sharoitlarni yaratish va joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC65	Minimallashtirish	Ta'minot zanjirini Javobgarlikli boshqarish orqali salbiy ta'sirlarni minimallashtirish: - Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (Know Your Third Party) tartib-qoidasini joriy etish. - Tasdiqlanmagan yetkazib beruvchilardan materiallar va mahsulotlar sotib olishning oldini oluvchi yetkazib beruvchilarni kompleks tekshirish (due diligence) tizimini joriy etish. - Tovarlar va materiallar faqat tasdiqlangan kompaniyalar va yetkazib beruvchilardan (masalan, tekshirilgan, qonuniy va kuzatilishi mumkin bo'lgan karerlar) sotib olinadi, ular mahalliy atrof-muhitni muhofaza qilish qonunchiligiga muvofiq ruxsatnomaga ega bo'lishi kerak. - Ta'minot zanjirini saralash va tanlash jarayonida yetkazib beruvchining atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy boshqaruv	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Yetkazib beruvchilar ustidan o'tkazilgan monitoring/tekshiruvlar soni Ta'minot zanjirini boshqarish rejasi asosida tanlangan yetkazib beruvchilar foizi Ixtiyoriy standartlar va sertifikatlar bilan qamrab olingan (xomashyo) yetkazib beruvchilar foizi	Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (Know Your Third Party) tartib-qoidasini to'liq joriy etish	Voltalia kompaniyasining xaridlar bo'limi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsad	Javobgarlik
		tizimlari va jarayonlarining muvofiqligi hamda samaradorligi hisobga olinadi. - Atrof-muhitga va inson huquqlariga yuqori darajada salbiy ta'sir ko'rsatadigan tovarlar va materiallar yetkazib beruvchilardan voz kechish. - Atrof-muhitga va inson huquqlariga yuqori darajada salbiy ta'sir ko'rsatadigan tovarlar va materiallar yetkazib beruvchilardan voz kechish. - Atrof-muhit standartlari bo'yicha sertifikatlanmagan xomashyolarni sotib olishdan voz kechish; - transport emissiyalarini kamaytirish uchun materiallarni mahalliy manbalardan xarid qilish rag'batlantiriladi.					

12.5.3 II bosqich uchun yumshatish choralari – Qurilish

4-jadval: II bosqich – Qurilish bosqichi – Bartaraf etish va Tiklash/O‘rnini qoplash choralari

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
Jismoniy komponent							
PHY30	Minimallashtirish	Ifloslanishning oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish ishlari davomida kutilmagan hodisalar natijasida tuproqning ifloslanishini imkon qadar kamaytirish uchun aniqlangan barcha choralarni o'z ichiga oladi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida..	Tuproq ifloslanishi holatlari va ko'lamini qayd etish	Tuproq ifloslanishi holatlarining 100% aniqlanishi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha obyekt nazoratchisi (joriy etish va rivojlantirish)
PHY31	Bartaraf etish	Tuproqni keraksiz olib tashlash yoki uning sifatini yomonlashtirishdan saqlanish.	YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichidagi	Qazib olingan ortiqcha tuproq hajmi.	Qazish rejası bo'yicha qazib olingan ortiqcha	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Tuproqni zaiflashtiradigan va ortiqcha tuproq chiqindilarini hosil qiladigan keraksiz qazish ishlari va o'simlik qoplamasini tozalash taqiqlanadi. Pudratchi tuproq va o'simliklarni olib tashlashni oldindan rejalashtirishi shart, bunda quyidagilarga e'tibor qaratiladi: - Loyihaning ta'sir doirasini (izini) minimallashtirish; - Faqat zarur bo'lgan tuproqni olib tashlash va yer ishlarini faqat kerakli hududlar bilan cheklash. - Oldini olish mumkin bo'lgan tuproq qazish ishlari yoki unga zarar yetkazilishining oldini olish uchun puxta rejalashtirish va nazoratni ta'minlash.	XMK (IFC) PS3	qazish ishlari davomida.		materialning 0% ga yaqin og'ishi (farqi).	Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY32	Bartaraf etish	Tovarlar yoki materiallarni tartibsiz saqlamang va chiqindilarni qurilish maydoniga sochmang. Qurilish materiallari, xavfli mahsulotlar (kimyoviy moddalar, moylar yoki moylash materiallari kabi) va jihozlar faqat ish boshlanishidan oldin belgilangan maxsus joylarda saqlanishi kerak. Saqlash joylari tuproq va o'simliklarning zaifligi hamda material turiga qarab tanlanadi. Doimiy nazorat to'g'ri saqlashni ta'minlaydi va tuproq degradatsiyasiga (sifatining yomonlashuviga) olib kelishi mumkin bo'lgan harakatlarning oldini oladi. Chiqindilarni sochish, yoqish va ko'mib tashlashning oldini olish uchun butun qurilish maydoni bo'ylab axlat qutilari o'rnatiladi. Turar joy (lager) va dam olish joylaridan chiqadigan maishiy qattiq chiqindilar tegishli tartibda yig'iladi, saralanadi va Loyiha standartlariga muvofiq boshqariladi. Obyektning HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) jamoasi ishchilarning chiqindilarni to'g'ri joylashtirish bo'yicha xabardorligini oshiradi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) ESR6 XMK (IFC) PS6; GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Tovarlar va materiallarni saqlash uchun ajratilgan joylar soni va maydoni. Loyiha maydonida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha hisob-kitob (qaydlar).	Tovarlar va materiallarning 100% i ajratilgan saqlash joylarida. Chiqindilarning 100% i tegishli tartibda yig'ilgan, saralangan va boshqarilgan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY33	Minimallashtirish	Tuproqning tabiiy holatiga ta'sir qiluvchi zichlanishni minimallashtirish. Qurilish jarayonida tuproqning haddan tashqari zichlanishini minimallashtirish. Tuproqning tabiiy holatidagi o'zgarishlar qat'iy nazorat qilinadi, chunki bu gidravlik o'tkazuvchanlikning sezilarli darajada	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Tuproqning ortiqcha zichlanish darajasi.	Tuproqning ortiqcha zichlanishi 0% ga yaqin.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		o'zgarishiga olib kelishi va infiltratsiya (suvni shimib olish) tezligi hamda tuproqning suvni ushlab turish qobiliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Strukturaviy buzilishlarni cheklash va tuproq o'tkazuvchanligining haddan tashqari kamayib ketishining oldini olish uchun zarur choralar ko'riladi. Bundan tashqari, g'ovaklikni saqlab qolish hamda yer osti drenaji va infiltratsiya jarayonlarini yetarli darajada ta'minlash uchun qurilish ishlari davomida tuproq zichlanishi minimallashtiriladi.					
PHY34	Minimallashtirish	Og'ir yuk mashinalarining harakatini faqat belgilangan yo'llar bilan cheklash. Og'ir qurilish texnikalarining harakatini oldindan belgilangan, muhandislik jihatidan loyihalashtirilgan transport yo'llari va mustahkamlangan kirish yo'llari bilan cheklash. Transport vositalarini ushbu belgilangan yo'laklar bilan chegaralash qo'shni tuproq qatlamlariga tushadigan ortiqcha bosimni yumshatadi, shu orqali chuqur zichlanish xavfini kamaytiradi, makrog'ovaklikni saqlab qoladi va tuproqning suvni shimib olish (infiltratsiya) qobiliyatini saqlaydi. Ushbu amaliyot, shuningdek, o'simlik qoplamasi va ildiz tizimiga ta'sirni minimallashtiradi hamda tuproqni muhofaza qilish va atrof-muhitni himoya qilish standartlariga rioya etilishini ta'minlaydi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Qurilish yo'llari soni.	Qurilish yo'llaridan tashqarida qolgan transport izlarining 0% ga yaqin bo'lishi. Agar yo'ldan tashqarida bir yoki bir nechta izlar mavjud bo'lsa, ular asosli dalilga ega bo'lishi shart.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY35	Restoration	Olib tashlangan tuproqni qayta tiklash. Imkon qadar, vaqtinchalik qurilish ishlari tugagandan so'ng, ilgari olib tashlangan tuproqni qayta joyiga qaytarish (tiklash) kerak. Bunda tiklash ishlari faqat operatsion cheklovlar va yer yuzasidan foydalanish minimal bo'lgan joylarda amalga oshirilishiga ishonch hosil qilish zarur. Qayta tiklash jarayoni tuproq yaxlitligini saqlash va eroziyaning oldini olish uchun tegishli tekislash, zichlash va mustahkamlash ishlarini o'z ichiga olishi kerak.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Olib tashlangan tuproq hajmi. Rekultivatsiya (tiklash) uchun qayta foydalanilgan unumdor tuproq hajmi.	Olib tashlangan tuproqning 100% i tegishli joyda saqlanadi va qurilishdan keyin rekultivatsiya uchun qayta ishlatiladi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY36	Bartaraf etish	Morfologiya va topografiyaga keraksiz o'zgartirishlar kiritishdan saqlanish.	YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichi davomida	Zarur bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlarining ko'lami.	Zarur bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlariga duchor	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Barcha qurilish ishlari tabiiy relyefga ta'sirni minimallashtirishi shart. Muhandislik loyihasi parametrlarida aniq ko'rsatilmagan bo'lsa, muhim bo'lmagan tekislash, qazish va yer ishlari taqiqlanadi. Qazish operatsiyalari geotexnik baholashlarni o'z ichiga olgan va maydonning tabiiy geomorfologik xususiyatlarini saqlab qoladigan tasdiqlangan loyiha spetsifikatsiyalariga qat'iy rioya qilgan holda amalga oshirilishi kerak. Bundan tashqari, tabiiy drenaj tizimlarini saqlab qolish hamda tuproq beqarorligi yoki eroziya xavfini kamaytirish uchun (qazilgan materiallarni nazoratsiz uyib qo'yish orqali) sun'iy balandliklar hosil bo'lishining oldini olish zarur.	XMK (IFC) PS3 GIP			bo'lgan hududning 0% ga yaqin qismi.	Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY37	Minimallashtirish	Mavjud tabiiy shakllar va qiyaliklarning buzilishini minimallashtirish. Qurilish ishlari mavjud yer shakllari va qiyaliklarga ta'sirni minimallashtirish uchun rejalashtirilishi va amalga oshirilishi kerak. Mahalliy relyefga haddan tashqari o'zgartirishlar kiritish taqiqlanadi va geotexnik barqarorlik hamda tabiiy gidrologik funksiyani ta'minlash uchun iloji boricha original qiyalik konfiguratsiyasi saqlanib qolinishi kerak. Loyihalash va ijro bosqichlari maydonning geomorfologiyasini saqlab qolish va tabiiy suv oqimi namunalarini barqarorlashtirish uchun batafsil topografik so'rovlar va gidrologik baholashlarni o'z ichiga olishi shart, bu esa eroziya, cho'kindi to'planishi va drenaj buzilishi xavfini kamaytiradi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Mahalliy morfologiya va qiyalik konfiguratsiyasidagi o'zgarishlarning ko'lami.	Mahalliy morfologiya va qiyalik konfiguratsiyasiga zaruratsiz o'zgartirish kiritilgan hududning 0% ga yaqin qismi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY38	Qayta tiklash	Qazilgan hududlarni qisqa vaqt ichida qayta tiklash. Qazilgan hududlar qisqa vaqt ichida (qazish ishlaridan keyin amaliy jihatdan imkon qadar tezroq) tiklanishi yoki to'ldirilishini ta'minlash; bu kuchli yomg'irlar tufayli o'pirilishlar va ko'lmaklar hosil bo'lishining oldini oladi. Qazilgan hududni qayta tiklash, shuningdek, qurilish maydonining umumiy vizual ko'rinishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Qazish ishlaridan keyin tiklangan hududlar soni.	Hududning 100% i tiklangan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY39	Minimallashtirish	Ifloslanishning oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Reja qurilish faoliyati hamda vaqtincha oqava suvlarni tozalash (WWT) qurilmalarining ishlashi yoki ularga texnik xizmat ko'rsatish natijasida yer osti suvlarining ifloslanish xavfini minimallashtirish uchun zarur bo'lgan barcha muhandislik va protsessual choralarni belgilashi va hujjatlashtirishi shart. Reja quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak: - Ifloslantiruvchi manbalarni aniqlash (masalan, yoqilg'i saqlash joylari, kimyoviy moddalar bilan ishlash zonalar, beton yuvish stansiyalari); - To'sish va nazorat qilish strategiyalari, masalan, o'tkazmaydigan qoplamalar (impermeable liners), ikkilamchi to'sish tizimlari va to'kilishlarning oldini olish to'siqlari; - Loj va oqava suvlarni boshqarish choralari, shu jumladan cho'kindi tutgichlar, loy to'siqlari (silt fences) va ifloslantiruvchi moddalarning sizib kirishini oldini olish uchun nazorat qilinadigan tushirish punktlari; - Tasodifiy to'kilish sodir bo'lgan taqdirda, ifloslangan tuproqni olib tashlash va to'kilgan moddaning yer osti qatlamiga sizib kirishining oldini olish uchun yer osti suvlarini himoya qilish protokollarini belgilash; - Tasodifiy chiqindilar (to'kilishlar) uchun favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartib-qoidalari, shu jumladan tezkor to'sish, neytrallashtirish va zararsizlantirish (remediatsiya) bosqichlari; - Vaqtinchalik WWT (oqava suvlarni tozalash) qurilmalarining strukturaviy yaxlitligini ta'minlash va sizib chiqishning oldini olish uchun texnik xizmat ko'rsatish va tekshirish jadvallari; - Xavfli materiallar bilan ishlash va ifloslanishni nazorat qilish choralari amalga oshirish bo'yicha xodimlar uchun trening talablari.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida..	Yer osti suvlarining ifloslanishi holatlari va ko'lamini qayd etish. Belgilangan muddatlarda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rilgan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Yer osti suvlarining ifloslanishi holatlarining 100% aniqlanishi. Barcha nomuvofiqliklarning 100% i belgilangan muddatda bartaraf etilishi..	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri and Pudratchining Obyektdagi Menejeri va Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha obyekt nazoratchisi (joriy etish va rivojlantirish)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY40	Bartaraf etish	Obyekt faoliyati davomida oqava suvlarni sanitariya me'yorlariga javob bermaydigan suvdan foydalanishdan saqlanish. Barcha qurilish ishlari davomida faqat amaldagi me'yoriy sifat talablariga javob beradigan suvdan foydalanilishi kerak. Jarayon suvining sifati namuna olish va laboratoriya tahlillari orqali tasdiqlanishi shart; bunda pH darajasi, umumiy azot, umumiy fosfor, loyqalilik, umumiy to'xtatilgan moddalar va ifloslantiruvchi moddalarning (masalan, uglevodorodlar, og'ir metallar va patogen mikroorganizmlar) yo'qligi kabi parametrlar nazorat qilinadi. Suv manbalari hujjatlashtirilishi lozim.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida	Belgilangan muddatlarda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rilgan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Barcha nomuvofiqliklarning 100% i belgilangan muddatda bartaraf etilishi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Votalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY41	Minimallashtirish	Ifloslanishning oldini olish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish faoliyati natijasida hosil bo'ladigan, jumladan issiqxona gazlari (GHG) va boshqa gazsimon ifloslantiruvchi moddalar emissiyasini minimallashtirishga qaratilgan barcha muhandislik, operatsion va protsessual choralarni o'z ichiga olishi kerak. Reja quyidagilarni o'z ichiga olishi shart: - Emissiya manbalarini aniqlash (masalan, ichki yonuv dvigatellari, generatorlar, materiallarni qayta ishlash va chang hosil qiluvchi operatsiyalar); - Imkon qadar kam emissiyali texnologiyalarni joriy etish; - Chang va zarrachalarni nazorat qilish choralari, masalan, suv sepish, shamoldan himoyalovchi vositalar va shamolli davrlarda materiallar uyumlarini (qazilgan tuproqlarni) yopib qo'yish; - Issiqxona gazlarini (GHG) kamaytirish strategiyalari, shu jumladan uskunalardan foydalanishni optimallashtirish, bekor turish vaqtini (idle-time) minimallashtirish va energiya tejamkor amaliyotlar;	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Sifat standartlaridan yuqori bo'lgan havo emissiyasi (chiqindi gazlar) holatlarini qayd etish. Belgilangan muddatlarda (har bir holat bo'yicha alohida belgilanadi) ko'rilgan tuzatish choralari tufayli yopilgan nomuvofiqliklar soni.	Barcha nomuvofiqliklarning 100% i belgilangan muddatda bartaraf etilishi.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Votalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri va Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha obyekt nazoratchisi (joriy etish va rivojlantirish)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Monitoring va hisobot protokollari, asosiy ifloslantiruvchi moddalarni (masalan, CO₂, NO_x, SO₂, VOC, PM₁₀/PM_{2.5}) me'yoriy chegaralarga nisbatan vaqti-vaqti bilan o'lchash; - Obyekt xodimlari uchun havo sifatini boshqarish va unga rioya qilish talablari bo'yicha o'quv dasturlari.					
PHY42	Bartaraf etish	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning bekor turishini (dvigatelni o'chirmasdan ishlashini) oldini olish. Transport vositalari, uskunalar va texnikalar foydalanilmayotgan vaqtda issiqxona gazlarining keraksiz emissiyasini hamda resurslar isrof bo'lishini oldini olish uchun tegishli tartibda o'chirib qo'yilishi kerak.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Faol foydalanilmayotgan vaqtda o'chirib qo'yilgan transport vositalari, uskunalar va texnikalar soni.	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning 100% i.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY43	Bartaraf etish	Texnikalar, uskunalar va transport vositalarining davriy nazoratdan va texnik xizmat ko'rsatishdan o'tishini ta'minlash. Loyiha standartlariga muvofiq, emissiyalarning ko'payishini oldini olish va Loyihaning atrof-muhitga ta'sirini kamaytirish uchun quyidagi choralar ko'riladi: - Uskunalar va texnikalarga muntazam ravishda davriy texnik xizmat ko'rsatish; - Texnikalar, uskunalar va transport vositalariga xizmat ko'rsatuvchi emissiyani nazorat qilish tizimlarini (masalan, so'rish va filtrlash tizimlari) davriy nazoratdan o'tkazish va texnik xizmat ko'rsatish; - Ishlatiladigan yoqilg'i va moy turlarini hamda ularning sarfini davriy tekshirib borish; - Harakatlanayotgan yuk mashinalarining tezligini davriy nazorat qilish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Texnik varaqaga (pasportga) muvofiq texnik xizmat ko'rsatilgan transport vositalari va texnikalar soni.	Transport vositalari va texnikalarning 100% iga texnik varaqaga (pasportga) muvofiq xizmat ko'rsatilgan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY44	Minimallashtirish	Havoga chiqariladigan umumiy emissiyalarni minimallashtirish. Loyiha davomida quyidagi choralarni amalga oshirish orqali atmosfera emissiyalarini minimallashtirish: - Tezlikni tartibga solish: Yoqilg'i sarfini, mayda zarrachalarni (PM) va tezlashish hamda tormozlanish davrlariga xos bo'lgan NOx emissiyalarini kamaytirish uchun loyiha hududi va unga tutash joylarda qat'iy avtomobil tezligi chegarasini (masalan, 20 km/soat) joriy etish; - Logistikani optimallashtirish: Qurilish ishlarini boshlashdan oldin, umumiy issiqxona gazlari (GHG) emissiyasi va yoqilg'i sarfini kamaytirish uchun minimal masofali va kam tirbandlikdagi afzal yo'nalishlarni belgilaydigan va ulardan foydalanishni majburiy qiluvchi Reja ishlab chiqish; - Mahalliy manbalardan ta'minlash strategiyasi: Uzoq masofali transport bilan bog'liq 3-ko'lamdagi (Scope 3) emissiyalarni minimallashtirish uchun qurilish materiallari va tovarlarni loyiha hududiga yaqin joylashgan yetkazib beruvchilardan xarid qilishga ustuvorlik berish; - Kam ta'sirli transport vositalari: CO₂, NOx va PM emissiyalarini kamaytirish uchun imkon qadar atrof-muhitga kamroq ta'sir ko'rsatadigan transport usullarini tanlash (masalan, avtomobil yo'li o'rniga temir yo'l, dizel yuk mashinalari o'rniga elektr yoki gibrid transport vositalari); - Yoqilg'i spetsifikatsiyasiga rioya qilish: SO₂ emissiyasi va ikkilamchi zarrachalar hosil bo'lishini kamaytirish uchun barcha transport vositalari va ichki yonuv dvigatellari uchun tijoriy jihatdan mavjud bo'lsa, past oltingugurtli yoqilg'ilarni (<50 ppm oltingugurt miqdori) xarid qilish va ulardan foydalanish; - Uglerod-neytral uskunalarni joylashtirish: To'g'ridan-to'g'ri GHG emissiyasini minimallashtirish uchun bozor	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Tezlik chegarasidan oshgan transport vositalari soni. Minimal masofali afzal yo'nalishlarni aniqlash. Tovarlar va materiallar uchun mahalliy yetkazib beruvchilar soni. Atrof-muhitga kamroq ta'sir ko'rsatadigan transport usullaridan foydalanish. Kam oltingugurtli yoqilg'ida ishlaydigan transport vositalari soni. Global isish salohiyati (GWP) past bo'lgan sovutgichli HVAC tizimlari bilan jihozlangan ofislar soni.	Tezlik chegarasidan oshgan 0 ta transport vositasi. Afzal yo'nalishlardan 100% foydalanish. Mahalliy yetkazib beruvchilar >10% Kam emissiyali transport vositalari soni >10% GWP ko'rsatkichi past bo'lgan sovutgichli HVAC tizimlari bilan jihozlangan ofislar 100%	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		imkoniyatlariga qarab, bioyoqilg'i, qayta tiklanadigan elektr energiyasi yoki boshqa uglerod-neytral energiya manbalari bilan ishlaydigan qurilish zavodlari, texnikalar, transport vositalari va yordamchi uskunalardan foydalanish; ▪ Sovutish tizimlarining ekologik yaxlitligi: Ofis hududlarida faqat global isish salohiyati (GWP) past bo'lgan sovutgichlardan foydalanadigan HVAC tizimlarini o'rnatish; ▪ Barqaror qurilish materiallari va joylarda qayta tiklanadigan energiya integratsiyasi: Ekologik toza qurilish materiallarini (masalan, qayta ishlangan agregatlar, kam uglerodli sement muqobillari) ma'qullash hamda qurilish davrida elektr energiyasi bilan ta'minlash va ekspluatatsiya bosqichiga o'tish uchun joylarda qayta tiklanadigan energiya tizimlarini (masalan, fotoelektr panellari) o'rnatish imkoniyatlarini baholash.					
PHY45	Bartaraf etish	Qurilish materiallarini saqlash hamda qazib olingan tuproq va tosh uyumlari (tepaliklari)dan chang chiqishining oldini olish. Quyidagi hollarda chang va mayda zarrachalarning tarqalishiga yo'l qo'ymaslik uchun maxsus yumshatuvchi (mitigatsiya) choralarni ko'ring: ▪ Keyinchalik foydalanish, utilizatsiya qilish yoki qayta ishlash uchun mo'ljallangan bo'sh materiallarning vaqtincha saqlanishi ob-havo ta'siri va shamoldan tegishli tartibda himoyalaniishi kerak (ya'ni, geotextil yoki boshqa turdagi qatlamlar bilan yopiladi); ▪ Kichik/o'rta hajmdagi qurilish materiallari va uskunalarni saqlash uchun yopiq va ochiq omborlar o'rnatiladi; ▪ Zarur bo'lganda, shamoldan himoyalovchi to'siqlar (ya'ni, chang chiqishi kutilayotgan ish joylari atrofida o'rnatiladigan portativ to'siqlar) ishlatiladi;	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Havo sifatini monitoring qilish kampaniyalari natijalari (ya'ni, o'lchangan chang qiymatlarining vaqt bo'yicha tendensiyalari). Shamol ta'sirida tarqalishdan himoya qilish.	Choralarning 100% i maqsadga muvofiq. Materiallar va uyib qo'yilgan tuproqlarning 100% i yopilgan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Votalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Yumshatuvchi choralarning to'g'ri qo'llanilishini ta'minlash uchun qurilish maydonini nazorat qiling va buning uchun davriy vizual tekshiruvlarni amalga oshiring.					
PHY46	Bartaraf etish	Transport vositalari harakati tufayli chang ko'tarilishining oldini olish. Harakatlanayotgan transport vositalaridan chang tarqalishining oldini olish bo'yicha qoidalar, ko'rsatmalar va yo'riqnomalarni belgilang, xususan: ▪ Barcha harakatlanayotgan transport vositalari oldindan belgilangan yo'nalishlar bo'ylab harakatlanadi; ▪ Qurilish maydonchasi hududida og'ir yuk mashinalari uchun tezlik chegarasi 20 km/soat etib belgilanadi; ▪ Sirt mustahkamligini oshirish hamda mayda zarrachalar va chang emissiyasini kamaytirish uchun Loyiha hududidagi yo'llarda/transport yo'laklarida shag'aldan foydalaniladi; ▪ Sirt mustahkamligini oshirishning imkoni bo'lmagan yoki kutilmagan hollarda, chang nazorati muntazam suv sepish orqali amalga oshiriladi; ▪ Sochiluvchan materiallarni tashiydigan yuk mashinalari va boshqa transport vositalari chang va zarrachalar tarqalishining oldini olish uchun tashish vaqtida yopiq holda bo'lishi kerak; ▪ Yuk mashinalari va boshqa harakatlanayotgan transport vositalari qurilish maydonchasini tark etishdan oldin vaqti-vaqti bilan yuviladi/tozalab turiladi. Yumshatuvchi choralarning to'g'ri qo'llanilishini ta'minlash uchun qurilish maydonini nazorat qiling va buning uchun davriy vizual tekshiruvlarni amalga oshiring.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Barcha kirish yo'llari transport vositalari uchun oldindan belgilangan yo'nalishlar sifatida Tezlik chegarasini belgilash va uni tezlik kamerasi yoki yorug'lik signali bilan nazorat qilish. Shag'alli kirish yo'llari soni. Brezent bilan yopilgan yoki yopiq yuklarga ega transport vositalari soni. Changni bostirish jadvaliga muvofiq suv sepish soni G'ildiraklarida loy/kir kuzatilgan transport vositalari soni.	Transport vositalarining 100% i oldindan belgilangan yo'nalishlardan foydalanmoqda. Transport vositalarining 100% i tezlik chegaralariga rioya qilmoqda. Shag'alli kirish yo'llarining 100% i (agar asfaltlanmagan bo'lsa). Transport vositalarining 100% i brezent bilan yopilgan yoki yopiq yuklarga ega. Changni bostirish jadvaliga 100% rioya qilinishi Maydonchadan chiqayotgan transport vositalarining 0% i g'ildiraklarida ko'rinadigan kirlarga ega.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Votalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY47	Minimallashtirish	Qurilish faoliyati natijasida yuzaga keladigan chang emissiyasini minimallashtirish. Yer ishlari, qazish, tuproq qatlamini olib tashlash va tuproqni ko'chirish ishlari, ayniqsa quruq mavsumlarda chang va mayda zarrachalarni hosil qiladi. Quyidagilarni ta'minlang: - Changni nazorat qilish va yumshatish (mitigatsiya) choralari samarali qo'llanilishini; - Noqulay ob-havo sharoitlarida (masalan, yuqori shamol tezligi, chang bo'ronlari) yer ishlari, qazish, tuproq qatlamini olib tashlash va bunday sharoitda haddan tashqari ko'p chang hosil qiladigan boshqa ishlarni to'xtatib turishni; - Qazish yuzalarini imkon qadar tezroq barqarorlashtirish, yopish va/yoki qayta ko'kalamzorlashtirishni; - Zarur bo'lganda, pasaytiruvchi choralar va nazorat tizimlarini (masalan, payvandlash chodirlari va to'siqlari yoki filtrlar bilan jihozlangan ko'chma so'rgichlar) joriy etishni. Payvandlash, kesish, silliqlash va qum purkash (havodagi zarrachalarning asosiy manbalari) kabi operatsiyalar atrof-muhit va xavfsizlik choralariga muvofiq tegishli uskunarlar va texnikalar yordamida, ayniqsa tarkibida kremniy bo'lgan zararli qurilish materiallari (masalan, beton yoki abraziv moddalar) bilan ishlaganda amalga oshirilishi kerak; - Materiallarni maydalash, saralash va navlarga ajratish uchun mo'ljallangan ko'chma qurilmalarni ta'sirchan obyektlardan (aholi punktlari va b.) imkon qadar uzoqroqda joylashtirishni; - Chang nazorati choralarining to'g'ri boshqarilishini baholash uchun obyektidagi davriy vizual tekshiruvlarni amalga oshirishni; - Qurilish faoliyatidan chiqarilgan zarrachalar loyiha hududidagi mavjud chang fon konsentratsiyasini oshiradi. Ishchilar uchun sog'liqqa bo'lgan xavfni minimallashtirishga qo'shimcha	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida.	Chang monitoringi kampaniyalari natijalari (ya'ni, vaqt bo'yicha o'lgangan chang qiymatlarining tendensiyalari). Shamol ta'sirida tarqalishdan himoya qilish. Chang emissiyasi bilan bog'liq atrof-muhit va xavfsizlik choralariga muvofiq uskunarlar soni. Ta'sirchan obyektlardan (aholi punktlari va b.) 100 metr masofada joylashtirilgan ko'chma qurilmalar soni.	Choralarning 100% i maqsadga muvofiq. Materiallar va uyib qo'yilgan tuproqlarning 100% i yopilgan. Qazilgan hududlarning 100% i yopilgan. Uskunalarining 100% i muvofiq. Ko'chma qurilmalarning 100% i ta'sirchan obyektlardan 100 metr masofada joylashtirilgan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		sifatida, nafas olish yo'llarini himoya qilish uchun mos shaxsiy himoya vositalaridan (SHV) foydalanish ko'rib chiqilishi kerak; Tashqarida ishlashni xavfli qiladigan qum bo'ronlari yuz berganda, bo'ron o'tib ketguncha barcha ishlar to'xtatiladi.					
PHY48	Qayta tiklash	Juda yomon ahvolga tushib qolgan (degradatsiyaga uchragan) tuproq va qazilgan hududlarni tiklash. Imkon qadar va qaysi hududda imkon bo'lsa, chang va mayda zarrachalarning uzoq vaqt davomida uzluksiz chiqishini oldini olish uchun yo'llar va qurilish maydonchasi sirtlarini avvalgi holatiga keltiring.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Tiklangan hududlar soni.	Hududlarning 100% i tiklangan.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY50	Minimallashtirish	Shovqinni boshqarish rejasini ishlab chiqish va joriy etish. Ushbu Reja qurilish davrida shovqin va tebranish emissiyasini kamaytirish uchun obyektga xos chora-tadbirlarni o'z ichiga olishi kerak. U shovqin darajasining boshlang'ich monitoringini, shovqin darajasi yuqori bo'lgan ishlar uchun prognozli modellashtirishni va amaldagi standartlarga rioya etilishini o'z ichiga olishi shart. Rejada ruxsat etilgan tovush bosimi darajalari va tebranish chegaralari, monitoring o'tkazish davriyligi hamda belgilangan me'yorlardan oshib ketganda ko'riladigan tuzatish choralari belgilanishi kerak.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Shovqin o'lchovlari.	O'lchangan shovqin darajasining 100% i amaldagi standartlarga muvofiq.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri va Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha obyekt nazoratchisi (joriy etish va rivojlantirish)
PHY51	Bartaraf etish	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning bekor turishini (dvigatelni o'chirmasdan ishlashini) oldini olish. Transport vositalari, uskunalar va texnikalar foydalanilmayotgan vaqtda issiqxona gazlarining keraksiz emissiyasini hamda resurslar isrof bo'lishini oldini olish uchun tegishli tartibda o'chirib qo'yilishi kerak.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Qurilish bosqichi davomida	Faol foydalanilmayotgan vaqtda o'chirib qo'yilgan transport vositalari, uskunalar va texnikalar soni.	Transport vositalari, uskunalar va texnikalarning 100% i.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY52	Bartaraf etish	Tungi vaqtlarda shovqin darajasi yuqori bo'lgan uskunalar bilan bog'liq ish faoliyatini cheklash.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Tungi qurilish ishlari soni	Loyiha davrida tungi qurilish ishlarining	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Shovqin darajasi yuqori bo'lgan uskunalar bilan bog'liq ishlarni sezgir vaqtlarda (odatda 22:00–06:00 oralig'i) amalga oshirish taqiqlanadi (rasmiy ruxsat berilgan hollar bundan mustasno). Agar buni amalga oshirish muqarrar bo'lsa, vaqtincha akustik to'siqlar o'rnatish va tungi vaqtlarga shovqini past bo'lgan vazifalarni rejalashtirish kabi qo'shimcha yumshatuvchi choralarni qo'llang.				amalga oshirilmasligi (nol holati)	Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY53	Minimallashtirish	Obyektlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqin emissiyasini minimallashtirish: - Pastroq tovush quvvati darajasiga ega uskunalarni tanlash: Obyektda foydalaniladigan uskunalar shovqin emissiyasi, tovush quvvati darajasi (LwA) bilan ifodalangan holda, uskunaning quvvati (kVt) bo'yicha belgilangan shovqin limitlariga muvofiq bo'lishi shart; - Shovqinni pasaytiruvchi vositalarni o'rnatish: Ventilyatorlar uchun shovqin so'ndirgichlar (glushitel), dvigatel tutun chiqish tizimlari va kompressor qismlari uchun mos keladigan shovqin so'ndirgichlar, uskunalar korpusidan tarqaladigan shovqin uchun akustik qoplamalar va mexanik uskunalar uchun tebranish izolyatsiyasini o'rnatish; - Muntazam texnik xizmat ko'rsatish: Shovqin darajasi talablarga muvofiq saqlanishini ta'minlash uchun uskunalar muntazam texnik xizmat ko'rsatib borish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Shovqin limitlariga muvofiq bo'lgan transport vositalari va uskunalar soni. Akustik shovqin so'ndirgichlarga (glushitel) ega uskunalar soni.	Transport vositalari va uskunalar shovqin limitlariga muvofiq. Uskunalar shovqin 100% i akustik shovqin so'ndirgichlarga ega.	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY66	Minimallashtirish	Oqova suvlarga duchor bo'lishni minimallashtirish: Beton qotish jarayoni yakunlangunga qadar uning oqova suvlarga duchor bo'lishini eng kam darajaga tushirish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Betonning yangi ishqorlanishi (yuvilishi) oqova suvlardan muhofaza qilingan qurilish maydonchalari soni	Oqova suvlardan muhofaza qilinish 100% Asossiz va tasdiqsiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyekt nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY67	Minimallashtirish	Yuvish suvlarini yig'ish: Beton yuvish suvlari va ortiqcha beton maxsus ajratilgan suvo'tkazmas yuvish havzalarida yig'iladi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Beton oqovasining ishqorlanishini (yuvilishini) amalga oshirayotgan qurilish maydonchalari soni	Oqova suvlardan 100% muhofaza qilingan Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY68	Minimallashtirish	Aralashtirish va qo'llash ishlarini suvo'tkazmas yuzalarda amalga oshirish.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Suvo'tkazmas bo'lgan beton aralashtirish maydonchalari soni	Beton aralashtiriladigan maydonlarning 100% suvo'tkazmas Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
PHY69	Bartaraf etish	Keraksiz suv sepish: Kimyoviy reaksiyalarning noto'g'ri o'zgarishiga va tuproqqa oqib tushishi mumkin bo'lgan ortiqcha suv hosil bo'lishiga yo'l qo'ymaslik uchun betonni qotish bosqichida me'yordan ortiq yoki uzluksiz suv sepishga yo'l qo'ymaslik.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Suvni nazorat qilish tizimi mavjud bo'lgan va loyiha spetsifikatsiyalariga muvofiq suv sepish muddatlarini nazorat qilishga mas'ul shaxs tayinlangan qotish jarayonlari soni Beton suv sepishdan hosil bo'lgan ortiqcha suvning tuproqqa yetib borishi aniqlangan holatlar soni	Davom etayotgan qotish jarayonlarining 100% da suvni nazorat qilish tizimi joriy etilgan Beton suv sepish maydonchalarining 100% da loyiha spetsifikatsiyalariga muvofiq suv sepish muddatlarini nazorat qilishga mas'ul shaxs mavjud Betonni parvarish qilishdan hosil bo'lgan ortiqcha suvning tuproqqa yetib borishi holatlari 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
PHY70	Bartaraf etish	To'g'ridan-to'g'ri oqizish: Beton qorishmasi (loyqasi), yuvish suvlari yoki sement qoldiqlarini tuproqqa yoki drenaj kanallariga to'g'ridan-to'g'ri oqizish taqiqlanadi.	YTTB (EBRD) ESR3; XMK (IFC) PS3	Qurilish bosqichi davomida.	Beton yoki sementli suyuq yoki qattiq chiqindilarning boshqaruv uchun ajratilgan hududlardan tashqariga to'g'ridan-to'g'ri oqizilganligi/tashlanganligi aniqlangan holatlar soni	Asos, tasdiq va tuzatish choralarisiz holatlar 0%	Voltalia kompaniyasining atrof-muhit bo'yicha obyektidagi nazoratchisi; Voltalia obyekt menejeri; Pudratchining obyekt menejeri.
Biologik komponent							
BIO58	Bartaraf etish	Qurilish bosqichida (materiallarni saqlash, transport vositalarining harakati, qurilish ishlari) chang emissiyasini oldini olish. <i>PHY45 – PHY46 – PHY47 ga qarang.</i>					
BIO59	Bartaraf etish / Minimallashtirish	Mavjud relyefga ta'sirni minimallashtirish. Keraksiz tekislash va qazish ishlaridan qochiladi. Hatto keraksiz baland relyeflarni yaratish ham cheklanadi. Ruxsatsiz va nazoratsiz tuproq va tosh uyumlari, chiqindilar yoki qoldiqlar (garchi vaqtincha bo'lsa ham) hosil qilinmaydi va materiallarni qazib olishga yo'l qo'yilmaydi. Mahalliy morfologiya va topografiyadagi o'zgarishlar minimallashtiriladi va imkon qadar maydonning umumiy qiyaligi saqlab qolinadi. Qurilish ishlari maxsus texnik tadqiqotlarga muvofiq ishlab chiqilgan Loyiha loyihasiga qat'iy amal qilgan holda olib boriladi. O'simlik qatlamini tozalash, qazish va poydevor qo'yish davrida bo'shliqlar qoldirilmaydi (ya'ni, cho'kishning oldi olinadi) va tuproqning keraksiz darajada ortiqcha zichlanishiga yo'l qo'yilmaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilishdan oldin va qurilish davrida	Loyiha muqobil tahlillari hisoboti (qaydi).	Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi. Rejalashtirilgan qurilish hududlaridan tashqarida izlar (noqonuniy kengayish) belgilari yo'q.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO60	Bartaraf etish	O'simlik qatlamini tozalashda ifloslantiruvchi amaliyotlardan foydalanishdan qochish.	XMK (IFC) PS6;	Qurilish bosqichidan	Loyiha qurilishi davomida taqiqlangan/man etilgan amaliyotlar hisoboti.	Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		O't yoqish, gerbitsidlar yoki shunga o'xshash moddalardan foydalanish har qanday mavsumda va istalgan joyda qat'iy taqiqlanadi. Ifloslantiruvchi moddalar tarqalishining oldini olish uchun inson salomatligi va atrof-muhitga zarar yetkazadigan pestitsidlar, gerbitsidlar va qo'shimchalardan foydalanilmaydi. O'simlik qatlamini tozalash uchun yerning hech bir qismi yoqib yuborilmaydi. Buning o'rniga mexanik usulda tozalash tanlanadi.	YTTB (EBRD) ESR6	oldin va qurilish davomida.		Ko'chirilgan butalarning mos muhitga yakuniy joylashtirilishi.	
BIO61	Bartaraf etish	Tuproq va o'simlik qatlamini keraksiz ravishda olib tashlash yoki degradatsiyasidan (buzilishidan) qochish. - Keraksiz tuproq qazish va o'simlik qatlamini tozalash ishlaridan qochiladi; - Imkon qadar keraksiz va nazoratsiz tekislash, kovlash va qazish ishlaridan ham qochiladi; - Tuproq va o'simlik qatlamining keraksiz ataylab yoki tasodifan olib tashlanishi va yomonlashishining oldini olish uchun faoliyatni sinchkovlik bilan rejalashtirish va nazorat qilish; - Loyiha egallaydigan maydon (footprint) minimallashtiriladi, faqat qat'iy zarur bo'lgan tuproq qismi olib tashlanadi va – o'z navbatida – faqat qat'iy zarur bo'lgan bino va inshootlar quriladi; - Qazish frontlari, joydagi litologiyani hisobga olgan holda, (agar to'siq, to'r yoki boshqa turdagi tuproqni ushlab turuvchi choralar o'rnatilmasa) surilish va qulash orqali tuproqning keyingi buzilishini oldini olish uchun 30° tabiiy qiyalik burchagiga ega bo'lishi kerak.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'chirish faoliyati va ruxsatnoma talablarining bajarilishi bo'yicha hisobotlarni yuritish.	Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi. Ko'chirilgan butalarning mos muhitga yakuniy joylashtirilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO62	Bartaraf etish	Fauna uchun to'sqinlik qiluvchi vositalar (deterrentlar). Faunani qurilish maydonlaridan uzoqroq tutish uchun hilpiraydigan lentalar va bayroqchalar kabi vizual va/yoki jismoniy to'siqlar o'rnatiladi. Ushbu tuzilmalar yerda in quradigan qush turlarining	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	O'rnatilgan to'siq vositalari (deterrentlar) soni. To'siq vositalarini o'rnatish bo'yicha hisobotlar (yozuvlar).	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		loyiha hududida in qurishining oldini olish uchun uya qurish mavsumi boshlanishidan oldin (fevral – mart) o'rnatilishi kerak. Qurilish davrida vaqtincha to'siqlar o'rnatish va uning zarurati, qurilish maydonchasida harakatchanligi past bo'lgan xavf ostidagi sudralib yuruvchi turlar (masalan, O'rta Osiyo toshbaqasi) uchun mos yoki nomos habitatlarning mavjudligi bo'yicha mahalliy ekolog-ekspert xulosasiga hamda qurilisholdi tadqiqotlariga tayanadi. Yirtqichlar yoki murdaxo'rlarga (masalan, Ola sassiqkuzan (<i>Vormela peregusna</i>), yirtqich qushlar yoki kalxatlar) bilvosita ta'sirni oldini olish maqsadida mayda sutemizuvchilarni nazorat qilish uchun rodentitsidlardan (kemiruvchilarni yo'qotuvchi dorilar) foydalanish taqiqlanadi.			Rodentitsidlarning taqiqlanganligi bo'yicha hisobot.		(Biodiversity Site Supervisor).
BIO63	Bartaraf etish	Uya qurish/ko'payish davrida ishlardan qochish. Qushlar va ko'rshapalaklarning uya qurish/bolalash davrida (apreldan iyungacha, maydan iyungacha bo'lgan cho'qqi davri bilan) o'simlik qatlamini tozalash ishlarini amalga oshirmang. Xuddi shu davrda yerda in quradigan turlarni bezovta qilmaslik uchun yerni buzish bilan bog'liq ishlar ham cheklanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	O'simlik qatlamini tozalash va yerda in quruvchi qushlarni bezovta qilishdan saqlanish davri bo'yicha hisobotlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO64	Bartaraf etish / Minimallashtirish	Muhim yashash muhitlaridagi ta'sirlarni bartaraf etish / minimallashtirish Muhim yashash muhitlarini (Critical Habitats) keltirib chiqaruvchi flora turlari mavjud hududlar qurilish jarayonida tasodifiy buzilishlardan himoyalanaadi (ESIA'ning 8B-bo'limiga qarang). Vaqtinchalik chegaralash yerga o'rnatilgan yuqori ko'rinishga ega yog'och qoziqlar (balandligi 50 sm) va/yoki signal lentasi yordamida amalga oshirilishi mumkin, shu bilan birga, sezgir	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Qurilisholdi tadqiqotlari hisobotlari. Chegaralangan Muhim yashash muhitlari (CH) hududlari reyestri. Treninglar (o'quv mashg'ulotlari) hisobotlari.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi. Ko'chirilgan CH (Muhim yashash muhiti) turlarining	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hududlarda yoki buzilish xavfi yuqori bo'lgan joylarda yanada mustahkamroq to'siqlar o'rnatilishi mumkin. Bunday holda, hududni operatorlar uchun tanib olinadigan qilish hamda mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (H&S) qoidalari va rejalariga rioya etish uchun tegishli belgi va ko'rsatkichlar o'rnatiladi. Doimiy monitoringni ta'minlash va qo'riqlanadigan turlar aniqlangan taqdirda ko'riladigan choralarni targ'ib qilish uchun obyektida ishlayotgan xodimlar va pudratchilarda hududda bo'lishi mumkin bo'lgan qo'riqlanadigan turlar/yashash muhitlari haqida xabardorlikni oshirish ishlari olib boriladi. Xususan: - Inshootlar, ayniqsa vaqtinchalik inshootlar, imkon qadar o'zgartirilgan yashash muhitlariga (Modified Habitats) joylashtiriladi; - Barcha zarur bo'lmagan kirish yo'llari qurilishdan keyin yopiladi; - Qolgan kirish/xizmat ko'rsatish yo'llariga jamoatchilik kirishi cheklanadi; - Sezgir retseptorlarni (obyektlarni) aniqlash uchun qurilishdan oldin tekshiruvlar amalga oshiriladi.				mos muhitga yakuniy joylashtirilishi.	
BIO65	Bartaraf etish	Chuqur qazishmalar natijasida o'lim holatlarini minimallashtirish. Pudratchi ish olib borilmayotgan vaqtlarda yovvoyi hayvonlar va odamlarning kirishiga yo'l qo'ymaslik uchun barcha chuqur qazishmalarni yopadi yoki to'sib qo'yadi. Ochiq xandaqlar va boshqa qazishmalar har kuni (issiq yoz kunlarida esa yanada tez-tez) tekshirib boriladi, shunda tushib qolgan sutemizuvchilarni aniqlash mumkin bo'ladi. Tushib qolgan har qanday hayvonni qutqarish ishlari hayvonning stressini va jarohat olish xavfini	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Xavfsizlantirilgan chuqur qazishmalar bo'yicha hisobotlar. Qazishmalarni har kunlik tekshirish reyestri. Qutqarilgan yovvoyi hayvonlar bo'yicha hisobot.	Xavfsizlantirilishi kerak bo'lgan chuqur qazishmalarning yakuniy joylashuvi. Qutqarilgan yovvoyi hayvonlarning mos muhitga yakuniy joylashtirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		minimallashtirish uchun alohida ehtiyotkorlik bilan amalga oshiriladi. Uzoq vaqt davomida ochiq qoldirilishi kerak bo'lgan xandaqlar uchun, to'silmagan joylarda (imkon qadar) mayda hayvonlar chiqib ketishi uchun nishabliklar yoki boshqa qochish choralari o'rnatilgan.					
BIO66	Bartaraf etish	Flora obyektlarini aniqlash (xavf ostidagi turlar) – Qurilisholdi tadqiqotlari va ta'sirlarni minimallashtirish. Nodir va endemik o'simlik turlariga to'g'ridan-to'g'ri ta'sirni oldini olish uchun, qurilishdan oldin botanika tadqiqotlari barcha tozalash rejalashtirilgan hududlarda tegishli vegetatsiya davrida (mart oxiri – aprel) o'tkazilishi kerak. Tadqiqotlar muhofaza qilinadigan, kamyob yoki endemik turlar hamda Muhim yashash muhitini (Critical Habitat) vujudga keltiruvchi turlarning (masalan, Tulipa micheliana, Tulipa lehmanniana, Iris hyppolity, Lagochilus spp.) mavjudligini yoki yo'qligi tasdiqlanganligini tekshirish va yashash muhitining ta'sirchanligini baholash uchun maxsus mo'ljallangan bo'ladi. Agar muhofaza maqomiga ega turlar aniqlansa, xatarlarni yumshatish iyerarxiyasining birinchi va eng samarali bosqichi bo'lmish oldini olishga (yo'l qo'ymaslikka) muvofiq, ushbu hududlarni chetlab o'tish uchun loyiha yechimi moslashtiriladi (mikro-joylashtirish yoki joylashuv sxemasini o'zgartirish).	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Tuproq ishlari va maydonni tayyorlashdan (o'simlik qatlamini tozalash) oldingi muddat — 7 kundan oldin emas.	Qurilisholdi tadqiqotlari hisobotlari. Hududda aniqlangan, Muhim yashash muhitini (CH) keltirib chiqaruvchi flora turlari bo'yicha hisobotlar. Treninglar (o'quv mashg'ulotlari) hisobotlari.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi. Ko'chirilgan CH (Muhim yashash muhiti) turlarining mos muhitga yakuniy joylashtirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO67	Minimallashtirish	Yer ishlaridan oldin faunani aniqlash. O'lim holatlarini minimallashtirish uchun malakali yovvoyi tabiat ekologi yer ishlari boshlanishidan 7 kun oldin maydonni tozalash bo'yicha tadqiqot o'tkazadi. Tadqiqot harakatchanligi past bo'lgan turlar va muhofaza qilinishi zarur bo'lgan turlarga (masalan, O'rta Osiyo toshbaqasi, cho'l monitori) qaratiladi hamda inlar yoki kovaklarni aniqlaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Tuproq ishlari va maydonni tayyorlashdan (o'simlik qatlamini tozalash) oldingi muddat — 7 kundan oldin emas.	O'tkazilgan qurilisholdi fauna tadqiqotlari soni va joylashuvi. Aniqlangan va ko'chirilgan sudralib yuruvchilar soni.	Rivojlantirilishi (qurilishi) rejalashtirilgan barcha hududlarda fauna bo'yicha qurilisholdi tadqiqotlari o'tkazilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Agar qishki ishlar davomida uyqudagi hayvonlar topilsa, ular xavfsiz hududlarga ko'chiriladi yoki bahorgacha qo'yib yuborilguncha nazorat ostida saqlanadi. Barcha faoliyat milliy yovvoyi tabiatni muhofaza qilish ruxsatnomalari va eng yaxshi amaliyot protokollariga muvofiq amalga oshiriladi. Agar bu imkonsiz bo'lsa, hayvonni keyingi bahorda hududda qo'yib yuborilgunga qadar nazoratda tutish kerak.					
BIO68	Minimallashtirish	Transport vositalarining harakati ta'sirini minimallashtirish. Tuproqning ortiqcha zichlanishini va o'simlik qatlaminin shikastlanishini oldini olish uchun barcha qurilish texnikalari (masalan, samosvallar, beton aralashtirgichlar, buldozerlar) oldindan belgilangan kirish yo'llari va yo'laklar bilan cheklanadi; ushbu yo'llar ish boshlanishidan oldin aniq belgilanadi va shag'al toshlar bilan qoplanib tayyorlanadi. Tabiiy yashash muhitining keraksiz buzilishiga yo'l qo'ymaslik uchun yo'ldan tashqarida harakatlanish qat'iy taqiqlanadi. Xuddi shu qoida faol qurilish zonolari uchun ham amal qiladi, bunda harakatlanish faqat belgilangan yo'nalishlar bilan cheklanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha qurilishi davomida taqiqlangan/man etilgan amaliyotlar hisoboti.	Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO69	Minimallashtirish	Loyiha egallaydigan maydonni (footprint) minimallashtirish. - Ayrim inshootlarning egallaydigan maydonini minimallashtirish; - Qurilish maydonchalari hamda materiallar va ishchi texnikalar saqlanadigan hududlarni fazoviy maydonni optimallashtirish va yerdagi izni (footprint) imkon qadar kamaytirish tarzida tashkil etish; - Vaqtinchalik inshootlarni joylashtirish uchun mavjud o'zgartirilgan yashash muhitidan (Modified Habitats) foydalanish;	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilishdan oldin va qurilish davrida	Loyiha muqobil tahlillari hisoboti.	Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi. Rejalashtirilgan qurilish hududlaridan tashqarida izlar (noqonuniy kengayish) belgilari yo'q.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Olib tashlangan unumdor tuproq qatlami (topsoil) qurilishdan keyin obodonlashtirish ishlarida foydalanish uchun Loyiha hududidagi tegishli joyda saqlanadi. Bu unumdor tuproq, shuningdek, tiklash ishlarida ham qo'llaniladi. Unumdor tuproq qatlami quyi tuproq qatlami yoki toshsimon materiallar bilan aralashtirilmasligi kerak. Unumdor tuproq qatlami qurilish ishlaridan himoyalangan joyda, geotekstil qoplamalar ustida saqlanishi, ob-havo ta'siridan himoya qilish uchun yopilishi va aniq belgilanishi lozim. Unumdor tuproq qatlami bo'lajak qazishmalar va boshqa qurilish ishlariga yaqin joylashtirilmasligi kerak.					
BIO70	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqinni minimallashtirish. <i>PHY50 – PHY52 – PHY53 bandlariga qarang.</i>					
BIO71	Bartaraf etish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan tebranishlarni minimallashtirish. <i>PHY53 bandiga qarang.</i>					
BIO72	Minimallashtirish	Fazoviy va vaqtinchalik rejalashtirish. - Imkon qadar faoliyatlarni biologik xilma-xillik yuqori bo'lgan hududlardan (biodiversity hotspots) uzoqroqqa ko'chirish. - Kumulyativ stressni kamaytirish uchun tebranish davomiyligi va chastotasini cheklash. Tungi turlarni bezovta qilmaslik uchun tunda cheklovlar (quyosh botishidan chiqishigacha bo'lgan vaqtni o'z ichiga olgan holda) joriy etiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilishdan oldin va qurilish davrida	Fazoviy va vaqtinchalik tahlillar hisoboti.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO73	Minimallashtirish	Yovvoyi hayvonlarning jalb qilinishini kamaytirish uchun loyiha hududida tegishli yoritish yechimlarini joriy etish. Qurilish bosqichi davomida quyida sanab o'tilgan chora-tadbirlarga rioya qilinadi:	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	Tanlangan va o'rnatilgan yoritish tizimlari bo'yicha hisobotlar. Sezgir hududlar bo'yicha hisobotlar.	Loyiha qurilish maydonchalari ichida va ular atrofida yorug'lik emissiyasini boshqarish bo'yicha barcha chora-	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Yoritish darajasini minimallashtirgan holda, ishchilar va jihozlar xavfsizligi uchun zarur bo'lgan yorug'lik darajasini ta'minlash uchun yoritishni rejalashtirish; - Tungi vaqtlarda, ayniqsa loyiha sezgir ekotizimlar yaqinida joylashgan bo'lsa, faoliyatni minimallashtirish; - Yoritish tizimlarini tanlashda mos mahsulotlar tanlanishini va ularning joylashuvi yorug'likning tarqalishi va qamashini (glare) minimallashtirishini ta'minlash. Gorizont tekislikdan pastga qarab yo'naltirilgan va tepaga yorug'lik chiqarmaydigan (ya'ni, to'liq qoplangan/full-cut-off), "qorong'u osmon" (dark-sky) standartlariga mos yoritish moslamalarini tanlash; - Potensial kuzatuvchi tomon yo'naltirilgan barcha chiroqlarning asosiy nur burchagi 70° dan oshmasligini ta'minlash orqali qamashni minimallashtirish. O'rnatish balandligining yuqoriroq bo'lishi asosiy nur burchagini kamaytirishga imkon beradi, bu esa qamashni kamaytirishga yordam beradi; - Vertikal inshootlarni yoritishda, imkon qadar yorug'likni pastga yo'naltirish. Agar tepaga yo'naltirilgan yoritishdan boshqa iloj bo'lmasa, qalqonlar, to'siqlar va jalyuzilardan foydalanish inshoot atrofida va ustida yorug'lik tarqalishini minimallashtirishga yordam beradi; - Qishloq hududlarida 0° burchak ostida o'rnatilgan to'liq gorizont kesuvchi (full horizontal cut off) yoritgichlardan foydalanish osmon nurlanishini kamaytirish bilan birga, ochiq landshaftdagi vizual ta'sirni ham minimallashtirishga yordam beradi; - Ko'plab tashkilotlar (The Dark and Quiet Skies konsorsiumi, Xalqaro tabiatni muhofaza qilish ittifoqi va Birlashgan Millatlar Tashkilotining Koinot ishlari boshqarmasi) taklif qilganidek, iliq-oq (warm-white) yorug'lik manbalaridan foydalanish. Chiroqlarni o'chirib qo'yish imkoni bo'lmagan joylarda, tunda migratsiya qiluvchi qushlarning jalb qilinishini kamaytirish	IUCN Yo'riqnomalari			tadbirlarning to'liq amalga oshirilishi.	obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		uchun yashil "qushlar uchun qulay" (bird friendly) yuqori bosimli natriy lampalardan foydalanish; - Kam ko'k rangli, amber (sariq-jigarrang) spektrli lampalardan (to'lqin uzunligi 500 – 700 nm) foydalanish. Eng maqsul varianti 560 nm dan yuqori to'lqin uzunligiga ega yorug'lik manbalaridir; - Yoritishni tanlashda vatt (sarflanadigan energiya miqdori) o'rniga lyumenlarga (ishlab chiqarilgan yorug'lik miqdori) e'tibor berish va ortiqcha yorqinlik hamda tarqoq yorug'likni kamaytirish uchun qamash darajasi past yoritish moslamalarini afzal ko'rish. Qamash darajasi past variantlar kamroq energiya talab qilishi ham mumkin; - Loyiha inshootlari uchun aks ettirmaydigan sirt qoplamalaridan foydalanish. Past aks ettirish darajasiga ega va tabiiy landshaftlarga mos ranglardan foydalanish orqali bino kontrast darajasini pasaytirish. Imkon qadar, hududdagi inshootlar yorug'lik aksini yutishi uchun to'q rangda bo'lishi kerak.					
BIO74	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiatni boshqarish. Qurilish bosqichi davomida quyida sanab o'tilgan chora-tadbirlarga rioya qilinadi: - Yovvoyi tabiat va yashash muhitiga kutilmagan ta'sirlarni aniqlash uchun qurilish davomida joyida ekologik monitoringni amalga oshirish. - Agar qo'riqlanadigan turlar aniqlansa yoki monitoring sezilarli darajada bezovtalikni ko'rsatsa, darhol ishlarni to'xtatish protokollarini qo'llash. - Har qanday hayvon turi aniqlanganda, u o'z-o'zidan ketmaguncha yoki mutaxassis yoxud maxsus o'qitilgan HSES (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy) xodimi tomonidan ko'chirilmaguncha, unga xalaqit bermaslik yoki bezovta qilmaslik kerak. Agar kerak bo'lsa, hayvon topilgan	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida tirik hayvonlar yoki o'liklar (murdalar) kuzatuvi reyestri. To'siqlarning butunligi, teshik yoki tirqishlar yo'qligi to'g'risidagi hisobotlar. Tashqi muhit, sog'liq va xavfsizlik (HSE) xodimlari tomonidan to'siqlarni haftalik tekshirish reyestri.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hududda hayvon ketmaguncha yoki ko'chirilmaguncha operatsiyalarni to'xtatishni o'z ichiga oladi. ▪ Maydon hududida yovvoyi hayvonlar yoki daydi mushuk va itlarni boqish taqiqlanadi. Agar hayvon murdalari topilsa, ular olib tashlanadi va yovvoyi hayvonlar yoki daydi hayvonlarni jalb qilmaslik uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi va utilizatsiya qilinadi. ▪ Qurilish xodimlariga yovvoyi tabiatning sezgirligi va hayvonlar bilan to'qnashuvlarda favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartib-qoidalarini bo'yicha treninglar o'tkazish. ▪ Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish qoidalarini va moslashuvchan boshqaruvga rioya etilishini ta'minlash uchun mahalliy tabiatni muhofaza qilish organlari bilan hamkorlik qilish. Bular: Buxoro viloyati G'ijduvon tumani atrof-muhitni muhofaza qilish inspeksiyasi hamda Ekologiya va iqlim o'zgarishi qo'mitasining Buxoro viloyat boshqarmasi biologik xilma-xillik bo'limi.					
BIO75	Bartaraf etish	Vaqt cheklavlari va yashash muhitini saqlash. Qurilish faoliyati yovvoyi tabiat va o'simlik qatlamiga ta'sirni minimallashtirish uchun rejalashtiriladi. Ishlar qushlar va sutemizuvchilarning ko'payish davrlari, shuningdek, migratsiya va uya qurish kabi faollikning eng yuqori bosqichlari kabi kritik davrlardan qochib amalga oshiriladi. Bu vaqtlar mahalliy turlarning hayotiy sikllari bilan mos kelishini ta'minlash uchun ekologik baholashlar orqali belgilanadi. Bundan tashqari, ekologik bog'liqlikni saqlash va yashash muhiti yaxlitligini qo'llab-quvvatlash uchun mavjud tabiiy xususiyatlar imkon qadar saqlab qolinadi. O'simlik qatlamini tozalashni qat'iy ravishda minora poydevorlari, kirish yo'llari va tegishli ishlar uchun zarur bo'lgan hududlar bilan cheklash, tabiiy qoplamaning imkon qadar saqlanishini ta'minlash.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha doirasida belgilangan vaqtinchi va fazoviy cheklavlarning hisobotlari.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Turlarni himoya qilish va ekotizim yaxlitligini saqlash uchun kritik yashash muhitlari atrofida ekologik bufer zonalarini saqlab qolish. Ish vaqtlari biologik xilma-xillikni muhofaza qilish qoidalariga rioya qilinishini ta'minlash uchun mahalliy atrof-muhitni muhofaza qilish organlari bilan muvofiqlashtiriladi.					
BIO76	Minimallashtirish	Yovvoyi hayvonlarning qopqonga tushishining oldini olish. - Barcha quvurlar, qazishmalar, chuqurlar va shunga o'xshash joylar yovvoyi hayvonlar tushib ketishi, qamalib qolishi va/yoki jarohatlanishining oldini olish uchun xavfsizlantiriladi. Ular "Biologik xilma-xillik bo'yicha hudud nazoratchisi" (Biodiversity Site Supervisor) tomonidan har kuni tekshirib boriladi. - To'siq bilan o'ralmagan joylarda (imkon qadar), ayniqsa uzoq vaqt (ya'ni 1 oydan ortiq) ochiq qoldirilgan xandaqlarda mayda hayvonlar chiqib ketishi uchun nishabliklar yoki boshqa qochish vositalarini o'rnatish. - Ishchilar loyiha hududida qamalib qolgan yovvoyi hayvonlar aniqlanganda qanday choralar ko'rish tartib-qoidalarini bo'yicha o'quv mashg'ulotlaridan o'tadilar.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududidagi xavfsizlantirilgan quvurlar, chuqurlar va shunga o'xshash joylar reyestri. To'siqlarning butunligi hamda teshik yoki tirqishlar yo'qligi to'g'risidagi hisobotlar. Biologik xilma-xillik bo'yicha hudud nazoratchisi tomonidan amalga oshiriladigan kundalik tekshiruvlar reyestri. O'quv mashg'ulotlari (treninglar) bo'yicha hisobotlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO77	Minimallashtirish	Haloxylon (Saksovul) turlari vakillarini qurilisholdi ro'yxatdan o'tkazish (hisobga olish). Mahalliy qonunchilikka muvofiq, ushbu turlarni kesish maxsus ruxsatnomalarni talab qiladi, ularning turlari kesib o'tilayotgan yer tipologiyasiga va tegishli viloyatga qarab farq qiladi. Olib tashlanishi kerak bo'lgan butalar soni va joylashuvini tekshirish uchun mahalliy hokimiyat organlari bilan joyida tekshiruvlar o'tkazish zarur. Agar biron bir butani kesish talab etilsa, mahalliy ma'muriyat tegishli qoidalarga muvofiq kompensatsiya choralari va qayta ekilishi kerak bo'lgan butalar miqdorini belgilaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 O'zbekiston Respublikasi milliy talablari	Qurilish bosqichidan oldin.	Mahalliy hokimiyat organlari va Ekologiya qo'mitasi vakillari bilan amalga oshirilgan qurilisholdi tashriflar hisobotlari.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi. Loyiha obyektlarining yakuniy joylashuvi. Kompensatsiya uchun mo'ljallangan butalarning mos	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
						muhitga yakuniy joylashtirilishi.	
BIO78	Bartaraf etish	O'rta Osiyo toshbaqalarini ko'chirish rejas Fotoelektr stansiyasi (PV plant) taxminan 200-250 gektar maydonni egallashini hisobga olgan holda, bu hudud loyihaning turli komponentlari orasida O'rta Osiyo toshbaqalarini ko'chirish rejasini amalga oshirishda ustuvor hudud sifatida belgilangan. Fotoelektr stansiyasi hududida toshbaqalar mavjudligini aniqlash va ularni xavfsiz joyga ko'chirish maqsadida tegishli ekologik davrda (martdan maygacha, eng maqbul davr aprel oyi) qurilisholdi tadqiqoti o'tkaziladi. Fotoelektr stansiyasi hududining perimetri bo'ylab to'liq panjara bilan o'raladi va panjara ichida topilgan barcha O'rta Osiyo toshbaqalari (Testudo horsfieldii) yoki boshqa maqsadli sudralib yuruvchilar turlari xavfsiz tarzda ko'chiriladi. Toshbaqalar o'z inlariga qaytishining yoki qurilish vaqtida fotoelektr stansiyasi hududiga kirishining oldini olish uchun panjara taxminan 30 sm chuqurlikda yer ostiga tushirilgan holda o'rnatiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 O'zbekiston Respublikasi milliy talablari	Qurilishdan oldingi bosqich.	O'tkazilgan qurilisholdi O'rta Osiyo toshbaqasi tadqiqotlari hisoboti va ularning joylashuvi. Aniqlangan va ko'chirilgan toshbaqalar soni. To'g'ri o'rnatilgan to'siqlar (panjaralar) bo'yicha hisobotlar.	O'rta Osiyo toshbaqasi vakillarining mos muhitga yakuniy va muvaffaqiyatli ko'chirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO79	Bartaraf etish	Keraksiz chiqindilar hosil bo'lishining oldini olish Qurilish bosqichida keraksiz chiqindilar hosil bo'lishiga yo'l qo'ymaslik kerak. Chiqindilarni qayta ishlashni yaxshilash va materiallardan qo'shimcha mahsulot sifatida qayta foydalanishni rag'batlantirish bo'yicha tizim va strategiyalar ishlab chiqiladi. Iloji boricha, chiqindixonalarga nisbatan chiqindilarni qayta ishlash yoki utilizatsiya qilish zavodlariga ustunlik beriladi. Qayta ishlanmaydigan chiqindilar eng yaqin tegishli qayta ishlash yoki utilizatsiya qilish obyektiga tashiladi. Barcha chiqindilarni boshqarish faoliyati loyiha shartlari hamda loyiha hududida ishlab	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		chiqiladigan va amalga oshiriladigan "Chiqindilarni boshqarish rejasi"ga muvofiq bo'lishi kerak.					
BIO80	Bartaraf etish	Hududda chiqindilarni noto'g'ri boshqarishning oldini olish. Quyidagi chora-tadbirlarga rioya qilinishi ta'minlanishi kerak: - Loyiha hududi chiqindilarni vaqtincha saqlash/to'plash uchun tegishli joylar bilan jihozlanadi; - Chiqindilarni vaqtincha saqlash/to'plash joylari tomlangan, betonlangan yoki suv o'tkazmaydigan qilib qoplangan bo'lishi, shuningdek, to'kilish va sizib chiqishlarning oldini olish uchun saqlovchi patnillar (containment trays) bilan jihozlanishi kerak; - Chiqindilar toifalari bo'yicha ajratilgan holda saqlanadi hamda ularni aniqlash va tasniflash uchun markirovka qilinadi; - Chiqindilarni saqlash/to'plash joylaridagi drenaj tizimi oqava suvlarni yig'ib, ularni oqava suvlarni tozalash inshootiga yo'naltiradi; - Chiqindilarni aralashtirishga, ochiq yer maydonida saqlashga va yoqishga yo'l qo'yilmaydi; - Qadoqlash qog'oz, plastik va shisha idishlar kabi qayta ishlanishi mumkin bo'lgan materiallar, imkon qadar, litsenziyalangan qayta ishlash korxonalariga yuboriladi; - Uskunalarga texnik xizmat ko'rsatish jarayonida hosil bo'lgan chiqindilar (masalan, filtrlar, moyli latta bo'laklari va uglevodorodlar, moylar hamda surtmalar bilan ifloslangan metall qismlar) usti yopiq va sizib chiqmaydigan qavatda tegishli tartibda saqlanadi, so'ngra ularni qayta ishlash/utilizatsiya qilishga yuboriladi; - Suyuq xavfli chiqindilar maxsus idishlarda yig'iladi; turli xil kimyoviy moddalar saqlash vaqtida bir-biri bilan aralashtirilmaydi;	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		▪ Mutaxassis tizimning holati va yaxlitligini, shuningdek, to'kilish va sizib chiqishlarni cheklash tizimlarini tekshirish uchun hududda muntazam inspeksiyalar o'tkazadi; ▪ Sayt ishchilari ham xavfli, ham xavfli bo'lmagan chiqindilarni yig'ish, xavfsiz muomala qilish hamda samarali va to'g'ri utilizatsiya qilish bo'yicha ilg'or tajribalar va tartib-qoidalar bo'yicha o'qitiladi. Trening chiqindilarni kamaytirish, qayta foydalanish va qayta ishlashni kuchaytirish bo'yicha ko'rsatmalar va eng yaxshi amaliyotlarni o'z ichiga oladi; ▪ Tibbiy punktda hosil bo'lgan tibbiy chiqindilar umumiy chiqindilar bilan aralashtirilmaydi, balki tegishli tartibda ajratiladi va tibbiy chiqindilarni boshqarish bo'yicha litsenziyaga ega kompaniya tomonidan boshqariladi; ▪ Agar loyiha hududida oshxona/ovqatlanish joyi tashkil etilgan bo'lsa, yovvoyi hayvonlar, daydi itlar va mushuklarning jalb qilinishini oldini olish uchun oziq-ovqat chiqindilarini boshqarish tizimi to'g'ri yo'lga qo'yiladi. Bu oziq-ovqat chiqindilarini yopiq idishlarda xavfsiz saqlashni, ularni muntazam ravishda yig'ib olish va tasdiqlangan chiqindilarni qayta ishlash obyektlariga jo'natishni, shuningdek, oshxona hududida va uning atrofida oziq-ovqat to'kilishini minimallashtirishni o'z ichiga oladi. Xodimlar chiqindilar bilan ishlashning to'g'ri usullari bo'yicha o'qitiladi va ushbu chora-tadbirlarga rioya etilishini ta'minlash uchun monitoring o'tkaziladi.					
BIO81	Bartaraf etish	Talablarga javob bermaydigan kimyoviy moddalardan foydalanishga yo'l qo'ymaslik. ▪ Saytda foydalaniladigan materiallar va kimyoviy moddalar (masalan, bo'yoqlar, yelimlar, moylar, erituvchilar va plastmassalar) loyiha standartlariga muvofiq xarid qilinishi va yetkazib berilishi kerak.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Taqiqlangan/ruxsat etilmagan va talablarga javob bermaydigan kimyoviy moddalar reyestri.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Talablarga javob bermaydigan yoki markirovkalanmagan kimyoviy moddalardan foydalanishga ruxsat berilmaydi. - Kimyoviy moddalar solingan idishlar va patnillar tegishli tartibda markirovkalanadi. - Materiallar va kimyoviy moddalarning yorliqlarida mahsulot nomi va xavflilik piktogrammalari (masalan, "Atrof-muhit uchun xavfli" yoki "O'tkir toksiklik" belgilari) ko'rsatilgan bo'lishi shart. - Har bir mahsulot yangilangan Xavfsizlik ma'lumotlar varaqasi (MSDS — Material Safety Data Sheet) bilan ta'minlanishi kerak. Unda ishlab chiqaruvchi nomi, kimyoviy formulasi/tarkibiy qismlari, xavflilik piktogrammalari, ogohlantirishlar va xavf haqida ma'lumotlar, shuningdek, mahsulot bilan ishlashda foydalanish kerak bo'lgan shaxsiy yoki jamoaviy himoya vositalari bo'yicha xavfsizlik bo'yicha ko'rsatmalar aks etishi zarur. - Kimyoviy moddalarni noto'g'ri boshqarishga yo'l qo'ymaslik kerak. - Saytda ishlatiladigan materiallar va kimyoviy moddalar qulflanadigan va yaxshi shamollatiladigan maxsus ajratilgan joylarda tegishli tartibda saqlanadi.					
BIO82	Bartaraf etish	Qattiq chiqindilarni ochiq joyda yoqishga yo'l qo'ymaslik. Xavfli yoki xavfli bo'lmaganidan qat'i nazar, qattiq chiqindilarni ochiq joyda yoqish taqiqlanadi. Bunday manbalardan chiqadigan ifloslantiruvchi chiqindilarni samarali nazorat qilib bo'lmaydi. Saytda chiqindilarni qasddan yoki tasodifan yoqish holatlariga yo'l qo'yilmaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.
BIO83	Bartaraf etish	Chiqindilarning qurilish maydonchasiga yoyilib ketishining oldini olish. Chiqindilarning yoyilib ketishi, yoqilishi va ko'mib tashlanishining oldini olish uchun butun qurilish maydonchasi bo'ylab axlat qutilari	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		o'rnatiladi. Yotoqxona (lager) va dam olish joylaridan chiqadigan maishiy qattiq chiqindilar loyiha standartlariga muvofiq tegishli tartibda yig'iladi, saralanadi va boshqariladi. Saytning HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) jamoasi ishchilarning umumiy chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish bo'yicha xabardorligini oshiradi.					
BIO84	Minimallashtirish	Begona turlar boshqaruvi. Loyiha hududida suv tanqisligi kuzatilganligi sababli, yuk mashinalari g'ildiraklarini yuvish kabi profilaktik choralarni ko'rish qiyin. Shu bois, begona (invaziv) turlar aniqlangan taqdirda, joriy bo'lgan turlarning ta'sirini kamaytirish yoki bartaraf etish uchun fizik yoki biologik nazorat usullari yordamida ularni yo'q qilish, cheklash, cOHTLatish yoki populyatsiyasini qisqartirish choralari ko'riladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar; Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO85	Minimallashtirish	Begona invaziv turlarni erta aniqlash va monitoring qilish - Vizual tekshiruvlar va ekologik tadqiqotlardan foydalangan holda, invaziv turlarni dastlabki bosqichda aniqlash uchun muntazam monitoring dasturini joriy etish. - Kuzatuv (trasseabilite)ni ta'minlash uchun aniqlangan turlar va ko'rilgan choralar to'g'risidagi ma'lumotlar jurnalini yuritish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar; Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO86	Minimallashtirish	Begona invaziv turlarni nazorat qilish uchun chiqindilar va tuproqni boshqarish - Invaziv turlar mavjud bo'lgan hududlardan qazib olingan tuproq ishlov berilmasdan boshqa joyda qayta ishlatilmasligini ta'minlash. - Invaziv turlarga mansub o'simlik materiallarini nazorat ostida (masalan, yoqish yoki tasdiqlangan joylarda chuqur ko'mish orqali) utilizatsiya qilish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida chiqindilarni boshqarishni rejalashtirish bo'yicha qaydlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO87	Bartaraf etish	Transport vositalarining loyiha hududi chegaralari va belgilangan yo'llardan tashqariga chiqishining oldini olish. - Yuk mashinalari va harakatlanayotgan transport vositalari faqat belgilangan yo'llar bo'ylab harakatlanadi. - Hech qanday transport vositasi yoki yuk mashinasi tegishli ruxsatisiz yo'l vaqti tejash maqsadida yoki yo'l yopilib qolganligi sababli belgilangan yo'ldan chetga chiqmasligi kerak.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Oldindan belgilangan yo'llar (marshrutlar) bo'yicha qaydlar. Ruxsat etilgan transport vositalari reyestri.	Loyihaning oldindan belgilangan yo'llarini yakuniy joylashtirish. Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO88	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiat vakillari bilan har qanday aloqadan qochish. - Loyiha hududida va uning atrofida hayvonlar va qushlarni ovlash hamda tutishning har qanday ko'rinishi qat'iy taqiqlanadi. - Har qanday hayvon turi aniqlanganda, u o'z-o'zidan ketmaguncha yoki mutaxassis tomonidan ko'chirilmaguncha, unga xalaqit bermaslik yoki bezovta qilmaslik kerak. Bu, agar kerak bo'lsa, operatsiyalarni to'xtatishni ham o'z ichiga oladi. Ishchilar mahalliy yovvoyi tabiat vakillari bilan muomala qilish bo'yicha treningdan o'tadilar va ularni xavfsiz olib tashlash hamda mos muhitga ko'chirish uchun Biologik xilma-xillik bo'yicha mutaxassisdan yordam so'raydilar.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududida tirik hayvonlar yoki murdalar kuzatuv reyestri. O'quv mashg'ulotlari (treninglar) bo'yicha hisobotlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO89	Bartaraf etish	Hayvonlarning yo'llar va loyiha hududiga jalb qilinishining oldini olish. Sayt hududida yovvoyi hayvonlar yoki daydi it va mushuklarni boqish taqiqlanadi. Agar hayvon murdalari topilsa, ular olib tashlanadi va yovvoyi hayvonlar yoki daydi it va mushuklarni jalb qilmaslik uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi va utilizatsiya qilinadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha hududidagi hayvon murdalari reyestri. O'quv mashg'ulotlari (treninglar) bo'yicha hisobotlar.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO90	Minimallashtirish	Yovvoyi hayvonlar ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning ta'sirini minimallashtirish - Hududga kiruvchi barcha haydovchilarga yovvoyi hayvonlar uchun xavfni kamaytirish maqsadida tezlik cheklovlari bo'yicha yo'riqnoma beriladi va treninglar o'tkaziladi. - Ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar hududga kirish joylarida va loyiha yo'llari bo'ylab o'rnatiladi. - Kirish va ichki yo'llarda hayvonlar o'tish joylarini bildiruvchi belgilar joylashtiriladi. - Zarur bo'lganda, kirish va ichki yo'llarning to'g'ri qismlarida tezlikni pasaytiruvchi sun'iy notekisliklar (yotqizilgan "politsiyachilar") va shovqinli chiziqlar o'rnatiladi. - Agar operatsiyalar davomida biron bir hayvon turi jarohatlansa, "Fauna bilan ishlash va qutqarish tartibi" (Fauna Handling and Rescue Procedure) faollashtirilishi va hayvon davolanish uchun veterinarga olib borilishi shart. - O'limtikxo'r turlarning transport vositalari urib ketish ehtimolini kamaytirish uchun, yo'lda o'lgan hayvonlar olib tashlanadi yoki ko'chiriladi va bu ekologik hodisa sifatida qayd etiladi. Shuningdek, yovvoyi tabiat vakillarining barcha o'lim holatlari va haqiqiy ko'rilgan hayvonlar to'g'risidagi ma'lumotlar hisobotga kiritiladi. Loyiha bo'yicha transport harakati, iloji boricha va ayniqsa nozik davrlarda (uya qurish, ko'payish), mahalliy hayvon turlari uchun alohida ahamiyatga ega bo'lgan hududlarda minimallashtiriladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar hisobotlari. Maksimal tezlikni cheklovchi belgilar va hayvonlar o'tish joyi belgilarining mavjudligi. Aniqlangan, jarohatlangan va ko'chirilgan hayvon turlari reyestri. Transport harakati bo'yicha yumshatish choralarining samaradorligi. Rejalashtirilgan hududlardan tashqarida transport vositalarining g'ildirak izlari (noqonuniy harakat) yo'qligi.	Loyiha qurilish maydonlarida va ularning atrofida choralarning to'liq joriy etilishi.	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO91	Bartaraf etish	Xodimlar va pudratchilarning xabardorligini oshirish va ularni o'qitish. Barcha xodimlar va pudratchilar Pudratchi tomonidan hududda tabiiy hududlar va yovvoyi tabiat vakillarining mavjudligi, biologik xilma-xillik qiymatlari hamda yovvoyi	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi davomida	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar hisobotlari.	Biologik xilma-xillikni muhofaza qilish bo'yicha xabardorlikning oshishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hayvonlar bilan to'qnashuv yuz berganda o'zini tutish tartibi to'g'risida o'qitiladi va xabardor qilinadi. - Noqonuniy ov qilish hamda an'anaviy tibbiyot yoki oziq-ovqat maqsadida hayvonlarni tutish qat'iyan taqiqlanadi. - Qonun ijrosini nazorat qiluvchi agentliklar bilan hamkorlik qilish noqonuniy yovvoyi hayvonlar savdosiga qarshi kurashishni kuchaytirishi mumkin. - Qurilish bosqichi davomida ishlab chiqilgan qoidalar, foydalanish (ekspluatatsiya) bosqichida ham amal qilinadi. - Doimiy monitoringni ta'minlash va yovvoyi hayvonlar aniqlanganda ko'riladigan choralarni ilgari surish maqsadida, hududda mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan himoyalangan turlar/yashash joylari haqida saytda ishlayotgan xodimlar va pudratchilarning xabardorligi oshiriladi. - Sayt xodimlarini keng tarqalgan invaziv turlarni tanib olishga va ularni ko'rgan zahoti xabar berishga o'rgatish. - Invaziv turlarni boshqarishni atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha kirish mashg'ulotlariga (induction sessions) kiritish.					(Biodiversity Site Supervisor).
BIO92	Minimallashtirish	Vaqtinchalik chiqindixona (ombor)lar demontaj qilingan hududlarni qayta tiklash. Vaqtinchalik chiqindilarni saqlash/to'plash joylari demontaj qilingandan/yopilgandan so'ng, bu hududlar qayta tiklanadi, tozalanadi va boshqa maqsadlar uchun ajratiladi yoki ko'kalamzorlashtiriladi. Agar ko'kalamzorlashtirish ishlari olib borilsa, qumlarni mustahkamlash uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan mahalliy o'simlik turlari ekilishi kerak. Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va xizmat ko'rsatish (parvarishlash) rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, vaqtinchalik inshootlar uchun.	O'simlik qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplaminig to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Reja tuproq sifatini nazorat qilish, mahalliy (autoxton) o'simlik turlaridan foydalanish, ekilgan daraxt va buta ko'chatlarining tutib ketishini kuzatish, qayta tiklangan hududlarni vaqt o'tishi bilan boshqarish hamda zarur hollarda sug'orish tizimidan foydalanishni o'z ichiga oladi. Tiklash ishlarining maqsadi eroziya, chang yog'ilishi va invaziv begona turlarning tarqalishini minimallashtirish uchun barqaror o'simlik qoplamini yaratishga qaratilgan uzoq muddatli rejaga asoslanadi. Qayta tiklanayotgan hududlarda va panellar oralig'ida oyoqosti qilish hamda transport vositalarining yo'ldan tashqari harakatlanishining oldi iloji boricha olinadi.					
BIO93	Minimallashtirish	Qazishma (kovlangan) hududlarni qisqa vaqt ichida qayta tiklash. Qazishma ishlari olib borilgan hududlar eng samarali bio-injeneriya usullari (masalan, qiyaliklarni ko'kalamzorlashtirish, o'simlik ildizlari bilan mustahkamlangan va ankerlangan qiyaliklar) yordamida qisqa vaqt ichida qayta tiklanadi. Ushbu choralar ko'chki va o'pirilishlarning oldini oladi. Qazishma hududlarini tiklash, shuningdek, qurilish maydonchasining umumiy vizual ta'siriga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va xizmat ko'rsatish (parvarishlash) rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, vaqtinchalik inshootlar uchun.	O'simlik qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplamining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO94	Minimallashtirish	Foydalanilmaydigan yo'llarni qayta tiklash. Shikastlangan yo'llarni, zarar ko'rgan yer uchastkalarini va shikastlangan panjaralarni qayta tiklash. Qurilish bosqichida asfalt qilinmaydigan kirish yo'llari, imkon qadar, qayta tiklanadi. Barcha qayta tiklangan hududlar parvarish qilib borilishi shart. Monitoring rejasini yuritish, tiklash ishlarini kuzatib borish, ularning samaradorligini baholash va xizmat ko'rsatish (parvarishlash)	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, vaqtinchalik inshootlar uchun.	O'simlik qoplami muvaffaqiyatli tiklangan hududlarning foiz ulushi.	Barqaror o'simlik qoplamining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		rejasini amalga oshirish uchun maxsus "Biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi" ishlab chiqiladi.					
BIO95	Minimallashtirish	Elektr uzatish liniyalari (OHTL) poydevorlari uchun qumlarni mustahkamlash choralari. Havo elektr uzatish liniyalari (OHTL) ustunlari atrofida qumlarni samarali mustahkamlashni ta'minlash uchun qo'shimcha choralar ko'riladi. Bunga fitomelioratsiya usullari va qamishdan tayyorlangan mat tizimlarini qo'llash orqali qumli dovonlarni (duna) mexanik usulda mustahkamlash kiradi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Qurilish bosqichi yakunlanganda, OHTL (Havo elektr uzatish liniyalari) poydevorlari uchun.	Barqarorlashtirilgan hududlar bo'yicha qaydlar. Muvaffaqiyatli barqarorlashtirilgan hududlarning foiz ulushi.	Fitomelioratsiya usullari va qum barxanlarini mexanik barqarorlashtirish choralarining to'liq joriy etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
Ijtimoiy komponent							
SOC66	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security), hamda bandlik va turmush darajasiga ta'sir etuvchi omillar bilan bog'liq ta'sirlarni minimallashtirish va ularning oldini olish uchun "Fizik komponentlar bo'yicha ta'sirni baholash va yumshatish choralari"dagi yumshatish choralariga qarang. ▪ Chang va zarrachali materiallar emissiyasi (PHY 45, PHY 47) ▪ Ustki tuproq qatlami va tabiiy o'simliklarning olib tashlanishi (PHY 31, PHY 33, PHY 35) ▪ Mahalliy geomorfologiyadagi o'zgarishlar (PHY 36, PHY 37) ▪ Oqava suvlarning oqizilishi (PHY 39) ▪ Vibratsiya, shovqin va yorug'lik emissiyasi (PHY 50, PHY 51, PHY 52, PHY 53)					
SOC67	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security), hamda bandlik va turmush darajasiga ta'sir etuvchi omillar bilan bog'liq ta'sirlar uchun "Biologik komponent bo'yicha ta'sirni baholash va yumshatish choralari"dagi yumshatish choralariga qarang. ▪ Invaziv turlarning tarqalishi (BIO 84, BIO 85)					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Tuproq o'simliklarining olib tashlanishi/degradatsiyasi, yerdan foydalanishning o'zgarishi (BIO 60, BIO 61, BIO 68, BIO 769) - Chiqindilarni utilizatsiya qilish xizmatlari (BIO 79, BIO 80, BIO 83, BIO 86) - Hududni qayta tiklash (BIO 92, BIO 93, BIO 94)					
SOC68	Minimallashtirish	Loyiha hududi va loyiha ta'sir doirasida aniqlangan madaniy obyektlar uchun himoya choralarini amalga oshirish. - Aniqlangan obyektlar uchun "Madaniy meros rejasi"ni joriy etish, qurilish va foydalanish davrida ularning buzilishiga yo'l qo'ymaslik; "Kutilmaganda topilgan obyektlar bo'yicha tartib"ni (Chance to Find Procedure) ishlab chiqish va amalga oshirish; - Qurilish davrida mahalliy hamjamiyatlar bilan kirish cheklovlari to'g'risida doimiy ravishda muloqot qilish va madaniy qiymatga ega hududlarga muqobil kirish yo'llarini belgilash.	XMK (IFC) PS8 YTTB (EBRD) PS8	Qurilishdan oldin va qurilish davrida	Aniqlangan obyektlar uchun amalga oshirilgan himoya choralari	"Madaniy merosni boshqarish rejasi" va "Kutilmaganda topilgan obyektlar bo'yicha tartib"ning to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Madaniy meros bo'yicha ekspert
SOC69	Minimallashtirish	Mahalliy aholining turmush tarziga salbiy ta'sirni minimallashtirish. - Ta'sirga uchragan jamoalarning loyihadan oldingi turmush darajasini tiklash yoki yaxshilashni ta'minlash uchun "Turmush tarzini tiklash asoslari" (LRF) va "Turmush tarzini tiklash rejasi"ni (LRP) amalga oshirish; - Yaylov yo'llari va madaniy meros obyektlariga xavfsiz va uzluksiz kirishni ta'minlash; - Pudratchining ta'sirga uchragan yerga kirishi va qurilish ishlarini boshlashi faqat yer va ta'sirga uchragan aktivlar uchun kompensatsiya to'liq to'langandan hamda mustaqil ravishda	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar soni Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni LRP (Turmush tarzini tiklash rejasi)ni tiklash chora-tadbirlaridan foyda oluvchilar soni	LRP (Turmush tarzini tiklash rejasi) va LRF (Turmush tarzini tiklash asoslari)ning to'liq ijrosi Barcha ta'sirga uchragan jamoalarga to'liq kompensatsiya yoki turmush tarzini tiklash bo'yicha boshqa choralar taqdim etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		tasdiqlangandan so'ng, shuningdek, (agar mavjud bo'lsa) LRF/LRPga muvofiq o'tish davri turmush tarzini qo'llab-quvvatlash choralari ko'rilgandan keyin amalga oshirilishini ta'minlash; - Rejalashtirilgan yer ishlari, drenaj modifikatsiyalari va landshaft o'zgarishlari to'g'risida jamoalar bilan muntazam maslahatlashuvlar o'tkazish; - Jamiyat muammolarini zudlik bilan va shaffof tarzda hal qilish uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yaratish; - Milliy qoidalarga va xalqaro ilg'or tajribalarga muvofiq yer, aktivlar yoki turmush vositalari yo'qolishi uchun kompensatsiya paketlarini taqdim etish; - Samaradorlikni ta'minlash va zarur bo'lganda choralarni moslashtirish uchun turmush tarzini tiklash natijalarini kuzatish va baholash.				"Madaniy merosni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	
SOC70	Minimallashtirish	Suvni boshqarish rejasini amalga oshirish. - Operatsiyalarda suv sarfini minimallashtirish bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish va joriy etish; - Suvni qayta ishlatish va qayta ishlashni rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1 XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichi davomida	Suvdan foydalanishni minimallashtirish bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar foizi Umumiy iste'mol tarkibida qayta foydalanilgan yoki qayta ishlangan suv miqdori foizi	"Suv va oqava suvlarni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia kompaniyasining Sog'liqni saqlash va xavfsizlik bo'yicha sayt nazoratchisi
SOC71	Minimallashtirish	Xavfsiz ichimlik va maishiy suv bilan ta'minlashni kafolatlash. - Litsenziyaga ega ichimlik suvi yetkazib beruvchidan foydalanish; - Yetkazib beruvchilar tasdiqlangan va barqaror manbalardan (kommunal tizimlar yoki tartibga solinadigan burg'u quduqlar) foydalanishini tekshirish;	XMK (IFC) PS4 EBRD PS4 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichi davomida	Suvni tejash bo'yicha treningdan o'tgan ishchilar foizi Suv yetkazib beruvchilarni tekshirishlar soni	Barcha ishchilar xavfsiz ichimlik suvi bilan ta'minlanganligi Barcha suv barqaror manbalar orqali yetkazib berilishi	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Suv tejash bo'yicha treninglar o'tkazish (ishchilar va yetkazib beruvchilar uchun).					
SOC72	Minimallashtirish	Barcha ishchilarni tegishli shaxsiy himoya vositalari (SHV/PPE) bilan ta'minlash. Ishchilar mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik bo'yicha milliy hamda xalqaro talablar chegarasiga mos keladigan zarur Shaxsiy himoya vositalari bilan jihozlanganligini ta'minlash.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichi davomida	Ishchilarga tarqatilgan shaxsiy himoya vositalari (SHV) soni SHVdan foydalanish bo'yicha aniqlangan qoidabuzarliklar soni	Barcha ishchilar SHV bilan ta'minlanganligi EMF doirasida SHVdan foydalanmaslik oqibatida sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarning yo'qligi "Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia kompaniyasining Sog'liqni saqlash va xavfsizlik (H&S) bo'yicha sayt nazoratchisi
SOC73	Minimallashtirish	Soyaning mitillashi (shadow flickering) ta'sirini minimallashtirish. - Mitillash zonalarini modellashtirish va ta'sir muddatini yiliga <30 soatdan kam bo'lishini cheklash; - Turar-joy derazalarini ekranlashtirish/qoraytirish.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Qayta modellashtirish hisoboti	Ta'sir ko'rsatkichlari chegaraviy qiymatdan past saqlanishi Yumshatish choralari orqali ta'sirning minimallashtirilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia obyekt nazoratchisi
SOC74	Minimallashtirish	Shamol generatori minoralari qurilishi va joylashuvida xavfsizlik standartlari hamda yerdan foydalanishni ta'minlash. - Xalqaro tozalash (clearance) standartlarini (masalan, IEC yo'riqnomalari) saqlash; - Barcha qazish joylari tegishli ravishda to'silishi, belgilanishi va xavfsizlantirilishini ta'minlash. - Transport xavfsizligi choralari, shu jumladan tezlik cheklovlari, belgilangan yuk tashish yo'nalishlari, haydovchilar treningi hamda loyiha transport vositalari, cho'ponlar va chorva	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Qayd etilgan baxtsiz hodisalar va yaqin bo'lgan xavfli holatlar (near miss) soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security) rejasi"ning to'liq ijrosi Jamoa a'zolari ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning yo'qligi Yuqori xavfli hududlar uchun to'liq belgilash va ogohlantiruvchi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		mollari o'rtasidagi o'zaro ta'sirni (to'qnashuv xatarlarini) kamaytirish choralari joriy etish. - Turbinalar yaqinida jamoatchilik kirishini to'siqlar va ogohlantiruvchi belgilar bilan cheklash; - Kirish yo'llarini yaylovlardan foydalanishga xalaqit bermaydigan qilib loyihalash; - Chorvadorlar bilan mavsumiy ko'chish rejasini muvofiqlashtirish; - Neytral ranglar va nurni qaytarmaydigan materiallardan foydalanish.				yo'zuvlarning o'rnatilishi	
SOC75	Minimallashtirish	Elektr uzatish liniyalari (OHTL) yo'nalishlarining sezgir obyektlarga va ehtimoliy ko'chirilishlarga yo'l qo'ymasligini ta'minlash. - Yovvoyi tabiat va ehtimoliy mavsumiy yaylovlar uchun bufer zonalar yoki to'siqsiz yo'laklar qoldirish, iqtisodiy ko'chirilishlarning oldini olish uchun muqobil variantlarni baholash; - Kirish yo'llari hamda cho'ponlar va chorva mollari foydalanadigan kesib o'tish joylari bo'ylab transport harakatini boshqarish choralari joriy etish; - Tayanch poydevorlarini qurish ishlari atrofida vaqtinchalik kirish taqiqlangan (xavfsizlik) zonalarini belgilash; - Turmush tarziga (livelihood) ta'sirni minimallashtirish; - OHTL loyihasini ishlab chiqishda ijtimoiy jihatlarni inobatga olgan holda, chorvadorlar boshpanalari, turar-joy binolari yoki jamoat obyektlariga ta'sir qilmaslikni nazarda tutish.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni LRP (Turmush tarzini tiklash rejasi)ni tiklash chora-tadbirlaridan foyda oluvchilar soni (LRP monitoringida baholanadi)	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC76	Minimallashtirish	Elektr uzatish liniyalari (OHTL) loyihasi orqali landshaft va jamoalarga salbiy ta'sirlarni minimallashtirish.	XMK (IFC) PS4	Qurilish bosqichidan	Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	Xavfsizlik belgilari o'rnatilgan ajratilgan	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Minimal oraliq masofalarni saqlash (xalqaro standartlarga muvofiq); - Korona shovqinini (elektr zaryadsizlanishi shovqini) kamaytirish uchun bog'lamali o'tkazgichlar (bundle conductors) va tegishli izolyatsiyadan foydalanish; - Qurilish vaqtida xavfsizlikni saqlash (ajratilgan huquqiy hududlar (ROW) xavfsizlik zonalarini nazorat qilish, ogohlantiruvchi belgilarni o'rnatish va jamoatchilikni xabardor qilish dasturlarini o'tkazish); - Yaylovlar uchun muqobil yo'nalishlarni taqdim etish.	YTTB (EBRD) PS4	oldin va qurilish davomida.		yo'l uchastkalari (ROW) Jamoalar bilan maslahatlashilgan va taqdim etilgan muqobil yo'llar "Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security) rejasi"ning to'liq ijrosi	
SOC77	Minimallashtirish	Fotovoltaik (PV) stansiya qurilishi/mavjudligining jamoalar uchun salbiy ta'sirini minimallashtirish. - Jamoatchilik bilan hamkorlik: qurilishni rejalashtirish davrida chorvadorlar va mahalliy aholi bilan maslahatlashish; - Birgalikda foydalanish: imkon qadar panellar ostida nazorat ostidagi yaylovlardan foydalanishga ruxsat berish; - Ishlarni nozik davrlarda (masalan, mavsumiy ko'chish) xalaqit bermaydigan qilib rejalashtirish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar hisobotlari	SEP (Jamoatchilik bilan ishlash rejasi)ning to'liq ijrosi Ishlar chorvadorlar uchun nozik (muhim) mavsumlardan tashqari davrda boshlangan va yakunlanganligi "Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security) rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC78	Minimallashtirish	Vaqtinchalik inshootlarning salbiy ta'sirini minimallashtirish. - Loyiha loyihalashtirish uchun milliy talablarning bir qismi sifatida vaqtinchalik inshootlar uchun talab qilinadigan yerdan foydalanish bo'yicha tegishli hujjatlarni rasmiylashtirish; - Lager joylarini sezgir (aholi yashaydigan yoki ekologik muhim) obyektlardan uzoqroqda tanlash; - Foydalanishdan so'ng yerni dastlabki holatiga qaytarish;	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5 XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	Bezovtalikni minimallashtirish bo'yicha yumshatish choralarining to'liq ijrosi Jamoalardan kelib tushgan shikoyatlarning to'liq	Voltalia obyekt menejeri Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Chorvadorlar uchun muqobil yaylov yo'llarini taqdim etish; - Yo'l harakati xavfsizligi choralarini amalga oshirish: og'ir yuk tashishni tig'iz bo'lmagan vaqtlarga rejalashtirish, jamoalar yaqinida tezlik cheklovlari va yo'l belgilaridan foydalanish; - Shovqinli ishlarni cheklash; - Qurilish tugagandan so'ng vaqtinchalik inshootlarni zudlik bilan olib tashlash.				va o'z vaqtida hal etilishi "Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security) rejasi"ning to'liq ijrosi	
SOC79	Bartaraf etish	Loyiha maydonini (footprint) minimallashtirish. Loyiha dizayni va joylashuvini shunday rejalashtirish kerakki, u atrof-muhitdagi ijtimoiy obyektlarga ta'sirni kamaytirsin. Masalan, chorvadorlarga o'z chorva mollarini loyiha hududida boqishga ruxsat berish (WTG — shamol generatorlari, quyosh panellari va boshqa doimiy inshootlardan xavfsiz masofani saqlash sharti bilan); Yaylovdan foydalanish cheklovlari va qurilishdagi xavfsizlik xatarlari to'g'risida chorvadorlarni maqsadli muloqotlar orqali oldindan xabardor qilish; Qurilish hududlari, jumladan, ochiq xandaklar va taqiqlangan zonalar aniq belgilanadi hamda chorva mollarining kirib qolishiga yo'l qo'ymaslik uchun nazorat qilinadi; Qurilish jarayonida kirish tartiblari va yaylovlardan foydalanishdagi cheklovlar haqida doimiy ravishda ma'lumot berib borish va yangilash.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5		Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC80	Minimallashtirish	Yer huquqlari bo'yicha qonuniy va xalqaro standartlarga rioya etilishini ta'minlash. Loyiha bo'yicha yer ajratish jarayonini O'zbekiston qonunchiligi hamda XMK (IFC) PS5 / YTTB (EBRD) PS5 talablariga muvofiqlashtirish;	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yer ajratish talablariga muvofiq olingan (ajratilgan) yerlarning foiz ulushi Hal etilgan shikoyatlar/e'tirozlar foizi	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		- Kadastr va loyiha hujjatlaridagi barcha bosqichlarni tegishli tartibda hujjatlashtirish; - Kommunal xizmatlar, yo'l va temir yo'l infratuzilmalari bilan bog'liq vakolatli organlar bilan muvofiqlashish (ayniqsa, xizmatlarni vaqtincha to'xtatish zarurati tug'ilganda).					
SOC81	Minimallashtirish	Yaylovga boriladigan muqobil yo'llar bo'yicha mahalliy darajada hamkorlik qilish. Yaylovga boriladigan muqobil yo'llarni taqdim etish bo'yicha mahalliy jamoalar bilan maslahatlashish va qurilish ishlari sababli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan cheklovlar haqida ularni doimiy ravishda xabardor qilib borish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4		Jamoalar tomonidan kelib tushgan shikoyatlar soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik (security) rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia obyekt menejeri Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC82	Minimallashtirish	Sanoat minerallariga bo'lgan talabning salbiy ta'sirini minimallashtirish. - Barqaror va mahalliy manbalardan foydalanishni rag'batlantirish; - Atrof-muhitni boshqarish bo'yicha tasdiqlangan amaliyotlarga ega bo'lgan va resurslardan samarali foydalanish choralari joriy etgan litsenzyali mahalliy karerlardan xarid qilishni ustuvor deb bilish; - Og'ir yuk mashinalari harakatini tartibga solish uchun yo'l harakatini boshqarish rejasini ishlab chiqish (belgilangan tashish yo'nalishlari va cheklangan ish vaqlarini o'z ichiga oladi); - Adolatli ishga yollash amaliyotlarini targ'ib qilish hamda qazib olish, tashish va qurilish faoliyatida mahalliy xizmat ko'rsatuvchilarga ustunlik berish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy manbalardan olingan xizmatlar va tovarlarning foiz ulushi Xizmat ko'rsatish uchun litsenzyaga ega bo'lgan yetkazib beruvchilarning foiz ulushi Mahalliy hududdan ishga yollangan ishchi kuchining foiz ulushi	"Mehnatni boshqarish rejasi" va "Yo'l harakatini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia obyekt menejeri Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi
SOC83	Minimallashtirish	Invasiv (yovvoyi) turlarning oldini olish uchun jamoatchilik bilan ishlash. Xabardorlik kampaniyalari: Chorvadorlar va mahalliy aholini begona (yovvoyi) turlar xatarlari, shuningdek, ularning yaylovlar va suv manbalariga ta'siri haqida o'rgatish;	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) PS 6	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Jamoalar tomonidan o'tkazilgan monitoringlar soni	Jamoalar o'rtasida invaziv (yovvoyi) turlar to'g'risidagi xabardorlikni oshirish	Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Birgalikda monitoring o'tkazish: Ishonchni mustahkamlash va tezkor javob choralari ta'minlash uchun chorvadorlarni nazorat dasturlariga jalb qilish.			Jamoalar uchun tashkil etilgan xabardorlikni oshirish tadbirlari soni		
SOC84	Minimallashtirish	Yerdan foydalanish o'zgarishining mavjud yer egalari (rasmii va norasmiy) ta'sirini minimallashtirish. - Kadastr idorasi bilan muvofiqlashish: Yerdan foydalanish va yerga egalik huquqlarini aniqlash hamda tasdiqlash uchun kadastr idorasi bilan hamkorlik qilish; - qtisodiy ko'chishga (daromad yo'qotilishiga) iloji boricha yo'l qo'ymaslik; - Yerdan foydalanish o'zgarishi bilan bog'liq har qanday yo'qotish va daromad kamayishini qoplash uchun RLRF (Yer ajratish va tirikchilikni tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilikni tiklash rejasi)ni qabul qilish hamda ijro etish; - Zarur hollarda, cheklovlardan jabr ko'rgan yer egalari uchun kompensatsiya choralari amalga oshirish (masalan, yaylov ekotizim xizmatlarining yo'qotilishi uchun to'lovlar).	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy jamoalar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar soni Tirikchilik manbalari (livelihoods) bo'yicha qoniqarli hal etilgan shikoyatlar soni LRP (Tirikchilikni tiklash rejasi) doirasidagi tiklash choralardan foyda oluvchilar soni	LRF (Tirikchilik manbalarini tiklash asoslari) va LRP (Tirikchilik manbalarini tiklash rejasi)ning to'liq joriy etilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC85	Minimallashtirish	Mehnatni boshqarish rejasini joriy etish. Mehnatni boshqarish rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish. Mazkur reja ish sharoitlarining O'zbekiston qonunchiligi hamda kreditorlar standartlariga muvofiqligini ta'minlash bo'yicha choralarni o'z ichiga oladi (qaysi biri ishchilar uchun yuqoriroq standartni taqdim etsa, o'sha qo'llaniladi).	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mehnat sharoitlari va mehnat pudratchilari bo'yicha o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Tekshiruvlar davomida aniqlangan va bartaraf etilgan qoidabuzarliklar soni	"Mehnatni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC86	Minimallashtirish	Adolatli va Javobgarlikli ishga yollash tartib-qoidalarini joriy etish. Mehnatni boshqarish rejasiga muvofiq adolatli va Javobgarlikli ishga yollash tartib-qoidalarini qabul qilish va amalga oshirish. Mazkur tartib-qoidalar teng imkoniyatlar va kamsitmaslik bo'yicha choralarni o'z ichiga oladi hamda ishga qabul qilish, lavozimini	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Adolatli ishga yollash tamoyillari to'g'risida xabardor qilingan ishchilar foizi Adolatli ishga yollash tamoyillari to'g'risida	Adolatli va Javobgarlikli ishga yollash tartib-qoidalarining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		oshirish va ishdan bo'shatish jarayonlarini vazifalar va lavozimlarning mohiyatan talablariga asoslanishini targ'ib qiladi. Tartib-qoidalar va jarayonlar barcha potensial nomzodlar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi ta'minlanadi.			xabardor qilingan mehnat pudratchilari foizi		
SOC87	Minimallashtirish	XMK (IFC) PS2 standartlariga muvofiqlikni ta'minlash. "Mehnatni boshqarish rejasi" (Labour Management Plan) hamda ishchi kuchini boshqaruvchi boshqa siyosat va tartib-qoidalar XMK (IFC) PS2 talablariga muvofiq bo'lishini ta'minlash. Mazkur siyosat va tartib-qoidalar ishchilar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi hamda ishchi kuchi so'zlashadigan asosiy tilda (tillarda) taqdim etilishi kerak. "Mehnatni boshqarish rejasi" quyidagilarni ta'minlash choralarini o'z ichiga oladi: - Ishchilarning uyushmalar tuzish va jamoaviy muzokaralar olib borish bo'yicha asosiy huquqlarini hurmat qilish; - Kamsitmaslik va teng imkoniyatlarni ta'minlash; - Majburiy mehnat va bolalar mehnatiga barham berish. Mehnat sharoitlari bo'yicha milliy va xalqaro qonunlar, konvensiyalar hamda kreditorlar talablariga rioya etilishi loyihaning butun muddati davomida saqlanib qolinadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	XMK (IFC) PS-2 talablari to'g'risida xabardor qilingan ishchilarning foiz ulushi Ishchilar tillariga tarjima qilingan siyosat va tartib-qoidalar (mehnatni boshqarish bo'yicha) soni XMK (IFC) PS2 choralari o'z ichiga olgan yozma shartnomalar bilan qamrab olingan ishchilar foizi Ishchilar tomonidan ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Mehnatni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi Kamsitmaslik va uyushmalar tuzish erkinligi bo'yicha chora-tadbirlar/tartib-qoidalar ishlab chiqish va to'liq ijro etish Yoshni tekshirish tizimining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC88	Minimallashtirish	Ishchilarga ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish. Ma'lumotlar ishga qabul qilish jarayonida ishchining tanlagan tilida yozma shaklda taqdim etiladi. Migrant ishchilar yollangan taqdirda, ular ishga qabul qilinishidan oldin ish joyidagi sharoitlar haqida xabardor qilinadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati to'g'risida xabardor qilingan ishchilar foizi Ishga qabul qilinishidan oldin mehnat sharoitlari to'g'risida xabardor qilingan ishchilar foizi (migrant ishchilar uchun)	"Mehnatni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
					Ishchilar tomonidan ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni		
SOC89	Minimallashtirish	Ishchilar tashkilotlarini rag'batlantirish. Bandlik siyosati va tartib-qoidalarini ishchilarning kasaba uyushmalariga kirish erkinligiga to'sqinlik qilmasligini ta'minlash; milliy qonunchilik doirasida cheklovlar mavjud bo'lgan hollarda esa ishchilar vakillik tizimini rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Uyushmalar tuzish erkinligi, jamoaviy muzokaralar va ishchilar vakilligi bo'yicha o'tkazilgan treninglar soni Ishchilar vakilligini saylash (ovoz berish) va tartib-qoidalarini bo'yicha hisobotlar/yozuvlar	Ishchilar vakillik tizimi joriy etilgan	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC90	Minimallashtirish	Xilma-xillik, inklyuzivlik va tenglik (DEI) bo'yicha treninglar o'tkazish. Barcha ishchilar va loyiha xodimlari uchun xilma-xillik, inklyuzivlik va tenglik (DEI) bo'yicha majburiy treninglar tashkil etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	DEI (Xilma-xillik, inklyuzivlik va tenglik) bo'yicha treninglar bilan qamrab olingan ishchilar foizi	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC91	Minimallashtirish	Ishchilarga ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish. Ma'lumotlar ishga qabul qilish jarayonida ishchining tanlagan tilida yozma shaklda taqdim etiladi. Migrant ishchilar yollangan taqdirda, ular ishga qabul qilinishidan oldin ish joyidagi sharoitlar haqida xabardor qilinadi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xususiyati to'g'risida xabardor qilingan ishchilar foizi Ishga qabul qilinishidan oldin mehnat sharoitlari to'g'risida xabardor qilingan ishchilar foizi (migrant ishchilar uchun) Ishchilar tomonidan ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC92	Minimallashtirish	Ishchilar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish. "Vitalia" kompaniyasining shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tartib-qoidalarini joriy etish. Ushbu kanal va uning tartib-qoidalari haqida ishga kirish treninglari va axborot sessiyalari orqali xabardor qilib borish. Bevosita va bilvosita ish bilan ta'minlangan barcha ishchilar shikoyat yuborish zarurati tug'ilganda bu imkoniyatdan xabardor ekanliklarini nazorat qilish. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmining belgilangan tartib-qoidalar asosida boshqarilishini hamda tegishli budjet va resurslar ajratilganligini monitoring qilib borish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi Shikoyatni hal etish muddati Vaqt o'tishi bilan shikoyatlarning og'irlik darajasining pasayishi	"Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Vitalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC93	Minimallashtirish	Ishchilar uchun turar joy. Ishchilarga taqdim etilgan turar joy Xalqaro moliya korporatsiyasi (IFC) va Yevropa tiklanish va taraqqiyot bankining (EBRD) "Ishchilar turar joyi: jarayonlar va standartlar" bo'yicha yo'riqnomasiga muvofiq bo'lishini ta'minlash. Turar joy inshootlarini to'lib ketishining oldini oladigan, har bir ishchiga yetarli minimal yashash maydoni, yetarli darajada shamollatish, tabiiy va sun'iy yoritish bilan ta'minlangan holda loyihalashtirish. Sanitariya va gigiyena sharoitlarini yetarli darajada ta'minlash, jumladan: xavfsiz ichimlik suvidan uzluksiz foydalanish; ishchi kuchi soniga mutanosib ravishda yetarli miqdordagi hojatxona, dush va yuvinish joylari bilan ta'minlash; ularni muntazam ravishda tozalash va dezinfeksiya qilish. Oqova suvlar va maishiy chiqindilarni boshqarishning samarali tizimlarini yaratish va ularni saqlash. Uy-joyni saqlash, gigiyena va zararkunandalarga qarshi kurashish dasturlarini amalga oshirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ishchilar turar joylari bo'yicha o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Turar joy standartlari va ishchilar uchun turar joyni boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Vitalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis Vitalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Tegishli ijtimoiy-maishiy va qo'llab-quvvatlash obyektlarini (masalan, ovqatlanish va taom tayyorlash zonalari, dam olish joylari, kir yuvish sharoitlari, shaxsiy buyumlar uchun seyflar) taqdim etish hamda mahalliy kommunal xizmatlarga bosimni kamaytirish maqsadida ishchilar lagerini o'zini o'zi ta'minlaydigan inshoot sifatida boshqarish. Turar joy sharoitlarini muntazam ravishda monitoring qilib borish va qoidabuzarliklar aniqlanganda tuzatuvchi choralarni belgilash.					
SOC94	Enhancement	Ijobiy kamsitish choralari (positive discrimination) joriy etish. - Mahalliy ishchi kuchiga ustunlik berish va mahalliy aholini ishga yollashni inson resurslari (HR) jarayoniga integratsiya qilish; - Loyiha hayotiy sikli davomida ayollarning bandlikdagi ishtirokini oshirish hamda ayol xodimlarni ishga qabul qilish va lavozimini oshirishni qo'llab-quvvatlash uchun inklyuziv inson resurslari amaliyotlarini joriy etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ijobiy kamsitish choralari bo'yicha ishlab chiqilgan chora-tadbirlar soni Mahalliy aholini ishga yollash orqali qamrab olingan ishchilar foizi Ishchi kuchidagi ayollarning foiz ulushi Ishchi kuchidagi boshqa zaif guruhlarining foiz ulushi	Ishga qabul qilish va bandlik davrida ijobiy kamsitish choralari ishlab chiqish va joriy etish	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC95	Minimallashtirish	Javobgarlikli ta'minot zanjirini boshqarish orqali salbiy ta'sirlarni minimallashtirish: "Voltalia" kompaniyasining "Uchinchi tomonni tanish" (Know Your Third Party) tartib-qoidasini joriy etish; - Tekshirilmagan yetkazib beruvchilardan materiallar va mahsulotlar sotib olishdan saqlanadigan yetkazib beruvchilarni tekshirish (due diligence) tizimini joriy etish; - Tovarlar va materiallar faqatgina mahalliy ekologik qonunchilikka muvofiq vakolatli bo'lgan tasdiqlangan kompaniyalar va yetkazib beruvchilardan (masalan,	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yetkazib beruvchilar ustidan o'tkazilgan monitoring/tekshiruvlar soni "Ta'minot zanjirini boshqarish rejasi" asosida tanlab olingan yetkazib beruvchilar foizi Ixtiyoriy standartlar va sertifikatlar bilan qamrab olingan yetkazib beruvchilar (xomashyo bo'yicha) foizi	"Voltalia" kompaniyasining "Uchinchi tomonni tanish" (Know Your Third Party) tartib-qoidasining to'liq ijrosi	Voltalia ta'minot / xaridlar

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		tekshirilgan, qonuniy va kuzatilishi mumkin bo'lgan karerlardan) xarid qilinadi; ▪ Yetkazib beruvchining ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimlari hamda jarayonlarining muvofiqligi va samaradorligi ta'minot zanjirini saralash va tanlash jarayonida hisobga olinadi; ▪ Atrof-muhitga va inson huquqlariga yuqori darajada salbiy ta'sir ko'rsatadigan tovar va materiallar yetkazib beruvchilardan qochish; ▪ Yetkazib beruvchilar atrof-muhitga va inson huquqlariga ta'sirini hisobga olgan holda tanlab olinadi. Qayta foydalanilgan, qayta ishlangan, to'ldirilgan, zaryadlangan yoki ta'mirlangan materiallar yetkazib beruvchilarga ustunlik berilishi kerak; ▪ Ekologik standartlarga muvofiqligi sertifikatlanmagan xomashyolarni xarid qilishdan saqlanish; imkon qadar Javobgarlikli manbalardan olingan, uncha uzoq bo'lmagan manzillardan keltiriladigan va iqlim o'zgarishiga kamroq ta'sir ko'rsatadigan materiallar tanlab olinadi; ▪ Materiallarni mahalliy manbalardan xarid qilishni rag'batlantirish: transport chiqindilarini kamaytirish uchun materiallarni mahalliy hududlardan olish.					
SOC96	Minimallashtirish	Mahalliy hamjamiyatlarga xaridlar va tenderlar bo'yicha aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish. Imkoniyatlardan teng foydalanish kafolatlanishini nazorat qilish maqsadida xaridlar, tenderlar va shartnomalar tuzish jarayonlari bo'yicha ma'lumotlarni shaffof va aniq yondashuv asosida taqdim etish. Ish o'rinlari borasidagi mavjud loyiha ehtiyojlari bo'yicha shaffof va aniq muloqotni ta'minlash hamda ish o'rinlari bo'yicha asossiz umidlarning oldini olish uchun mahalliy hokimiyat organlari va mahalliy hamjamiyatlarni ish bilan ta'minlash imkoniyatlari masalasiga jalb qilish.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy hamjamiyatlar uchun tashkil etilgan axborot sessiyalari/uchrashuvlar soni	"Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC97	Minimallashtirish	Energiyadan foydalanishni rejalashtirish va obyekt yaqinida energiya taqchilligining oldini olish uchun energiyadan ortiqcha foydalanishning oldini olish. Agar energiya taqchilligi kutilsa, elektr tarmog'iga bosimni oshirmaslik uchun zaxira generatorlaridan foydalaniladi. Qurilish maydonchasidagi energiya sarfini (zavodlar, inshootlar, ofislar, qurilish texnikasi va asbob-uskunalar, ovqat tayyorlash va h.k. bilan bog'liq) muntazam ravishda o'lchash, monitoring qilish va qayd etib borish uchun mas'ul texnik xodim/guruh tayinlanadi.	XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Energiya taqchilligi to'g'risidagi yozuvlar/hisobotlar Energiya sarfini qayd etish bo'yicha yozuvlar	Loyiha tufayli energiya taqchilligi yuzaga kelmasligi	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi. Voltalia obyekt menejeri
SOC98	Minimallashtirish	Energiyadan samarali foydalanishni ta'minlash. - Qurilish maydonchasi ishchilarini energiyani tejash bo'yicha xabardorligini oshirish uchun ularni o'qitish va ularni obyektida ekologik toza amaliyotlarda ishtirok etishga rag'batlantirish (masalan, qurilma va jihozlar ishlatilmayotgan vaqtda ularni o'chirib qo'yish); - Energiya iste'molini doimiy ravishda monitoring qilib borish; zavodlar, jihozlar va texnikalarga vaqtida profilaktik xizmat ko'rsatishni amalga oshirish; - Dizel yoqilg'isida ishlaydigan ko'chma generatorlardan foydalanish o'rniga tarmoq elektr energiyasi bilan ishlaydigan texnikalardan foydalanishni afzal ko'rish; - Qurilish faoliyati imkon qadar tabiiy yorug'likdan foydalangan holda amalga oshirilishini ta'minlash; - Ishchilar lagerida energiyani tejovchi qurilmalarni o'rnatish.	XMK (IFC) PS3 YTTB (EBRD) PS3	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Energiyani tejash bo'yicha treninglarda ishtirok etgan ishchilar foizi Energiya iste'moli bo'yicha hisobotlar/yozuvlar Tabiiy yorug'likdan foydalanishni maksimal darajada oshirish uchun kunduzgi faoliyatlar foizi Energiyani tejash standartlariga javob beradigan uskunar/mashinalar foizi	Barcha ishchilar energiyani tejash bo'yicha o'qitilgan Kamaytirish choralari orqali energiya iste'molining pasayishiga erishilgan	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi. M Voltalia obyekt menejeri
SOC99	Minimallashtirish	Transport harakati ko'payishi natijasida yuzaga keladigan salbiy ta'sirlarni minimallashtirish uchun "Voltalia" kompaniyasining HSES (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy himoya) rejasini amalga oshirish. "Yo'l harakatini boshqarish rejasi"ni joriy etish;	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS 4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Yo'l harakatini boshqarish va xavfsizlik bo'yicha tashkil etilgan treninglar soni Ushbu treninglar bilan qamrab olingan ishchilar foizi	"Yo'l harakatini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		▪ Haydovchilarni tezlik chegaralari to'g'risida xabardor qilish va o'qitish: Obyektga kiruvchi barcha haydovchilar tezlik cheklovlari va obyektida harakatlanish qoidalari bo'yicha o'qitilganligini va xabardor qilinganligini ta'minlash; ▪ Yo'l belgilarini o'rnatish: Haydovchilarni xavfsizlik bo'yicha xabardor qilish va o'qitish, shuningdek, xavfsiz bo'lmagan xatti-harakatlar to'g'risida hisobot berish va monitoring kanallarini yaratish; ▪ Ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar va yorliqlarni obyekt kirish qismlariga va loyiha hududidagi yo'llarga joylashtirish. Zarur bo'lgan taqdirda, kirish va ichki yo'llarning to'g'ri qismlarida "yotgan politsiyachi" (tezlikni pasaytiruvchi to'siqlar) va shovqinni kamaytiruvchi yo'l chiziqlarini o'rnatish; ▪ "Yovvoyi hayvonlar va chorva mollarining o'tish joyi" belgilarini o'rnatish; ▪ Transport vositalarining xavfsizlik uskunalari bilan ta'minlash: Transport vositalari xavfsizlik kamarlari, oynalar, xavfsizlik signallari va boshqalar kabi barcha xavfsizlik moslamalari bilan jihozlanganligini ta'minlash; ▪ Yo'l-transport hodisalari monitoringini olib borish: Yo'l-transport hodisalari bilan bog'liq barcha holatlarni tekshirish va ro'yxatdan o'tkazish, shuningdek, olingan saboqlarga asoslanib, yo'l xavfsizligi choralarini davriy ravishda qayta ko'rib chiqish; ▪ Ishchilarga yo'l xavfsizligi bo'yicha treninglar o'tish: Barcha ishchilar uchun yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha kirish (induksiya) va davriy treninglarni tashkil etish.			Xavfsizlik moslamalari bilan jihozlangan transport vositalari foizi Yo'l harakatini boshqarish va xavfsizlik bo'yicha o'tkazilgan tekshiruvlar/monitoringlar soni Yo'l harakati xavfsizligi bo'yicha aniqlangan va bartaraf etilgan qoidabuzarliklar soni		
SOC100	Minimallashtirish	Og'ir va o'lchami standartdan katta bo'lgan yuklarni tashish bilan bog'liq xavflarni kamaytirish choralari joriy etish	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS 4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Optimallashtirilgan yo'nalishlarda transport va logistika bo'yicha o'tkazilgan baholashlar	"Yo'l harakatini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Og'ir va nostandart yuklar uchun maqbul yetkazib berish yo'nalishlarini aniqlash maqsadida transport va logistika bo'yicha batafsil baholash o'tkazish. Imkon qadar aholi punktlari va sezgir (ta'sirchan) hududlar orqali o'tishni minimallashtiradigan yo'nalishlarni tanlash. Yo'nalishlardagi cheklovlarni oldindan aniqlash va ularni hal etish. Og'ir yuk mashinalari xavfsiz harakatlanishi uchun mo'ljallangan vaqtinchalik va doimiy kirish yo'llarini modernizatsiya qilish va qurish. Barcha og'ir va nostandart yuk tashish ishlarida tajribali va sertifikatlangan haydovchilar jalb qilinganligini tekshirish. Talabga ko'ra, tegishli organlar bilan kelishilgan holda, o'lchami katta bo'lgan yuklar uchun kuzatuvchi transport vositalari va yo'l nazoratchilarini (marshallar) jalb etish. Imkon qadar, yuk yetkazib berishni tirbandlik yuqori bo'lgan soatlarda va piyodalar yoki chorva mollarining harakati ko'payadigan davrlarda amalga oshirmaslik uchun jadvalni moslashtirish.			Baholashlar asosida hal etilgan cheklovlar/to'siqlar soni Og'ir yuklarni yetkazib berishda baxtsiz hodisalarning nol darajasi		
SOC101	Minimallashtirish	Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik. Loyiha davomida loyiha faoliyati tufayli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ta'sirlar va rejalashtirilgan yumshatish choralari bo'yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish. Hamkorlik tadbirlari loyiha uchun tayyorlangan "Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ga muvofiq, shaffof, madaniy jihatdan tushunarli tarzda va zaif guruhlarning ishtirokini ta'minlagan holda amalga oshiriladi. Mahalliy hamjamiyatlar uzluksiz hamkorlik tadbirlari orqali og'ir transport vositalarining harakati va yo'l harakatidagi boshqa uzilishlar to'g'risida oldindan xabardor qilib boriladi.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy hamjamiyatlar bilan tashkil etilgan hamkorlik tadbirlari soni Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ning (SEP) to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC102	Minimallashtirish	Hamjamiyat va manfaatdor tomonlarning murojaatlari uchun "Votalia" kompaniyasining Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etishni ta'minlash. Jismoniy shaxslar va guruhlar o'zlarining tashvishlari, shikoyatlari va e'tirozlarini kompaniyaga rasman yetkazishlari hamda tomonlar uchun o'zaro maqbul bo'lgan yechimlarni o'z vaqtida va samarali tarzda topishga ko'maklashish uchun "Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi"ning joriy etilishini ta'minlash.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi Shikoyatni hal etish davomiyligi (muddati) Vaqt o'tishi bilan shikoyatlar jiddiyligining kamayishi	"Jamoat shikoyatlari uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Votalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC103	Minimallashtirish	Infratuzilma va xizmatlardan foydalanishga salbiy ta'sirlarni minimallashtirish. - Mahalliy hokimiyat organlari bilan muvofiqlashtirish: Ishlar jarayonida ayrim xizmatlarning vaqtincha to'xtatilishi (masalan, elektr ustunlari, suv ta'minoti yoki yo'llar) to'g'risida tegishli idoralarni (masalan, kommunal xizmat ko'rsatuvchi provayderlarni) xabardor qilish zarurati tug'ilganda mahalliy hokimiyat organlari bilan doimiy ravishda muvofiqlashtirib borish; - Ishlash uchun ruxsatnoma olish: Ishlash uchun ruxsatnoma olish maqsadida tegishli organlar bilan aloqa o'rnatish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Infratuzilma va xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar vakillari bilan tashkil etilgan hamkorlik tadbirlari soni Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Infratuzilma xizmatlaridan foydalanish yoki ularning uzilishlari bo'yicha qayd etilgan shikoyatlar yo'qligi	Votalia obyekt menejeri
SOC104	Takomillashtirish	Ta'lim xizmatlarini qo'llab-quvvatlash. Agar mahalliy maktablar ishchilarning farzandlarini qabul qilishga majbur bo'lsa, ularga texnik yordam ko'rsatish..	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ta'limni qo'llab-quvvatlash uchun amalga oshirilgan tashabbuslar va chora-tadbirlar soni	"Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ning (SEP) to'liq ijrosi Ishlab chiqilgan va amalga oshirilgan qo'llab-quvvatlash choralari (zarurat tug'ilganda, SEP doirasidagi hamkorlikdan olingan	Votalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Votalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
						fikr-mulohazalarga muvofiq)	
SOC105	Takomillashtirish	Sog'liqni saqlash xizmatlarini qo'llab-quvvatlash. Ishchilarning farovonligini oshirish hamda mahalliy sog'liqni saqlash infratuzilmasi va xizmatlariga tushadigan bosimni kamaytirish maqsadida birlamchi tibbiy yordam ko'rsatuvchi obyekt ichidagi klinika (On-Site Clinic) tashkil etish.	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Obyekt hududidagi tibbiyot klinikasidan foydalangan ishchilar soni	Obyekt hududida tibbiyot klinikasini tashkil etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi
SOC106	Minimallashtirish	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi"ni boshqarish rejasini ishlab chiqish. "Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi"ni boshqarish rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish. Mazkur reja qurilish ishlari hamda hududda tashqi ishchi kuchining mavjudligi natijasida ishchilarning sog'lig'i, xavfsizligi va muhofazasiga yetkazilishi mumkin bo'lgan ta'sirlarni iloji boricha oldini olish va yumshatish uchun aniq chora-tadbirlarni belgilab beradi, jumladan: Ishchilar lageriga nazorat ostidagi kirish-chiqish tizimini o'rnatish va kirish-chiqishni boshqarish uchun mas'ul bo'lgan o'qitilgan xavfsizlik xodimlarini jalb etish. Qo'riqlash xodimlari uchun saralash va tekshirish jarayonini joriy etish, shu jumladan tarjimai hol hamda o'tmishni tekshirishni o'z ichiga olish, zarur bo'lganda qonuniy kuch ishlatish bo'yicha siyosatni qabul qilish va qo'llash, standartlarga rioya qilish bo'yicha shartnoma talablarining bajarilishini ta'minlash, davriy auditlar hamda faoliyat samaradorligini ko'rib chiqishni amalga oshirish. Xavfsizlik xodimlarini kuch ishlatishning mutanosibligi, nizolarni keskinlashtirmaslik va gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) xavflari to'g'risida xabardorlik bo'yicha o'qitish. Jamoa bilan munosabatlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan harbiylashtirilgan yoki qo'rqituvchi xavfsizlik usullaridan voz kechish.	FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasini boshqarish rejasini"ning to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Ishchilarning harakatlanish erkinligiga xalaqit bermagan holda, ishchilar va jamoa o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni boshqarish. Buning uchun aniq harakat qoidalari va belgilangan yo'nalishlarni yaratish, yaqin atrofdagi aholi punktlari orqali tartibsiz harakatlanishni kamaytirish uchun ishchi kuchini obyektga olib kelish va olib ketishni tashkil etish, lager hududida spirtli ichimliklar va giyohvand moddalarni iste'mol qilishni cheklash kabi choralarni ko'rish. Piyodalar, chorva mollari va mahalliy yo'l foydalanuvchilarini himoya qilish uchun kirish nuqtalarida tegishli belgilar va yo'l harakatini nazorat qilish vositalarini o'rnatish.					
SOC107	Minimallashtirish	"Votalia" kompaniyasining Ishchilar xulq-atvori kodeksini joriy etishni ta'minlash. "Votalia" kompaniyasining mahalliy hamjamiyatlar bilan o'zaro munosabatlarda rioya qilinishi kerak bo'lgan xulq-atvor qoidalarini o'z ichiga olgan ishchilar xulq-atvori kodeksini joriy etish. Xulq-atvor kodeksi ishchilarga ishga qabul qilish jarayonida taqdim etilishi va kirish (induksiya) treningi davomida tushuntirilishi kerak.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Votalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC108	Bartaraf etish	Tibbiy ko'rik va mehnatni muhofaza qilish bo'yicha kirish treningini o'tkazish. Barcha ishchilarni ish boshlashdan oldin va davriy ravishda tibbiy ko'rikdan o'tkazish. Ishchilar uchun mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo'yicha kirish treninglarini hamda jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar (JYI) va boshqa yuqumli kasalliklarning oldini olish bo'yicha xabardorlik treninglarini o'tkazish. Sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish bo'yicha treninglarni amalga oshirish, jumladan, spirtli ichimliklar, shaxsiy va oziq-ovqat gigiyenasi, yuqumli va yuqumli bo'lmagan kasalliklar kabi mavzularda xabardorlikni oshirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2 FC PS4 YTTB (EBRD) PS4	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Birlamchi tibbiy ko'rikdan o'tgan ishchilar foizi Tibbiy hisobotlar yozuvlari (qaydnomalari) Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va sog'lom turmush tarzi mavzularida o'tkazilgan treninglar soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Votalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis Votalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
SOC109	Bartaraf etish	Gender asosidagi zo'ravonlik va tazyiqlarning oldini olishda ehtiyotkor va uzluksiz xavflarni boshqarish yondashuvini qo'llash: Gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) xavfini dastlabki baholashni o'tkazish: Mahalliy hokimiyat organlari va hamjamiyat tuzilmalari bilan doimiy muloqotni olib borish. Obyekt va hamjamiyat sharoitlarini davriy ravishda baholash: Qurilish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan GBV xavflarini aniqlash maqsadida ishchi kuchi xulq-atvori, lager operatsiyalari va hamjamiyat bilan o'zaro munosabatlarni tahlil qilish. Majburiy kirish va malaka oshirish treninglarini o'tkazish: Barcha ishchilar, boshqaruv xodimlari va subpudrat tashkilotlari uchun GBV bo'yicha xabardorlik, maqbul xulq-atvor va qoidalarini buzishning oqibatlari to'g'risida majburiy treninglar tashkil etish. Xavfsizlik xodimlari uchun ixtisoslashtirilgan treninglar o'tkazish: Tegishli xulq-atvor, nizolarni bartaraf etish texnikasi va GBV xavfi to'g'risida xabardorlik bo'yicha o'qitish. Shartnomalarga GBV bo'yicha aniq majburiyatlar va sanksiyalarni kiritish: EPC va subpudrat shartnomalarida gender asosidagi zo'ravonlik bilan bog'liq aniq majburiyatlar va jazo choralari belgilash. GBVni yumshatish choralarining samaradorligini muntazam ko'rib chiqish: Monitoring natijalari asosida, zarurat tug'ilganda, chora-tadbirlarni kuchaytirish, jumladan, maxsus "GBV bo'yicha harakatlar rejasi"ni ishlab chiqish. Yaqin atrofdagi retsiptorlar (cho'ponlar jamoalari) uchun guruhlarining zaifligini baholash ma'lumotlariga tayanib gender xatarlarini baholashni o'tkazish (agar cho'ponlar boshpanalarida ayollar mavjud bo'lsa).	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha xodimlari bilan bog'liq gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) bo'yicha shikoyatlar/hodisalarning qayd etilmaganligi (nol ko'rsatkich) GBV bo'yicha o'tkazilgan treninglar soni GBV bilan bog'liq majburiyatlarni o'z ichiga olgan EPC va subpudrat shartnomalari soni GBV masalalarini monitoring qilish asosida amalga oshirilgan chora-tadbirlar soni	"Jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Ishchi lagerlarida ayollar ish bilan ta'minlangan taqdirda: Yaxshi yoritilgan va xavfsiz hududlarda alohida, qulflanadigan sanitariya-gigiyena inshootlarini taqdim etish; yetarli yoritishni va nazorat qilinadigan kirish joylarini ta'minlash; ish joylarini izolyatsiyalangan (yopiq) hududlardan qochgan holda loyihalash va ish soatlarida ko'rinib turishini ta'minlash; ayol ishchilar uchun GBV bo'yicha ixtisoslashtirilgan treninglar o'tkazish va ayol mas'ul vakillarni tayinlash.					
SOC110	Minimallashtirish	Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik. Loyiha davomida loyiha faoliyati tufayli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan ta'sirlar va rejalashtirilgan yumshatish choralari bo'yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish. Hamkorlik tadbirlari loyiha uchun tayyorlangan "Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ga muvofiq, shaffof, madaniy jihatdan tushunarli tarzda va zaif guruhlarining ishtirokini ta'minlagan holda amalga oshiriladi. Xavotirlarni tushunish va shikoyatlarni bildirish kanallari bo'yicha xabardorlikni oshirish uchun ayollar va ayollar guruhlari bilan maqsadli hamkorlik tadbirlarini o'tkazish.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Mahalliy hamjamiyatlar bilan tashkil etilgan hamkorlik tadbirlari soni Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	"Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ning (SEP) to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)
SOC111	Minimallashtirish	"Votalia" kompaniyasining Hamjamiyat va manfaatdor tomonlar uchun Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etishni ta'minlash. Jismoniy shaxslar va guruhlar o'zlarining tashvishlari, shikoyatlari va e'tirozlarini kompaniyaga rasman yetkazishlari hamda tomonlar uchun o'zaro maqbul bo'lgan yechimlarni o'z vaqtida va samarali tarzda topishga ko'maklashish uchun "Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi"ning joriy etilishini ta'minlash. Loyiha doirasidagi "Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi" sezgir (nozik) holatlarni boshqarishga qodir ekanligiga va u gender asosidagi zo'ravonlik (GBV) bilan bog'liq xavotirlar haqida xabar berish uchun maxfiy, jabrlanuvchiga yo'naltirilgan kanallarni o'z	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS1	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Ko'tarilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi Shikoyatni hal etish davomiyligi (muddati) Vaqt o'tishi bilan shikoyatlar jiddiyligining kamayishi	"Jamoat shikoyatlari uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasi"ning to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Votalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		ichiga olishiga, shuningdek, anonimlikni saqlash hamda qasos va tazyiqlardan himoya qilish choralariga ega ekanligiga ishonch hosil qilish. Sezgir holatlar uchun mo'ljallangan "Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi" (GM) haqida ham ishchilar, ham hamjamiyat a'zolari aniq xabardor qilinganligini va buning uchun zaruriy qulaylik choralari mavjudligini ta'minlash. Mahalliy hokimiyat organlari bilan muvofiqlashtirilgan holda jabrlanuvchilarni qo'llab-quvvatlash va ularning xavfsizligini ta'minlash uchun yo'naltiruvchi tizimlar (referral pathways) mavjudligini ta'minlash; barcha jarayonlarda jabrlanuvchining xavfsizligi va uning ongli roziligi ustuvor ahamiyat kasb etishini nazorat qilish.					
SOC112	Tiklash	Obyektni tiklash ishlarini PAP/CAP (Loyiha ta'siriga tushgan shaxslar/jamoalar) bilan muvofiqlashtirish. Obyektni tiklash va qayta tiklash (reabilitatsiya) jarayonida shaffoflikni ta'minlash hamda ish joylariga tasodifiy kirib qolishlarning oldini olish maqsadida PAP/CAP bilan muvofiqlashtirishni ta'minlash.	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Qurilish bosqichidan oldin va qurilish davomida.	Loyiha ta'siriga tushgan shaxslar (PAPs) bilan tashkil etilgan maslahatlashuvlar/hamkorlik tadbirlari soni	"Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish rejasi"ning (SEP) to'liq ijrosi "Turmush darajasini tiklash rejasi"ning (LRP) to'liq ijrosi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis (CLO)

12.5.4 II bosqich – Foydalanish uchun yumshatish choralari

5-jadval: II bosqich – Foydalanish fazasi – Bartaraf etish, yumshatish va tiklash/kompensatsiya choralari

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
Physical component							
PHY54	Bartaraf etish	Texnik xizmat ko'rsatish faoliyatidan kelib chiqadigan chang chiqindilarini minimallashtirish.	YTTB (EBRD) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish)	Havo sifati monitoringi kampaniyalari natijalari (ya'ni, o'lchangan chang	Chora-tadbirlarning 100% maqsadga muvofiqligi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Yo'llarga texnik xizmat ko'rsatish (shag'alli sirtlarni qayta tekislash va zichlash, tosh to'ldirish hamda drenaj kanallarini tekshirish va tozalash) jarayonida chang va zarrachalarning tarqalishiga yo'l qo'ymaslik uchun maxsus yumshatish choralari qabul qilish: ▪ Keyinchalik foydalanish, utilizatsiya qilish yoki qayta ishlatish uchun mo'ljallangan sochma materiallarni vaqtincha saqlashda ularni ob-havo ta'siri va shamoldan tegishli tarzda himoya qilish (ya'ni, geotekstil yoki boshqa turdagi qatlamlar bilan yopish); ▪ Zarurat tug'ilganda, chang chiqishi kutilayotgan ish joylari atrofida shamoldan himoyalovchi to'siqlardan (ya'ni, ko'chma to'siqlardan) foydalanish.	XMK (IFC) PS3 GIP	bosqichi davomida.	miqdorining vaqt bo'yicha o'zgarish tendensiyalari) Shamoldan tarqalishga qarshi himoya.	Materiallarning 100% yopiq holda bo'lishi	Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY55	Bartaraf etish	Harakatlanayotgan transport vositalaridan chang chiqishining oldini olish. Tuproq yo'llarda harakatlanayotgan transport vositalaridan chang tarqalishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha qoidalar, yo'riqnomalar va ko'rsatmalarni belgilash, masalan: ▪ Barcha harakatlanayotgan transport vositalari oldindan belgilangan yo'nalishlar bo'ylab harakatlanishi shart; ▪ Qurilish maydonchasi hududida og'ir yuk tashuvchi transport vositalari uchun tezlik chegarasi soatiga 20 km gacha cheklanadi; ▪ Yo'llarni qayta tekislashda shag'aldan foydalanish; ▪ Yo'llarga texnik xizmat ko'rsatish uchun sochma materiallarni tashiydigan yuk mashinalari va boshqa transport vositalari tashish vaqtida chang va zarrachalar tarqalishining oldini olish uchun yopiq (ust yopilgan) bo'lishi kerak.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 GIP	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Barcha kirish yo'llari transport vositalari uchun oldindan belgilangan yo'nalishlar sifatida Tezlik chegarasini belgilash va tezlik o'lchagich (kamera) yoki yorug'lik signali yordamida nazorat qilish Shag'alli kirish yo'llari soni Brezent bilan yopilgan yoki usti yopiq yuk tashuvchi transport vositalari soni	Transport vositalarining 100% oldindan belgilangan yo'nalishlardan foydalanishi Og'ir yuk tashuvchi transport vositalari tezligining 100% belgilangan chegaralarga muvofiqligi Transport vositalarining 100% brezent bilan yopilgan yoki usti yopiq holda bo'lishi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY56	Minimallashtirish	"Shovqinni boshqarish rejasi"ni ishlab chiqish va amalga oshirish. Reja foydalanish (operatsiya) davrida shovqin va tebranish (vibratsiya) chiqindilarini kamaytirish bo'yicha obyektga xos chora-tadbirlarni o'z ichiga olishi kerak. U shovqin bo'yicha dastlabki monitoringni, yuqori shovqinli	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichidan avval va	Shovqin darajasini o'lchash	O'lchangan shovqin darajasining 100% amaldagi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		faoliyat turlari uchun bashoratli modellashtirishni va amaldagi standartlarga muvofiqlikni qamrab olishi shart. Rejada ruxsat etilgan tovush bosimi darajalari va tebranish chegaralari, monitoring o'tkazish davriyligi hamda belgilangan me'yorlardan oshib ketganda ko'riladigan tuzatish choralari belgilanishi kerak. Agar monitoring natijalari shamol elektr stansiyasi (WPP) faoliyati tufayli shovqin darajasi belgilangan chegaralardan yuqoriligini ko'rsatsa, shovqinni kamaytirish choralari, shu jumladan, muayyan soatlarda va shamol tezligida turbinalar ish faoliyatini optimallashtirish amalga oshiriladi. Shovqinni boshqarish rejasi o'lchangan ma'lumotlar asosida dastlabki foydalanish davrida operatsion cheklovlarni (curtailment) sozlashni ko'rib chiqadi va muvofiqlik tasdiqlanganda, ta'sirni kamaytirish choralari aniqlashtirish imkonini beradi.		ekspluatatsiya davomida.		standartlarga muvofiqligi	
PHY57	Bartaraf etish	Transport vositalari, uskunalar va mexanizmlarning bekorga ishlashiga (idling) yo'l qo'ymaslik. Keraksiz shovqin va tebranish chiqindilarining oldini olish uchun transport vositalari, mexanizmlar va yordamchi uskunalarni foydalanilmayotgan vaqtda o'chirib qo'yishni ta'minlash.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Faol foydalanilmayotganda o'chirilgan transport vositalari, uskunalar va mexanizmlar soni	Transport vositalari, uskunalar va mexanizmlarning 100% (o'chirilishi)	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
PHY58	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqinni minimallashtirish: - R7, R9, R13 va R14 qabul qiluvchi obyektlarga ta'sir ko'rsatuvchi shamol generatorlari (WTG) uchun shamol tezligiga bog'liq bo'lgan shovqinni kamaytiruvchi ish rejimlarini joriy etish. - Cheklovlar yanada qat'iyroq bo'lgan tungi vaqtlarda maqsadli operatsion cheklovlarni (masalan, aylanish tezligini kamaytirish) qo'llash. - Batafsil loyihalash bosqichida, eng sezgir qabul qiluvchi obyektlarga (R7 va R9) to'g'ridan-to'g'ri shovqin tarqalishini minimallashtirish uchun shamol generatorlarining yakuniy joylashuvi va yo'nalishini qayta ko'rib chiqish. - Tovush quvvati darajasi pastroq bo'lgan uskunalarni tanlash. Obyektda foydalaniladigan uskunalar chiqarayotgan shovqin (LwA tovush quvvati	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Shovqin me'yorlariga muvofiq bo'lgan transport vositalari va uskunalar soni Tovush so'ndirgichlar (glushitel) bilan jihozlangan uskunalar soni	Transport vositalari va uskunalarining 100% shovqin me'yorlariga muvofiqligi Uskunalarining 100% tovush so'ndirgichlar bilan jihozlanganligi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		darajasi sifatida ifodalangan) uskunaning quvvatiga (kVt) mos keladigan shovqin chegaralariga muvofiq bo'lishi shart. - Ventilyatorlar uchun shovqin so'ndirgichlar o'rnatish, dvigatel chiqindi quvurlari va kompressor komponentlariga mos moslamalar (mufflers) o'rnatish, uskuna korpusidan chiqayotgan shovqin uchun akustik qoplamalar hamda mexanik uskunalar uchun tebranishdan himoyalovchi (vibratsiyani yutuvchi) tizimlarni o'rnatish. - Shovqin darajasi talablarga muvofiq bo'lishini ta'minlash uchun uskunalariga muntazam texnik xizmat ko'rsatish.					
PHY59	Bartaraf etish	Elektromagnit maydon (EMF) yaqinida bo'lish va faoliyat yuritishdan saqlanish. Aholini elektromagnit maydonning salbiy ta'siridan himoya qilishni ta'minlash uchun havo elektr uzatish liniyalari (OHTL) sanitariya zonasi (BESS va eng chetki elektr liniyasidan 30 metr masofa) ichida bo'lishdan saqlanish. Elektr tarmoqlari obyektlarini himoya qilish maqsadida, elektr tarmoqlari obyektlarining xavfsiz ishlashini buzishi, ularga zarar yetkazishi yoki vayron qilishi, shuningdek, tarmoq obyektlari xavfsizlik zonasi (OHTL va BESS uchun eng chetki elektr liniyasidan 30 metr masofa) ichida atrof-muhitga zarar yetkazishi va yong'inlarni keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan har qanday harakatlarni amalga oshirishdan saqlanish.	YTTB (EBRD) PS3 XMK (IFC) PS3 Milliy qonunchilik	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfsizlik zonasida qurilayotgan binolar yoki olib borilayotgan faoliyat turlarining mavjudligi	Xavfsizlik zonasida bino qurilishi yoki har qanday faoliyatning yo'qligi	Voltalia obyekt atrof-muhit (ekologiya) nazoratchisi Voltalia obyekt menejeri
Biologik komponent							
BIO96	Bartaraf etish	Yo'l harakatidan kelib chiqadigan chang chiqindilarining oldini olish. <i>PHY55 bandiga qarang.</i>					
BIO97	Bartaraf etish	Nasl qoldirish va parvarish qilish davrlaridan saqlanish. 40-50 dB dan yuqori shovqin keltirib chiqaruvchi texnik xizmat ko'rsatish faoliyatini loyihaning ta'sir doirasida (LSA) kuzatilgan va mavjud bo'lishi ehtimoli bo'lgan PBF (Priority Biodiversity Features — Ustuvor bioxilma-xillik xususiyatlari) turlarining nasl qoldirish va parvarish qilish davrlaridan	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Texnik xizmat ko'rsatish faoliyatini nasl qoldirish va parvarish qilish davrlaridan tashqari vaqtga rejalashtirish bo'yicha reyestr	Chora-tadbirlarning loyiha hududlari doirasida to'liq amalga oshirilishi	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		(bahor va yoz o'rtasi / mart-iyun oylari) tashqari vaqtda boshlash rejalashtiriladi (qurilish oldidan o'tkaziladigan tadqiqotlardan so'ng, agar yangi turdagi jonzorlar aniqlansa yoki uyalar joylashuvi geolokatsiya qilinsa, bu ma'lumotlar yangilanadi).					nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO98	Minimallashtirish	Inshootlar va transport vositalaridan chiqadigan shovqinni minimallashtirish. <i>PHY56 – PHY58 bandlariga qarang.</i>					
BIO99	Minimallashtirish	Invertorlar va transformatorlardan chiqadigan shovqinni minimallashtirish. <i>PHY56 bandiga qarang.</i>					
BIO100	Minimallashtirish	Tungi hayvonlar turlariga shovqin ta'sirini minimallashtirish. Shovqin darajasi yuqori bo'lgan texnik xizmat ko'rsatish ishlarini faqat kunduzgi vaqtga rejalashtirish. Bu tungi hayvonlar turlarining bezovtalanishini kamaytirishga hamda ular uchun muhim bo'lgan oziqlanish yoki dam olish (qo'nish) davrlarida xalaqit berishni minimallashtirishga yordam beradi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Yuqori shovqinli texnik xizmat ko'rsatish ishlarini kunduzgi soatlarga rejalashtirish bo'yicha reyestr	Chora-tadbirlarning loyiha hududlari doirasida to'liq amalga oshirilishi	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO101	Minimallashtirish	Loyiha hududida fauna vakillarini jalb qilishni kamaytirish uchun tegishli yoritish yechimlarini joriy etish. Foydalanish bosqichida, agar yoritish tizimlarini almashtirish yoki ularga texnik xizmat ko'rsatish zarur bo'lsa, quyidagi choralariga rioya qilinadi: - Yoritishni shunday rejalashtirish kerakki, u yorug'lik darajasini minimal darajada ushlab turgan holda ishchilar xavfsizligi va uskunalar xavfsizligi uchun talab qilinadigan yorug'lik darajasini ta'minlasin; - Tungi vaqtlarda, ayniqsa, loyiha sezgir ekotizimlar yaqinida joylashgan hududlarda faoliyatni minimallashtirish; - Yoritish tizimlarini tanlashda mos mahsulotlar tanlanishini hamda ularning joylashuvi yorug'likning tarqalishi va ko'zni qamashtirishni	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tanlangan va o'rnatilgan yoritish tizimlari hisoboti (yozuvlari) Sezgir (ekologik nozik) hududlar hisoboti	Loyiha hududlari ichida va atrofida yorug'lik chiqindilarini boshqarish bo'yicha barcha chora-tadbirlarning to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		minimallashtirishini ta'minlash. Yorug'likni gorizontal tekislikdan pastga qaratadigan va tepaga yorug'lik chiqarmaydigan (full-cut-off), qorong'u osmon standartlariga mos to'liq himoyalangan yoritish moslamalarini afzal ko'rish; ▪ Har qanday potensial kuzatuvchiga qaratilgan barcha chiroqlarning asosiy nurlanish burchagi 70° dan oshmasligini ta'minlash orqali ko'zni qamashtirishni minimal darajada ushlab turish. O'rnatish balandligining yuqoriroq bo'lishi asosiy nurlanish burchagini pasaytirish imkonini beradi, bu esa ko'zni qamashtirishni kamaytirishga yordam beradi; ▪ Vertikal inshootlarni yoritishda yorug'likni imkon qadar pastga yo'naltirish. Agar tepaga qaratilgan yoritishdan boshqa iloj bo'lmasa, ekranlar, to'siqlar va lyuverlardan foydalanish yorug'likning inshoot atrofida va ustida tarqalishini minimal darajaga tushirishga yordam beradi; ▪ Qishloq joylarda 0° burchak ostida o'rnatilgan to'liq gorizontal yoritish moslamalaridan foydalanish osmon yorqinligini kamaytirishdan tashqari, ochiq landshaftdagi vizual noqulaylikni ham minimallashtiradi; ▪ Ko'plab tashkilotlar (The Dark and Quiet Skies konsorsiumi, Xalqaro tabiatni muhofaza qilish ittifoqi va BMTning Kosmik masalalar bo'yicha boshqarmasi) taklif qilganidek, iliq-oq rangdagi yorug'lik manbalaridan foydalanish. Chiroqlarni o'chirib qo'yish imkoni bo'lmagan joylarda, ayniqsa, tunda ko'chib yuruvchi qushlarning jalb qilinishini kamaytirish uchun yashil rangli "qushlarga do'stona" yuqori bosimli natriy lampalardan foydalanish; ▪ Minimal ko'k rangga ega bo'lgan (to'lqin uzunligi 500 – 700 nm) sariq spektrli lampalardan foydalanish. Eng maquli – 560 nm dan yuqori bo'lgan yorug'lik manbalari; ▪ Yoritishni tanlashda vatt (sarflanadigan energiya miqdori) o'rniga lyumenlarni (ishlab chiqariladigan yorug'lik miqdori) hisobga olish va ortiqcha yorqinlik hamda tarqoq nurni kamaytirish uchun ko'zni qamashtirmaydigan yoritish moslamalarini afzal ko'rish. Ko'zni qamashtirmaydigan variantlar kamroq energiya talab qilishi mumkin;					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Loyiha inshootlari uchun nurni qaytarmaydigan sirt qoplamalaridan foydalanish. Yorug'likni past darajada qaytaruvchi pardozlash materiallari va tabiiy landshaftga mos ranglardan foydalanish orqali bino kontrastini kamaytirish. Imkon qadar, hududdagi inshootlar yorug'likni yutishi uchun to'q rangda bo'lishi kerak.					
BIO102	Minimallashtirish	Qushlarning to'qnashuv xavfini kamaytirish 2024, 2025 va 2026-yilgi mavsumlarda to'plangan kuzatuvlarni o'z ichiga olgan holda o'tkazilgan "To'qnashuv xavfini baholash" (08B.1 va 08B.2-ilovalarga qarang) natijalariga ko'ra, mahalliy tadqiqot hududida to'qnashuvga moyil bo'lgan va muhofazaga muhtoj bo'lgan turli qush turlari (jumladan, global miqyosda yo'qolib borayotgan va mahalliy darajada zaif hisoblangan dasht burguti (<i>Aquila nepalensis</i>) va misr kalxati (<i>Neophron percnopterus</i>)) kuzatilgan. Bunga javoban, "Artemisya" shamol elektr stansiyasi (WPP) uchun asosiy yumshatish chorasi sifatida, ayniqsa bahorgi va kuzgi migratsiya mavsumlarini o'z ichiga olgan qushlarning faol harakatlanish davrlarida texnologiya yordamida boshqariladigan "Talab bo'yicha o'chirish" (SDOD) tizimini o'rnatish taklif etiladi. Ushbu chora yuqori xavfli sharoitlar aniqlanganda turbinalarni vaqtincha o'chirish orqali sezgir turlarning to'qnashuv xavfini kamaytirish uchun mo'ljallangan. Loyiha moslashuvchan boshqaruv yondashuvini qo'llaydi, bunda to'qnashuv darajasini aniqlash va turlarga xos zaiflikni baholash uchun qurilishdan keyingi qushlar monitoringining keng qamrovli dasturi amalga oshiriladi. Ushbu monitoring natijalari vaqt o'tishi bilan SDOD tizimini takomillashtirish va optimallashtirish, jumladan, uning faollashuv talablari, ishlash davrlari va amalga oshirish mezonlarini tasdiqlash uchun ishlatiladi. Bu esa yumshatish choralarining proporsional, dalillarga asoslangan va Xalqaro ilg'or sanoat amaliyotiga (GIIP) mos bo'lishini ta'minlaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 Nature Scot	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Qushlarning to'qnashuvi monitoringi hisoboti (yozuvlari)	Chora-tadbirlarning loyiha hududlari doirasida to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri Votalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektdagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
BIO103	Minimallashtirish	Ko'rshapalaklarning to'qnashuv xavfini kamaytirish – Shamol elektr stansiyasi. “Artemisya” shamol elektr stansiyasida ko'rshapalaklarning to'qnashuv xavfini kamaytirish choralari quyidagilarni o'z ichiga oladi: To'qnashuv darajalari va turlarga xos zaifliklarni aniqlash uchun qurilishdan keyingi ko'rshapalaklar monitoringini o'tkazish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 EUROBATS	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ko'rshapalaklarning to'qnashuvi monitoringi hisoboti (qaydlari)	Chora-tadbirlarning loyiha hududlari doirasida to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyekt-dagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO104	Minimallashtirish	Murda/organik chiqindilarni boshqarish. Hayvonlar murdalari topilgan taqdirda, ular olib tashlanadi va yovvoyi tabiat vakillarini, ayniqsa "Artemisya" shamol elektr stansiyasi va umuman loyiha hududidagi o'limtikxo'rlarni jalb qilmaslik uchun organik chiqindilar ehtiyotkorlik bilan boshqariladi hamda utilizatsiya qilinadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Loyiha hududidagi murdalar (hayvonlar o'laksalari) reyestri Murda/organik chiqindilarni boshqarish hisoboti O'quv mashg'ulotlari hisoboti (qaydlari)	Chora-tadbirlarning loyiha hududlari ichida va atrofida to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyekt-dagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO105	Bartaraf etish	Havo elektr uzatish liniyalari yo'nalishini o'zgartirish va yer ostiga o'tkazish "Bartaraf etish" (avoidance) afzal ko'rilgan yondashuv hisoblanganligi sababli, II bosqich 500 kV kuchlanishli elektr uzatish liniyasining eng sezgir hududlari uchun yo'nalishni o'zgartirish va/yoki yer ostiga o'tkazish (ko'mish) masalalari ko'rib chiqilmoqda hamda ular hozirgi vaqtda o'tkazilayotgan texnik va ekologik tadqiqotlar predmeti hisoblanadi. Agar "Bartaraf etish" imkonsiz/maqsadga muvofiq bo'lmasa, yumshatish choralari iyerarxiyasi (mitigation hierarchy) qo'llaniladi.					
BIO106	Minimallashtirish	Yangi Havo elektr uzatish liniyalari yo'nalishini belgilash. Loyihaning OHTL yo'nalishini batafsil loyihalash jarayonida allaqachon mavjud bo'lgan va ishlab turgan elektr uzatish liniyalarining mavjudligi inobatga olinadi. Qo'shni elektr uzatish liniyalari yo'nalishlarini birlashtirib, yagona to'siq hosil qilish va uni ko'proq ko'zga tashlanadigan qilish maqsadga muvofiqdir; yangi OHTL ustunlari mavjud liniya ustunlariga nisbatan shaxmat tartibida joylashtirilishi kerak, shunda har bir yangi ustun	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tanlangan Havo elektr uzatish liniyasi loyihasi qaydlari	Havo elektr uzatish liniyasi yo'nalishini belgilashda Xalqaro tabiatni muhofaza qilish ittifoqi (IUCN) yo'riqnomalarini joriy etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyekt-dagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		qo'shni liniyaning oraliq masofasi (span) o'rtasiga to'g'ri keladi. Shu yo'l bilan liniyalar ko'proq ko'zga tashlanadigan bo'ladi.					
BIO107	Minimallashtirish	Elektr toki urishi xavfini kamaytirish. Elektr toki urishi xavfini minimallashtirish uchun OHTL tayanchlari qushlarning qo'nishiga qarshi himoya qurilmalari bilan jihozlanadi, "o'lik" (dead-end) tuzilmalar esa ekranlovchi himoya vositalari va izolyatsion qurilmalar bilan himoyalangani. Bundan tashqari, "Artemisya" loyihasi hududida mavjud kabellar va qurilmalar keltirib chiqaradigan elektr toki urishi xavfini minimallashtirish uchun tegishli kabel qutilari yoki zirhlash (armouring) kabi vositalar o'rnatiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Elektr toki urishi xavfini kamaytirish uchun o'rnatilgan tayanchlar (ustunlar) qaydlari	Qushlarning qo'nishiga qarshi vositalar va izolyatsion qurilmalarning to'liq joylashtirilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO108	Minimallashtirish	Elektr uzatish liniyalarining ko'rinishini oshirish. - Elektr uzatish yo'laklari bo'ylab qushlarning to'qnashuv xavfini kamaytirish uchun qushlarni cho'chituvchi (qanot qoqadigan) moslamalar o'tkazgichlarga muntazam intervallar bilan o'rnatiladi. Bunda qushlar ko'p uchadigan hududlar va sezgir yashash muhitlari yaqinidagi oraliq masofalarga (span) ustunlik beriladi. Zafarobod yaqinidagi tog'lar ortidagi hududga alohida e'tibor qaratiladi, chunki aynan shu yerda bir juft misr kalxati (Neophron percnopterus) uya qurgani kuzatilgan. Bundan tashqari, FAUT1_5 transekti yaqinidagi hududda (06B-bo'lim, Biologik komponentning dastlabki holati, 40-rasmga qarang) turli fauna turlarining tez-tez ko'rinishi kuzatilgan. Aslida, bu yerdagi yashash muhiti sharoitlari (yumshoq qumli substrat, yulg'unzorlar va sho'r buloqlar) mahalliy populyatsiyani qo'llab-quvvatlaydi, bu esa Havo elektr uzatish liniyasi loyihasi uchun sezgir zonalar hisoblanadi; - FireFly FF va FireFly HW (P&R Technologies), BirdFlappa™ (Balmoral Engineering) va Hawk Eye™ (Power Line Sentry) kabi qushlarni cho'chituvchi moslamalar sovuq iqlim sharoitida chidamliligini va qushlarning to'qnashuvini 70% gacha kamaytirishda samaradorligini isbotlagan. Ushbu qurilmalar kam yorug'lik, tuman va muzlash sharoitlarida ko'rinishni yaxshilash uchun qorong'uda nur sochuvchi va	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6 IUCN Yo'riqnomalari	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	O'rnatilgan liniya belgilari (markerlar) qaydlari	Havo elektr uzatish liniyasi yo'nalishi bo'ylab qushlarni cho'chituvchi vositalarning to'liq joriy etilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		ultrabinafsha nurlarda ko'rinadigan materiallar, aks ettiruvchi yopishtirmalar hamda shamol ta'sirida harakatlanish xususiyatlarini o'zida mujassam etadi. Bir nechta modellar dronlar yordamida o'rnatishga moslashtirilgan bo'lib, bu daladagi ishchi kuchini va xavfsizlik risklarini minimallashtiradi; NatureScot va BirdLife tashkilotlarining ilg'or tajribalariga (Best Practices) amal qilgan holda, qushlarni cho'chituvchi moslamalar yuqori xavfli oraliq masofalarda 5 metr masofa bilan joylashtiriladi, bu esa uchib kelayotgan qushlar uchun doimiy vizual ishoralarni ta'minlaydi. Moslamalar bir nechta o'tkazgichga yoki bitta o'tkazgichga o'rnatilishi mumkin, bosharti qushlar parvozi uchun elektr uzatish liniyasining umumiy ko'rinishi saqlanib qolsa. Ushbu moslashuvchanlik butun liniyaning sezilishi (ko'rinishi)ni ta'minlaydi, bu esa to'qnashuv xavfini kamaytirish bilan birga o'rnatish samaradorligini optimallashtiradi.					
BIO109	Minimallashtirish	Qushlar monitoringi va hodisalarga javob choralari. Loyiha bilan bog'liq ta'sirlarni baholash va moslashuvchan boshqaruvni ta'minlash uchun qushlar monitoringining tizimli dasturini joriy etish. Yovvoyi tabiat vakillarining nobud bo'lishi bilan bog'liq hodisalar bo'yicha rasmiy hisobot mexanizmini o'rnatish, bunda kelajakdagi xavflarni minimallashtirish uchun hodisalarni o'z vaqtida qayd etish, tahlil qilish va tuzatish choralari amalga oshirishni ta'minlash.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Foydalanish bosqichining dastlabki 3 yili davomida har oyda	Chora-tadbirlar bo'yicha qaydlar Bioxilma-xillik bo'yicha mutaxassis(lar) tomonidan saqlanishi, moslashtirilishi va hisobot shaklida taqdim etilishi kerak Qushlar monitoringi dasturining qaydlari Yovvoyi tabiat vakillarining nobud bo'lishi bilan bog'liq 100% hodisalarni rasmiy hisobot mexanizmi orqali aniqlanganidan keyin 48 soat ichida xabar qilish	Tizimli monitoring dasturini va tezkor tuzatish choralari amalga oshirish orqali xalqaro bioxilma-xillik standartlariga to'liq rioya etish	Voltalia obyekt menejeri Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO110	Qo'shimcha tabiatni muhofaza qilish harakatlari	Buxoro Qizilqum muhim bioxilma-xillik hududini (KBA) asrash va bioxilma-xillikni kuchaytirish. II bosqich Havo elektr uzatish liniyasi yo'nalishidan taxminan 35 km g'arbda joylashgan yaqinda belgilangan Buxoro Qizilqum muhim bioxilma-xillik					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hududini (KBA) himoya qilish va uzoq muddatli saqlab qolishni qo'llab-quvvatlash uchun quyidagi qo'shimcha tabiatni muhofaza qilish harakatlari aniqlandi. Ushbu chora-tadbirlar KBA bilan bog'liq tabiatni muhofaza qilish harakatlarini belgilash va tasdiqlash bo'yicha vakolatli organlar bo'lgan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi va Tabiatni muhofaza qilish qo'mitasi (Ekologiya qo'mitasi) bilan maslahatlashuvlar va kelishuvlar asosida amalga oshiriladi: - Loyiha hududi yaqinida, ammo loyiha doirasidan tashqarida bo'lgan elektr uzatish liniyalarida qo'shimcha qushlarni cho'chituvchi vositalarni o'rnatish. - Cho'pon itlari va yaylovdagi qo'ylarning Osiyo to'g'riqushlari (Asian houbara) uyalariga hamda uya qurayotgan individlarga ta'sirini yumshatish uchun yaylov boshqaruvi rejasini ishlab chiqish va joriy etish. - Tegishli muhim bioxilma-xillik hududini (KBA) boshqarish va asrashni qo'llab-quvvatlash.					
BIO111	Bartaraf etish	Noto'g'ri o'simliklar nazorati va boshqaruvidan saqlanish. Quyosh elektr stansiyalari quyosh panellari qatorlari ostida va ular orasidagi bo'shliqlarda o'simliklarni boshqarishni talab qiladi. Ba'zida bunday keraksiz o'simliklarga qarshi gerbitsidlar qo'llash yoki inshoot faoliyatini yengillashtirish uchun yerni shag'al bilan qoplash usullari tavsiya etiladi. Bunday faoliyat turlaridan saqlanish kerak va buning o'rniga o'simliklar o'sishini mexanik usulda nazorat qilish ma'qullanadi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Quyosh elektr stansiyasidagi texnik xizmat ko'rsatish faoliyati reyestri Loyiha qurilishi doirasida taqiqlangan/man etilgan amaliyotlar qaydlari	Loyiha inshootlarining yakuniy joylashuvi Ko'chirilgan butalarning mos muhitga yakuniy joylashtirilishi	Voltalia obyekt menejeri Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO112	Bartaraf etish	Yashash muhitining parchalanishini kamaytirish. Fotovoltaiq (PV) stansiya atrofidagi panjaralarda har 100 metrda uzunligi 1 metr, umumiy balandligi 20-25 sm bo'lgan tirqishlar qoldiriladi. Bunga mavjud panjarada yerdan 10 sm balandlikdagi teshiklar va panjara ostidagi qumda qazilgan 10-15 sm lik qo'shimcha chuqurchalar kiradi. Yaratilgan tirqishlarning romlari yirik hayvonlar ularga shikast yetkazmasligi uchun metall mustahkamlovchi vositalar bilan quvvatlantiriladi. Ushbu tirqishlar muhofazaga muhtoj bo'lgan va harakatchanligi past bo'lgan turlar (<i>Testudo horsfieldii</i> — O'rta Osiyo toshbaqasi) uchun loyiha	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Panjaralardagi tirqishlarning to'g'ri joylarda mavjudligi haqidagi qaydlar HSES (Sog'liq, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy masalalar) auditi tashriflari davomida qaydlarni tekshirish	Ekologik uzluksizlikni ta'minlash chorasining to'liq amalga oshirilishi	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		hududiga erkin kirib-chiqish imkonini beradi va shu tariqa loyiha tashqarisidagi hududlarda joylashgan populyatsiyalar bilan bog'liqlikni saqlab qoladi.					
BIO113	Minimallashtirish	Yaltirashni (ko'zni qamashtirishni) kamaytirish. Quyosh panellari standart talab sifatida aks ettirishga qarshi qoplama (anti-reflective coating) bilan jihozlanadi. Bu xususiyat yorug'likning oynasimon aks etishini va shu sababli quyosh nurlarining ko'zni qamashtirish xavfini kamaytiradi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Aks ettirishga qarshi qoplama o'rnatilganligi haqidagi qaydlar	Chora-tadbirlarning to'liq amalga oshirilishi	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO114	Qayta tiklash	Yashash muhitining parchalanishi va yo'qolishini baholash. Quyosh elektr stansiyasini o'rnatish tabiiy yashash muhitining qisman yo'qolishiga (yoki ba'zi hollarda ko'payishiga), Ustuvor bioxilma-xillik xususiyatlari (PBF) ega turlar uchun mos oziqlanish (va potensial uya qurish) muhitining yo'qolishiga (yoki ba'zi hollarda ko'payishiga), tuproq namligining o'zgarishiga, soya tushishiga yoxud o'simliklar xilma-xilligi va biomissasining oshishiga olib kelishi mumkin. Tabiiy muhit va uning aholisi qanday aniq javob qaytarishini hozirgi bosqichda bashorat qilib bo'lmaydi. Ushbu holat, shuningdek, ushbu Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash (ESIA) hujjati yozilayotgan vaqtda quyosh panellari va inshootlarning (vaqtinchalik va doimiy) aniq joylashuvi ma'lum emasligi loyiha davomidagi mavjudligi tabiiy muhit, flora va fauna turlariga qanday ta'sir qilishini aniqlashni imkonsiz qiladi. Shu sababli, quyosh elektr stansiyasining mavjudligi PBF turlari va ular tez-tez foydalanadigan tabiiy muhitlar uchun ijobiy yoki salbiy ta'sir ko'rsatishini baholash maqsadida dala monitoringi kampaniyasi rejalashtirilishi hamda u qurilishdan oldin, ishga tushirilgandan 3 yil va 5 yil o'tib qayta amalga oshirilishi kerak. Dala monitoringi kampaniyalarining batafsil tafsilotlari Bioxilma-xillikni boshqarish rejasida keltiriladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Bahor va qish mavsumlari Foydalanishning 3-yili (bahor va qish mavsumlari) Foydalanishning 5-yili (bahor va qish mavsumlari)	Flora bo'yicha tadqiqot uchastkalarining soni va joylashuvi (koordinatalari) reyestri hamda yig'ilishi kerak bo'lgan barcha ma'lumotlar qaydlari Uchta dala monitoringi kampaniyasi davomida tadqiq etilgan flora turlari qaydlari Chora-tadbirlar bo'yicha qaydlar Bioxilma-xillik bo'yicha mutaxassis(lar) tomonidan saqlanishi va hisobot shaklida taqdim etilishi kerak	Yashash muhitining yo'qolishi yoki ko'payishini aniqlash uchun uning ijobiy yoki salbiy o'zgarishlarini baholash	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO115	Bartaraf etish	Loyiha hududlarida hayvonlarni jalb qilishdan saqlanish. Qurilish maydonida va yo'llarda yovvoyi hayvonlar, daydi itlar va	XMK (IFC) PS6;	Ekspluatatsiya (foydalanish)	Loyiha hududida turg'un suvlar va organik chiqindilar to'planishining oldini olish	Chora-tadbirlarning loyiha doirasida	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		mushaklarni jalb qilishi mumkin bo'lgan turg'un suvlar va organik chiqindilar to'planishiga yo'l qo'ymaslik.	YTTB (EBRD) ESR6	bosqichi davomida.	bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar qaydlari	to'liq amalga oshirilishi	Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO116	Minimallashtirish	Invaziv begona turlarni muntazam monitoring qilish va erta aniqlash. - Loyiha hududi va kirish yo'llari bo'ylab invaziv o'simlik yoki hayvon turlarini aniqlash uchun yiliga ikki marta tekshiruv dasturini amalga oshirish. - Holatlar va tendensiyalarni kuzatish uchun standartlashtirilgan nazorat ro'yxatlari (checklists) va GIS xaritalashdan foydalanish. - Invaziv turlarning joylashib olish imkoniyatlarini kamaytirish uchun buzilgan hududlarda mahalliy o'simliklar qoplamini saqlab qolish. - Aniqlangan har qanday invaziv tur uchun, jumladan mexanik usulda olib tashlash yoki ruxsat etilgan gerbitsidlarni qo'llash orqali tezkor choralar ko'rish rejasini ishlab chiqish va qo'llash. - Invaziv turlarning qayta tiklanishini oldini olish uchun olib tashlangan o'simlik materiallarini nazorat ostida utilizatsiya qilishni ta'minlash. - Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish (O&M) xodimlariga invaziv turlarni aniqlash va hisobot berish tartib-qoidolari bo'yicha treninglar o'tkazish. - Oldini olish amaliyotlarini kuchaytirish uchun operatsion inshootlarda xabardor qiluvchi belgilarni joylashtirish. - Monitoring ma'lumotlarini har yili ko'rib chiqish hamda kuzatilgan tendensiyalar va chora-tadbirlar samaradorligi asosida boshqaruv rejalarini yangilab borish.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	O'tkazilgan tekshiruvlar (inspeksiyalar) bo'yicha qaydlar; Aniqlangan va yo'q qilingan IAS bo'yicha reyestr.	Invaziv yot turlarni boshqarish rejasining (IASMP) to'liq ijro etilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO117	Bartaraf etish	Yovvoyi tabiat vakillari bilan har qanday aloqadan saqlanish. Ishchilarga har qanday turdagi ovchilik bilan shug'ullanish va hayvonlar yoki qushlar uchun tuzoqlar o'rnatish taqiqlanadi. Har qanday fauna vakili uchraganda, u o'zi ketmaguncha yoki bu ishga maxsus	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Loyiha hududidagi tirik hayvonlar yoki jasadlar (o'lim holatlari) kuzatuvi registri (dasturi).	Chora-tadbirlarning loyiha doirasida to'liq amalga oshirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		o'rgatilgan shaxs tomonidan olib ketilmaguncha, unga aralashish yoki bezovta qilish man etiladi; Mayda sutemizuvchilarni nazorat qilish uchun rodentitsidlardan (kemiruvchilarga qarshi zaharli vositalar) foydalanish taqiqlanadi, bu olako'z suvsar (Marbled Polecat — <i>Vormela peregusna</i>) uchun bilvosita salbiy ta'sirlarning oldini olishga xizmat qiladi.			O'quv mashg'ulotlari (treninglar) qaydlari.		nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
BIO118	Bartaraf etish	Transport vositalarining loyiha hududi chegaralaridan va belgilangan yo'llardan tashqariga (yo'lsiz hududlarga) chiqishidan saqlanish. - Yuk mashinalari va harakatlanuvchi transport vositalari oldindan belgilangan yo'llar bo'ylab harakatlanadi. - Tegishli ruxsatnomasiz, yo'l vaqtini qisqartirish yoki yo'l to'siqlari (uzilishlari) sababli belgilangan yo'ldan chiqib ketishga hech qanday transport vositasi va yuk mashinasiga ruxsat berilmaydi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Oldindan belgilangan yo'llar (marshrutlar) bo'yicha qaydlar. Ruxsat etilgan transport vositalari reyestri.	Loyihaning oldindan belgilangan yo'llarini yakuniy joylashtirish. Chora-tadbirlarning loyiha hududlarida to'liq amalga oshirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Pudratchining Obyektdagi Menejeri
BIO119	Minimallashtirish	Yo'l-transport hodisalari (hayvonlarning urib ketilishi) ta'sirini minimallashtirish. - Hududga kiruvchi barcha haydovchilar tezlik cheklovlari va yovvoyi tabiatni muhofaza qilish choralari bo'yicha yo'riqnoma va treningdan o'tadilar. - Hudud kirish qismlarida va loyiha hududi yo'llari bo'ylab ruxsat etilgan maksimal tezlikni ko'rsatuvchi belgilar o'rnatiladi. - Kirish va ichki yo'llarga "Hayvonlar o'tish joyi" belgilari o'rnatiladi. - Zarur bo'lgan hollarda, kirish va ichki yo'llarning tekis qismlariga tezlikni pasaytiruvchi sun'iy notekisliklar (yotqizilgan "politsiyachi") va shovqinli yo'l chiziqlari o'rnatiladi. - Agar ekspluatatsiya faoliyati davomida biron bir fauna vakili jarohatlansa, "Faunani olib o'tish va qutqarish tartibi" ishga tushiriladi va hayvon davolanish uchun maxsus tayinlangan veterinarga yetkaziladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar qaydlari Maksimal tezlikni cheklovchi belgilar va hayvonlar o'tish joyi belgilarining mavjudligi Uchrashgan, jarohatlangan va ko'chirilgan fauna turlari reyestri Fauna vakillarining har bir o'limi to'g'risidagi qaydlar Transport harakati bo'yicha yumshatish choralarining samaradorligi Rejalashtirilgan hududlardan tashqarida transport	Chora-tadbirlarning loyiha hududlarida to'liq amalga oshirilishi.	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Urrib ketilgan hayvonlar (roadkill) o'limshak (o'likxo'r) turlar ham transport vositalari tomonidan urib ketilishining oldini olish uchun zudlik bilan olib tashlanadi yoki boshqa joyga ko'chiriladi, barcha bunday hodisalar atrof-muhit bilan bog'liq hodisalar sifatida hisobotga kiritiladi.			vositalari izlari mavjud emasligi		
BIO120	Bartaraf etish	Xodimlarning xabardorligi va treninglar. Barcha xodimlar va pudratchilar hududdagi tabiiy hududlar, bioxilma-xillik qiymatlari, shuningdek, hududda mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan muhofaza qilinadigan turlar va yashash muhitlari bo'yicha xabardor qilinadi va o'qitiladi. Trening yovvoyi hayvonlar bilan to'qnashuv yuz berganda to'g'ri harakat qilish bo'yicha qo'llanmani o'z ichiga oladi, bu esa doimiy monitoringni ta'minlash va zarur bo'lganda tezkor choralar ko'rishni targ'ib qiladi. An'anaviy tibbiyot yoki oziq-ovqat maqsadlarida noqonuniy ov qilish qat'iy qat'iy taqiqlanadi. Huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan hamkorlikda yovvoyi tabiat vakillarining noqonuniy savdosiga qarshi kurashish choralari amalga oshiriladi. Bundan tashqari, qurilish bosqichida belgilangan barcha qoidalar ekspluatatsiya bosqichi davomida ham qat'iy ijro etiladi.	XMK (IFC) PS6; YTTB (EBRD) ESR6	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xodimlar va pudratchilar uchun o'tkazilgan treninglar qaydlari Mahalliy huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan hamkorlik qaydlari	Bioxilma-xillikni muhofaza qilish bo'yicha xabardorlikni oshirish	Voltalia / Pudratchining obyekt menejeri. Voltalia / Pudratchining bioxilma-xillik bo'yicha obyektidagi nazoratchisi (Biodiversity Site Supervisor).
Ijtimoiy komponent							
SOC113	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Jamoat salomatligi, xavfsizligi, ta'minoti, shuningdek, bandlik va turmush tarziga ta'sir etuvchi omillar bilan bog'liq ta'sirlarni minimallashtirish va ulardan qochish bo'yicha "Jismoniy					

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		komponentlar ta'sirini baholash va yumshatish choralari" dagi tegishli qismlarga qarang. ▪ Chang va zarrachalar emissiyasi (PHY54, PHY55); ▪ Elektromagnit maydonlar (PHY59).					
SOC114	Bartaraf etish va Minimallashtirish	Yorug'lik emissiyasini minimallashtirish va yaltirashni (ko'zni qamashtirishni) kamaytirish. <i>BIO102, BIO113 bandlariga qarang.</i>					
SOC115	Minimallashtirish	Jamoatchilik bilan aloqa Kutilayotgan yaltirash (flicker) davomiyligi va yumshatish majburiyatlari bo'yicha shaffof ma'lumotlarni taqdim etish	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ta'sir etilgan jamoalar bilan tashkil etilgan uchrashuvlar soni	Manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasining (SEP) to'liq amalga oshirilishi	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC116	Minimallashtirish	Uy derazalarini pardalash/tonirovka qilish Soya yaltirashining vizual ta'sirini kamaytirish uchun pardalash/tonirovka bilan ta'minlash	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Tonirovka/pardalash bo'yicha yordam ko'rsatilgan uylar	Yaltirash (flicker) ta'siri minimallashtirilgan	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC117	Minimallashtirish	Jismoniy to'siqlar Ta'sir etilgan hududlarda yaltirashni to'sish uchun ekranlar o'rnatish	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	O'rnatilgan to'siqlar qaydlari	Yaltirashni to'sish uchun to'siqlar yaratilgan	Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SO118	Minimallashtirish	Kun kechirish tarzini tiklash bo'yicha monitoring choralari Turmush tarzini tiklash rejasi (LRP) amalga oshirilishini monitoring qilish va vaqtinchalik choralarning samaradorligini baholash	XMK (IFC) PS5 YTTB (EBRD) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Monitoring qaydlari	Ta'sir etilgan jamoalar turmush tarzini tiklashda samarali choralar	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC119	Minimallashtirish	Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi	XMK (IFC) PS5	Ekspluatatsiya (foydalanish)	Shikoyatlar qaydlari	Shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonidan	Voltalia ijtimoiy obyektlar nazoratchisi

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Ta'sir etilgan jamoalarning tiklash jarayoni bo'yicha o'z xavotirlarini bildirishlarini ta'minlash uchun Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish va uning samaradorligini monitoring qilish	YTTB (EBRD) PS5	bosqichi davomida.		foydalanuvchilarning qoniqishi Shikoyatlar o'z vaqtida ko'rib chiqilishi	Voltalia Jamoatchilik bilan aloqalar bo'yicha mutaxassis
SOC120	Minimallashtirish	Xavfsizlik standartlari va yerdan foydalanishni ta'minlash. Xalqaro tozalik (xavfsizlik masofasi) standartlariga (masalan, Xalqaro elektrotexnika komissiyasi (IEC) yo'riqnomalariga) rioya qilish; - To'siqlar va ogohlantiruvchi belgilar orqali jamoatchilikning turbinalar yaqiniga kirishini cheklash; - Kirish yo'llarini chorvachilikka (yaylovdan foydalanishga) xalaqit bermaydigan qilib loyihalash; - Mavsumiy ko'chishlarni rejalashtirish uchun cho'ponlar (chorvadorlar) bilan hamkorlik qilish.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Qayd etilgan baxtsiz hodisalar va xavfli vaziyatlar (near miss) soni	Xavfsizlik choralarining to'liq amalga oshirilishi Jamoat a'zolari ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning nol darajasi Yuqori xavfli hududlar uchun to'liq belgilash va axborot taxtalari Jamoat salomatligi va xavfsizligi rejasining to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC121	Minimallashtirish	ROW (O'tish yo'li/Hudud) – Xavfsizlik zonasi. Sanitariya va xavfsizlik zonasini saqlash.	XMK (IFC) PS4 YTTB (EBRD) PS4	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfsizlik va sanitariya zonalarida qayd etilgan baxtsiz hodisalar nol darajada	Xavfsizlik choralarining to'liq amalga oshirilishi Jamoat a'zolari ishtirokidagi baxtsiz hodisalarning nol darajasi Sanitariya va xavfsizlik zonalarining to'liq belgilanishi va	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
						axborot taxtalari bilan ta'minlanishi Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlikni boshqarish rejasining to'liq amalga oshirilishi	
SOC122	Minimallashtirish	Chiqindilarni boshqarish bo'yicha mos obyektlarni tanlash. Chiqindilarni boshqarish va qayta ishlash obyektlari xalqaro standartlarga javob berishini aniqlash uchun tekshirilishi va auditdan o'tkazilishi kerak. Agar chiqindilarni boshqarish uchun mos obyektlar aniqlanmasa, ushbu vaziyatni hal qilish uchun maxsus va aniq yumshatish choralari qo'llaniladi.	XMK (IFC) PS3 EBRD ES3	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Xavfli chiqindilarni boshqarish bo'yicha qaydlar	Xavfli va xavfli bo'lmagan chiqindilar xalqaro va milliy talablarga muvofiq utilizatsiya qilinishi Faqat tegishli litsenziyaga ega bo'lgan chiqindilarni utilizatsiya qilish xizmatlari provayderlaridan foydalaniladi Chiqindilarni va xavfli moddalarni boshqarish rejasining to'liq amalga oshirilishi	Voltalia obyekt menejeri Voltalia H&S (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) bo'yicha obyekt nazoratchisi.
SOC123	Minimallashtirish	Mehnatni boshqarish rejasini (Labour Management Plan) amalga oshirish. Mehnatni boshqarish rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish. Reja mehnat sharoitlarining O'zbekiston qonunchiligi va kreditorlar standartlariga (qaysi biri ishchilar uchun qulayroq shart-sharoitlarni taqdim etsa, o'sha) muvofiq bo'lishini ta'minlash choralari o'z ichiga oladi.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Kadrlar almashinuv koeffitsiyenti	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq ijrosi Barcha ishchilar bilan tuzilgan shartnomalarning kreditorlar	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
						standartlari va O'zbekiston qonunchiligiga muvofiqligi	
SOC124	Minimallashtirish	Adolatli va mas'uliyatli yollash tartib-qoidalarini joriy etish. Mehnatni boshqarish rejasiga muvofiq adolatli va mas'uliyatli yollash tartib-qoidalarini qabul qilish va amalga oshirish. Tartib-qoidalar teng imkoniyatlar va kamsitmaslik choralari o'z ichiga oladi hamda yollash, lavozimga ko'tarish va ishdan bo'shatishni vazifa va lavozimlarning o'ziga xos talablari asosida amalga oshirishni rag'batlantiradi. Tartib va jarayonlar barcha potensial nomzodlar uchun tushunarli va ochiq bo'lishi kerak.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Adolatli yollash prinsiplari bo'yicha xabardor qilingan ishchilar foizi	Adolatli va mas'uliyatli yollash tartib-qoidalarining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC125	Minimallashtirish	Xalqaro Moliya Korporatsiyasi (XMK/IFC) PS2 standartlariga muvofiqlikni ta'minlash. Mehnatni boshqarish rejasi hamda ishchi kuchini boshqaruvchi boshqa siyosat va tartib-qoidalarining XMK (IFC) PS2 talablariga mos kelishini ta'minlash. Ushbu siyosat va tartib-qoidalar ishchilar uchun tushunarli va ochiq bo'lib, ishchi kuchi so'zlashadigan asosiy tilda(tillarda) taqdim etiladi. Mehnatni boshqarish rejasi quyidagilarni ta'minlash choralari o'z ichiga oladi: - Ishchilarning uyushmalar tuzish erkinligi va jamoaviy muzokaralar o'tkazish bo'yicha fundamental huquqlarini hurmat qilish; - Kamsitmaslik va teng imkoniyatlar; - Majburiy mehnat va bolalar mehnatini bartaraf etish; - Loyiha davomida mehnat sharoitlari bo'yicha milliy va xalqaro qonunlar, konvensiyalar hamda kreditorlar talablariga rioya etilishini ta'minlash.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	XMK (IFC) PS-2 talablari bo'yicha xabardor qilingan ishchilar foizi XMK (IFC) PS2 chora-tadbirlarini o'z ichiga olgan yozma shartnomalar bilan ta'minlangan ishchilar foizi Ishchilar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq ijrosi Yoshni tekshirish tizimining to'liq joriy etilishi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC126	Minimallashtirish	Ish haqi, imtiyozlar, mehnat sharoitlari va bandlikning vaqtinchalik xarakteri to'g'risida aniq va shaffof ma'lumotlarni taqdim etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ish haqi, imtiyozlari, mehnat sharoitlari va bandligining vaqtinchalik xarakteri haqida	Mehnatni boshqarish rejasining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
		Ma'lumotlar yollash jarayonida ishchilar tanlagan tilda yozma shaklda taqdim etiladi. Mehnat migrantlari yollangan taqdirda, ular ishga qabul qilinishidan oldin ish joyidagi sharoitlar to'g'risida xabardor qilinadilar.			xabardor qilingan ishchilar foizi Ishchilar tomonidan bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni		
SOC127	Minimallashtirish	Ishchilar tashkilotlarini rag'batlantirish. Bandlik siyosati va tartib-qoidalarini ishchilarning kasaba uyushmalariga a'zo bo'lish erkinligiga to'sqinlik qilmasligini ta'minlash va milliy qonunchilik doirasida cheklovlar mavjud bo'lgan sharoitlarda ishchilar vakillik tizimini rag'batlantirish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Ishchilar vakilligini saylash (ovoz berish) va tartib-qoidalarini bo'yicha qaydlar	Ishchilar vakillik tizimi joriy etilgan	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC128	Minimallashtirish	Ishchilar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini joriy etish. Voltalia kompaniyasining shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tartib-qoidalarini amalga oshirish. Mazkur kanal va uning tartib-qoidalarini haqida ishga kirish treninglari hamda axborot sessiyalari orqali xabardor qilish. Bevosita va bilvosita yollangan barcha ishchilar shikoyat qilish istagi tug'ilgan taqdirda bu haqda xabardor ekanligini monitoring qilish. Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tegishli tartib-qoidalarga muvofiq boshqarilishini hamda zarur budjet va resurslar ajratilishini nazorat qilish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Bildirilgan va hal etilgan shikoyatlar soni Natijadan qoniqish hosil qilgan shikoyatchilar foizi Shikoyatni ko'rib chiqish (hal etish) davomiyligi Vaqt o'tishi bilan shikoyatlar jiddiyligining pasayishi	Ishchilar uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini boshqarish rejasining to'liq ijrosi	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis
SOC129	Takomillashtirish	Ijroiy kamsitmaslik (teng imkoniyatlar) choralarini amalga oshirish. - Mahalliy ishchi kuchiga ustuvorlik berish va kadrlar bo'limi (HR) jarayonlariga mahalliy aholini ishga yollashni integratsiya qilish; - Loyiha davomida ayollarning bandlikdagi ishtirokini oshirish hamda ayol xodimlarni ishga yollash va lavozimini oshirishni qo'llab-quvvatlash uchun inklyuziv kadrlar amaliyotini joriy etish.	XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Mahalliy yollash orqali ishga qabul qilingan ishchilar soni Ishchi kuchidagi ayollar soni Ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlariga mansub ishchilar soni	Yollash va ish bilan ta'minlashda imkon qadar ijobiy kamsitmaslik (teng imkoniyatlar) choralarining amalga oshirilishi Ish joyida guruhlarining ehtiyojlariga moslashtirilgan shart-sharoitlarni	Voltalia Kompaniyasi Inson resurslari bo'yicha mutaxassis

Band	Kategoriya	Chora-tadbirlar	Manbalar	Muddat va davriylik	KPI	Maqsadli ko'rsatkich	Javobgarlik
						yaratish va joriy etish	
SOC130	Minimallashtirish	Mas'uliyatli ta'minot zanjirini boshqarish orqali salbiy ta'sirlarni minimallashtirish: - Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (Know Your Third Party) tartib-qoidasiga mos keladigan Ta'minot zanjirini boshqarish rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish; - Tasdiqlanmagan yetkazib beruvchilardan materiallar va mahsulotlar sotib olishning oldini oluvchi yetkazib beruvchilarni tegishli tartibda tekshirish (due diligence) tizimini joriy etish; - Tovar va materiallar faqat tasdiqlangan kompaniyalar va yetkazib beruvchilardan (masalan, tekshirilgan, qonuniy va kuzatilishi mumkin bo'lgan konlar/karyerlar) sotib olinadi, ular mahalliy atrof-muhitni muhofaza qilish qonunchiligiga muvofiq ruxsatnomaga ega bo'lishi kerak; - Yetakzib beruvchining atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimlari hamda jarayonlarining muvofiqligi va samaradorligi ta'minot zanjirini saralash va tanlash jarayonida hisobga olinadi; - Atrof-muhitga va inson huquqlariga yuqori darajada salbiy ta'sir ko'rsatadigan tovar va materiallar yetkazib beruvchilardan qochish; - Yetakzib beruvchilar ularning atrof-muhit va inson huquqlariga ta'siri hisobga olingan holda tanlanadi. Qayta ishlatilgan, qayta ishlangan, to'ldirilgan, qayta zaryadlangan yoki ta'mirlangan materiallar yetkazib beruvchilarga ustunlik berilishi kerak; - Atrof-muhit standartlariga muvofiq sertifikatlanmagan xomashyoni sotib olishdan qochish; transportdan chiqadigan emissiyalarni kamaytirish uchun materiallarni mahalliy manbalardan xarid qilish rag'batlantiriladi.	XMK (IFC) PS1 YTTB (EBRD) PS 1 XMK (IFC) PS2 YTTB (EBRD) PS2	Ekspluatatsiya (foydalanish) bosqichi davomida.	Yetakzib beruvchilar ustidan o'tkazilgan monitoring/tekshiruvlar soni Ta'minot zanjirini boshqarish rejasiga asosan tanlab olingan yetkazib beruvchilar foizi Ixtiyoriy standartlar va sertifikatlar bilan qamrab olingan yetkazib beruvchilar (xomashyo bo'yicha) foizi	Voltalia kompaniyasining "Uchinchi tomonni bilish" (KYTP) tartib-qoidasining to'liq amalga oshirilishi	Voltalia ta'minot / xaridlari

12.6 Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalari

Yuqorida keltirilgan ta'sirni baholashda aniqlangan va 1-jadvaldan 5-jadvalgacha bo'lgan qismlarda umumlashtirilgan yumshatish choralariga asoslanib, Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruvning maxsus rejalari (ESMPs) ishlab chiqiladi. ESMPs loyihada aniqlangan xavf va ta'sirlarni bartaraf etish bo'yicha yumshatish va samaradorlikni oshirish choralarini, shuningdek, tegishli harakatlarni belgilab beradi.

ESMPs Voltalia korporativ asoslari va boshqaruv tizimlari, jumladan, alohida hujjat sifatida yakunlangan va saqlanib kelinayotgan Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS) bilan to'liq muvofiqlashtiriladi va ularga aniq havolalar beriladi. Voltalia ESMS loyiha bo'ylab atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv uchun umumiy asosni ta'minlaydi.

Voltalia tomonidan ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) doirasida olingan majburiyatlarni bajarish uchun tayyorlanishi va amalga oshirilishi kerak bo'lgan ESMPs to'liq to'plami II bosqichning batafsil loyihasi tayyor bo'lgach belgilanadi.

Hozirgi vaqtda I va II bosqichlarning qurilish va foydalanish bosqichlari uchun quyidagi rejalar dastlabki tarzda ko'zda tutilgan:

- ESMP (ESIA to'plamining bir qismi);
- Turmush tarzini tiklash asoslari (Livelihood Restoration Framework – ESIA to'plamining bir qismi);
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi hamda IGM/EGM tartib-qoidolari (Stakeholder Engagement Plan – ESIA to'plamining bir qismi);
- Havo sifati boshqaruvi rejasi;
- O'zga hududlardan kirib kelgan invaziv turlarni boshqarish rejasi;
- Bioxilma-xillikni boshqarish rejasi;
- Bioxilma-xillik bo'yicha harakatlar rejasi¹;
- Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlikni boshqarish rejasi;
- Madaniy merosni boshqarish rejasi – Tasodifiy topilmalar tartibi;
- Eroziya va cho'kindilarni boshqarish rejasi;
- Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish rejasi;
- Mehnatni boshqarish rejasi;
- Shovqin va tebranishlarni boshqarish rejasi;
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlikni boshqarish rejasi;
- Turmush tarzini tiklash rejasi va chorva o'tlatishni boshqarish tartibi;
- Tuproqni boshqarish rejasi;
- Yo'l harakatini boshqarish rejasi;

¹ Bioxilma-xillik bo'yicha harakatlar rejasi loyiha ta'sir ko'rsatadigan Kritik yashash muhittlari uchun kompensatsiya orqali sof foydaga erishish maqsadida zarur deb topilgan.

- Chiqindilar va xavfli materiallarni boshqarish rejasi;
- Suv va oqava suvlarni boshqarish rejasi;
- Ishchilarni joylashtirishni boshqarish rejasi;
- Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi (OHS) boshqaruvi rejasi;
- O'rta Osiyo toshbaqalarini ko'chirish rejasi (ESIA to'plamining bir qismi);
- Foydalanishdan chiqarish rejasi (Loyihaning foydalanish bosqichida ishlab chiqiladi).
- Foydalanishdan chiqarishni boshqarish rejasi (xizmat muddati yakunlanishi bosqichidan oldin ishlab chiqiladi hamda manfaatdor tomonlarni jalb qilish, atrof-muhitni muhofaza qilish choralari va tegishli vakolatli organlar bilan muvofiqlashtirishni o'z ichiga oladi). Quyosh fotoelektrik stansiyasi hamda Shamol elektr stansiyalari uchun foydalanishdan chiqarish hozirgi kunda taxminan 25 yillik ekspluatatsiyadan keyin rejalashtirilmoqda. BESS uchun esa foydalanishdan chiqarish 15 yillik BESS muddatidan so'ng, kelgusidagi xizmat muddatini uzaytirish davridan keyin yoki Xaridorning qarori va Saqlash inshootining texnik holatiga qarab, qayta tiklanuvchi energiya obyektlari bilan bir vaqtda amalga oshirilishi mumkin. Foydalanishdan chiqarish davridagi ta'sirlar umuman olganda qurilish ishlari bilan bog'liq ta'sirlarga o'xshash bo'lishini taxmin qilish mumkin.

6-jadval loyiha uchun ko'zda tutilgan Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalarining umumiy ko'rinishini, jumladan ularning tayyorlik holati va yakunlanishi kutilayotgan muddatlarni taqdim etadi.

6-jadval: ESMP amalga oshirish rejasi registri – Holati va muddatlari

Rejalar ro'yxati	Holati	Yakunlash muddati
Turmush tarzini tiklash asoslari (ESIA to'plamining bir qismi)	Yakunlangan	
Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi hamda IGM/EGM tartib-qoidolari (ESIA to'plamining bir qismi)	Yakunlangan	
Havo sifati boshqaruvi rejasi	Yakunlangan	
O'zga hududlardan kirib kelgan invaziv turlarni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Bioxilma-xillikni boshqarish rejasi	Kutilmoqda	ESIA yakunlangandan so'ng (Bioxilma-xillik va ESMP bo'limlari). Taxminiy muddat: 2026-yil iyun oyi oxiri
Bioxilma-xillik bo'yicha harakatlar rejasi	Kutilmoqda	ESIA yakunlangandan so'ng (Bioxilma-xillik va ESMP bo'limlari). Taxminiy muddat: 2026-yil iyun oyi oxiri
Jamoat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlikni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Madaniy merosni boshqarish rejasi – Tasodifiy topilmalar tartibi	Yakunlangan	
Eroziya va cho'kindilarni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini boshqarish rejasi	Yakunlangan	

Rejalar ro'yxati	Holati	Yakunlash muddati
Mehnatni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Shovqin va tebranishlarni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlikni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Turmush tarzini tiklash rejasi va chorva o'tlatishni boshqarish tartibi	Kutilmoqda	2026-yil sentabr
Tuproqni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Yo'l harakatini boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Chiqindilar va xavfli materiallarni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Suv va oqava suvlarni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Ishchilarni joylashtirishni boshqarish rejasi	Yakunlangan	
Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi (OHS) boshqaruvi rejasi	Yakunlangan	
O'rta Osiyo toshbaqalarini ko'chirish rejasi (ESIA to'plamining bir qismi)	Yakunlangan	

Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejaları (ESMPs) imkon qadar atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlar hamda xavflarni oldini olish va bartaraf etishga qaratiladi; agar bartaraf etish imkonsiz bo'lsa, ESMPs loyiha ta'sirlari va xavflarini tegishli tarzda boshqarish uchun minimallashtirish va yumshatish choralari belgilaydi hamda so'nggi chora sifatida ta'sirni kompensatsiya qilish choralari ko'rib chiqadi.

ESMPs butun loyiha tashkiloti, shu jumladan, Voltalia nazorati yoki ta'siri ostidagi pudratchilar, yordamchi pudratchilar va asosiy yetkazib beruvchilar bo'ylab, hamda loyihaning butun Ta'sir hududida (shu jumladan, Bog'liq Obyektlar) amalga oshiriladi.

ESMPs hujjatlarining batafsillik darajasi va murakkabligi ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash)da aniqlangan loyihaning kutilayotgan ta'sirlari va xavflariga mutanosib bo'ladi.

Har bir ESMP quyidagilarni aniq tasvirlaydi:

- **Rejaning maqsadi va qamrovi:** ushbu bo'lim reja amalga oshirmoqchi bo'lgan talablar, majburiyatlar, harakatlar, yumshatish choralari va boshqalarning umumiy va sintetik ta'rifini beradi;
- **Rollar va mas'uliyatlar:** ushbu bo'lim rejani amalga oshirish yoki rejaning pudratchilar tomonidan bajarilishini ta'minlash uchun javobgar bo'lgan loyiha doirasidagi (Voltalia va Pudratchi) rollar, mas'uliyatlar va lavozimlarni tasvirlaydi. Ushbu bo'limda amalga oshirish rejaları Pudratchi tomonidan chiqarilishi kerakmi yoki yo'qmi, aniq ko'rsatiladi (ushbu hujjatning "Tashkiliy tuzilma va vakolatlar" bo'limiga qarang);
- **Asosiy siyosat va standartlar:** ushbu bo'lim reja uchun asos bo'ladigan siyosat, standartlar va talablarni o'z ichiga oladi. U shuningdek, asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari (KPI), qonunchilik yoki standartlar tomonidan belgilangan maqsadlar va sohaviy etalonlar (benchmark) ro'yxati yoki jadvallarini ham o'z ichiga olishi mumkin. Talablar uchun manba hujjatlar quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:
 - Milliy standartlar va qoidalar;
 - Xalqaro standartlar;

- ESIA;
 - Boshqa manba hujjatlar (masalan, ruxsatnomalar).
- **Yumshatish choralari:** ushbu bo'lim har bir reja amalga oshirishni ko'zda tutgan yumshatish harakatlari va choralari taqdim etadi. U majburiyatlar (ESIA hisoboti kabi manba hujjatlardan olingan) va talab qilinadigan yumshatish harakatlari/choralari, shuningdek, yumshatish harakatlari/choralari, KPI (asosiy samaradorlik ko'rsatkichlari) va ijro maqsadlari o'rtasida aniq bog'liqlikni o'rnatadi. Har bir harakatning amalga oshirilishi uchun aniq mas'uliyatga ega bo'lgan mas'ul tomonlar (Votalia, Pudratchi va Yordamchi pudratchilar) tayinlanadi;
 - **Monitoring harakatlari:** ushbu bo'lim rejaning bir qismi sifatida amalga oshiriladigan monitoring (o'lchovlar sifatida tushuniladi) harakatlarini taqdim etadi. U o'lchov metodologiyalarini, KPI'larni, maqsadlar/qabul qilish mezonlarini va har qanday majburiy cheklovlarini (va ularga tegishli manba hujjatini) aniq belgilab beradi. Har bir kuzatuv harakati o'z amalga oshiruvchi mas'ul tomoniga (Votalia, Pudratchi, Yordamchi pudratchilar) ega bo'lishini ta'minlash uchun aniq javobgarliklar tayinlanadi (shuningdek, ushbu hujjatning "Monitoring va ko'rib chiqish" bo'limiga qarang);
 - **Audit va ko'rib chiqish:** Ushbu bo'lim ESMPning kengroq doirasida rejaning to'g'ri amalga oshirilishini ta'minlash uchun audit va ko'rib chiqish sxemasini o'z ichiga oladi (shuningdek, ushbu hujjatning "Audit va ko'rib chiqish" bo'limiga qarang); va
 - **Hisobot:** ushbu bo'lim monitoring faoliyati natijalarini va rejada belgilangan Maqsadlar/Qabul qilish mezonlariga nisbatan ijro natijalarini hisobot qilish talablarini, shuningdek, hisobot berish davriyligi va mas'uliyatlarni belgilab beradi.

Barcha Pudratchilardan ESMPga mos keladigan o'zlarining amalga oshirish rejalari, tartib-qoidalar va ish yo'riqnomalarini ishlab chiqish talab etiladi; bular Qurilish jarayonida faoliyat yuritadigan hamda port va tegishli Obyektlarni boshqaradigan va ularga xizmat ko'rsatadigan barcha Pudratchilar tomonidan amalga oshirilishi shart.

Qurilish bo'yicha ESMPlar (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalari) doirasida hal qilinishi kerak bo'lgan asosiy E&S (atrof-muhit va ijtimoiy) jihatlari ESIAda aniqlangan va ularni quyidagicha umumlashtirish mumkin:

- Bandlik va mehnat masalalari;
- Ishchilar va mahalliy jamoalarga bo'lgan ta'sir (migratsiya oqimi) bilan bog'liq jamoat salomatligi masalalari;
- Havoga chiqariladigan chiqindilar (xususan, chang);
- Yo'l harakati bilan bog'liq xavflar va ta'sirlar;
- Shovqin emissiyasi;
- Oqava suvlarni chiqarib tashlash;
- Chiqindi ishlab chiqarish;
- Xavfli materiallarni boshqarish;
- Pestitsidlarni boshqarish;
- Tuproqni boshqarish;
- Suv/Energiya resurslarini boshqarish; va
- Bioxilma-xillikni boshqarish.

ESIA jarayonida madaniy merosga sezilarli salbiy ta'sir aniqlanmagan. Qurilish davrida arxeologik topilmalar topilish ehtimoli juda past deb baholangan. Har qanday holatda ham, tasodifiy topilmalarni boshqarish uchun "Tasodifiy topilmalar tartibi" (Chance Finds Procedure) ishlab chiqiladi.

ESMPLar (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejaları) va yumshatish choralari SEP (Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi)da ko'rsatilganidek, manfaatdor tomonlarga oshkor etiladi. ESMPLar va yumshatish choralari manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi natijalariga, shuningdek, Pudratchilar bilan o'zaro hamkorlikka muvofiq tarzda batafsillashtiriladi. ESMPLarni batafsil rejalashtirish loyihalash bosqichidan so'ng amalga oshiriladi.

Shuni hisobga olish kerakki, 25 yillik foydalanishdan so'ng yakunlanadigan Elektr energiyasini xarid qilish shartnomasi (PPA) muddati tugagach, SPPP (Quyosh elektr stansiyasi) faoliyati davom ettirilishi yoki Loyiha foydalanishdan chiqarilishi to'g'risida qaror qabul qilinadi. Shunday qilib, Loyiha kamida 25 yil davomida foydalanishdan chiqarilmaydi. Foydalanishdan chiqarish bo'yicha har qanday faoliyat turlari loyihaning foydalanish bosqichida belgilanadi.

Ta'kidlash joizki, Voltalia o'z loyihalarida HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) bilan bog'liq mavzularni ko'rib chiqish va boshqarish bo'yicha ko'rsatmalar, qo'llanmalar va tavsiyalarni o'z ichiga olgan HSES Boshqaruv rejasi shablonini tayyorlagan. Voltalia kompaniyasining HSES Boshqaruv rejasining maqsadi va mohiyati qurilish bosqichida HSE mavzulari qanday boshqarilishini belgilash hamda Pudratchi(lar) uchun qo'llanmalar va ko'rsatmalar taqdim etishdan iborat. Xususan, HSES Boshqaruv rejasi shablonlari Obyektdagi o'ziga xos ESHS mavzularini aniqlash va hal qilishga qaratilgan standart hujjatlar va qo'llanmalar to'plamini o'z ichiga oladi, xususan:

- Appendix C (C-ilova) – Loyihaning HSES tashkiliy tuzilmasi
- Appendix D (D-ilova) – Loyihaning HSES majburiyatlari registri
- Appendix E (E-ilova) – HSES siyosati
- Appendix F (F-ilova) – HSES "Oltin qoidalari"
- Appendix G (G-ilova) – Mehnatni muhofaza qilish (H&S) xavflarini baholash matritsasi
- Appendix H (H-ilova) – Atrof-muhit xavflarini baholash matritsasi
- Appendix I (I-ilova) – Xavflarni baholash va ish uslubi to'g'risidagi bayonot
- Appendix J (J-ilova) – Ishga ruxsat so'rash shakli
- Appendix K (K-ilova) – Obyektga kirish uchun hujjatlar talablari ro'yxati
- Appendix L (L-ilova) – Trening hisobotlari shabloni
- Appendix M (M-ilova) – HSE nazorat tekshiruvi (inspeksiya) shakli

Voltalia kompaniyasining HSES tizimi yuqorida sanab o'tilgan turli rejalar va tizimlarni tayyorlash jarayonida ushbu ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) qoidalari bilan integratsiya qilinadi.

12.6.1 Mehnatni muhofaza qilish, sog'liq va xavfsizlik (OHS)ni rejalashtirish

Voltalia ishchilarning sog'lig'i va xavfsizligini himoya qilish uchun barcha oqilona choralarni ko'rishga intiladi va o'zining EPC (Muhandislik, xarid va qurilish) pudratchilaridan batafsil OHS rejalarini tayyorlash va amalga oshirishni talab qiladi.

Loyiha uchun OHS boshqaruvi Voltalia kompaniyasining Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi (HSESMP)ning ajralmas qismi hisoblanadi, u yakunlangan va alohida hujjat sifatida keltirilgan.

Xususan, HSESMPning 7.1-bo'limi, VMR (Votalia boshqaruv talablari)da taqdim etilgan ma'lumotlar bilan birgalikda, tegishli loyiha faoliyatlariga tatbiq etiladigan tartib-qoidalarining batafsil tavsiflarini taqdim etadi.

Profilaktika va himoya choralari quyidagi iyerarxiyaga muvofiq joriy etiladi:

- Ish jarayonidan tegishli faoliyatni olib tashlash orqali xavfni bartaraf etish;
- Muhandislik nazorati vositalaridan foydalanish orqali xavfni uning manbasida nazorat qilish;
- Xavfsiz ish tizimlarini loyihalash hamda ma'muriy yoki institutsional nazorat choralari orqali xavfni minimallashtirish; va
- Shaxsiy himoya vositalari (SHV)dan foydalanish, ularga o'rgatish va texnik xizmat ko'rsatish bilan birgalikda tegishli SHVlarni taqdim etish.

Mehnat xavflariga nisbatan profilaktika va nazorat choralari qo'llash keng qamrovli xavflarni baholash va Ishdagi xavflarni tahlil qilish (JHA)ga asoslanadi. Ushbu tahlillar natijalari aniqlangan xavflarga duchor bo'lish oqibatlarining ehtimoli va jiddiyligiga asoslangan holda harakatlar rejasining bir qismi sifatida ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Votalia kompaniyasining HSES (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy) Boshqaruv rejasi faoliyat tafsilotlari aniqlangach, boyitiladi va yangilanadi. Shu bilan bir qatorda, Votalia kompaniyasining ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejalar) OHS (Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik) jihatlarini boshqarish uchun mo'ljallangan vositalar, tartib-qoidalar va resurslarni tavsiflab beradi. HSESMP va ESMP talablari Votalia, Pudratchilar va Yordamchi pudratchilar nazorati ostidagi barcha ish faoliyatlari va xodimlarga tatbiq etiladi.

Loyihaning tabiati va ko'lamiga mos keladigan talablarni amalga oshirish uchun Obyektga oid (site-specific) va loyihaga oid tartib-qoidalar hamda ish yo'riqnomalari tayyorlanadi. Yakuniy rejalar xavfli sharoitlar yoki moddalarni modifikatsiya qilish, almashtirish yoki bartaraf etishni o'z ichiga olgan profilaktika va himoya choralari taqdim etadi. Xavflarni aniqlash, xavf-xatarlarni baholash va HS (Sog'liqni saqlash va xavfsizlik) tartib-qoidalarini chiqarish jarayoni uzluksiz jarayon bo'lib, ish sharoitlarida sezilarli o'zgarishlar yuz berganda yoki loyiha maqsadlari uchun yangi ish operatsiyalari yoxud yangi turdagi texnikalar ishlatilganda har safar takrorlanishi/amalga oshirilishi kerak. Shuning uchun, OHS tartib-qoidalar va ish yo'riqnomalari JHA (Ishdagi xavflarni tahlil qilish) natijalariga asoslanib, doimiy ravishda qayta ko'rib chiqiladi.

Ushbu holatda ham, barcha Pudratchilardan Loyihaning OHS tartib-qoidalar va HSES talablariga mos keladigan OHS tartib-qoidalar va ish yo'riqnomalarini ishlab chiqish talab etiladi.

Ushbu tartib-qoidalar qurilish davrida hamda Loyiha Obyektlaridan foydalanish va ularga xizmat ko'rsatish jarayonida ishlaydigan barcha Pudratchilar tomonidan amalga oshirilishi shart.

Votalia'ning HSES minimal talablariga muvofiq, barcha yuqori xavfli faoliyat turlari uchun loyihaga xos tartib-qoidalar hamda ishga ruxsatnoma (Permit-to-Work) nazorati chora-tadbirlari ishlab chiqilishi va joriy etilishi kerak. Kamida, ushbu tartib-qoidalar quyidagilarni o'z ichiga olishi lozim:

- Yuk ko'tarish ishlarini bajarish tartib — kran operatsiyalari, murakkab (kritik) yuk ko'tarish ishlari, yuk ko'tarishni rejalashtirish, malaka talablari, xavfsizlik (taqiqlangan) zonalar, yuk ko'tarish uskunasi hamda moslamalarini inspeksiya qilish va sertifikatlash, shuningdek shamol turbinasi generatorlarini montaj qilish ishlarini nazorat qilishni o'z ichiga oladi;
- Elektr izolyatsiyasi hamda Blokirovka qilish va belgilash (LOTO) tartibi — shamol elektr stansiyasining elektr tarmog'i, 220 kV va 500 kV havo uzatish liniyalari, nimstansiyalar, batareyalarda energiyani saqlash tizimlari (BESS), sinov va ishga tushirish-sozlash ishlari hamda texnik xizmat ko'rsatish ishlari bilan bog'liq barcha

xavfli energiya manbalarini izolyatsiyalash, kuchlanish yo'qligini tekshirish, blokirovka qilish va yorliqlashni o'z ichiga oladi;

- Ushbu faoliyat turlari uchun ishga ruxsatnoma (Permit-to-Work) talablari, xatarlarni baholash hamda topshiriqlarga xos ish bajarish uslubiyotlari (method statements) ishlar boshlanishidan oldin tayyorlanishi va tasdiqlanishi shart.

Ushbu turdagi loyihalar uchun quyidagi jihatlarni boshqarish bo'yicha tartib-qoidalar talab qilinishi kutiladi:

- Haddan tashqari zo'riqish, ergonometrik jarohatlar va kasalliklar;
- Bir sathda sirpanish va yiqilish;
- Balandlikda ishlash, balandlikdan yiqilish;
- Materiallar yoki asbob-uskunalarining qulashi natijasida urilib qolish;
- Turli manbalardan hosil bo'ladigan chang ta'siri;
- Tor (yopiq) joylar va qazish ishlari;
- Harakatlanuvchi mexanizmlar va transport vositalari;
- Kimyoviy moddalar, xavfli yoki yonuvchan materiallar va chiqindilar ta'siri;
- Issiqlik stressi (o'ta qizib ketish);
- Elektr xavfi.

Pudratchi va Yordamchi pudratchilar tomonidan o'z xodimlari uchun tayyorlanishi talab qilinishi mumkin bo'lgan OHS (Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik) tartib-qoidalari va ish yo'riqnomalarining ro'yxati quyida keltirilgan (OHS tartib-qoidalari va ish yo'riqnomalariga bo'lgan ehtiyoj Ishdagi xavflarni tahlil qilish (JHA) asosida belgilanadi):

- O'qitish va yo'riqnoma berish;
- Ofis xavfsizligi;
- Sayohat xavfsizligi;
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish (tibbiy, yong'in, kimyoviy, ob-havo va barcha potensial favqulodda vaziyatlar ssenariylari);
- Ishga ruxsatnoma;
- Moddalarni suiiste'mol qilishning oldini olish dasturi;
- Ish vaqtini nazorat qilish / Yolg'iz ishlash;
- Xavfsizlik (Security);
- Sanoat gigiyenasi;
- Ovqatlanish va sanitariya Obyektlari;
- Issiq sharoitda ishlash;
- Xavf haqida xabardor qilish;
- Salomatlik uchun xavfli bo'lgan moddalarni nazorat qilish;

- Loyihaoldi tibbiy ko'rik — Xalqaro/Milliy;
- Kasalliklarning oldini olish;
- Ionlashtiruvchi nurlanishni nazorat qilish;
- Shaxsiy himoya vositalari;
- Yiqilishdan himoya qilish / Balandlikda ishlash;
- Issiq ishlar (payvandlash, kesish, olov bilan ishlash);
- Bosimli/siqilgan havo uskunalari va siqilgan gaz ballonlari bilan ishlash;
- Kranlar va yuk ko'tarish moslamalari — Kirish/Ishlatishdan oldingi tekshiruv;
- Materiallarni ortish va tushirish;
- Motorli sanoat yuk mashinalari (yuk ko'targichlar/forkliftlar);
- Havo ko'targichlari, ko'taruvchi ish platformalari va material/xodim ko'targichlari;
- Yuqori kuchlanishli elektr uzatish liniyalari yaqinida ishlash;
- Portativ narvonlar;
- Iskala (o'rmon)lar;
- Qo'lda yuk tashish/ishlov berish;
- Qo'l asboblari va portativ elektr asboblari;
- Elektr ishlarida xavfsizlik;
- Qazish ishlari, xandaq qazish va mahkamlash (shoring);
- Yer ishlari, beton va g'isht terish ishlari;
- Burg'ulash va portlatish ishlari;
- Issiq kesish (Hot Tapping);
- Metall konstruksiyalarni montaj qilish;
- Yuqori bosimli suv bilan tozalash;
- Sistemalar va quvurlar tizimini sinovdan o'tkazish;
- Ish joyini yoritish;
- Tor (yopiq) joylarga kirish; va
- Turar joy uchun H&S (Sog'liq va xavfsizlik) talablari.

Bundan tashqari, Pudratchi quyidagilarni nazorat qilishi shart:

- Tartib-qoidalarini amalga oshirish uchun resurslarning mavjudligi;
- Pudratchi xodimlarining topshirilgan vazifalarni xavfsiz bajarish uchun zarur bo'lgan tayyorgarlikdan o'tishi;

- Amaldagi milliy va xalqaro talablarga muvofiqlikni hamda Voltalia ESMP talablariga moslikni monitoring qilish uchun muntazam audit va inspeksiya tizimlarining mavjudligi; va
- Atrof-muhit bilan bog'liq hodisalar, "near-miss" (yuzaga kelishi mumkin bo'lgan, ammo sodir bo'lmagan xavfli holatlar), baxtsiz hodisalar, insidentlar va potensial xavflarni kelishilgan va qonuniy talab qilingan muddatlarda hisobot berish va tekshirish tizimlarining mavjudligi.

Pudratchi OHS (Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik) samaradorligi to'g'risida kelishilgan asosda Voltalia kompaniyasiga taraqqiyot hisobotlarini taqdim etishi va Shartnoma muddati davomida Loyiha talablariga muvofiqlikni/moslikni tasdiqlovchi barcha yozuvlar va boshqa tegishli hujjatlarni saqlashi shart.

OHS Voltalia kompaniyasining Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi (HSESMP)ning bir qismi hisoblanadi, u yakunlangan va alohida hujjat sifatida keltirilgan. HSESMPning 7.1-bo'limi va VMR (Voltalia boshqaruv talablari)da taqdim etilgan ma'lumotlar tegishli loyiha faoliyatlariga tatbiq etiladigan tartib-qoidalarining yetarli darajadagi tavsiflarini o'z ichiga oladi.

12.6.2 Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish

Voltalia va Pudratchi(lar) Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (EBRD)ning HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) talablariga muvofiq ishlab chiqiladigan Obyektning Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish rejasini (EPRP) tuzadi va uni saqlab turadi. Voltalia tomonidan tayyorlangan HSES Boshqaruv rejasi allaqachon favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish bo'yicha tafsilotlarni o'z ichiga oladi, biroq loyiha tafsilotlari ma'lum bo'lgach, ushbu ma'lumotlar boyitiladi. Odamlarga va/yoki atrof-muhitga yetkazilishi mumkin bo'lgan har qanday zararni oldini olish va yumshatish uchun mos tarzda, loyiha bilan bog'liq favqulodda vaziyatlarga javob qaytarish uchun EPRP bo'yicha loyihaga xos maxsus bo'lim tayyorlanadi.

EPRP quyidagi elementlar bo'yicha batafsil ma'lumotlarni o'z ichiga olishi kerak:

- Amaldagi qonunchilik talablari hamda mahalliy davlat idoralarining (masalan, politsiya, qutqaruv xizmatlari) ma'lumotlari va aloqa vositalari;
- Rutin (odatiy) faoliyat yoki rejalashtirilmagan voqealar tufayli yuzaga kelishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar va ssenariylarni, shuningdek, ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalar va shaxslarni aniqlash;
- Favqulodda vaziyatlarda chora ko'rish bo'yicha standart operatsion tartib-qoidalarini (SOPs) belgilash;
- EPRPni amalga oshirish bo'yicha rollar va mas'uliyatlar;
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish uchun uskunalar, vositalar va resurslar bilan ta'minlash;
- Aloqa tartib-qoidalari, jumladan, potensial ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalar va mahalliy davlat idoralari bilan aloqa;
- Xodimlarning EPRP talablari va favqulodda vaziyatlarga samarali javob berish uchun qabul qilingan barcha tartib-qoidalaridan xabardorligini nazorat qilish uchun o'quv rejalari;
- Mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlikni monitoring qilish uchun ishchilar va ehtimoliy ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalarni jalb qilgan holda davriy favqulodda vaziyatlar mashqlari (o'quv-mashg'ulotlari); va
- Biznes uzluksizligi va kutilmagan vaziyatlar (kontingensiya)ni monitoring qilish choralari.

EPRP (Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish rejasi) minimal talab sifatida quyidagi favqulodda holatlarni qamrab olishi kerak:

- Ish joyidagi baxtsiz hodisalar (xodimlar uchun tibbiy favqulodda vaziyatlar), shu jumladan hayot va yong'in xavfsizligi;
- Qurilish maydonchasida xavfli kimyoviy moddalar/xavfli chiqindilarning sizib chiqishi yoki to'kilishi;
- Xavfli kimyoviy moddalar/chiqindilar va materiallarni Obyektdan tashqariga tashish;
- Obyektlar va qurilish maydonchasiga qilingan hujumlar va sabotajlar;
- Elektr ta'minotidagi uzilishlar va infratuzilmaning ishdan chiqishi;
- Havo sifati bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar (masalan, qum bo'ronlari);
- Tabiiy hodisalar va ofatlar, ayniqsa ekstremal issiqlik to'lqinlari va zilzilalar.

EPC Pudratchisi, Voltalia kompaniyasi ko'magida, EPRPni tayyorlashga ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalar va mahalliy davlat idoralarini jalb qilishi hamda har chorakda bir marta ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalar va mahalliy davlat idoralari ishtirokida davriy favqulodda vaziyatlar mashqlarini o'tkazishi shart. Favqulodda vaziyatlar mashqlari Pudratchi tomonidan hujjatlashtirilishi kerak.

EPRP qurilish bosqichida o'zgarishi mumkin bo'lgan sharoitlarni aks ettirish uchun zarur bo'lganda davriy ravishda ko'rib chiqilishi va qayta ko'rib chiqilishi kerak. Foydalanish bosqichi boshlanishidan oldin Obyektni boshqarish uchun maxsus EPRP ishlab chiqilishi shart.

Pudratchi favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va chora ko'rish faoliyatini, resurslarni va mas'uliyatlarni to'g'ri hujjatlashtirishi hamda so'rov bo'yicha potensial ta'sir ko'rsatilishi mumkin bo'lgan jamoalar va tegishli davlat idoralariga tegishli ma'lumotlarni taqdim etishi shart.

EPRP ushbu asosiy hujjatda quyida keltirilgan "Audit va nomuvofiqliklar" tartib-qoidasiga muvofiq Voltalia va Pudratchi tomonidan davriy audit va inspeksiyalardan o'tkazilishi kerak.

12.7 Tashkiliy tuzilma va vakolatlar

12.7.1 Resurslar, rollar, mas'uliyatlar va vakolatlar

ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi)ni samarali tashkil etish va amalga oshirish loyihada ishtirok etuvchi barcha tomonlardan (Voltalia, Pudratchi va Yordamchi pudratchilar) loyihaning ESHS (Atrof-muhit, ijtimoiy va sog'liqni saqlash) jihatlarini boshqarish uchun aniq belgilangan vakolat va mas'uliyat chiziqlariga ega bo'lgan maxsus tashkiliy tuzilmaga ega bo'lishni talab qiladi. Qurilish bosqichida (ishga tushirish jarayoni bilan birga) ESMPni tashkil etish va amalga oshirish uchun Voltalia tomonidan qabul qilingan tashkiliy tuzilmani ko'rsatib beruvchi tashkiliy sxema (orqanigrama) ishlab chiqiladi. Foydalanish bosqichi uchun ham tegishli vaqtda tashkiliy sxema ishlab chiqiladi.

Ham qurilish, ham foydalanish bosqichlari uchun Pudratchilar, o'z navbatida, Voltalia majburiyatlariga muvofiq loyihani yetkazib berishga qodir bo'lgan maxsus ESHS tashkiliy tuzilmalarini ishlab chiqishi va joriy etishi kerak. Ushbu tuzilma Voltalia va Pudratchining asosiy HSE boshqaruv rollari o'rtasidagi aniq o'zaro bog'liqlikni o'z ichiga olishi lozim. Bundan tashqari, Pudratchidan ESMPda belgilangan talablarning samarali amalga oshirilishiga erishish uchun doimiy asosda yetarli resurslarga ega bo'lish talab qilinadi. Xuddi shu narsa yordamchi pudratchilarga ham tegishli.

ESMPni amalga oshirish bo'yicha asosiy rollar va mas'uliyatlar quyidagi 7-jadvalda qisqacha tavsiflangan. Ushbu tavsiflar Voltalia tomonidan tegishli vaqtda aniqlashtiriladigan va kengaytiriladigan umumiy qo'llanma sifatida mo'ljallangan bo'lib, ular talab qilinadigan lavozimlarning aniq soni va tabiatini belgilab beradi, chunki "Artemysia" loyihasi uchun HSESMY yakunlangunga qadar rollar va mas'uliyatlar dastlabki (muvaqqat) hisoblanadi.

7-jadval: Rollar va mas'uliyatlar

Rol	Javobgarlik
Korporativ daraja	
Biznes yo'nalishi menejeri	▪ Valtalia HSES Siyosati va HSES Boshqaruv tizimi talablarining o'z mas'uliyati ostidagi loyihalarda tegishli manfaatdor tomonlarga samarali va izchil yetkazilishini hamda amalga oshirilishini ta'minlash. ▪ O'z nazorati ostidagi barcha menejerlar va xodimlar HSES bo'yicha zaruriy tayyorgarlikdan o'tishini ta'minlash. ▪ O'z nazorati ostidagi barcha menejerlar va xodimlar o'zlarining HSES mas'uliyatlaridan xabardor ekanligini ta'minlash. ▪ Ushbu Reja talablarini amalga oshirish uchun yetarli vaqt va resurslarni ajratish. ▪ HSE va E&S hududiy menejerlari bilan hamkorlik qilish. ▪ Loyihalarning amaldagi standartlarga muvofiqligi uchun yakuniy javobgar shaxs. Loyihalar doirasida HSES yetakchilik madaniyatini rivojlantirish.
Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo'yicha hududiy maslahatchi	▪ E&S (Atrof-muhit va ijtimoiy) maydon boshqaruvi jamoasi bilan muntazam uchrashuvlar o'tkazish va E&S hisobotlarini ko'rib chiqish orqali Loyihalarning bajarilishini nazorat qilish hamda ushbu Reja talablariga muvofiqligini ta'minlash. ▪ E&S boshqaruv tizimini joriy etish samaradorligini nazorat qilish. ▪ Loyihalarning E&S maqsadlariga erishilishini monitoring qilish va ta'minlash. ▪ Loyihalarning E&S talablari va ushbu Reja loyiha xodimlari, jumladan, Maydon boshqaruvi jamoasi va Pudratchilar tomonidan bilinishi hamda amalga oshirilishini ta'minlash. ▪ Ushbu Rejani amalga oshirish uchun E&S Maydon boshqaruvi jamoasiga texnik yordam ko'rsatilishini ta'minlash.

Rol	Javobgarlik
HSE bo'yicha mamlakat koordinatori	- H&S (Sog'liq va xavfsizlik) maydon boshqaruvi jamoasi bilan muntazam uchrashuvlar o'tkazish va H&S hisobotlarini ko'rib chiqish orqali Loyihalarning bajarilishini nazorat qilish hamda ushbu Reja talablariga muvofiqligini ta'minlash. - H&S boshqaruv tizimini joriy etish uchun yetarli resurslarni nazorat qilish, boshqarish va taqsimlash. - Loyihalarning H&S maqsadlariga erishilishini monitoring qilish va ta'minlash. - Loyihalarning H&S talablari va ushbu Reja loyiha xodimlari, jumladan, Maydon boshqaruvi jamoasi va Pudratchilar tomonidan bilinishi hamda amalga oshirilishini ta'minlash. Ushbu Rejani amalga oshirish uchun H&S Maydon boshqaruvi jamoasiga texnik yordam ko'rsatilishini ta'minlash.
Rol	Javobgarlik
Loyiha darajasi – Maydon boshqaruvi jamoasi	
Loyiha menejeri	- Loyihaning umumiy topshirilishi. - Loyiha samaradorligining barcha asosiy jihatlarini, shu jumladan HSES samaradorligini boshqarish. - Loyiha amaliyotlari va maydondagi faoliyat loyiha siyosati, rejalari va tartib-qoidalariga muvofiq o'tkazilishini ta'minlash. - Barcha boshqaruv rejalarini amalga oshirishdan oldin tasdiqlash. - Loyihaning HSES boshqaruv faoliyatini va favqulodda vaziyatlarga javob berish tizimlarini ijro etish uchun resurslar mavjudligini ta'minlash. - Barcha faoliyatlarda sog'liq, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy himoyaga bo'lgan qiziqish va ishtiyoqni uyg'otish orqali, o'z shaxsiy namunasida ijobiy HSES madaniyatini targ'ib qilish. - Muntazam uchrashuvlar va hisobotlarni ko'rib chiqish orqali Maydon boshqaruvi jamoasi va Pudratchilarning ushbu Reja talablariga muvofiqligini nazorat qilish. - Voltalia Pudratchilarni boshqarish tartib-qoidalariga talablari barcha loyiha Pudratchilariga to'liq tatbiq etilishini ta'minlash. - HSES Maydon jamoasi sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy tartib-qoidalarini amalga oshirish uchun barcha resurslar, ma'lumotlar va vakolatlarga ega ekanligiga ishonch hosil qilish. - Ushbu Rejani amalga oshirish uchun Loyiha egasi, korporativ darajadagi HSES jamoasi va Pudratchilarning yuqori rahbariyati bilan aloqa o'rnatish.

Rol	Javobgarlik
	- HSES muammolari va shikoyatlarini kelishilgan tarzda hal etilishini monitoring qilish va barcha jismoniy ishlar (agar mavjud bo'lsa) maqbul standartlarga muvofiq bajarilishini yoki boshqa taklif etilgan yechimlar yopilishini ta'minlash. - Pudratchilar tomonidan Maydon boshqaruvi jamoalariga yuboriladigan davriy hisobotlarda va Maydon boshqaruvi jamoasi tomonidan Loyiha egasi uchun tayyorlangan hisobotlarda HSES boshqaruv muammolari kiritilishini ta'minlash. - Loyiha egasiga davriy hisobotlarni taqdim etish. - Agar zarur bo'lsa, Loyiha uchun zarur ruxsatnomalar va/yoki huquqiy hujjatlarni olishda Loyiha egasi bilan hamkorlik qilish. - Zarur bo'lganda HSES yig'ilishlarida qatnashish va ishtirok etish.
Obyekt menejeri	- Loyihaning barcha operatsion jihatlarini yetkazib berish. - Maydondagi barcha faoliyatlarda sog'liq, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy himoyaga bo'lgan qiziqish va ishtiyoqni uyg'otish orqali, o'z shaxsiy namunasida ijobiy HSES madaniyatini targ'ib qilish. - Ish joyidagi Xavflarni boshqarish jarayonida (xavflarni baholash, RAMS, PTW, interfeys boshqaruvi, nazorat choralarini belgilash va o'zgarishlarni boshqarish) faol ishtirok etish. - Har bir faoliyat uchun ishlab chiqilgan HSES standartlari Voltalia'ning HSES talablariga mos kelishini ta'minlash. - Maydon HSES jamoasi bilan hamkorlikda maydon uchun zarur bo'lgan HSES choralarini va umumiy HSES boshqaruv talablarini rejalashtirish, amalga oshirish va saqlab turish. - HSES xavflarini bartaraf etish yoki minimallashtirish uchun resurslar mavjudligini ta'minlash. - Pudratchilar shartnomada talab qilinganidek, o'zlarining HSES mas'uliyatlarini tushunishlarini ta'minlash. - Hodisalarni tekshirishda ishtirok etish va barcha hodisa hisobotlarini ko'rib chiqish. - Ish joyidagi tekshiruvlarni bajarish, targ'ib qilish va ularda ishtirok etish. - Tekshiruv va audit natijalarini ko'rib chiqish va hisobotlarni yopish. - Zarur bo'lganda HSES yig'ilishlarida qatnashish va ishtirok etish. - Ishni rejalashtirish talablarini ko'rib chiqish. - Loyihani amalga oshirishning batafsil jadvalini belgilash, yangilash va uni qolgan HSES Maydon boshqaruvi jamoasiga oshkor qilish. - Maydondagi barcha xodimlar Reja talablariga rioya qilishini ta'minlash va rioya qilmagan taqdirda tegishli intizomiy choralar ko'rish.

Rol	Javobgarlik
	▪ Maydonda HSE e'tirof etish (rag'batlantirish) sxemasini targ'ib qilish. ▪ Loyihaning umumiy HSES samaradorligini ko'rib chiqish va loyiha menejmentiga fikr-mulohazalar (feedback) taqdim etish.
HSES menejeri koordinatori	▪ Loyihaning HSES jihatlarini shartnoma, ichki standartlar va qonunchilik talablariga muvofiq bajarish. ▪ HSES talablarini loyiha Maydon boshqaruvi jamoasi (Site Management Team) va Pudratchilarga yetkazish. ▪ Qonunchilik talablariga rioya etilishini ta'minlash uchun loyiha uchun ishlab chiqilgan HSES standartlari va rejalarini ko'rib chiqish. ▪ Loyihaning umumiy HSES samaradorligini tahlil qilish va loyiha boshqaruvi hamda Korporativ HSES boshqaruviga hisobot berish. ▪ HSSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va xavfsizlik) masalalari bo'yicha Pudratchilar, Loyiha egasi, tartibga soluvchi organlar va HSES xodimlari bilan zaruriyatga qarab o'zaro hamkorlik qilish. ▪ Maydonda HSES faoliyatini amalga oshirish uchun zarur resurslarni belgilash. ▪ Maydonda favqulodda vaziyatlarga javob berish tizimlarini amalga oshirish uchun zarur resurslarni belgilash. ▪ Loyiha menejeri va Obyekt menejeriga HSES bilan bog'liq masalalarda maslahat va yordam berish. ▪ Statistik tahlil va hodisalar tendensiyalarini ko'rib chiqishni amalga oshirish. ▪ O'qitish va kirish (induction) jadvallari hamda mazmunini ishlab chiqish. ▪ Maydon kirish instruktajlari va "toolbox talks" kabi o'quv va kirish materiallarini yetkazish. ▪ Zarur bo'lganda HSES yig'ilishlarida qatnashish va ishtirok etish. ▪ Ish joyidagi tekshiruvlar va auditlarni muvofiqlashtirish hamda ularda ishtirok etish. ▪ Harakatlarni kuzatish tizimida (Action Tracking System) bandlarni yozib olish, monitoring qilish va ularning bajarilishini kuzatib borish. ▪ Tegishli HSES ma'lumotlarini tarqatish. ▪ HSES boshqaruv tashabbuslarini amalga oshirishda yetakchilik qilish va rag'batlantirish.

Rol	Javobgarlik
Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (H&S) bo'yicha maydon nazoratchi	▪ Sog'liq va xavfsizlik (H&S) talablarini loyiha xodimlariga, jumladan, Obyekt menejeri va Pudratchilarga yetkazish. ▪ Loyihaning H&S faoliyati va amaliyotlarini doimiy rivojlantirish va amalga oshirish uchun javobgarlik. ▪ Harakatlarni kuzatish tizimida (Action Tracking System) bandlarni yozib olish, monitoring qilish va ularning bajarilishini kuzatib borish. ▪ H&S boshqaruv hujjatlarini ishlab chiqish va yangilash. ▪ Tuzatuvchi/profilaktik harakatlar amalga oshirilishini ta'minlash. ▪ Tegishli H&S muammolari bo'yicha Maydon menejerlari bilan aloqa o'rnatish. ▪ H&S yig'ilishlarini tashkil etish va ularda ishtirok etish. ▪ Barcha H&S hodisalarini hisobot qilish va tekshirish. ▪ H&S hodisalari hisobotlarini ishlab chiqish, ko'rib chiqish va yopish. ▪ Maydon kirish instruktajlari va "toolbox talks" kabi o'qitish va kirishning H&S qismini yetkazish. ▪ H&S tashabbuslari bo'yicha ijobiy muhokamalar orqali Obyekt menejeriga yordam va yo'nalish berish. ▪ Muntazam maydon va ish joyi tashriflari va tekshiruvlari orqali maydonda ko'rinib turish orqali HSES Obyekt menejerini qo'llab-quvvatlash. ▪ Yuqori xavfli faoliyatlarni monitoring qilish. ▪ Xavflarni baholash, RAMS (Xavflarni baholash va ish uslubi to'g'risidagi bayonot) va PTW (Ishga ruxsatnoma)larni ishlab chiqish, ko'rib chiqish va tasdiqlash. Ushbu jarayonda tegishli harakat sohalari bo'yicha fikr-mulohazalarini to'plash uchun boshqa tegishli HSES Maydon boshqaruvi jamoasi a'zolari bilan aloqani ta'minlash. ▪ Maydonga kirish bo'yicha HSE hujjatlarini ko'rib chiqish va tasdiqlash. ▪ Pudratchilarni boshqarish jarayonini (oldindan malakalash hisobotlari, kirish yig'ilishlari, davriy samaradorlik baholashlari...) amalga oshirishda Obyekt menejeri va HSE Obyekt menejerini bajarish va qo'llab-quvvatlash. ▪ HSES Obyekt menejeri tomonidan tayinlangan boshqa vazifalar.
Atrof-muhit (Ekologiya) bo'yicha obyekt nazoratchisi	▪ Atrof-muhitga oid talablarni loyiha xodimlariga, jumladan, Obyekt menejeri va Pudratchilarga yetkazish. ▪ Qurilish boshlanishidan oldin amaldagi qonunchilik bo'yicha talab qilinadigan barcha atrof-muhitga oid ruxsatnomalar va litsenziyalar olinganligini ta'minlash. ▪ Loyihaning atrof-muhitga oid faoliyati va amaliyotlarini doimiy rivojlantirish va amalga oshirish uchun javobgarlik.

Rol	Javobgarlik
	▪ Harakatlarni kuzatish tizimida (Action Tracking System) bandlarni yozib olish, monitoring qilish va ularning bajarilishini kuzatib borish. ▪ Atrof-muhitni boshqarish hujjatlarini ishlab chiqish va yangilash. ▪ Yordamchi pudratchining Ish uslubi bayonotlari (Method Statements) va tartib-qoidalarini ko'rib chiqish va tasdiqlash (zarur hollarda PM va Qurilish maydoni menejerining fikr-mulohazalari bilan birgalikda). ▪ Tuzatuvchi/profilaktik harakatlar amalga oshirilishini ta'minlash. ▪ Tegishli atrof-muhit muammolari bo'yicha Maydon menejerlari bilan aloqa o'rnatish. ▪ Bioxilma-xillik bo'yicha mutaxassisning ishini nazorat qilish va boshqarish. ▪ Atrof-muhitga oid yig'ilishlarni tashkil etish va ularda ishtirok etish. ▪ Atrof-muhit bilan bog'liq barcha hodisalarni hisobot qilish va tekshirish. ▪ Atrof-muhit bilan bog'liq hodisalar hisobotlarini ishlab chiqish, ko'rib chiqish va yopish. ▪ Maydon kirish instruktajlari va "toolbox talks" kabi o'qitish va kirishning atrof-muhitga oid qismini yetkazish. ▪ Atrof-muhit tashabbuslari bo'yicha ijobiy muhokamalar orqali Obyekt menejeriga yordam va yo'nalish berish. ▪ Muntazam maydon va ish joyi tashriflari va tekshiruvlari orqali maydonda ko'rinib turish orqali HSES Obyekt menejerini qo'llab-quvvatlash. ▪ Yuqori atrof-muhit xavfi bo'lgan faoliyatlarni va yangi hududlarda yoki atrof-muhitga sezgir bo'lgan muhim hududlarda faoliyat boshlanishini monitoring qilish. ▪ Xodimlarni o'z ishlarini atrof-muhitga e'tiborli tarzda bajarishda qo'llab-quvvatlash. ▪ Nomuvofiqlikning barcha holatlari haqida HSES menejeri va Qurilish maydoni menejeriga xabar berish. ▪ HSES Obyekt menejeri tomonidan tayinlangan boshqa vazifalar.
Bioxilma-xillik bo'yicha maydon nazoratchisi	▪ Bioxilma-xillik talablarini loyiha xodimlariga, jumladan, Maydon menejeri va Pudratchilarga yetkazish. ▪ Loyihaning bioxilma-xillikni boshqarish rejasini atrof-muhit ruxsatnomalari talablari va ESIA talablariga (agar ular farq qilsa) muvofiq ishlab chiqish va amalga oshirishni ta'minlash. ▪ Zarur bioxilma-xillik monitoringini o'tkazish.

Rol	Javobgarlik
	Zarur bo'lganda profilaktik yoki tuzatuvchi bioxilma-xillik choralarini, jumladan, fauna ko'chirish, yashash joylari va flora xaritalarini amalga oshirish.
Ijtimoiy masalalar bo'yicha maydon nazoratchisi	- Loyihaning ijtimoiy tarkibiy qismlari ruxsatnoma talablari, mahalliy qonunchilik va kreditorlar talablariga muvofiqligini ta'minlash uchun javobgarlik. - Qurilish davrida manfaatdor tomonlarni jalb qilish kreditorlar talablari va milliy qoidalarga muvofiqligini ta'minlash. - Loyihaning ijtimoiy boshqaruv rejalarini nazorat qilish va amalga oshirish. - Jamiyat bilan aloqalar bo'yicha xodimning ishini nazorat qilish va boshqarish hamda manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi to'g'ri amalga oshirilishini ta'minlash. - Madaniy meros bo'yicha ekspertning ishini nazorat qilish va boshqarish hamda madaniy merosni boshqarish rejasi to'g'ri amalga oshirilishini ta'minlash. - HSE maydon nazoratchisi bilan muvofiqlashtirilgan holda, jamoat salomatligi va xavfsizligini boshqarish choralarining amalga oshirilishini ta'minlash. - Atrof-muhit bo'yicha maydon nazoratchisi bilan birgalikda RP (Turmush tarzini tiklash rejasi)ni amalga oshirish bilan bog'liq har qanday dolzarb masalalarni hal qilish uchun resurslarni rejalashtirish, safarbar etish va taqsimlash. - HR koordinatori bilan muvofiqlashtirilgan holda, LMP (Mehnatni boshqarish rejasi)dagi barcha ijtimoiy choralar maydonda amalga oshirilishini tekshirish. - Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini, Jamiyat shikoyatlari mexanizmini amalga oshirish va Ijtimoiy maslahatchini qo'llab-quvvatlash. - RP faoliyati bilan bog'liq tasdiqlangan ko'rsatmalar/jarayonlar bilan birgalikda har qanday dolzarb to'lovlarni osonlashtirish uchun javobgar bo'lish. - Jamiyat shikoyatlari mexanizmi orqali shikoyatlarni hal qilish va mexanizmga muvofiq tuzatuvchi harakatlarni ta'minlash. - Jamoat muammolari bo'yicha mahalliy hokimiyat organlari bilan aloqa o'rnatish va buni Loyiha egasi, Loyiha menejeri, Atrof-muhit bo'yicha maydon nazoratchisi va Ijtimoiy masalalar bo'yicha maydon nazoratchisiga qayta yo'naltirish. - Mahalliy hokimiyat organlariga, xususan, mahalliy bandlik va iqtisodiy rivojlanish investitsiyalariga oid taraqqiyot hisobotlari (kerak bo'lganda) shaklida muntazam fikr-mulohazalarni taqdim etish. - Muntazam yig'ilishlarda qatnashish va kerak bo'lganda jamoalar bilan uzluksiz hamkorlik qilish.
Madaniy meros bo'yicha ekspert	- Tasodifiy topilmalarga (Chance Finds) javob qaytarish. - Fuqarolik organlarini xabardor qilishni talab qiladigan topilmalar uchun tegishli tartib-qoidalarni bilish (arxeologik bo'lmagan inson yoki chorva mollari qabrlari). - Tasodifiy topilmalar bo'yicha Bosh pudratchi bilan aloqa o'rnatish.

Rol	Javobgarlik
	▪ Topilma aniqlangandan 24 soat o'tgach, Bosh pudratchiga tasodifiy topilmalar bo'yicha hujjatlarni taqdim etish. ▪ Tasodifiy topilmalar va talab qilinadigan har qanday tegishli maydonni muhofaza qilish choralari bo'yicha Bosh pudratchi bilan aloqa o'rnatish. ▪ Har qanday tasodifiy topilmalarning ahamiyati yoki muhimligi haqidagi muhokamalarga texnik ma'lumotlarni taqdim etish. ▪ Tasodifiy topilmalar to'g'risidagi ma'lumotlarni va maydondagi faoliyat cheklovlarini Bosh pudratchi ishchi kuchiga, shu jumladan Loyiha menejeri va Maydon nazoratchisiga yetkazish.
HR koordinatori	▪ Pudratchilarning Loyihaning Mehnatni boshqarish rejasiga (Labour Management Plan) rioya qilishini ta'minlash. ▪ Loyiha Pudratchilari bo'yicha auditlarni o'tkazish va loyiha faoliyatining ijtimoiy muvofiqligiga oid Bosh pudratchi hisobotlarini tahlil qilish. ▪ Pudratchilarning mehnat sharoitlari qonuniy muvofiqligini ta'minlash uchun Ijtimoiy maslahatchi va tegishli davlat organlari bilan muvofiqlashtirish. ▪ Xodimlar shikoyatlari mexanizmini boshqarish va amalga oshirish. ▪ Monitoring vositasi sifatida ishchi kuchi so'rovlarini o'tkazish va tahlil qilish.
Loyiha (VLT) Jamiyat bilan aloqalar bo'yicha xodimi (CLO)	▪ Jamoa a'zolarini loyihalar to'g'risida o'qitish va loyihaning turli bosqichlarida jamoaning faol ishtirokini qo'llab-quvvatlash uchun turli dasturlarni ishlab chiqishda yordam berish; ▪ Jamoalarni loyihalarining turli jihatlarini bo'yicha sezgirlashtirishda Voltalia E&S menejeri/Ijtimoiy maslahatchisi bilan yaqin va samarali ishlash; ▪ Jamoalar ularning faoliyati va jamoatchilik ishtiroki bo'yicha kutishlardan xabardor bo'lishini ta'minlash uchun tadqiqot maslahatchilari va boshqa pudratchilar bilan yaqindan ishlash; ▪ Doimiy fikr-mulohazalarni taqdim etish hamda Voltalia va Ijtimoiy maslahatchiga yangi va yuzaga kelayotgan jamoat muammolari va xavotirlari to'g'risida muntazam hisobotlar va yangilanishlarni tayyorlash va taqdim etish hamda bunday muammo va xavotirlarni hal qilish uchun strategiyalar va aralashuvlarni tavsiya etish; ▪ Taraqqiyot hisobotlariga kiritish uchun loyiha ofitserlari bilan birgalikda loyiha hududlarida muntazam joyida tekshiruvlar (spot checks) o'tkazish va loyihalar taraqqiyotini monitoring qilish uchun muhim bosqich uchrashuvlarida qatnashish; ▪ Tashqi shikoyatlar mexanizmini boshqarish va amalga oshirish.

Rol	Javobgarlik
Pudratchilar	
Maydon (obyekt) menejeri	▪ Ushbu Rejani tushunish va qo'llash. ▪ Ishchilarga ushbu Reja talablari bo'yicha ko'rsatma berish va/yoki ularni o'qitish. ▪ Ushbu Rejani amalga oshirish uchun Maydon boshqaruvi jamoasi bilan hamkorlik qilish va agar talab qilinsa, yaxshilash yoki tuzatuvchi harakatlarni ishlab chiqish. ▪ HSES Maydon boshqaruvi jamoasi va Loyiha egasi tomonidan chiqarilgan nazorat choralari va tartib-qoidalarining amalga oshirilishini ta'minlash (majburiy ijro etish). ▪ Davriy tekshiruvlarni o'tkazish, qayd etish va aniqlangan har qanday nomuvofiqlikni to'g'ri kuzatib borish. ▪ Yaxshilash va tuzatuvchi harakatlar o'z vaqtida amalga oshirilishini ta'minlash. ▪ Maydon boshqaruvi jamoasiga davriy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish.
HSES nazoratchilari	▪ Ushbu Rejani tushunish va qo'llash. ▪ O'z nazorati ostidagi hududda ishlaydigan ishchilarni nazorat qilish. ▪ Ishchilarga to'g'ri ish amaliyotlari bo'yicha muloqot qilish va ko'rsatma berish, kerak bo'lganda yo'riqnomalarni yangilash, ushbu ko'rsatma yozuvlarini yuritish. ▪ Ish amaliyotlari va ish joylarini har qanday HSES muammolari uchun tekshirish va kerak bo'lganda tuzatuvchi harakatlar ko'rish. ▪ Ichki auditlarda va agar talab qilinsa, hodisalarning asosiy sababini va tuzatuvchi harakatlarni aniqlash uchun hodisalarni tekshirishda ishtirok etish. ▪ HSES muammolari haqida Maydon boshqaruvi jamoasiga xabar berish va iloji bo'lsa, tuzatuvchi va/yoki yaxshilash harakatlarini zudlik bilan amalga oshirish.
Pudratchi (EPC) Jamiyat bilan aloqalar bo'yicha xodimi (CLO)	▪ Ushbu Rejadagi ko'rsatmalarga muvofiq ishchilarning umumiy jalb qilinishini ta'minlash uchun ishchilar va Loyiha CLO'si bilan aloqa o'rnatish. ▪ Barcha amalga oshirilgan jalb qilish faoliyatlarini tashkil etish va ularda ishtirok etish. ▪ Ishchilar bilan uchrashuvlar uchun texnik guruhlariga brifinglar va yordam taqdim etish. ▪ Ichki shikoyatlar mexanizmini amalga oshirish va muvofiqlashtirish hamda uning amaliy kundalik yuritilishini nazorat qilish.

Rol	Javobgarlik
	Voltalia E&S menejeri/Ijtimoiy maslahatchisiga taqdim etish uchun haftalik shikoyat hisobotlarini (va yangilangan shikoyat bazasini) tayyorlash.
Ishchilar	
Barcha xodimlar	- Maydon kirish instruktaj treningida (site induction) va agar talab qilinsa, boshqa tegishli HSES bilan bog'liq treninglarda ishtirok etish. - O'z mas'uliyatlarini tushunish va ushbu Reja talablariga rioya qilish. - Ish beruvchi, hamkasblar va boshqa mas'ul shaxslar bilan hamkorlik qilish. - Har qanday hodisalar, xavfli vaziyatlar yoki muammolar haqida o'z rahbarlariga xabar berish.

12.7.2 Treninglar, xabardorlik va kompetensiya

Voltalia o'zining barcha xodimlari va menejerlari uchun tegishli ESHS (Atrof-muhit, ijtimoiy va sog'liqni saqlash) trening dasturlarini taqdim etadi va quyidagilarni ta'minlaydi:

- Xodimlar ESMPni (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) amalga oshirish va undagi talablarni bajarish muhimligini, shuningdek, ushbu talablarni bajarmaslik atrof-muhitga, jamoalarga va loyiha ishchilariga jiddiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini tushunadilar;
- Tashkiliy tuzilma tarkibida loyihaning ESHS ko'rsatkichlari uchun bevosita javobgar bo'lgan xodimlar o'z ishlarini bajarish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va tajribaga ega bo'lishadi, shu jumladan, amaldagi qonunlar, qoidalar hamda YTTB (EBRD)ning ishlash standartlari va yo'riqnomalari bo'yicha dolzarb bilimlarga ega bo'lishadi; hamda
- Xodimlar ESMP doirasida talab qilinadigan maxsus chora-tadbirlar va harakatlarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va tajribaga, shuningdek, bunday harakatlarni kompetentli va samarali tarzda bajarish usullariga ega bo'lishadi.

Pudratchilardan ham o'z xodimlari, shuningdek, yordamchi pudratchilarning xodimlari uchun Trening va xabardorlik tartib-qoidalarini (Training and Awareness Procedures) va trening dasturini ishlab chiqish talab qilinadi. Mazkur tartib-qoida trening ehtiyojlarini, treningni rejalashtirish va amalga oshirishni belgilab berishi kerak; u yangilangan ESHS trening dasturini ishlab chiqish va yuritish bo'yicha maxsus yo'riqnomani o'z ichiga olishi lozim. Trening dasturlari individual xodimlarning ES (Atrof-muhit va ijtimoiy) mas'uliyati va ishtirokiga qarab, kompetensiya va treningning bir nechta darajalarini qamrab oladi. Pudratchi trening dasturlari treninglarning yetarililigini, barcha tegishli xodimlarning o'qitilganligini va kompetensiyaning yetarli darajaga erishilganligini nazorat qilish maqsadida Voltalia tomonidan tasdiqlanishi shart.

Pudratchining HR menejeri HSES menejeri ko'magida Trening va xabardorlik tartib-qoidalarini chiqarish/yangilash uchun javobgar bo'ladi.

12.8 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish

YTTB (EBRD)ning 10-sonli Ishlash standartiga (PS 10) muvofiq, loyiha davrida jalb qilishga nisbatan tizimli va inklyuziv yondashuvni o'rnatish uchun Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP) ishlab chiqilgan. SEP

Voltaliaga manfaatdor tomonlar bilan konstruktiv, shaffof va mas'uliyatli munosabatlarni o'rnatish hamda saqlab qolish imkonini berishni, shuningdek, ularning fikrlari va xavotirlari tegishli tarzda hisobga olinishini ta'minlashni maqsad qiladi. Ushbu jarayon atrof-muhit va ijtimoiy xavflar hamda ta'sirlarni boshqarish, barqaror natijalarni rag'batlantirish va loyihaning uzoq muddatli faoliyat yuritishi uchun ijtimoiy ruxsatnomasini (social license to operate) qo'llab-quvvatlash uchun ajralmas qism hisoblanadi. SEP tegishli ma'lumotlarni o'z vaqtida oshkor qilish, mazmunli maslahatlashuvlar va shikoyatlarni ko'rib chiqishning qulay mexanizmini o'z ichiga oladi. Voltalia SEPning dolzarbligi va samaradorligini ta'minlash uchun loyihani amalga oshirishning barcha bosqichlarida uni muntazam ravishda monitoring qilib boradi, ko'rib chiqadi va yangilaydi.

Voltalia ommaviy maslahatlashuvlar, shuningdek, manfaatdor tomonlarga loyiha haqidagi o'z fikrlari va shikoyatlarini (rasmiy va norasmiy tarzda) taqdim etish imkonini beruvchi ichki va tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari orqali manfaatdor tomonlar bilan aniq va uzluksiz muloqotni saqlab qolishga sodiqdir.

Manfaatdor tomonlar bilan muloqot va ularni jalb qilishga oid qo'shimcha ma'lumotlar ushbu ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) hisobotining 7-bo'limida ("*Manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni*") keltirilgan, to'liq tafsilotlar esa SEP hujjatida mavjud.

12.8.1 Bugungi kunga qadar amalga oshirilgan jalb qilish faoliyatlari va ma'lumotlarni oshkor qilish

Voltalia ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) jarayoni boshlanganidan buyon loyihaning manfaatdor tomonlari bilan hamkorlik qilib kelmoqda. Amalga oshirilgan va rejalashtirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatlari to'g'risidagi batafsil ma'lumotlar SEP (Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi)da keltirilgan. Ushbu rejada Voltalia tomonidan allaqachon amalga oshirilgan yoki kelajak uchun rejalashtirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatlari o'z aksini topgan.

Qisqacha aytganda, Voltalia tomonidan bugungi kunga qadar amalga oshirilgan asosiy jalb qilish faoliyatlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Milliy, mintaqaviy va mahalliy darajadagi davlat hokimiyati organlari bilan maslahatlashuvlar.
- 80 dan ortiq jamoa a'zolari, loyihadan ta'sirlangan shaxslar (Project Affected People), nodavlat notijorat tashkilotlari vakillari va mahalliy biznes vakillari bilan maslahatlashuvlar.

12.8.2 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi va kelgusidagi hamkorliklar

YTTB (EBRD)ning 10-sonli Ishlash standarti (PS10) va XMK (IFC)ning 1-sonli Ishlash standartiga (PS1) muvofiq, ijtimoiy xavflarni oldini olish va minimallashtirish hamda loyihaning uzoq muddatli faoliyat yuritishi uchun ijtimoiy ruxsatnomaga (social license to operate) ega ekanligini nazorat qilish uchun manfaatdor tomonlar bilan samarali hamkorlik zarur. WSP xalqaro standartlarga, shuningdek, milliy qonunchilik talablariga muvofiq SEP (Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi)ni tayyorladi va 2025-yil dekabr oyida taqdim etdi.

SEP Voltaliaga manfaatdor tomonlar bilan kuchli va konstruktiv munosabatlarni rivojlantirish va saqlab qolish hamda ularning loyiha bo'yicha xavotirlarini hal qilishda yordam berish uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilishning tizimli yondashuvini belgilaydi. SEP Voltalia mas'uliyati hisoblanadi. Turli funksiyalar va rollar o'rtasida hamda loyiha ishtirokchilari o'rtasidagi ichki muloqot ushbu asosiy hujjatda (Framework) ko'rib chiqilgan.

Xususan, qurilish bosqichi uchun mo'ljallangan SEP quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Ta'sirlangan jamoalarga quyidagi masalalar bo'yicha tegishli ma'lumotlarni oshkor qilish qoidalari:
 - Loyihaning maqsadi, tabiati va ko'lami;
 - Taklif etilayotgan loyiha faoliyatining davomiyligi;

- Bunday jamoalar uchun har qanday xavf va potentsial ta'sirlar hamda tegishli yumshatish choralari;
- Ko'zda tutilgan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni.
- Potensial ta'sirlangan jamoalar uchun madaniy jihatdan mos keladigan, ularning qaror qabul qilish jarayoni hamda nochor yoki zaif guruhlarining ehtiyojlarini hisobga oladigan Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv va ishtirok etish jarayoni qoidalari;
- Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv va ishtirok etish jarayonidan olingan fikr-mulohazalar (shu jumladan, potensial ta'sirlangan jamoalarning ularga bevosita ta'sir qilishi mumkin bo'lgan masalalar bo'yicha qarashlari) Voltalia rahbariyatining qaror qabul qilish jarayoniga qanday kiritilishi va ta'sirlarni yumshatish choralari yaxshilash uchun qanday foydalanilishi to'g'risidagi ko'rsatmalar;
- Potensial ta'sirlangan jamoalarga ESMPni (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) amalga oshirish jarayoni to'g'risida, xususan, mazkur jamoalar uchun doimiy xavf yoki ta'sir uyg'otishi mumkin bo'lgan masalalar, shuningdek, maslahatlashuv jarayoni yoki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi orqali ularning alohida tashvishi sifatida aniqlangan masalalar bo'yicha davriy hisobotlarni taqdim etish.

SEP (Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi) "jonli hujjat" deb hisoblanadi va loyihani amalga oshirishning barcha bosqichlari davomida Voltalia tomonidan muntazam ravishda monitoring qilinadi, ko'rib chiqiladi va yangilanib boriladi. Bu quyidagilarni nazorat qilish imkonini beradi:

- Hujjat loyihaning har bir bosqichida o'z maqsadiga muvofiqligini;
- Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv faoliyatlari natijalarini qamrab olishini; va
- Manfaatdor tomonlardan kelib tushgan shikoyatlarni hal qilishini.

Pudratchidan o'zining alohida SEP hujjatini ishlab chiqish talab qilinmaydi, chunki bu faoliyat Voltalia mas'uliyati hisoblanadi. Biroq, Pudratchi "zarurat tug'ilganda" Voltalia bilan quyidagilar bo'yicha hamkorlik qilishi talab etiladi:

- Manfaatdor tomonlarning so'rovlariga javob berish uchun zarur ma'lumotlarni taqdim etish; va
- Manfaatdor tomonlarning shikoyatlarini hal qilish uchun zarur yordamni ko'rsatish.

Kelgusidagi manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik masalalarida Voltalia quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

- Veb-sayt, mahalliy ommaviy axborot vositalari, axborot taxtalari, mahalliy jamoalar bilan ochiq yig'ilishlar va/yoki manfaatdor tomonlar vakillari bilan yakkama-yakka uchrashuvlar orqali mahalliy jamoalarga ishlar jadvali va ko'lami to'g'risida ma'lumot berish;
- ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) paketi, SEP va boshqa tegishli hujjatlarni Voltalianing veb-saytida e'lon qilish;
- Qurilish bo'yicha subpudrat shartnomalariga mahalliy ijtimoiy ta'sirlarni yumshatish va zarur bo'lganda manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyatida hamkorlik qilish choralari kiritish;
- Izoh va shikoyatlarni taqdim etish uchun shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini veb-saytda va axborot taxtalarida e'lon qilish.

Yakunda, barcha ichki va tashqi manfaatdor tomonlar uchun Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi rejasi (Grievance Mechanism Management Plan) Voltalia tomonidan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP) hamda SEPGA ilova qilingan va quyidagi bo'limlarda umumlashtirilgan Ichki va tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tartib-qoidalarida keltirilgan talablarga muvofiq alohida hujjat sifatida ishlab chiqiladi.

12.8.3 Ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

Loyiha YTTB (EBRD) va XMK (IFC) talablariga muvofiq, o'z ishchi kuchi uchun keng qamrovli va ochiq Ichki shikoyatlarni boshqarish (IGM) mexanizmini joriy etadi. Voltalia GM (Shikoyatlarni boshqarish) tartib-qoidasiga egalik qiladi va bevosita hamda bilvosita yollangan barcha ishchilar shikoyatlarni taqdim etish uchun mavjud bo'lgan bir nechta kanallar haqida xabardor qilinishini ta'minlaydi. Shikoyatlar anonim tarzda va turli usullar — raqamli, yozma yoki og'zaki shaklda taqdim etilishi mumkin. Barcha shikoyatlar mas'ul xodimlar tomonidan Voltalianing "Engage" platformasida ro'yxatga olinadi va kuzatib boriladi, ularni tekshirish va hal qilish uchun esa Inson resurslari (HR) departamenti javobgar hisoblanadi. Shuningdek, platforma har bir shikoyatni yopilgunga qadar bartaraf etish uchun ko'rilgan barcha choralarni hujjatlashtiradi. IGM Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP)ga muvofiq boshqariladi hamda tegishli resurslar va byudjet ajratiladi.

Pudratchilar loyiha ishchilarining shikoyatlarini boshqarish uchun Voltalianing asosiy tamoyillari asosida o'zlarining ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlarini yaratishlari shart. Ushbu mexanizmlar mehnat hamda mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) masalalari bilan bog'liq xavotirlarni qabul qilish, qayd etish, ularga javob qaytarish va hal qilish uchun tizimli jarayonni ta'minlashi kerak. Pudratchilar, shuningdek, o'zlarining yordamchi pudratchilari ham xuddi shunday yondashuvni qo'llashlarini ta'minlashlari shart.

12.8.4 Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi

Manfaatdor tomonlar tahlili va rejalashtirish SEP (Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi)da taqdim etilgan bo'lib, to'liq ishtirokchi jarayonning joriy etilishini va barcha tegishli manfaatdor tomonlar, shu jumladan potensial ta'sirlangan jamoalar hamda har qanday nochor yoki zaif guruhlar loyihaning butun hayotiy sikli davomida jalb qilish jarayoniga qamrab olinishini nazorat qiladi. SEPGA ilova qilingan holda, Voltalia ta'sirlangan jamoalarning Voltalianing ES (Atrof-muhit va ijtimoiy) ko'rsatkichlari bo'yicha xavotirlari va shikoyatlarini qabul qilish, qayd etish va hal qilishga ko'maklashish uchun asos bo'lib xizmat qiladigan tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi tartib-qoidasini ishlab chiqdi. Shikoyatlar loyiha tomonidan taqdim etilgan QR-kod, Voltalia "whistleblower" (huquqbuzarliklar haqida xabar berish) portali, yuzma-yuz uchrashuvlar, telefon, veb-sayt so'rovlari, elektron pochta, pochta orqali yoki strategik kirish nuqtalarida joylashtirilgan shikoyat qutilariga tashlab ketish orqali qabul qilinishi mumkin. Pudratchilar va yordamchi pudratchilardan tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini ishlab chiqish talab qilinmaydi, biroq ular har qanday tashqi fikr va shikoyatlarni Voltalianing Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmiga yo'naltiradilar.

12.9 ESMP Monitoringi, ko'rib chiqish va faoliyat bo'yicha hisobot berish

ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi), loyiha uchun maxsus ishlab chiqilgan ESMPlar hamda amaldagi normativ va kreditorlar talablariga muvofiqligini tekshirish uchun Monitoring dasturi ishlab chiqiladi. Monitoring tizimi Voltalia tomonidan tashkil etilgan umumiy Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS) doirasida amalga oshiriladi, bu tizim loyiha bo'ylab atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv uchun umumiy tuzilmani ta'minlaydi. Ushbu tizim doirasida har bir Boshqaruv rejasi, xususan 4-bo'lim va 9.1-bo'lim, kreditorlarning hisobot talablariga muvofiq batafsil monitoring dasturini belgilaydi.

Monitoring dasturining asosiy maqsadlari quyidagilardan iborat bo'ladi:

- Loyiha faoliyati/ishlari natijasida yuzaga keladigan har qanday yangi E&S (Atrof-muhit va ijtimoiy) ta'sirlarni aniqlash va tegishli yumshatish choralari belgilash;
- Oldindan aniqlangan E&S ta'sirlarni boshqarish va yumshatish bo'yicha ishlar holati va samaradorligini kuzatib borish;
- Manfaatdor tomonlarning shikoyatlari holatini va ular qanday hal etilganligini kuzatib borish; va

- Pudratchilar tomonidan amalga oshirilayotgan OHS (Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik) faoliyatini va OHS ko'rsatkichlarini monitoring qilish.

Har bir ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi)ning 4-bo'limi (1-jadval: Qurilish bosqichi uchun yumshatish choralari/harakatlari), alohida hujjat sifatida yakunlangan va yuritiladigan bo'lib, qurilish davrida amalga oshirilishi kerak bo'lgan yumshatish choralari belgilaydi. Ushbu choralarga asoslanib, majburiyatlar, javobgarliklar, monitoring ko'rsatkichlari va hisobot talablarini kuzatib borish uchun "Majburiyatlar reyestri" (Commitment Register) ishlab chiqilgan. 9.1-bo'limda monitoringni tashkil etish, jumladan, javobgarliklar, davriylik, samaradorlik ko'rsatkichlari va hisobot yo'nalishlari batafsil keltirilgan.

Monitoring malakali xodimlar tomonidan amalga oshiriladi va natijalar nomuvofiqliklar darajasini, shuningdek, tavsia etilgan tuzatuvchi harakatlarni belgilovchi hisobotlarda bayon etiladi.

Loyiha rioya qilishi kerak bo'lgan amaldagi qonunchilik, qoida va standartlarda belgilangan chegaralar ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) hisobotining 2-bo'limida ("Loyiha standartlari") keltirilgan.

Xususan, 2-bo'limda amaldagi ijtimoiy va atrof-muhit talablari ro'yxati keltirilgan hamda havo, tuproq va yer osti tuprog'i, suv va oqava suv sifati, shuningdek, shovqin va tebranish darajalarini baholash uchun fizik parametrlar — chegara qiymatlari (threshold limit values) ko'rsatilgan.

Loyiha standartlari, shuningdek, ESIA hisobotining tegishli texnik bo'limlarida, boshlang'ich shartlar tavsiflanganida yoki loyiha ta'sir qiladigan har bir atrof-muhit komponenti uchun ta'sirlar baholanganida batafsil yoritilgan.

Turmush tarzini tiklash (Livelihood restoration) tadbirlarini amalga oshirish "Turmush tarzini tiklash asoslari" (Livelihood Restoration Framework - LRF) va amaldagi "Turmush tarzini tiklash rejasi" (Livelihood Restoration Plan - LRP)ga muvofiq davriy monitoring va hisobot berish jarayoniga bog'liq bo'ladi. Yuqori darajadagi monitoring talablari, shu jumladan ko'rsatkichlar va monitoring davriyligi LRFda belgilangan bo'lib, ular loyihaga oid o'ziga xos ta'sirlarga qarab LRP(lar)da yangilanadi va moslashtiriladi. Monitoring yer ajratish, kompensatsiya to'lash, turmush tarzini tiklash, manfaatdor tomonlarni jalb qilish va shikoyatlarni boshqarish jarayonidagi taraqqiyotni kuzatib boradi. LRF va LRP talablariga muvofiqlikni baholash uchun mustaqil tashqi monitoring amalga oshiriladi. Turmush tarzini tiklash bo'yicha barcha majburiyatlar bajarilganligini tasdiqlash uchun ushbu faoliyat yakunlangandan so'ng "Yakuniy audit" (completion audit) o'tkaziladi. Audit natijalarini hujjatlashtiruvchi yakuniy hisobot tayyorlanadi va kreditorlarga taqdim etiladi.

12.9.1 Atrof-muhit va ijtimoiy monitoring

Muhim E&S (Atrof-muhit va ijtimoiy) jihatlari uchun monitoring va tegishli hisobotlar, kompaniyaning ESHS siyosati va ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) hisobotida keltirilgan majburiyatlarga muvofiq holda ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi)ga kiritilishi kerak. ESMPlar E&S samaradorligini milliy va xalqaro normativ talablar hamda ESMP talablariga nisbatan monitoring qilish/o'lchash uchun tegishli ma'lumotlarni taqdim etadi. Monitoring va o'lchash hajmi loyiha ESHS xavflari va ta'sirlari hamda tegishli majburiyatlar/talablarga mos kelishi kerak.

Ushbu monitoring va o'lchash jarayonlarining ko'lami, davriyligi, metodologiyalari va javobgarlik (Volitalia yoki Pudratchi zimmasida) hamda hisobot berish talablari ESMPlarda ko'rsatiladi va ular amaldagi loyiha talablariga (ESIA majburiyatlari, YTTB (EBRD) Ishlash standartlari va O'zbekiston qonunchiligi) muvofiq aniqlangan monitoring faoliyatining tabiati va ko'lamiga bog'liq bo'ladi. Monitoring jarayoni, shuningdek, tegishli nazorat organlari tomonidan talab qilingan majburiyatlar va maxsus so'rovlarni ham hisobga oladi va ularga muvofiq moslashtiriladi.

Voltalia Pudratchi tomonidan amalga oshirilgan monitoring faoliyatiga oid ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash hamda ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash vositalarini ishlab chiqish, yangilash va boshqarish uchun javobgar bo'ladi.

12.9.2 Minimal monitoring va hisobot berish tizimi

Kamida, Loyiha quyidagilarni qamrab oluvchi monitoring dasturlarini amalga oshirishi shart: mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi ko'rsatkichlari, aholi salomatligi va xavfsizligi, mehnat va ish sharoitlari, manfaatdor tomonlarning e'tirozlari, atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha talablarga rioya etilishi, chiqindilarni boshqarish, bioxilma-xillikni boshqarish, tashlamalar (emissiyalar), shovqin, chang, suvdan foydalanish, oqova suvlarni boshqarish, hodisalarni boshqarish hamda ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) majburiyatlarining bajarilishi.

Monitoring davriyligi (chastotasi), tegishlicha, quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Pudratchilar tomonidan o'tkaziladigan har kungi obyekt inspeksiyalari;
- Har haftalik HSES inspeksiyalari;
- Har oylik atrof-muhit, ijtimoiy soha, mehnat hamda mehnat muhofazasi va xavfsizlik ko'rsatkichlarini ko'rib chiqish;
- Har choraklik muvofiqlik auditlari va rahbariyat ko'rib chiqishlari; hamda
- Tegishli mavzuli boshqaruv rejalarida belgilangan monitoring chastotalari.

Monitoring natijalari har oylik va har choraklik HSES hisobotlarida umumlashtiriladi hamda Loyihaning HSES jamoasi va Loyiha rahbariyati tomonidan ko'rib chiqiladi. Jiddiy nomuvofiqliklar, muhim atrof-muhit yoki ijtimoiy hodisalar, o'lim holatlari, mehnat qobiliyatini yo'qotishga olib kelgan jarohatlar (LTI), yuqori xavf potensialiga ega hodisalar (HiPo), manfaatdor tomonlarning jiddiy e'tirozlari, me'yoriy-huquqiy talablarning buzilishi yoki obro'-e'tiborga va kreditorlar bilan munosabatlarga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan hodisalar Loyihaning ESMS (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi) hamda kreditorlar talablariga muvofiq zudlik bilan masalani yuqori bosqichga ko'tarish (escalation) va xabardor qilish tartibini ishga tushiradi.

Atrof-muhit va ijtimoiy sohadagi monitoring natijalari, ESMPni amalga oshirish borasidagi siljishlar, e'tirozlar statistikasi, hodisalar ko'rsatkichlari, tuzatish choralari hamda muvofiqlik holati umumlashtiriladi va Yillik atrof-muhit va ijtimoiy hisobot (AESR) hamda kreditorlarning boshqa tegishli hisobot talablari orqali taqdim etiladi. Shuningdek, milliy qonunchilik, kreditorlar talablari yoki Loyiha majburiyatlariga ko'ra ma'lumotlarni oshkor etish talab qilinganda, monitoring ma'lumotlari Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasida ta'riflangan jamoatchilikka oshkor etish majburiyatlarini bajarishga xizmat qiladi.

12.9.3 Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) monitoringi

Pudratchi Loyihaning HSES (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik, atrof-muhit va ijtimoiy masalalar) Boshqaruv rejasi va amaldagi ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi)ga muvofiq Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) monitoringi dasturini ishlab chiqishi va amalga oshirishi shart. OHS monitoringi dasturi obyektida joriy etilgan xavflarning oldini olish va nazorat qilish choralari, operatsion tartib-qoidalar va xavfsiz ish tizimlarining samaradorligini tekshirish uchun ishlab chiqilishi kerak.

Monitoring dasturi eng muhim mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik xavflari hamda tavakkalchiliklarini ifodalovchi o'lchanadigan ko'rsatkichlarni belgilash va muntazam kuzatib borishni o'z ichiga olishi lozim, ular Loyihaning HSES bo'yicha Asosiy samaradorlik ko'rsatkichlariga (KPI) hissa qo'shadi. Pudratchi tomonidan ishlab chiqiladigan OHS monitoringi dasturi kamida quyidagilarni o'z ichiga olishi kerak:

- Xavfli ish tartib-qoidalar (masalan, ishga ruxsat berish tizimi);

- Ishchilarning ta'sirini monitoring qilish: Monitoring metodologiyasi, joylashuvi, davriyligi va parametrlari har bir topshiriq yoki faoliyat uchun alohida belgilanishi kerak (masalan, chang monitoringi, yopiq joylardagi havo sifati monitoringi);
- Muhandislik va shaxsiy himoya vositalariga qaratilgan barcha xavfsizlik xususiyatlari va xavflarni nazorat qilish choralari (masalan, shaxsiy himoya vositalari (SHV) yetarli darajada himoyani ta'minlashda davom etishi va talab qilingandek kiyilishi); va
- OHS uchun muhim uskunalari (masalan, yuk ko'tarish mashinalari (forklifts), kranlar va liftlar).

Bundan tashqari, Pudratchi muntazam va kundalik vazifaga asoslangan tekshiruvlarni amalga oshirishi hamda "Yaxshi natijalar" (Good Catches) va "Nomuvofiqliklar" (Non-Conformities) to'g'risida hisobot berish, ularni qayd etish va tuzatuvchi boshqaruv tizimlarini joriy qilishi shart. Ushbu jarayonlar Loyihaning HSES samaradorligini monitoring qilish va doimiy takomillashtirish asosining ajralmas qismi hisoblanadi.

Pudratchining OHS monitoringi dasturi Voltalining ESMP hujjatlari bilan to'liq moslashtirilgan bo'lishi kerak; ushbu hujjatlar maxsus bo'limlar orqali qurilish bosqichi davomida HSES samaradorligini monitoring qilish, o'lchash, hisobot berish va ko'rib chiqishga bo'lgan yondashuvni belgilaydi.

12.9.4 Baholash va muvofiqlik

Voltalia ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi)ga muvofiqlikni ichki audit orqali baholaydi. Muvofiqlikni baholash jarayoni xususan quyidagilarni qamrab oladi:

- O'zbekiston qonunchiligining normativ talablari;
- YTTB (EBRD)ning 2024-yilgi Atrof-muhit va ijtimoiy talablari;
- Jahon banki guruhining HSE (Sog'liqni saqlash, xavfsizlik va atrof-muhit) bo'yicha yo'riqnomalari (tarmoqqa xos va umumiy);
- Voltalining HSE siyosati; va
- ESMP talablari.

Yuqorida keltirilgan hujjatlarning bajarilmagan yoki qisman bajarilgan har qanday talabi "Nomuvofiqlik" (Non-Compliance) deb hisoblanadi, u keyingi bo'limda ta'riflangandek aniqlanadi va tartibga solinadi. Pudratchidan o'z faoliyati va yordamchi pudratchilar faoliyatining muvofiqligini baholash uchun shunga o'xshash tizimni joriy etish talab qilinadi.

12.9.4.1 Nomuvofiqliklar, Qoidalarga rioya qilmaslik, Oldini olish/Tuzatuvchi harakatlar

Umuman olganda, loyiha monitoring va audit faoliyati quyidagicha ta'riflangan tashvishli masalalarni aniqlashga olib keladi:

- Nomuvofiqlik (N-CF): ESMP (shu jumladan ESMP) talablarining bajarilmasligi, ularning mavjud emasligi yoki ulardan chetga chiqish;
- Qoidalarga rioya qilmaslik (N-CP): XMK (IFC) ning Ishlash standartlari va O'zbekiston qoidalari kabi tashqi qoidalar va normativ hujjatlar talablarining bajarilmasligi, ularning mavjud emasligi yoki ulardan chetga chiqish; hamda
- Kuzatuv (OBS): Talablar bajarilmaganligi yoki ulardan chetga chiqish holatlari aniq ko'rinmaydigan, ammo samaradorlikni oshirishga qaratilgan maxsus choralarni talab qilishi mumkin bo'lgan masalalar.

N-CF, N-CP va OBS'lar rasmiy auditlar davomida yoki Voltalia xodimi yoxud har qanday shaxs tomonidan Qurilish va Ishlatish bosqichlarining istalgan vaqtida aniqlanishi mumkin; bunday holda, ESHS (Atrof-muhit, ijtimoiy va sog'liqni saqlash) nuqtai nazaridan xavotirli deb hisoblagan vaziyatni kuzatgan xodim darhol HSES menejerini xabardor qilishi kerak. HSES menejeri xabar qilingan holat haqiqatda N-CF, N-CP yoki OBS ekanligini baholash uchun mas'ul bo'ladi.

N-CF, N-CP va OBS'lar HSES menejeri tomonidan ularning oqibatlari va tub sabablarini bartaraf etish hamda takrorlanishining oldini olishga qaratilgan Oldini olish/Tuzatuvchi harakatlarni (PA/CA) amalga oshirish orqali ko'rib chiqiladi. Baholash natijalariga asoslanib, N-CF, N-CP va OBS'lar quyidagi ta'riflarga muvofiq jiddiylik darajasi bo'yicha toifalarga ajratiladi:

- **1-daraja:** Obyektiv dalillarga asoslangan holda talablarning to'liq chetga chiqishi yoki bajarilmasligi. Agar N-CF/N-CP larni hal qilish tashqi organlar (masalan, davlat idoralari) bilan muvofiqlashtirilgan holda amalga oshirilishi kerak bo'lsa, agar ular Voltalianing operatsiyalari va faoliyatiga jiddiy ta'sir ko'rsatishi yoki atrof-muhit va ijtimoiy komponentlarga sezilarli oqibatlariga olib kelishi kutilsa hamda ularning ommaviy axborot vositalarida yoritilishi kutilsa, ular 1-darajali deb tasniflanadi. Ushbu N-CF/N-CP lar HSES menejeri tomonidan Boshqaruvni ko'rib chiqish (Management Review) jarayonining bir qismi sifatida darhol Voltalia rahbariyatiga xabar qilinishi kerak. HSES menejeri Voltalia rahbariyati tomonidan ko'rib chiqilishi va tasdiqlanishi kerak bo'lgan Oldini olish/Tuzatuvchi harakatlarni (PA/CA) taklif qiladi; rahbariyat qo'shimcha choralar ko'rish kerakmi yoki yo'qligini oxir-oqibat hal qiladi. N-CF/N-CP lar va amalga oshirilgan PA/CA lar manfaatdor tomonlarga davriy jalb qilish faoliyatlaridan biri davomida oshkor etiladi. 1-darajali chetga chiqishlar kreditorlarga ham darhol xabar berishni talab qiladi;
- **2-daraja:** Obyektiv dalillarga asoslangan holda talablarning to'liq chetga chiqishi yoki bajarilmasligi. Agar N-CF/N-CP larni hal qilish boshqa ichki menejerlar bilan muvofiqlashtirilgan holda boshqarilishi kerak bo'lsa va ular Voltalianing operatsiyalari va faoliyatiga ta'sir ko'rsatishi kutilsa, ular 2-darajali deb tasniflanadi. Ushbu N-CF/N-CP lar HSES menejeri tomonidan Boshqaruvni ko'rib chiqish jarayonining bir qismi sifatida darhol Voltalia rahbariyatiga xabar qilinishi kerak. HSES menejeri tegishli PA/CA larni taklif qiladi; Voltalia rahbariyati PA/CA larni tasdiqlashi kerak va yakunda qo'shimcha choralar ko'rish kerakmi yoki yo'qligini hal qiladi. 2-darajali chetga chiqishlar kreditorlarga davriy aloqalar doirasida xabar qilinishi kerak;
- **3-daraja:** Obyektiv dalillarga asoslangan holda talablarning qisman chetga chiqishi yoki bajarilmasligi. Agar N-CF/N-CP larni hal qilish bevosita HSES menejeri tomonidan boshqarilishi mumkin bo'lsa va ular Voltalianing operatsiyalari va faoliyatiga hamda ES komponentlariga faqat cheklangan ta'sir ko'rsatishi kutilsa, ular 3-darajali deb tasniflanadi. Ushbu N-CF/N-CP lar bevosita HSES menejeri tomonidan PA/CA lar orqali hal qilinadi. Jarayonlar haqida Voltalia rahbariyatiga Boshqaruvni ko'rib chiqish jarayonining bir qismi sifatida davriy asosda xabar berib boriladi. Kreditorlarga hech qanday xabar berish talab qilinmaydi; va
- **4-daraja:** Barcha kuzatuvlarga (OBS ta'rifi uchun yuqoriga qarang) beriladi.

1- va 2-darajali N-CF/N-CP lar, shuningdek, "yirik (jiddiy) N-CF/N-CP lar" deb yuritiladi; 3-darajali N-CF/N-CP lar esa "kichik (ahamiyatsiz) N-CF/N-CP lar" deb ataladi.

Tuzatuvchi harakatlar duch kelingan N-CF/N-CP larning oqibatlariga mutanosib bo'lishi, Oldini olish harakatlari esa yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarning potentsial oqibatlariga mos kelishi kerak.

Pudratchidan o'z faoliyati va yordamchi pudratchilar faoliyatidagi N-CF/N-CP larni bartaraf etish uchun shunga o'xshash tizimni joriy etish talab qilinadi.

12.9.5 Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik (OHS) bo'yicha hodisalar to'g'risida hisobot berish va ularni tekshirish

Loyiha hududida sodir bo'lgan insidentlar (ko'ngilsiz hodisalar) haqida Voltalia kompaniyasining "HSE-PRO-003-02-AA-EN Insidentlarni boshqarish" tartib-qoidasi, Loyihaning ESMPsi hamda tegishli Loyiha HSES boshqaruv tizimlariga muvofiq xabar berilishi, ro'yxatga olinishi, tekshirilishi va boshqarilishi shart.

Loyihaning barcha xodimlari hodisa sodir bo'lgandan yoki xavf aniqlangandan so'ng imkon qadar tezroq insidentlar, xavfli vaziyatlar (near miss), xavfli hodisalar, kasb kasalliklari, atrof-muhit bilan bog'liq insidentlar, ijtimoiy insidentlar va aniqlangan xavflar haqida o'zlarining bevosita rahbariga xabar berish uchun javobgardirlar. Xavfsiz bo'lgan hollarda, xodimlar o'zlarini yoki boshqalarni qo'shimcha xavfga qo'ymagan holda, aniqlangan xavflarni bartaraf etish yoki nazorat qilish bo'yicha zudlik bilan choralar ko'rishlari shart.

Talab qilinadigan tekshirish, masalani yuqori bosqichga ko'tarish (escalation), hisobot berish va xabardor qilish darajasini belgilash uchun barcha insidentlar tasdiqlangan og'irlik darajasi tasnifi tizimiga muvofiq tasniflanishi kerak. Insidentlar tasnifi kamida quyidagilarni o'z ichiga olishi lozim:

- Xavfli vaziyat / O'z vaqtida payqash (Near Miss / Good Catch);
- Arzimas insident (Minor Incident);
- Ro'yxatga olinadigan jarohat yoki atrof-muhit/ijtimoiy insident;
- Mehnat qobiliyatini yo'qotishga olib kelgan jarohat (LTI);
- Yuqori xavf potensialiga ega hodisa (HiPo);
- Muhim atrof-muhit va ijtimoiy insident; hamda
- O'lim holati yoki ko'p sonli o'lim bilan bog'liq hodisa.

Barcha insidentlar va xavfli vaziyatlar (near miss) haqida mas'ul rahbar hamda Voltalia va/yoki Pudratchining HSES menejeriga zudlik bilan xabar berilishi shart. Voltalia Loyiha rahbariyatini dastlabki xabardor qilish hodisa sodir bo'lgandan so'ng zudlik bilan amalga oshiriladi. Barcha insidentlar va "o'z vaqtida payqash" (Good Catch) hodisalari haqida sodir bo'lgan vaqtdan boshlab 24 soat ichida rasman hisobot taqdim etilishi kerak.

Jiddiy insidentlar, shu jumladan o'lim holatlari, mehnat qobiliyatini yo'qotishga olib kelgan jarohatlar, yuqori xavf potensialiga ega hodisalar hamda muhim atrof-muhit yoki ijtimoiy hodisalar Voltalia boshqaruv tizimi orqali zudlik bilan yuqori bo'g'inlarga yetkazilishi (escalation) va shartnoma, qonunchilik hamda kreditorlar talablariga muvofiq, tegishli nazorat organlari va kreditorlarga taqdim etilishi kerak.

Insidentlarni tekshirish Tizimli Tub Sabablarni Tahlil Qilish (Root Cause Analysis - RCA) uslubiyoti yordamida amalga oshiriladi. Tekshiruv ko'lamini hodisaning haqiqiy va potensial og'irlik darajasiga mutanosib bo'lishi kerak. Tekshiruv natijalari bevosita, yashirin (asosiy) va tub sabablarni, shuningdek tuzatuvchi hamda oldini oluvchi harakatlarni, mas'ul shaxslarni va bajarishning maqsadli muddatlarini aniqlashi lozim.

Jiddiy insidentlar uchun insident to'g'risida dastlabki bildirishnoma ("Tezkor hisobot" / "Hot Report") 24 soat ichida, dastlabki tekshiruv hisoboti 72 soat ichida va tuzatuvchi hamda oldini oluvchi harakatlarni o'z ichiga olgan yakuniy tekshiruv hisoboti, agar boshqacha tartib tasdiqlanmagan bo'lsa, 10 kun ichida yakunlanishi kerak. Unchalik jiddiy bo'lmagan insidentlar uchun yakuniy tekshiruv hisobotlari hodisa sodir bo'lgan kundan boshlab 14 kun ichida to'liq tayyorlanishi shart.

Tekshiruvlar natijasida kelib chiqqan tuzatuvchi va oldini oluvchi harakatlar Harakatlarni Kuzatish Tizimiga (Action Tracking System) kiritiladi, mas'ul xodimlarga birlashtiriladi, yopilgunga qadar monitoring qilinadi hamda yopilishidan oldin ularning samaradorligi tekshiriladi. Chiqarilgan saboqlar butun Loyiha bo'ylab yetkaziladi

hamda tegishli tartib-qoidalar, xatarlarni baholash hujjatlari, ish bajarish uslubiyotlari va o'quv dasturlariga kiritiladi.

Tekshiruv hisobotlari tegishli milliy me'yoriy talablarga va xalqaro standartlarga javob berishi kerak. Xabar qilingan xavflar yoki insidentlardan kelib chiqadigan harakatlar bo'yicha har qanday kelishmovchiliklar tegishli HSES menejerlari bilan maslahatlashgan holda hal qilinadi.

Loyihada faoliyat yuritayotgan har bir kompaniya kritik insidentdan jabrlangan har qanday shaxs quyidagilar bilan ta'minlanishini kafolatlashi shart:

- Tegishli konsultatsiya/ruhiy maslahat xizmatlari;
- Mavjud bo'lgan hollarda Xodimlarga Ko'maklashish Dasturidan (Employee Assistance Programme) foydalanish imkoniyati; hamda
- Ularning oilasi yoki yaqin qarindoshlarini zudlik bilan xabardor qilish va qo'llab-quvvatlash.

12.9.6 Ish samaradorligi bo'yicha qaydlar

Voltalia ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi) samaradorligini hamda o'zining ESMP hujjatida, shuningdek, milliy va xalqaro qoidalarda belgilangan talablarga muvofiqligini tasdiqlovchi hujjatlarni yuritadi. Tegishli hujjatlar Voltalia HSES menejeri mas'uliyati ostida saqlanadi va arxivlanadi.

ESMP bo'yicha asosiy hisobot hujjatlari ro'yxati quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Ichki audit hisobotlari;
- Uchinchi tomonlar audit hisobotlari;
- Nomuvofiqliklar (Non-Conformities), Tuzatuvchi/Oldini olish harakatlari shakllari;
- Boshqaruvni ko'rib chiqish yig'ilishlari bayonnomalari;
- Monitoring (o'lchash) faoliyati hisobotlari, shu jumladan tahliliy sertifikatlar;
- Voltaliaga taqdim etilgan shikoyatlar yozuvlari;
- Hodisalar to'g'risida hisobot berish va ularni tekshirish yozuvlari;
- Davlat organlari bilan aloqalar;
- Manfaatdor tomonlarga yo'llangan muloqot materiallari;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish faoliyati yozuvlari; va
- ESMP samaradorligini tasdiqlovchi har qanday boshqa tegishli hujjatlar.

Hujjatlarni boshqarish jarayoni ushbu hujjatning tegishli bo'limlarida tasvirlangan va tegishli ESMPlar hamda tartib-qoidalarda bayon etiladi.

Pudratchidan o'z faoliyati va yordamchi pudratchilar faoliyati bilan bog'liq hujjatlarni boshqarish uchun shunga o'xshash tizimni joriy etish talab qilinadi.

12.9.7 Audit

12.9.7.1 Ichki audit

Voltalia va/yoki Pudratchi quyidagilarni davriy va samarali tarzda tekshirish uchun ichki nazorat va audit tizimini joriy etishi shart:

- ESHS siyosati, ESMP qo'llanmasi, ESMP hujjatlari to'g'ri amalga oshirilayotganligini va ularda belgilangan talablarga muvofiqligini;
- Pudratchining rejalari (Votalia ESMP talablaridan kelib chiqqan holda) to'g'ri amalga oshirilayotganligini;
- Loyiha faoliyatining milliy normativ talablarga (O'zbekiston qonunchiligi va tegishli ruxsatnomalar), ESIA majburiyatlariga hamda YTTB (EBRD) Ishlash standartlariga muvofiqligini; va
- Pudratchining o'z shartnomaviy majburiyatlarini bajarayotganligini.

Auditni rejalashtirish, rollar va mas'uliyatlar, audit metodologiyalari, hisobot berish, kuzatuv choralari va audit natijalarini yopish bilan bog'liq batafsil talablar Votalianing Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi (ESMS)da hamda loyiha uchun maxsus ishlab chiqilgan tegishli boshqaruv rejalarida (jumladan, HSES Boshqaruv rejasida) belgilangan bo'lib, ular alohida hujjatlar sifatida yuritiladi va Loyihaga nisbatan tatbiq etiladi.

Ichki nazorat va audit dasturi Votalia tomonidan tegishli operatsiyalarning ESHS jihatlari muhimligi va oldingi auditlar/tekshiruvlar natijalarini hisobga olgan holda davriy asosda ishlab chiqilishi, amalga oshirilishi va yuritilishi kerak. Audit dasturida audit jadvali, davriyligi va maqsadlari, shuningdek, mas'ul ichki auditorlar ko'rsatiladi; dastur auditlar va Boshqaruvni ko'rib chiqish yig'ilishlari natijalariga asosanib o'zgartirilishi mumkin.

Pudratchidan o'z faoliyati va yordamchi pudratchilar faoliyati uchun Loyiha ESMP talablari va Votalianing ESMS asosiy tamoyillariga mos keladigan, shu jumladan o'z vaqtida hisobot berish, tuzatuvchi harakatlarni amalga oshirish va yopilishini tekshirishni o'z ichiga olgan muvofiq nazorat va audit tizimini joriy etish talab qilinadi.

12.9.7.2 Tashqi audit

Tashqi auditlar, agar Votalia rahbariyati tomonidan ruxsat etilsa yoki davlat organlari yoxud kreditorlar tomonidan talab qilinsa, uchinchi tomonlar tomonidan amalga oshirilishi mumkin.

Ushbu tashqi auditlar quyidagilarni tekshirishga qaratilgan:

- Loyihaning O'zbekiston normativ talablariga (qonunchilik va tegishli ruxsatnomalar) va boshqa barcha ESIA majburiyatlariga muvofiqligi; va
- Votalia ESMP (Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi), shu jumladan Siyosatlar, Qo'llanma, ESMPlar, tartib-qoidalar to'g'ri amalga oshirilishi va ularda belgilangan talablarga muvofiqligi.

Votalia rahbariyati va Pudratchi ruxsat etilgan tashqi auditlar uchun o'z resurslaridan to'liq foydalanish imkoniyatini, shuningdek, obyektga va hujjatlarga to'liq kirishni ta'minlashi shart.

12.9.8 Boshqaruvni ko'rib chiqish

Votalia rahbariyati ESMPning doimiy muvofiqligi, yetarliligi va samaradorligini nazorat qilish uchun uning faoliyatini davriy asosda (kamida yarim yilda bir marta) ko'rib chiqadi.

HSES menejeri quyidagi hollarda Boshqaruvni ko'rib chiqish yig'ilishini chaqirish uchun mas'ul bo'ladi:

- Yirik Nomuvofiqliklar (N-CF) va Qoidalarga rioya qilmaslik (N-CP) holatlari (ya'ni, 1- va 2-darajali bo'lganlar);
- Votalia, Pudratchi yoki yordamchi pudratchilar ishchilarining jiddiy tan jarohati olishi/o'limi;
- O'zgarishlarni boshqarish tartib-qoidasi orqali ko'rib chiqilishi talab etiladigan kontekstdagi yoki Loyihadagi sezilarli o'zgarishlar;
- OAVga ta'sir ko'rsatishi yoki da'voga olib kelishi mumkin bo'lgan shikoyatlar; va

- Normativ-huquqiy bazadagi sezilarli o'zgarishlar.

Voltalianing HSES menejeri Boshqaruvni ko'rib chiqish (Management Review) yig'ilishining kun tartibini tayyorlash hamda kiritiladigan hujjatlar/ma'lumotlarni tayyorlash uchun mas'ul bo'ladi. Boshqaruvni ko'rib chiqishga taqdim etiladigan hujjatlar/ma'lumotlar quyidagilarni o'z ichiga oladi, biroq ular bilan cheklanmaydi:

- Ichki audit hisobotlari hamda Nomuvofiqliklar (N-CF) va Qoidalarga rioya qilmaslik (N-CP) bo'yicha yozuvlar;
- Tan jarohati statistikasi;
- Oldini olish/Tuzatuvchi harakatlarning borishi;
- Boshqa uchinchi tomonlarning audit hisobotlari;
- Monitoring hisobotlari; va
- Shikoyatlar yozuvlari.
- Voltalia HSES menejeri oldingi B

Voltalia HSES menejeri oldingi Boshqaruvni ko'rib chiqish yig'ilishidan buyon ESMP samaradorligi bo'yicha qisqacha ma'lumotni taqdim etish, so'nggi yig'ilishda qabul qilingan qarorlar ijrosini umumlashtirish, "zaruratga qarab" muayyan masalalarni ko'rib chiqish hamda zarur deb topilsa, Voltalia rahbariyati tomonidan tasdiqlanishi kerak bo'lgan qo'shimcha choralarni taklif qilish uchun mas'ul bo'ladi.

Voltalia HSES menejeri Boshqaruvni ko'rib chiqish yig'ilishi bayonnomalarini, shu jumladan kelishilgan harakatlar, qabul qilingan choralar va tegishli mas'uliyatlar batafsil bayon etilgan hujjatni chiqarish uchun mas'ul bo'ladi. Bu ESMP hujjatlariga, jumladan siyosatlarga, Qo'llanmaga, ESMPlarga, tartib-qoidalarga va ish yo'riqnomalariga kiritilgan o'zgarishlarni o'z ichiga olishi mumkin.

Voltalia rahbariyati Loyihaning tabiati va ko'lamiga mos keladigan chora-tadbirlarni belgilash va ular uchun mas'ullarni tayinlash uchun javobgar bo'ladi.

Pudratchidan o'z faoliyati va yordamchi pudratchilar faoliyatiga nisbatan shunga o'xshash Boshqaruvni ko'rib chiqish tizimini joriy etish talab qilinadi.

Imzo sahifasi

WSP Italia S.r.l.

Liza Bove Forjot
Loyiha menejeri

Gustavo Calderucio Duque Estrada
Loyiha direktori

C.F. e P.IVA 03674811009
Registro Imprese Torino
R.E.A. Torino n. TO-938498
Capitale sociale Euro 105.200,00 i.v.

wsp.com